

**รายงานผลการปฏิบัติราชการ
ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพ
ในการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2563 รอบ 12 เดือน
(1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์**

**กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กันยายน 2563**

สารบัญ

	หน้า
ตัวชี้วัดที่ 1 รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรของเกษตรกรเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น	1
ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาฐานข้อมูลกลางของกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (Big Data)	
ตัวชี้วัดที่ 2.1 ร้อยละความสำเร็จในการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐผ่านระบบ MOAC OPEN DATA	6
ตัวชี้วัดที่ 2.2 ร้อยละความสำเร็จในการเชื่อมโยงข้อมูลเข้าสู่ฐานข้อมูลกลางของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	10
ตัวชี้วัดที่ 3 ผลการดำเนินงานตามแนวทางส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่	13
ตัวชี้วัดที่ 4 ร้อยละของข้อเสนอเชิงนโยบาย/มาตรการทางการเกษตรที่บรรลุเป้าหมายที่กำหนด	15
ตัวชี้วัดที่ 5 ความสำเร็จของการติดตามประเมินผลโครงการสำคัญตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	71

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

ชื่อตัวชี้วัด 1 รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรของเกษตรกรเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น

ผู้กำกับดูแลตัวชี้วัด :

ผอ. ศูนย์สารสนเทศการเกษตร : 0-2940-6484 (124)

ผู้จัดเก็บข้อมูล :

นายศุภกรณ์ พุทธินันท์ (ศสส.) : 0-2940-6640 (206)

คำอธิบาย :

1. รายได้เงินสดทางการเกษตร หมายถึง รายได้เงินสดจากผลผลิต ผลพลอยได้และสิ่งอื่นใดจากกระบวนการผลิตทางการเกษตร ซึ่งได้จากการจำหน่าย ซึ่งประกอบด้วย รายได้เงินสดเกษตรทางพืช ทางสัตว์ และเกษตรอื่น
2. รายจ่ายเงินสดทางการเกษตร หมายถึง รายจ่ายที่เป็นเงินสดในการจัดหา (ซื้อ) วัสดุ ปัจจัยการผลิตและค่าจ้างแรงงานที่ใช้ในกระบวนการผลิตทางการเกษตร ทั้งการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวกับการเกษตรที่เกิดขึ้นในฟาร์ม
3. รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร หมายถึง รายได้เงินสดทางการเกษตร หักด้วยรายจ่ายเงินสดทางการเกษตร
4. เป้าหมายตามแผนฯ เกษตร ภายใต้แผนพัฒนาฯ 12 จำนวน 59,460 บาท/ครัวเรือน/ปี ภายในปี 2564
5. เป้าหมายภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 (อิงจากเป้าหมายการเพิ่ม GDP ในแผนพัฒนาฯ 12)
6. ประเมินผลการดำเนินงานโดยใช้ข้อมูลผลการสำรวจฯ (ตัวเลขจริง) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รายละเอียดข้อมูลพื้นฐาน :

ปีงบประมาณ	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562
ประเทศ (บาท/ครัวเรือน/ปี)	57,625	48,470	57,063	57,091	58,975	74,483	N/A
ภาคเหนือ	73,994	58,601	68,124	44,133	57,743	70,514	N/A
ภาคต่อ./เหนือ	31,456	22,083	32,574	37,497	29,757	29,875	N/A
ภาคกลาง	89,077	77,977	83,334	67,773	103,487	92,982	N/A
ภาคใต้	96,240	89,324	91,341	131,120	83,539	118,660	N/A
Growth%		-15.89	17.73	0.05	3.30	26.30	N/A

Growth เฉลี่ย 5 ปี = 11.84

Growth เฉลี่ย 6 ปี = 6.30

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

เกณฑ์การประเมิน :

ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5
59,460 บาท/ ครัวเรือน/ปี	63,216 บาท/ ครัวเรือน/ปี	66,972 บาท/ ครัวเรือน/ปี	70,728 บาท/ ครัวเรือน/ปี	74,484 บาท/ ครัวเรือน/ปี

คำชี้แจงการปฏิบัติงาน/มาตรการที่ได้ดำเนินการ :

เป็นข้อมูลที่ สศก. ได้จากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจ สังคมครัวเรือนและแรงงานเกษตร ปีเพาะปลูก 2561/62 โดยจัดเก็บข้อมูลกิจกรรม เหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นในครัวเรือนเกษตร ในรอบปีเพาะปลูก (1 พฤษภาคม 2561 ถึง 30 เมษายน 2562) เช่น การถือครองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน รายได้และรายจ่ายครัวเรือน ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือนเกษตร เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน :

รายได้เงินสวัสดิการทางเกษตร ปีเพาะปลูก 2561/62 เท่ากับ 78,604 บาท/ครัวเรือน/ปี

ปัญหา/อุปสรรค :

-

หลักฐานอ้างอิง :

เศรษฐกิจสังคมครัวเรือนเกษตร							
รายการ	ปีเพาะปลูก			ปีเพาะปลูก 2561/62*			
	2559/60	2560/61	2561/62*	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลาง	ภาคใต้
1. รายได้	309,278	370,040	394,911	335,691	258,943	527,298	425,530
1.1 รายได้เงินสหกรณ์การเกษตร	160,932	197,373	204,066	184,957	95,635	309,140	187,190
1.2 รายได้เงินสหกรณ์การเกษตร	148,346	172,667	190,845	150,734	163,308	218,158	238,340
1.3 สัดส่วนรายได้เงินสหกรณ์การเกษตร (ร้อยละ)	52.03	53.34	51.67	55.10	36.93	58.63	43.99
2. รายจ่าย	243,178	297,984	307,496	301,685	187,121	421,702	274,255
2.1 รายจ่ายเงินสหกรณ์การเกษตร	101,957	122,890	125,462	122,127	56,296	208,867	68,094
2.2 รายจ่ายเงินสหกรณ์การเกษตร	141,221	175,094	182,034	179,558	130,825	212,835	206,161
2.3 สัดส่วนรายจ่ายเงินสหกรณ์การเกษตร (ร้อยละ)	41.93	41.24	40.80	40.48	30.09	49.53	24.83
3. รายได้สุทธิ							
3.1 รายได้เงินสวัสดิการทางเกษตร	58,975	74,483	78,604	62,830	39,339	100,273	119,096
3.2 รายได้เงินสวัสดิการครัวเรือน ^{1/}	207,321	247,150	269,449	213,564	202,647	318,431	357,436
3.3 เงินสหกรณ์เหลือก่อนการชำระหนี้ ^{2/}	66,100	72,056	87,415	34,006	71,822	105,596	151,275
3.4 สัดส่วนรายได้เงินสวัสดิการทางเกษตร (ร้อยละ)	28.45	30.14	29.17	29.42	19.41	31.49	33.32
4. ทรัพย์สิน - หนี้สิน							
4.1 ทรัพย์สินดำเนินงานและหมุนเวียนต้นปี	122,933	159,831	190,777	158,384	151,192	270,403	124,063
4.2 หนี้สินต้นปี	122,695	123,454	150,636	184,142	163,079	163,725	76,902
5. ข้อมูลพื้นฐาน							
5.1 อายุเฉลี่ยหัวหน้าครัวเรือน (ปี)	56.25	58.09	58.46	57.16	58.06	59.38	59.00
5.2 ขนาดครัวเรือน (คนต่อครัวเรือน)	3.91	3.88	3.78	3.54	3.85	3.88	3.86
5.3 ขนาดแรงงาน อายุ 15-64 ปี (คนต่อครัวเรือน)	2.79	2.61	2.60	2.56	2.56	2.82	2.61
5.4 ขนาดพื้นที่ถือครอง (ไร่ต่อครัวเรือน)	25.22	23.15	24.48	26.71	22.62	26.50	19.67

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

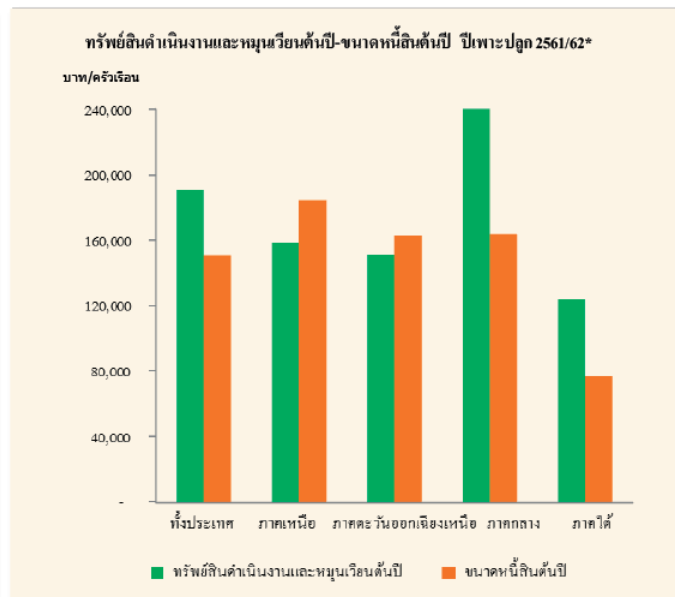
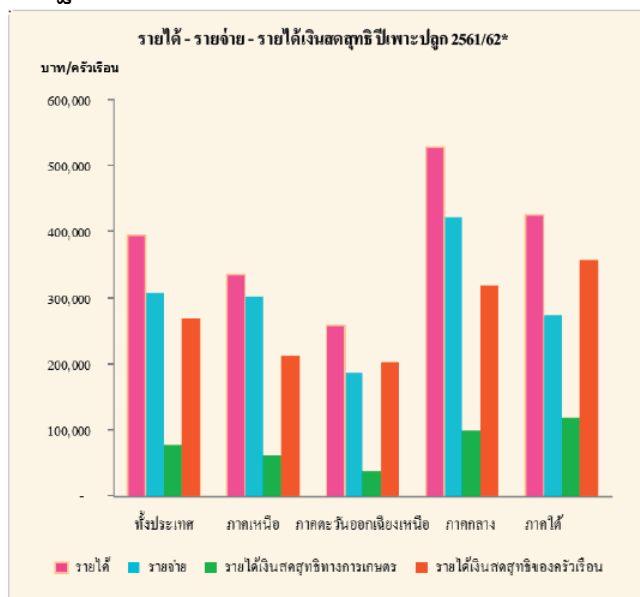
หมายเหตุ: ^{1/} รายได้เงินสวัสดิการครัวเรือน = รายได้เงินสวัสดิการทางเกษตร + รายได้เงินสหกรณ์การเกษตร

^{2/} เงินสหกรณ์เหลือก่อนการชำระหนี้ = รายได้เงินสวัสดิการครัวเรือน - รายจ่ายเงินสหกรณ์การเกษตร

* ปีเพาะปลูก 2561/62 ข้อมูลเบื้องต้น (เดือนมกราคม 2563)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

รายการ	ปีเพาะปลูก			ปีเพาะปลูก 2561/62*			
	2559/60	2560/61	2561/62*	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้
1. รายได้	309,278	370,040	394,911	335,691	258,943	527,298	425,530
1.1 รายได้เงินสดทางการเกษตร (บาท/ไร่)	160,932	197,373	204,066	184,957	95,635	309,140	187,190
1.2 รายได้เงินสดนอกการเกษตร (บาท/ไร่)	148,346	172,667	190,845	150,734	163,308	218,158	238,340
1.3 สัดส่วนรายได้เงินสดทางการเกษตร (ร้อยละ)	52.03	53.34	51.67	5.10	36.93	58.63	43.99
2. รายจ่าย	243,178	297,984	307,496	301,685	187,121	421,702	274,255
2.1 รายจ่ายเงินสดทางการเกษตร (บาท/ไร่)	101,957	122,890	125,462	122,127	56,296	208,867	68,094
2.2 รายจ่ายเงินสดนอกการเกษตร (บาท/ไร่)	141,221	175,094	182,034	179,558	130,825	212,835	206,161
2.3 สัดส่วนรายจ่ายเงินสดทางการเกษตร (ร้อยละ)	41.93	41.24	40.80	40.48	30.09	49.53	24.83
3. รายได้สุทธิ							
3.1 รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร (บาท/ไร่) ^{1/}	58,975	74,483	78,604	62,830	39,339	100,273	119,096
3.2 รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน (บาท/ไร่) ^{2/}	207,321	247,150	269,449	213,564	202,647	318,431	357,436
3.3 เงินสดคงเหลือก่อนการชำระหนี้ (บาท/ไร่) ^{3/}	66,100	72,056	87,415	34,006	71,822	105,596	151,275
3.4 สัดส่วนรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร (ร้อยละ)	28.45	30.14	29.17	29.42	19.41	31.49	33.32

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

หมายเหตุ ^{1/} รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร = รายได้เงินสดทางการเกษตร - รายจ่ายเงินสดทางการเกษตร

^{2/} รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน = รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร + รายได้เงินสดนอกการเกษตร

^{3/} เงินสดคงเหลือก่อนการชำระหนี้ = รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน - รายจ่ายเงินสดนอกการเกษตร

* ปีเพาะปลูก 2561/62 ข้อมูลเบื้องต้น (เดือนมกราคม 2563)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

ตาราง รายได้เงินสดทางการเกษตร ปีเพาะปลูก 2560/61 (ข้อมูล ณ มี.ค. 2562)

รายการ	ปีเพาะปลูก 2560/61*				
	ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้
1. รายได้	370,040	310,756	233,617	507,305	387,635
1.1 รายได้เงินสดทางการเกษตร (บาท/ครัวเรือน)	197,373	172,300	83,495	302,068	198,091
1.2 รายได้เงินสดนอกการเกษตร (บาท/ครัวเรือน)	172,667	138,457	150,122	205,237	189,545
1.3 สัดส่วนรายได้เงินสดทางการเกษตร (ร้อยละ)	53.34	55.45	35.74	59.54	51.10
รายจ่าย	297,984	253,810	174,907	434,253	269,651
2.1 รายจ่ายเงินสดทางการเกษตร (บาท/ครัวเรือน)	122,890	101,785	53,620	209,086	79,430
2.2 รายจ่ายเงินสดเพื่อการบริโภค/อุปโภค (บาท/ครัวเรือน)	175,094	152,025	121,287	225,167	190,221
2.3 สัดส่วนรายจ่ายเงินสดทางการเกษตร (ร้อยละ)	41.24	40.10	30.66	48.15	29.46
รายได้สุทธิ					
3.1 รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร (บาท/ครัวเรือน) ^{1/}	74,483	70,514	29,875	92,982	118,660
3.2 รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน (บาท/ครัวเรือน) ^{2/}	247,150	208,971	179,997	298,219	308,205
3.3 เงินสดคงเหลือก่อนการชำระหนี้ (บาท/ครัวเรือน) ^{3/}	72,056	56,946	58,710	73,051	117,984
3.4 สัดส่วนรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร (ร้อยละ)	30.14	33.74	16.60	31.18	38.50

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

หมายเหตุ ^{1/} รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร = รายได้เงินสดทางการเกษตร - รายจ่ายเงินสดทางการเกษตร

^{2/} รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน = รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร + รายได้เงินสดนอกการเกษตร

^{3/} เงินสดคงเหลือก่อนการชำระหนี้ = รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน - รายจ่ายเงินสดเพื่อการบริโภค/อุปโภค

* ปีเพาะปลูก 2560/61 ข้อมูลเบื้องต้น (เดือนกุมภาพันธ์ 2562)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

ภาวะเศรษฐกิจสังคมครัวเรือนเกษตรกร

รายการ	ปีเพาะปลูก				ปีเพาะปลูก 2560/61*				
	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61*	ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้
1. รายได้	283,259	300,565	309,278	370,040	370,040	310,756	233,617	507,305	387,635
1.1 รายได้เงินสดทางการเกษตร (บาท/ครัวเรือน)	148,390	157,373	160,932	197,373	197,373	172,300	83,495	302,068	198,091
1.2 รายได้เงินสดนอกการเกษตร (บาท/ครัวเรือน)	134,869	143,192	148,346	172,667	172,667	138,457	150,122	205,237	189,545
1.3 สัดส่วนรายได้เงินสด ทางการเกษตร (ร้อยละ)	52.39	52.36	52.03	53.34	53.34	55.45	35.74	59.54	51.10
รายจ่าย	229,829	248,171	243,178	297,984	297,984	253,810	174,907	434,253	269,651
2.1 รายจ่ายเงินสดทางการเกษตร (บาท/ครัวเรือน)	91,326	100,281	101,957	122,890	122,890	101,785	53,620	209,086	79,430
2.2 รายจ่ายเงินสดเพื่อการบริโภค/ อุปโภค (บาท/ครัวเรือน)	138,502	147,889	141,221	175,094	175,094	152,025	121,287	225,167	190,221
2.3 สัดส่วนรายจ่ายเงินสด ทางการเกษตร (ร้อยละ)	39.74	40.41	41.93	41.24	41.24	40.10	30.66	48.15	29.46
รายได้สุทธิ									
3.1 รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร (บาท/ครัวเรือน) ^{1/}	57,063	57,091	58,975	74,483	74,483	70,514	29,875	92,982	118,660
3.2 รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน (บาท/ครัวเรือน) ^{2/}	191,932	200,284	207,321	247,150	247,150	208,971	179,997	298,219	308,205
3.3 เงินสดคงเหลือก่อนการชำระหนี้ (บาท/ครัวเรือน) ^{3/}	53,430	52,395	66,100	72,056	72,056	56,946	58,710	73,051	117,984
3.4 สัดส่วนรายได้เงินสดสุทธิ ทางการเกษตร (ร้อยละ)	29.73	28.51	28.45	30.14	30.14	33.74	16.60	31.18	38.50
ทรัพย์สิน - หนี้สิน									
4.1 ทรัพย์สินดำเนินงานและ หมุนเวียนต้นปี (บาท/ครัวเรือน)	118,823	142,991	122,933	159,831	159,831	162,138	163,573	212,677	102,374
4.2 ขนาดหนี้สินต้นปี (บาท/ครัวเรือน)	100,977	117,346	122,695	123,454	123,454	136,705	118,973	139,424	104,985
ข้อมูลพื้นฐาน									
5.1 อายุเฉลี่ยหัวหน้าครัวเรือน (ปี)	55.58	56.18	56.25	58.09	58.09	56.90	58.02	58.40	59.33
5.2 ขนาดครัวเรือน (คนต่อครัวเรือน)	4.21	4.04	3.91	3.83	3.83	3.57	3.94	3.86	3.84
5.3 ขนาดแรงงาน อายุ 15-64 ปี (คนต่อครัวเรือน)	3.03	2.88	2.79	2.59	2.59	2.50	2.60	2.65	2.60
5.4 ขนาดเนื้อที่ถือครอง (ไร่ต่อครัวเรือน)	25.28	25.26	25.22	23.61	23.61	24.67	21.52	25.34	21.64

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

หมายเหตุ ^{1/} รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร = รายได้เงินสดทางการเกษตร - รายจ่ายเงินสดทางการเกษตร

^{2/} รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน = รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร + รายได้เงินสดนอกการเกษตร

^{3/} เงินสดคงเหลือก่อนการชำระหนี้ = รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน - รายจ่ายเงินสดเพื่อการบริโภค/อุปโภค

* ปีเพาะปลูก 2560/61 ข้อมูลเบื้องต้น (เดือนกุมภาพันธ์ 2562)

<http://www.oae.go.th/assets/portals/1/files/socio/socio-14MAY2019.pdf>

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาฐานข้อมูลกลางของกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (Big Data)

ชื่อตัวชี้วัด 2.1 ร้อยละความสำเร็จในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐผ่านระบบ MOAC OPEN DATA

ผู้กำกับดูแลตัวชี้วัด :

ผอ. ศูนย์สารสนเทศการเกษตร : 0-2940-6484 (124)

ผู้จัดเก็บข้อมูล :

นายสุชาติ ฝูแปง (ศสส.) : 0-2940-7038 (146)

คำอธิบาย :

1. พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.2562 ให้องค์กรของรัฐ จัดให้มีการบริหารงาน และการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล โดยให้มีการบริหารจัดการ และการบูรณาการข้อมูลภาครัฐ มีการทำงานที่สอดคล้องกันและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคง ปลอดภัย และมีธรรมาภิบาล พร้อมทั้งเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะ ที่หน่วยงานของรัฐจัดทำและ ครอบครอง ในรูปแบบช่องทางดิจิทัล ให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก มีส่วนร่วมตรวจสอบการ ดำเนินงานของรัฐ และสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาบริการและนวัตกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศใน ด้านต่างๆ
2. รายละเอียดของกิจกรรมหรือการดำเนินงาน/ขอบเขตการประเมิน :
 - 1) จัดทำข้อมูลในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลที่สามารถนำไปเปิดเผยต่อสาธารณะ ใช้ประโยชน์หรือพัฒนาบริการ และนวัตกรรมในรูปแบบต่างๆ ได้
 - 2) เปิดเผยข้อมูลดิจิทัลผ่านระบบ MOAC OPEN DATA ซึ่งประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างเสรี โดยไม่ เสียค่าใช้จ่าย
 - 3) ผ่านขั้นตอนการพิจารณาอนุญาตให้เปิดเผยจากผู้บริหาร/คณะกรรมการ/คณะทำงานด้านข้อมูล
3. วิธีการเก็บข้อมูล : ปรับปรุงรายการข้อมูลที่เผยแพร่ผ่านระบบ Application
4. แหล่งที่มาของข้อมูล/แผน : 1) พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบ Application, 2) แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 4 การปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การ เป็นรัฐบาลดิจิทัล
5. พิจารณาความสำเร็จจาก จำนวนชุดข้อมูลของส่วนราชการที่สามารถเปิดเผยข้อมูลในระบบ MOAC OPEN DATA ของกระทรวง ได้สำเร็จ (วัดความสำเร็จของแต่ละส่วนราชการ)

รายละเอียดข้อมูลพื้นฐาน :

ข้อมูลพื้นฐานประกอบตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ผลการดำเนินงานในอดีต ปีงบประมาณ พ.ศ.		
		2560	2561	2562
ดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลผ่านระบบการเปิดเผยข้อมูล (Open data)	ชุดข้อมูล	-	-	5 ชุดข้อมูล

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

เกณฑ์การประเมิน :

ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5
จัดทำชุดข้อมูลที่ต้องเปิดเผยแล้ว เสร็จ จำนวน 1 ชุดข้อมูล	จัดทำชุดข้อมูลที่ต้องเปิดเผยแล้ว เสร็จ จำนวน 2 ชุดข้อมูล	จัดทำชุดข้อมูลที่ต้องเปิดเผยแล้ว เสร็จ จำนวน 3 ชุดข้อมูล	จัดทำชุดข้อมูลที่ต้องเปิดเผยแล้ว เสร็จ จำนวน 4 ชุดข้อมูล	จัดทำชุดข้อมูลที่ต้องเปิดเผยแล้ว เสร็จ จำนวน 5 ชุดข้อมูล

คำชี้แจงการปฏิบัติงาน/มาตรการที่ได้ดำเนินการ :

จัดทำข้อมูลในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลที่สามารถนำไปเปิดเผยต่อสาธารณะ ใช้ประโยชน์หรือพัฒนาบริการและนวัตกรรมในรูปแบบต่างๆ ได้

ผลการดำเนินงาน :

ดำเนินการจัดทำชุดข้อมูลที่ต้องเปิดเผยและส่งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรียบร้อยแล้ว จำนวน 5 ชุดข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลปริมาณการผลิตข้าวนาปี 2551 – 2561
2. ข้อมูลปริมาณการผลิตปาล์มน้ำมัน ปี 2550 - 2561
3. ข้อมูลปริมาณการผลิตมันสำปะหลังโรงงาน ปี 2550 – 2562
4. ข้อมูลราคารายวัน ณ ตลาดสำคัญ
5. ข้อมูลมูลค่าการนำเข้าส่งออกสินค้าเกษตรรายเดือน

ปัญหา/อุปสรรค :

-
-

หลักฐานอ้างอิง :

บันทึกศูนย์สารสนเทศการเกษตร ที่ กษ. 1303.01/584 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2563 เรื่อง รายงานความก้าวหน้าและหลักฐานการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของ สศก.

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

สำเนาฉบับ
บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศูนย์สารสนเทศการเกษตร ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๗๐๓๘

ที่ กษ ๑๓๐๓.๐๑/ ๕๗๕ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานความก้าวหน้าและหลักฐานการดำเนินงานตามตัวชี้วัด ของ สศก.

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สปท.

ตามหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๒๐๘/ว ๑๖๓ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เรื่อง ขอดำเนินการขออนุมัติการจัดทำตัวชี้วัด ประจำปี ๒๕๖๓ ให้หน่วยงานรายงานความก้าวหน้า และส่งหลักฐานการดำเนินงาน (ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐผ่านระบบ MOAC OPEN DATA) โดยกำหนดให้หน่วยงานแจ้งชุดข้อมูลเปิดภาครัฐที่เป็นประโยชน์ต่อยอดนวัตกรรม หรือนำไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพชีวิตของเกษตรกร/ประชาชน ให้ดีขึ้น และจัดส่งให้ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทราบตามกำหนดระยะเวลา นั้น

บัดนี้ ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ขอแจ้งรายการชุดข้อมูลเปิด ของ สศก. ดังนี้ ๑) ข้อมูลปริมาณการผลิตข้าวนาปี ๒๕๕๑ - ๒๕๖๑ ๒) ข้อมูลปริมาณการผลิตปาล์มน้ำมัน ปี ๒๕๕๐ - ๒๕๖๑ ๓) ข้อมูลปริมาณการผลิตมันสำปะหลังโรงงาน ปี ๒๕๕๐ - ๒๕๖๑ ๔) ข้อมูลราคารายวัน ณ ตลาดสำคัญ ๕) ข้อมูลมูลค่าการนำเข้าส่งออกสินค้าเกษตรรายเดือน ซึ่งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา เกษตรกร และผู้สนใจ สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ วิจัย วางแผนด้านการเกษตรได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวินิต อธิสุข)
ผู้อำนวยการศูนย์
ศูนย์สารสนเทศการเกษตร

.....ร่าง/.....พิมพ์/.....ทาน/.....ตรวจ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

รหัส ชุดข้อมูล	ชื่อชุดข้อมูล	หน่วยงาน	คะแนน เฉลี่ย	จำนวนครั้ง ดาวน์โหลด	ร้อยละ
97	ข้อมูลราคาข้าวเปลือกนาปีรวมรายเดือน	สำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตร	5.00	1	100.00
98	ข้อมูลปริมาณการผลิตข้าวนาปี	สำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตร	3.50	2	70.00
99	ข้อมูลปริมาณการผลิตมันสำปะหลังโรงงาน	สำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตร	5.00	1	100.00
100	ข้อมูลปริมาณการผลิตปาล์มน้ำมัน	สำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตร	5.00	2	100.00
96	ข้อมูลมูลค่าการนำเข้าส่งออกสินค้าเกษตร รายเดือน	สำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตร	4.00	2	80.00
83	ปฏิทินร้อยละผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ รายเดือน ปีเพาะปลูก 2562/63	สำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตร	0.00	0	0.00
ภาพรวมผลการประเมินความพึงพอใจ			4.50	8	90.00

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563 รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)	
ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาฐานข้อมูลกลางของกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (Big Data) ชื่อตัวชี้วัด 2.2 ร้อยละความสำเร็จในการเชื่อมโยงข้อมูลเข้าสู่ฐานข้อมูลกลางของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
ผู้กำกับดูแลตัวชี้วัด : ผอ. ศูนย์สารสนเทศการเกษตร : 0-2940-6484 (124)	ผู้จัดเก็บข้อมูล : นายสุชาติ ผุ่แปง (ศสส.) : 0-2940-7038 (146)
คำอธิบาย : ในปี 2562 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ ทำการสำรวจและรวบรวมข้อมูลของหน่วยงาน พร้อมศึกษา รายละเอียดของข้อมูลได้ แก่ รูปแบบการจัดเก็บ ชนิดของข้อมูล เพื่อทบทวนความพร้อมของข้อมูล คัดเลือก และยืนยันการ เป็นเจ้าของข้อมูลและตรวจสอบความพร้อมของแต่ละรายการข้อมูลที่มีก่อนเชื่อมโยงเข้าสู่ฐานข้อมูลกลางของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ พร้อม ทั้งจัดรายการบัญชีข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบของตารางรายชื่อชุดข้อมูล ที่สามารถเผยแพร่ข้อมูล ผ่านระบบการเปิดเผยข้อมูล (Open data) และการแลกเปลี่ยนข้อมูลกลาง (Data Exchange) ในทางปฏิบัติพบว่าชุดข้อมูล ที่หน่วยงานนาเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลกลางนั้น เป็นชุดข้อมูลที่อยู่ในระบบสารสนเทศของหน่วยงาน แต่ยังคงขาดชุดข้อมูลที่ยัง ไม่ได้อยู่ในรูปดิจิทัล โดยเฉพาะข้อมูลที่เกิดจากการบริการประชาชน ในปี 2563 จึงจำเป็นที่จะต้องจัดทำแผนปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานสู่ระบบดิจิทัล (Digital Transform) ที่ระบุถึง วิธีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของการบริการให้ เป็นระบบดิจิทัล พร้อมทั้งส่งชุดข้อมูลที่ได้จากการบริการเข้าสู่ระบบฐานข้อมูล กลางกระทรวงเกษตรฯ เพื่อที่จะได้นำชุดข้อมูลมาจัดทำมาตรฐาน และพัฒนา Big Data Model ต่อไป	

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

รายละเอียดข้อมูลพื้นฐาน :

ข้อมูลพื้นฐานประกอบตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ผลการดำเนินงานในอดีต ปีงบประมาณ พ.ศ.		
		2560	2561	2562
การขึ้นทะเบียนรายการชุดข้อมูลเข้าสู่ระบบทะเบียนบัญชีข้อมูลกลางด้านการเกษตร (Data Catalog)	-	-	-	จำนวน 5 ชุดข้อมูล

เกณฑ์การประเมิน :

เป้าหมายขั้นต้น (50)	เป้าหมายมาตรฐาน (75)	เป้าหมายขั้นสูง (100)
ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของจำนวนฐานข้อมูลที่ต้องเชื่อมโยงเข้าฐานข้อมูลกลางของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90 ของจำนวนฐานข้อมูลที่ต้องเชื่อมโยงเข้าฐานข้อมูลกลางของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100 ของจำนวนฐานข้อมูลที่ต้องเชื่อมโยงเข้าฐานข้อมูลกลางของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำชี้แจงการปฏิบัติงาน/มาตรการที่ได้ดำเนินการ :

ผลการดำเนินงาน :

ดำเนินการเชื่อมโยงชุดข้อมูลเข้าฐานข้อมูลกลางของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แล้วเสร็จ

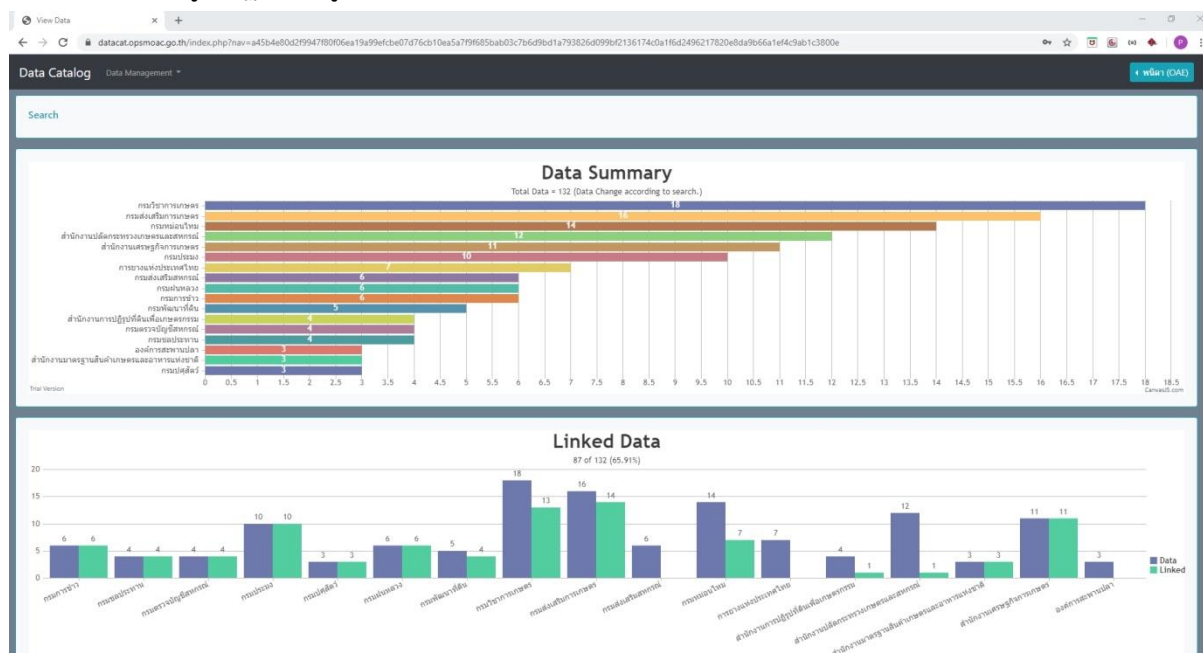
ปัญหา/อุปสรรค :

-
-

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563 รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง :

1. การเชื่อมโยงข้อมูลในฐานข้อมูลกลางของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2. รายละเอียดข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ดำเนินการเชื่อมโยงแล้วเสร็จ

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (3)				
#	ชื่อข้อมูล	Linked	Metadata	Technical
1	ข้อมูลการนำเข้า/ส่งออก สินค้าเกษตรตามมาตรฐานอินทรีย์	✓	▲	🔗
2	ข้อมูลผู้ผลิต/ผู้ประกอบการนำเข้า/ส่งออก สินค้าเกษตรตามมาตรฐานอินทรีย์ ที่ได้รับใบอนุญาต	✓	▲	🔗
3	ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.)	✓	▲	🔗

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (11)				
#	ชื่อข้อมูล	Linked	Metadata	Technical
1	ข้อมูลการผลิต	✓	▲	🔗
2	ข้อมูลการวิจัย	✓	▲	🔗
3	ข้อมูลดัชนีสินค้าเกษตร	✓	▲	🔗
4	ข้อมูลปริมาณการผลิตจำวนปี	✓	▲	🔗
5	ข้อมูลปริมาณการผลิตจำวนน้ำขึ้น	✓	▲	🔗
6	ข้อมูลปริมาณการผลิตสินค้าปศุสัตว์โรงงาน	✓	▲	🔗
7	ข้อมูลการเศรษฐกิจสินค้าเกษตร	✓	▲	🔗
8	ข้อมูลมูลค่าการนำเข้า/ส่งออกสินค้าเกษตรตามเงื่อนไข	✓	▲	🔗
9	ข้อมูลมูลค่าการนำเข้า/ส่งออกสินค้าเกษตรตามเงื่อนไข	✓	▲	🔗
10	ข้อมูลมูลค่าการนำเข้า/ส่งออกสินค้าเกษตรตามเงื่อนไข	✓	▲	🔗
11	ข้อมูลมูลค่าการนำเข้า/ส่งออกสินค้าเกษตรตามเงื่อนไข	✓	▲	🔗

องค์การสหภาพยุโรป (3)				
#	ชื่อข้อมูล	Linked	Metadata	Technical
1	รายละเอียดวันที่ปล่อยจำหน่าย ณ สถานประกอบการ	✗	▲	🔗
2	ผลิตภัณฑ์จำวนปี	✗	▲	🔗
3	ผลิตภัณฑ์จำวนเดือน	✗	▲	🔗

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โทรศัพท์ : 0-2281-5855 ext. 363 โทรสาร : 0-2281-5855

© 2019 ICT OPSMOAC

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

ชื่อตัวชี้วัด 3 ผลการดำเนินงานตามแนวทางส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่

ผู้กำกับดูแลตัวชี้วัด :

กรมการข้าว, กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมประมง,
กรมปศุสัตว์ และกรมหม่อนไหม

ผู้จัดเก็บข้อมูล :

กรมการข้าว, กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมประมง,
กรมปศุสัตว์ และกรมหม่อนไหม

คำอธิบาย :

1. เป็นตัวชี้วัดบูรณาการภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งหมด 11 ส่วนราชการ โดย วัดความสำเร็จการส่งเสริมแปลงใหญ่ที่ได้รับการส่งเสริมในปี 2561 ภายใต้ความรับผิดชอบของ 5 ส่วนราชการ ได้แก่ 1) กรมการข้าว 2) กรมส่งเสริมการเกษตร 3) กรมประมง 4) กรมปศุสัตว์ 5) กรมหม่อนไหม โดยมีหน่วยงานสนับสนุนในการดำเนินการ จำนวน 6 ส่วนราชการ ได้แก่ 1) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 2) สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ 3) กรมวิชาการเกษตร 4) กรมพัฒนาที่ดิน 5) กรมชลประทาน 6) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
2. ทุกส่วนราชการรับค่าคะแนนเดียวกันหมด จากค่าเฉลี่ยของผลการดำเนินการ 5 ส่วนราชการที่รับผิดชอบส่งเสริมแปลงใหญ่

รายละเอียดข้อมูลพื้นฐาน :

ข้อมูลพื้นฐานประกอบตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ผลการดำเนินงานในอดีต ปีงบประมาณ พ.ศ.		
		2560	2561	2562
การขึ้นทะเบียนรายการชุดข้อมูลเข้าสู่ระบบทะเบียนบัญชีข้อมูลกลางด้านการเกษตร (Data Catalog)	-	-	-	จำนวน 5 ชุดข้อมูล

เกณฑ์การประเมิน :

เป้าหมายขั้นต่ำ (50)	เป้าหมายมาตรฐาน (75)	เป้าหมายขั้นสูง (100)
50 คะแนน	75 คะแนน	100 คะแนน

คำชี้แจงการปฏิบัติงาน/มาตรการที่ได้ดำเนินการ :

-

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563 รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)
ผลการดำเนินงาน : เป็นไปตามผลการดำเนินการของ 5 ส่วนราชการที่รับผิดชอบส่งเสริมแปลงใหญ่
ปัญหา/อุปสรรค : - -
หลักฐานอ้างอิง :

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

ข้อตัวชี้วัด 4 ร้อยละของข้อเสนอเชิงนโยบาย/มาตรการทางการเกษตรที่บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

ผู้กำกับดูแลตัวชี้วัด :

ผอ. กองนโยบายและแผนการเกษตร

: 0-2940-6484 (124)

ผอ. สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

: 0-2940-7488 (265)

ผอ. กองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ

: 0-2579-5830 (250)

ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการเศรษฐกิจการเกษตร

: 0-2579-8247 (269)

ผู้จัดเก็บข้อมูล :

นางสาวสุประมา โรจนะบุรานนท์ (กนผ.)

: 0-2940-6487 (126)

นางอัญชญา แก้วเฉย (สวศ.)

: 0-2940-7442 (172)

นางสาวเมษารัตน์ สังขวุฒิ (กศป.)

: 0-2579-5832 (252)

นางสาวจิณณพัต บานเย็น (ศปศ.)

: 0-2579-8161 (268)

คำอธิบาย :

1. ร้อยละของข้อเสนอเชิงนโยบาย/มาตรการทางการเกษตรที่บรรลุเป้าหมายที่กำหนด หมายถึง ข้อเสนอเชิงนโยบาย/มาตรการทางการเกษตร ที่ดำเนินการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรและนำเสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์/คณะกรรมการฯ ที่เกี่ยวข้อง/คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร/คณะรัฐมนตรี และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ
2. พิจารณาจาก ข้อเสนอเชิงนโยบาย/มาตรการทางการเกษตร ที่ดำเนินการและนำเสนอ ในปีงบประมาณ 2563 ทั้งหมด เปรียบเทียบกับ ข้อเสนอเชิงนโยบาย/มาตรการทางการเกษตร ที่ดำเนินการได้บรรลุเป้าหมาย ตามภารกิจของหน่วยงานที่กำหนด
3. ตัวอย่าง เช่น สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ระดับภาคด้านการเกษตร ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาคกระทรวงเกษตรฯ เพื่อเสนอคณะกรรมการอำนวยการแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาคกระทรวงเกษตรฯ ให้ความเห็นชอบแผนฯ แล้วส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรฯ นำแผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาพื้นที่ระดับภาคไปขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2564 ถือว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดตามตัวชี้วัดนี้

รายละเอียดข้อมูลพื้นฐาน :

ปีงบประมาณ	2558	2559	2560	2561	2562
ผลการดำเนินงาน	ตัวชี้วัดบรรลุเป้าหมายคนละแบบ จึงไม่มีข้อมูลย้อนหลัง				10

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

ตัวอย่างนโยบาย/มาตรการที่เคยเสนอ ปี 62

1. แผนปฏิบัติราชการของ กษ. ระยะ 3 ปี (ปี63-65)
2. แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานการเกษตรในช่วงระยะ 3 ปี (ปี 63-65)
3. แนวทางการบริหารจัดการสับปะรดด้านการผลิตระยะที่ 1 (ปี 2561 - 2564)
4. โครงการเร่งรัดส่งออกน้ำมันปาล์มดิบ ปี 2561
5. มาตรการเพิ่มปริมาณการใช้น้ำมันปาล์มดิบเป็นเชื้อเพลิงในเครื่องยนต์
6. การกำหนดท่าที่ไทยสำหรับการประชุม Policy Partnership on Food security ภายใต้กรอบเอเปค
7. การกำหนดท่าที่การเปิดตลาดสินค้าเกษตรภายใต้ความตกลงการค้าเสรีไทย – ตุรกี
8. การศึกษาต้นทุนการผลิตเกลือสมุทร ปี 2561/2562
9. การปรับอัตราค่าช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช
10. ดัชนีเศรษฐกิจการเกษตร

นโยบาย/มาตรการที่มีแผนจะเสนอปี 63

1. แผนปฏิบัติราชการของ กษ. ระยะ 3 ปี (ปี63-65) และแผนปฏิบัติการฯ ปี 64
2. มาตรการแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกรในโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร และโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร
3. แผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ (ปี60-65) และแผนปฏิบัติการ ปี 64
4. แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปี 64
5. แผนบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาคด้านการเกษตร
6. มาตรการด้านสินค้าเกษตร : ถั่วเหลือง
7. มาตรการด้านสินค้าเกษตร : มะพร้าว
8. มาตรการด้านสินค้าเกษตร : ปาล์มน้ำมัน
9. มาตรการด้านสินค้าเกษตร : เมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง
10. การวิเคราะห์ดัชนีเศรษฐกิจการเกษตร

หมายเหตุ : สำหรับเป้าหมายปี 2563 จำนวน 10 เรื่อง เป็นการประมาณการ เนื่องจากมาตรการสินค้า ไม่สามารถกำหนดรายสินค้าได้ ขึ้นอยู่กับนโยบายและสถานการณ์ที่อาจมีการเปลี่ยนแปลง

เกณฑ์การประเมิน :

เป้าหมายขั้นต้น(50)	เป้าหมายมาตรฐาน(75)	เป้าหมายขั้นสูง(100)
ร้อยละ 80	ร้อยละ 90	ร้อยละ 100

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

คำชี้แจงการปฏิบัติงาน/มาตรการที่ได้ดำเนินการ :

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ดำเนินการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย/มาตรการทางการเกษตร และนำเสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์/คณะกรรมการฯ ที่เกี่ยวข้อง/คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร/คณะรัฐมนตรี และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ จึงจะถือว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดตามตัวชี้วัดนี้

ผลการดำเนินงาน :

1. แผนปฏิบัติราชการของ กษ. ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565) และแผนปฏิบัติการ ปี 2564 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) จัดทำแผนปฏิบัติราชการของ กษ. ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565) และได้ทำหนังสือแจ้งเวียนให้หน่วยงาน กษ. พิจารณาตรวจสอบรายละเอียดและแสดงความเห็นต่อ (ร่าง) แผนปฏิบัติราชการฯ เมื่อวันที่ 24 ต.ค. 62 และเสนอปลัด กษ. ให้ความเห็นชอบและประกาศใช้ (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ ของ กษ. ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565) แล้วเมื่อวันที่ 13 พ.ย. 62 ตามหนังสือสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ด่วนที่สุด ที่ กษ 1304/3869 ลงวันที่ 11 พ.ย. 62 ซึ่งหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นำแผนงาน/โครงการ ตามแผนปฏิบัติราชการของ กษ. ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565) ขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2564 ส่งให้ สศก. สรุปผลในภาพรวมของ กษ. และเสนอ รมว. กษ. เห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ 23 ม.ค. 63 ตามหนังสือสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ด่วนที่สุด ที่ กษ 1304/269 ลงวันที่ 23 ม.ค. 63

2. มาตรการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรในโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรและโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) โดยคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ได้มีคำสั่งที่ 1/2548 ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2548 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรตามโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร โดยมีเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นอนุกรรมการผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่กำกับ ดูแล ประสานการดำเนินงานเพื่อการช่วยเหลือเกษตรกรตามโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร (ผก.) และ โครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร (คปร.) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2548 การแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรตามโครงการคปร. และ ผก. กำหนดให้มีการขยายระยะเวลาไม่เกิน 15 ปี โดยสิ้นสุดโครงการ ณ วันที่ 30 กันยายน 2562 แต่เนื่องจากยังมีเกษตรกรเป็นหนี้ จำนวน 34,561 ราย ต้นเงินกู้ 793.32 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2562) ซึ่งไม่สามารถชำระหนี้ได้หมดภายในวันที่ 30 กันยายน 2562 กษ. โดย สศก. ต้องดำเนินการวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา เพื่อขยายระยะเวลาการชำระหนี้ ของเกษตรกรตามโครงการฯ จากเดิมสิ้นสุดโครงการ ณ วันที่ 30 กันยายน 2562 เป็นสิ้นสุดโครงการ ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 24 กันยายน 2562 และแจ้งให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรดำเนินการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ตามโครงการฯ ต่อไป

3. แผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ (ปี60-65) และแผนปฏิบัติการ ปี 2564 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ในฐานะหน่วยงานที่เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ ได้จัดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564 เป็นแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ.

2560-2565 เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2560-2565 ประกอบด้วยประเด็นการพัฒนาหลัก 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการส่งเสริมการวิจัย พัฒนานวัตกรรม ฐานข้อมูล และถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ (2) ด้านพัฒนาการผลิตและการบริหารจัดการเกษตรอินทรีย์ และ (3) ด้านการพัฒนาการตลาด การบริการ และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ทั้งนี้ กลไกหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์มีทั้งระดับประเทศ และระดับพื้นที่ ประกอบด้วย คณะกรรมการพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ และคณะทำงานการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ของจังหวัด ซึ่งมีองค์ประกอบมาจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และผู้แทนเกษตรกร เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ คือ (1) เพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า 1.3 ล้านไร่ ภายในปี 2565 (2) เพิ่มจำนวนเกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า 80,000 ราย ภายในปี 2565 และ (3) เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์เฉลี่ยร้อยละ 3 ต่อปี และ แจ้งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ขอรับการจัดสรรงบประมาณประจำปี 2564 ตามกรอบแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์

4. แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปี 2564 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ในฐานะกรรมการและเลขานุการร่วมคณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 คณะที่ 4.2 ได้จัดทำแผนภาพความเชื่อมโยงแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และรายละเอียดข้อเสนองบประมาณรายจ่ายบูรณาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งหน่วยรับงบประมาณที่มีความประสงค์จะเสนองบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้ส่งข้อเสนอมาทั้งสิ้น 8 กระทรวง 47 หน่วยงาน 1 หน่วยงานอื่นของรัฐ 1 รัฐวิสาหกิจ วงเงินรวม 9,542.6201 ล้านบาท และ สศก. ประมวลผลในภาพรวมเสนอต่อประธานคณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 คณะที่ 4.2 (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) พิจารณา และเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ 23 ม.ค. 63 ซึ่ง สศก. ในฐานะกรรมการและเลขานุการร่วมคณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 คณะที่ 4.2 ได้จัดส่งข้อเสนองบประมาณรายจ่ายบูรณาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ให้สำนักงบประมาณเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 24 ม.ค. 63 ตามหนังสือสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ด่วนที่สุด ที่ กษ 1304/295 ลงวันที่ 24 ม.ค. 63

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

5. แผนบูรณาการการพัฒนาพื้นที่ระดับภาคด้านการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการแผนงานบูรณาการการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค กษ. จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรภาคและแผนงาน/โครงการงบประมาณของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2564 – 2565 เสนอคณะกรรมการฯ เห็นชอบ ตามมติการประชุมคณะกรรมการอำนวยการแผนงานบูรณาการการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค กษ. ครั้งที่ 2/2562 เมื่อวันที่ 20 ก.ย. 2562 และ สศช. ขอความอนุเคราะห์ให้ กษ. จัดทำร่างข้อเสนองบประมาณแผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อใช้เป็นกรอบเบื้องต้นสำหรับพิจารณาการบูรณาการข้อเสนอโครงการกับแผนงานภายใต้แผนพัฒนาภาคก่อนที่ส่วนราชการจะทำข้อเสนอโครงการฉบับสมบูรณ์เพื่อเสนอคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาคพิจารณากลับกรองต่อไป ซึ่ง สศก. ได้สรุปร่างข้อเสนอแผนงานโครงการภายใต้แผนบูรณาการการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของหน่วยงานในสังกัด กษ. เสนอปลัด กษ. เห็นชอบ และส่งให้ สศช. เพื่อดำเนินการแล้วเมื่อวันที่ 22 พ.ย. 62 ตามหนังสือสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ด่วนที่สุด ที่ กษ 1304/6059 ลงวันที่ 22 พ.ย. 62

6. มาตรการด้านสินค้าเกษตร: - การเปิดตลาดนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองภายใต้กรอบความตกลงการค้า WTO 3 ปี (ปี 2563 – 2565) ไม่จำกัดปริมาณ อัตราภาษีร้อยละ 0 และกรอบความตกลงการค้าอื่น ให้เป็นไปตามข้อผูกพันและการบริหารการนำเข้าคราวละ 3 ปี (ปี 2563 -2565) และการเปิดตลาดสินค้าน้ำมันถั่วเหลืองและ แพรกซันของน้ำมันถั่วเหลือง ภายใต้กรอบความตกลง WTO กรอบความตกลงการค้าอื่น คราวละ 3 ปี (ปี 2563-2565) และการบริหารการนำเข้าปีต่อปีคราวละ 3 ปี (ปี 2563-2565) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพืชน้ำมันและน้ำมันพืช ได้เสนอมาตรการการเปิดตลาดนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองภายใต้กรอบความตกลงการค้า WTO 3 ปี (ปี 2563 – 2565) ไม่จำกัดปริมาณ อัตราภาษีร้อยละ 0 และกรอบความตกลงการค้าอื่น ให้เป็นไปตามข้อผูกพัน และการบริหารการนำเข้าคราวละ 3 ปี (ปี 2563 -2565) ตามมติการประชุมคณะกรรมการพืชน้ำมันและน้ำมันพืช ครั้งที่ 2/2562 เมื่อวันที่ 20 พ.ย. 62 และครม.ให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ 3 ธ.ค. 63 ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0505/40193 ลงวันที่ 6 ธ.ค. 62 ซึ่งกระทรวงพาณิชย์ดำเนินการออกประกาศที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษี ตามพันธกรณีตามความตกลงการค้าโลก (WTO) สำหรับสินค้าถั่วเหลือง ปี 2563 ถึงปี 2565 พ.ศ. 2562 ประกาศ ณ วันที่ 13 ธ.ค. 62

- ประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง รายชื่อผู้มีสิทธิขอหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการค้าโลก (WTO) สำหรับสินค้าถั่วเหลือง สำหรับปี 2563 ถึงปี 2565 ประกาศ ณ วันที่ 23 ธ.ค. 62

7. มาตรการด้านสินค้าเกษตร:

- การเปิดตลาดสินค้ามะพร้าวและมะพร้าวฝอย เนื้อมะพร้าวแห้ง และน้ำมันมะพร้าวและแพรกซันของน้ำมันมะพร้าว ภายใต้กรอบความตกลง WTO กรอบความตกลงการค้าอื่น คราวละ 3 ปี (ปี 2563-2565) และการบริหารการนำเข้าปีต่อปี สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพืชน้ำมันและน้ำมันพืช เสนอมาตรการ การเปิดตลาดสินค้า มะพร้าวและมะพร้าวฝอย เนื้อมะพร้าวแห้ง และน้ำมันมะพร้าวและแพรกซันของ

น้ำมันมะพร้าว ภายใต้กรอบความตกลง WTO กรอบความตกลงการค้าอื่น คราวละ 3 ปี (ปี 2563-2565) และการบริหาร การนำเข้าปีต่อปี ต่อคณะกรรมการพืชน้ำมันและน้ำมันพืชให้ความเห็นชอบ และเสนอ ครม. ให้ความเห็นชอบตามมติ คณะกรรมการฯ ตามหนังสือ หนังสือสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ด่วนที่สุด ที่ กษ 1305/4222 ลงวันที่ 2 ธ.ค. 62

- หลักเกณฑ์การจัดสรรโควตาสินค้ามะพร้าวและมะพร้าวฝอย เนื้อมะพร้าวแห้งและน้ำมันมะพร้าวและแพรกชั้นของน้ำมัน มะพร้าว ตามความตกลงการเกษตรภายใต้ WTO สำหรับปี 2563 -2565 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ในฐานะฝ่าย เลขาธิการคณะกรรมการพืชน้ำมันและน้ำมันพืช เสนอมาตรการ เสนอหลักเกณฑ์การจัดสรรโควตาสินค้ามะพร้าวและ มะพร้าวฝอย เนื้อมะพร้าวแห้งและน้ำมันมะพร้าวและแพรกชั้นของน้ำมันมะพร้าว ตามความตกลงการเกษตรภายใต้ WTO สำหรับปี 2563 -2565 ต่อคณะกรรมการพืชน้ำมันและน้ำมันพืช และเสนอ ครม. ให้ความเห็นชอบตามมติคณะกรรมการฯ ตามหนังสือสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ด่วนที่สุด ที่ กษ 1305/4222 ลงวันที่ 2 ธ.ค. 62

8. มาตรการด้านสินค้าเกษตร:

- การเปิดตลาดน้ำมันปาล์มและน้ำมันในเนื้อเมล็ดปาล์ม และบริหารการนำเข้าคราวละ 3 ปี (ปี 2563 ถึงปี 2565) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายปาล์มน้ำมันแห่งชาติ ได้เสนอมาตรการ การ เปิดตลาดน้ำมันปาล์มและน้ำมันในเนื้อเมล็ดปาล์ม และบริหารการนำเข้าคราวละ 3 ปี (ปี 2563 ถึงปี 2565) ต่อคณะกรรมการ พืชน้ำมันและน้ำมันพืชให้ความเห็นชอบ และเสนอ ครม. ให้ความเห็นชอบตามมติคณะกรรมการฯ ตามหนังสือสำนักงาน เศรษฐกิจการเกษตร ด่วนที่สุด ที่ กษ 1305/4511 ลงวันที่ 27 ธ.ค. 62

- แนวทางการบริหารปาล์มน้ำมันทั้งระบบ (แนวทางการจัดการน้ำมันปาล์มทั้งระบบ) ให้ติดตั้งเครื่องวัดปริมาณ น้ำมันปาล์มดิบที่ถังเก็บน้ำมันปาล์มของผู้ประกอบการโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม โรงกลั่นน้ำมันปาล์ม โรงงานไบโอดีเซล และคลังรับฝากน้ำมันปาล์ม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายปาล์มน้ำมัน แห่งชาติ ได้เสนอมาตรการ การบริหารปาล์มน้ำมันทั้งระบบ (แนวทางการจัดการน้ำมันปาล์มทั้งระบบ) ให้ติดตั้งเครื่องวัด ปริมาณน้ำมันปาล์มดิบที่ถังเก็บน้ำมันปาล์มของผู้ประกอบการโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม โรงกลั่นน้ำมันปาล์ม โรงงานไบโอดีเซล และคลังรับฝากน้ำมันปาล์ม ต่อคณะกรรมการนโยบายปาล์มน้ำมันแห่งชาติ และเสนอ ครม. ให้ความเห็นชอบตามมติ คณะกรรมการฯ ตามหนังสือสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ด่วนที่สุด ที่ กษ 1305/4511 ลงวันที่ 27 ธ.ค. 62

- แนวทางการกำหนดด่านนำเข้าและนำผ่านสินค้าน้ำมันปาล์มและน้ำมันในเมล็ดปาล์ม สำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตร (สศก.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายปาล์มน้ำมันแห่งชาติ ได้เสนอมาตรการเสนอแนวทางการ กำหนดด่านนำเข้าและนำผ่านสินค้าน้ำมันปาล์มและน้ำมันในเมล็ดปาล์ม ตามมติการประชุมคณะกรรมการนโยบายปาล์มน้ำมัน แห่งชาติ และเสนอ ครม. ให้ความเห็นชอบตามมติคณะกรรมการฯ ตามหนังสือสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ด่วนที่สุด ที่ กษ 1305/4511 ลงวันที่ 27 ธ.ค. 62

9. มาตรการด้านสินค้าเกษตร:

- แนวทางการบริหารการนำเข้าสินค้าเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง ตามพันธกรณีความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นไทย – นิวซีแลนด์ (TNZCEP) และพันธกรณีตามความตกลงการค้าเสรีไทย – ออสเตรเลีย (TAFTA) สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง ได้เสนอแนวทางการบริหารการนำเข้าสินค้าเมล็ดพันธุ์ หอมหัวใหญ่ หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง ตามพันธกรณีความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นไทย – นิวซีแลนด์ (TNZCEP) และพันธกรณีตามความตกลงการค้าเสรีไทย – ออสเตรเลีย (TAFTA) ต่อคณะกรรมการฯ เสนอ คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ให้ความเห็นชอบตามมติคณะกรรมการฯ และเสนอ ครม. ให้ความเห็นชอบตามมติคณะกรรมการ ตามมติคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 3/2563 วันอังคารที่ 14 ม.ค. 63

- ประกาศการจัดสรรปริมาณมันฝรั่งที่จะออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตา ตามความตกลงการค้าเสรีภายใต้ WTO ปี 2563 สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง ได้แจ้งผลการจัดสรรปริมาณในโควตาตามกรอบ WTO สินค้ามันฝรั่ง สำหรับปี 2563 ต่อการประชุมคณะกรรมการฯ และเสนอ ครม. ให้ความเห็นชอบตามมติคณะกรรมการฯ ตามมติคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 3/2563 วันอังคารที่ 14 ม.ค. 63

- ประกาศการจัดสรรปริมาณหอมหัวใหญ่ที่จะออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตา ตามความตกลง สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง ได้แจ้งผลการจัดสรรปริมาณในโควตาตามกรอบ WTO สินค้าหอมหัวใหญ่ สำหรับปี 2563 ต่อคณะกรรมการฯ และเสนอ ครม. ให้ความเห็นชอบตามมติคณะกรรมการฯ ตามมติคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 3/2563 วันอังคารที่ 14 ม.ค. 63

10. การวิเคราะห์ดัชนีเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) จัดทำรายงานวิเคราะห์ดัชนีเศรษฐกิจการเกษตรรายเดือน เสนอปลัด กษ. นำเรียน รมว. กษ. เพื่อทราบ และเผยแพร่ให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป หน่วยงานต่าง ๆ นำรายงานวิเคราะห์ดัชนีเศรษฐกิจการเกษตรรายเดือนไปใช้ประโยชน์ เช่น สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน และหน่วยงานอื่น ๆ อาทิ บริษัทหลักทรัพย์ นักศึกษามหาวิทยาลัยต่าง ๆ เป็นต้น ตามหนังสือสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ด่วนที่สุด ที่ กษ 1321/711 ลงวันที่ 21 ก.พ. 63

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

ปัญหา/อุปสรรค :

-

หลักฐานอ้างอิง :

1. หนังสือสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ด่วนที่สุด ที่ กษ 1304/3869 ลงวันที่ 11 พ.ย. 62 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) เสนอปลัด กษ. ให้ความเห็นชอบและประกาศใช้ (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ ของ กษ. ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565) แล้วเมื่อวันที่ 13 พ.ย. 62
2. หนังสือสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ด่วนที่สุด ที่ กษ 1304/269 ลงวันที่ 23 ม.ค. 63 หน่วยงานในสังกัด กษ. นำแผนงาน/โครงการ ตามแผนปฏิบัติการของ กษ. ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565) ขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2564 ส่งให้ สศก. สรุปผลในภาพรวมของ กษ. และเสนอ รมว. กษ. เห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ 23 ม.ค. 63
3. หนังสือสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ด่วนที่สุด ที่ กษ 1304/295 ลงวันที่ 24 ม.ค. 63 สศก. ในฐานะกรรมการและเลขานุการร่วมคณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 คณะที่ 4.2 ได้จัดส่งข้อเสนอของงบประมาณรายจ่ายบูรณาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ให้สำนักงบประมาณเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 24 ม.ค. 63
4. หนังสือสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ด่วนที่สุด ที่ กษ 1304/6059 ลงวันที่ 22 พ.ย. 62 สศก. สรุปร่างข้อเสนอแผนงานโครงการภายใต้แผนบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของหน่วยงานในสังกัด กษ. เสนอปลัด กษ. เห็นชอบ และส่งให้ สศช. เพื่อดำเนินการแล้วเมื่อวันที่ 22 พ.ย. 62
5. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0505/40193 ลงวันที่ 6 ธ.ค. 62 สศก. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพืชน้ำมันและน้ำมันพืช ได้เสนอมาตรการการเปิดตลาดนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองภายใต้กรอบความตกลงการค้า WTO 3 ปี (ปี 2563 – 2565) ไม่จำกัดปริมาณ อัตราภาษีร้อยละ 0 และกรอบความตกลงการค้าอื่นให้เป็นไปตามข้อผูกพัน และการบริหารการนำเข้าคราวละ 3 ปี (ปี 2563 -2565) ตามมติการประชุมคณะกรรมการพืชน้ำมันและน้ำมันพืช ครั้งที่ 2/2562 เมื่อวันที่ 20 พ.ย. 62 และกรมให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ 3 ธ.ค. 63
6. ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองการได้รับสิทธิชำระภาษี ตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) สำหรับสินค้าถั่วเหลือง ปี 2563 ถึงปี 2565 พ.ศ. 2562 ประกาศ ณ วันที่ 13 ธ.ค. 62
7. ประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง รายชื่อผู้มีสิทธิขอหนังสือรับรองการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) สำหรับสินค้าถั่วเหลือง สำหรับปี 2563 ถึงปี 2565 ประกาศ ณ วันที่ 23 ธ.ค. 62
8. หนังสือสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ด่วนที่สุด ที่ กษ 1321/811 ลงวันที่ 2 ก.พ. 63 สศก. จัดทำรายงานวิเคราะห์ดัชนีเศรษฐกิจการเกษตรรายเดือน เสนอปลัด กษ. นำเรียน รมว. กษ. เพื่อให้ผู้บริหาร กษ. ได้ทราบถึงสถานการณ์และปัญหาที่อาจเกิดขึ้น เพื่อจะได้เตรียมแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างทันทั่วทั้งที่เป็นประจำทุกเดือน และเผยแพร่ให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

ส่วนที่ ๑๓

บันทึกข้อความ

ปลัดกระทรวงวัฒนธรรมและสหกรณ์
วันที่ ๒๗/๒๗
วันที่ ๒๗/๒๗ เวลา ๐๙.๒๗ น.

กระทรวงวัฒนธรรมและสหกรณ์
วันที่ ๒๗/๒๗
วันที่ ๒๗/๒๗ เวลา ๐๙.๒๗ น.

ส่วนราชการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร โทร ๐-๒๕๔๐-๗๒๕๓
ที่ กษ ๑๓๐๔/ ๒๖๕ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง คำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรียน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแนวทางการจัดทำงบประมาณ และปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งกำหนดให้หน่วยรับงบประมาณจัดทำรายละเอียดคำขอของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เสนอคณะรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดให้ความเห็นชอบ และส่งสำนักงานงบประมาณภายในวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๓

๑.๒ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และกำหนดให้มีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ พร้อมทั้งประเด็นการพัฒนาที่ต้องเร่งดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๓ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ นายกรัฐมนตรีได้มอบนโยบายการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้ทุกหน่วยงานดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ และนโยบายสำคัญของรัฐบาล พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจน

๑.๔ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ ได้มีการประชุมผู้อำนวยการกองแผนงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นประธาน ซึ่งได้ชี้แจงแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยยึดแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕) ยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) แผนการปฏิรูปประเทศ นโยบายรัฐบาล และนโยบายสำคัญในการขับเคลื่อนภาคเกษตรสู่ความยั่งยืน

๑.๕ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๓ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบวงเงินและโครงสร้างงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๓,๓๐๐,๐๐๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๑๓ และปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้หน่วยรับงบประมาณ จัดทำคำขอของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เสนอรองนายกรัฐมนตรีที่รับผิดชอบ หรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ และส่งสำนักงานงบประมาณ ภายในวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๓

๒. ข้อเท็จจริง...

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

-๒-

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ หน่วยงานต่าง ๆ ได้จัดทำคำขอประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ส่งให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กลั่นกรอง ประมาณสรุปในภาพรวมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีวงเงินค่าของประมาณฯ จำนวน ๒๗๙,๓๐๑.๑๗๐๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑๗๐,๑๘๗.๙๐๕๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๕๕.๙๗ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท				
รายการ	ได้รับปี ๒๕๖๓	ข้อเสนอปี ๒๕๖๔	เพิ่มขึ้น	%
ส่วนราชการ	๑๐๘,๐๗๔.๑๙๗๖	๒๗๐,๔๕๙.๖๘๔๙	๑๖๒,๓๘๕.๔๘๗๓	๑๕๐.๒๕
รัฐวิสาหกิจ	๑๐๔.๐๖๗๔	๒,๖๙๑.๔๐๖๕	๒,๕๘๗.๓๓๙๑	๒,๔๘๖.๒๑
กองทุน	๙๓๕.๐๐๐๐	๖,๑๕๐.๐๗๙๒	๕,๒๑๕.๐๗๙๒	๕๕๗.๗๖
รวม	๑๐๙,๑๑๓.๒๖๕๐	๒๗๙,๓๐๑.๑๗๐๗	๑๗๐,๑๘๗.๙๐๕๗	๑๕๕.๙๗

๒.๒ คำขอประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำแนกงบประมาณ ออกเป็น ๖ กลุ่ม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสนอขอใน ๔ กลุ่ม ดังนี้ (เอกสารแนบ ๑)

หน่วย : ล้านบาท				
กลุ่มงบประมาณ	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	เพิ่ม/ลดจากปี ๒๕๖๓	
			จำนวน	ร้อยละ
รวมทั้งสิ้น	๑๐๙,๑๑๓.๒๖๕๐	๒๗๙,๓๐๑.๑๗๐๗	๑๗๐,๑๘๗.๙๐๕๗	๑๕๕.๙๗
๑) กลุ่มงบกลาง	-	-	-	-
๒) กลุ่มงบประมาณรายจ่าย บุคลากรภาครัฐ	๒๕,๕๓๕.๔๖๙๒	๒๖,๒๐๓.๗๓๗๕	๖๖๘.๒๖๘๓	๒.๖๒
- งบประมาณของส่วนราชการ/หน่วยงาน	๒๕,๕๓๕.๔๖๙๒	๒๖,๒๐๓.๗๓๗๕	๖๖๘.๒๖๘๓	๒.๖๒
- งบกลาง	-	-	-	-
๓) กลุ่มงบประมาณรายจ่าย กระทรวง/หน่วยงาน (Function)	๖๖,๑๕๙.๓๔๐๓	๑๗๙,๒๖๐.๖๖๘๘	๑๑๓,๑๐๑.๓๒๘๕	๑๗๐.๙๕
- แผนงานพื้นฐาน	๑๑,๗๓๕.๖๗๕๗	๓๗,๗๗๑.๔๘๕๗	๒๖,๐๓๕.๘๐๐๐	๒๒๑.๘๕
- แผนงานยุทธศาสตร์	๕๔,๔๒๓.๖๖๔๖	๑๔๑,๔๘๙.๑๘๓๑	๘๗,๐๖๕.๕๑๘๕	๑๕๙.๙๘
๔) กลุ่มงบประมาณรายจ่าย บุคลากร (Agenda)	๙,๕๒๐.๒๖๓๕	๕๓,๔๙๑.๘๑๒๙	๔๓,๙๗๑.๕๔๙๔	๔๖๑.๘๗
- แผนงานบุคลากร	๑๕๖.๐๖๘๕	๓๖๕.๓๒๒๙	๒๐๙.๒๕๔๔	๑๓๔.๐๘
- ขั้วเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้				
- แผนงานบุคลากรพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ	๖,๙๒๒๘	๑๙,๘๕๐๙	๑๒,๙๒๘๑	๑๘๖.๗๕

แผนงานบุคลากร...

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

-๓-

กลุ่มงบประมาณ	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	เพิ่ม/ลดจากปี ๒๕๖๓	
			จำนวน	ร้อยละ
- แผนงานบูรณาการพัฒนาผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล	๒๒.๙๘๘๙	๑๑๕.๔๘๙๖	๙๒.๕๐๐๗	๔๐๒.๓๗
- แผนงานบูรณาการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว	๓.๘๖๐๐	๒๙.๐๗๙๐	๒๕.๒๑๙๐	๖๕๓.๓๔
- แผนงานบูรณาการพัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์	๓๖.๗๙๙๙	๕๑.๖๒๔๔	๑๔.๘๒๔๕	๔๐.๒๘
- แผนงานบูรณาการรัฐบาลดิจิทัล	๐.๐๐๐๐	๔๑๑.๑๗๓๙	๔๑๑.๑๗๓๙	๐.๐๐
- แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	๑,๖๓๑.๑๙๑๕	๓,๖๒๒.๕๑๒๓	๑,๙๙๑.๓๒๐๘	๑๒๒.๐๘
- แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	๗,๖๖๒.๔๓๑๙	๔๘,๘๗๖.๗๕๙๙	๔๑,๒๑๔.๓๒๘๐	๕๓๗.๘๘
๕) กลุ่มงบประมาณรายจ่ายพื้นที่ (Area)	๗,๘๙๘.๑๙๒๐	๒๐,๓๔๔.๙๕๑๕	๑๒,๔๔๖.๗๕๙๕	๑๕๗.๕๙
- แผนงานบูรณาการเพื่อพัฒนาพื้นที่ระดับภาค	๗,๘๙๘.๑๙๒๐	๒๐,๓๔๔.๙๕๑๕	๑๒,๔๔๖.๗๕๙๕	๑๕๗.๕๙
๖) กลุ่มงบประมาณรายจ่ายบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ	-	-	-	-

๒.๓ ค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวนทั้งสิ้น ๒๗๙,๓๐๑.๑๗๐๗ ล้านบาท เป็นงบประมาณตามนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๘๓,๐๐๐.๕๒๘๔ ล้านบาท ดังนี้ (เอกสารแนบ ๒)

งานสำคัญ	หน่วย : ล้านบาท
งบประมาณ	
๑) การบริหารจัดการแหล่งน้ำทั้งระบบ	๑๔๗,๔๘๘.๓๑๑๙
๒) การส่งเสริมเกษตรกรรายยั่งยืน	๑๐,๔๓๙.๕๑๖๕
๓) ใช้ระบบตลาดนำการผลิต เพื่อแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ/ล้นตลาด	๑,๗๗๐.๕๘๖๑
๔) ลดต้นทุนการผลิต	๕,๖๔๒.๐๐๖๖
๕) การบริหารจัดการประมงอย่างยั่งยืน	๒,๒๘๗.๗๐๔๐
๖) การจัดสรรที่ดินทำกิน (ส.ป.ก.) ให้แก่เกษตรกร	๗๑๒.๙๑๘๙
๗) การส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ที่มีความต้องการของตลาด (โค/กระบือ/แพะ)	๑๒๘.๓๑๔๓
๘) การควบคุมและป้องกันโรค (สัตว์)	๑,๖๔๖.๖๕๔๐
๙) จัดตั้งศูนย์สารสนเทศด้านการเกษตรแห่งชาติ (National Agriculture Big Data)	๑,๖๙๘.๖๕๒๘

๑๐. ส่งเสริมเกษตรกร...

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

-๔-

งานสำคัญ	งบประมาณ
๑๐) ส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	๓,๒๘๕.๖๔๗๗
๑๑) พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	๑,๑๗๕.๒๖๓๖
๑๒) การยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์	๕๑๖.๓๔๘๘
๑๓) การส่งเสริมผลิตภัณฑ์จากฐานทรัพยากรชีวภาพ	๑๒๒.๐๓๔๒
๑๔) การพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงสู่เกษตรกรอัจฉริยะ	๑๐๓.๗๗๓๐
๑๕) ส่งเสริมการใช้อย่างในหน่วยงานภาครัฐ	๕,๙๘๒.๗๙๖๐

๓. ข้อพิจารณา

แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ตามคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้พิจารณาให้มีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๓ ปี (พ.ศ.๒๕๖๓-๒๕๖๕) ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่มีความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) แผนการปฏิรูปประเทศ นโยบายรัฐบาล และนโยบายสำคัญในการขับเคลื่อนภาคเกษตรสู่ความยั่งยืน

๔. ข้อเสนอ

เพื่อพิจารณาคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และโปรดนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้ความเห็นชอบ เพื่อส่งสำนักงบประมาณ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ ขอให้โปรดนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและลงนามหนังสือเรียนผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

(นายระพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์)

เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เลขรับ.....๒๗๒๗
วันที่.....๒๗ มี.ค. ๒๕๖๔
เวลา.....๑๐.๒๖ น.

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เพื่อโปรดพิจารณา

นายอนันต์ สุวรรณรัตน์
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

เลขานุการ รร.ว.กษ.
รับที่ ๒๗/๒๗
วันที่ ๒๗ ม.ค. ๖๓
เวลา ๑๐.๑๕ น.

ส่วนราชการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร โทร. ๐ ๒๙๔๐ ๗๒๙๗ กษ.

ที่ กษ.๑๓๐๔/๒๖๔

วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓

รับที่ ๒๗/๒๗

เรื่อง คำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รับที่ ๒๗ ม.ค. ๖๓

เวลา ๑๐.๑๕ น.

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เพื่อโปรดพิจารณา

(นายชนา ชีรวิจิตร)

เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ลงนามแล้ว

(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นาง. เมืองแก้ว

๒๗ ม.ค. ๖๓

(นางสาวทัศนีย์ เมืองแก้ว)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

ตำนานอุรังคธาตุ

คำนวณที่สด

ที่ กษ ๑๓๐๔/๓๖๓

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๒๓ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง คำของปริมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานงบประมาณ ที่ นร ๐๓๒๘/ว ๔๔ ลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานประมาณได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำค่าของ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยให้หน่วยรับงบประมาณ จัดทำรายละเอียดวงเงิน
และค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เสนอรอนายกรัฐมนตรีที่รับผิดชอบ
หรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ และส่งสำนักงานประมาณ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอส่งคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของหน่วยรับงบประมาณในความรับผิดชอบ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๓๙,๓๐๑.๑๗๐๗ ล้านบาท รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

[Handwritten signature]

(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กอนนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร

โทร. ๐-๒๙๔๐-๗๒๕๓ โทรสาร ๐-๒๙๔๐-๗๒๕๒

..... รุ่งเรือง หินทิพย์ สมชาย น.ส.น

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๕๐๕/ ๓๖๖๒

สำเนา

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ กันยายน ๒๕๖๒

เรื่อง การขยายระยะเวลาแก้ไขปัญหานี้ส่นเกษตรกรรมตามโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิต
การเกษตร (คปร.) และโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร (ผกก.)

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ ๑๓๐๔/๔๖๕๔ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๑๐๐๖/๑๔๐๒๙ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๒
๒. สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๑๘/๙๙๘ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๒
๓. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๔/๕๕๘๓ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๒

ตามที่ได้เสนอเรื่อง การขยายระยะเวลาแก้ไขปัญหานี้ส่นเกษตรกรรมตามโครงการปรับโครงสร้าง
และระบบการผลิตการเกษตร (คปร.) และโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร (ผกก.) ไปเพื่อดำเนินการ
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือ
ที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๒ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบการขยายระยะเวลาแก้ไขปัญหานี้ส่นเกษตรกรรมตามโครงการปรับโครงสร้าง
และระบบการผลิตการเกษตร (คปร.) และโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร (ผกก.) ออกไปอีก ๕ ปี ตามที่กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์เสนอ โดยให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา
กำหนดมาตรการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ยังคงเป็นหนี้ให้สามารถชำระหนี้ได้ทั้งหมดภายในกำหนดระยะเวลา
๕ ปีดังกล่าว รวมทั้งให้ความเห็นของสำนักงบประมาณและสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

๒. ให้กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลางและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามมาตรการที่เกี่ยวข้องเพื่อปลดปล่อยหนี้สิน โดยการตัดจำหน่ายหนี้สูญ
สำหรับเกษตรกรลูกหนี้ที่ไม่มีศักยภาพในการชำระหนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการหนี้สินเกษตรกรรมเป็นไปอย่างถูกต้อง
สะท้อนความเป็นจริง รวมทั้งเพื่อลดภาระงบประมาณของรัฐบาล

จึงเรียนยืนยันมา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้าย
ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

ปัญญาพล ศรีแสงแก้ว

(นายปัญญาพล ศรีแสงแก้ว)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๖๔๓ (พิมพ์ิกา) ๑๕๓๓ (จุฑารัตน์)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ spt55@soc.go.th

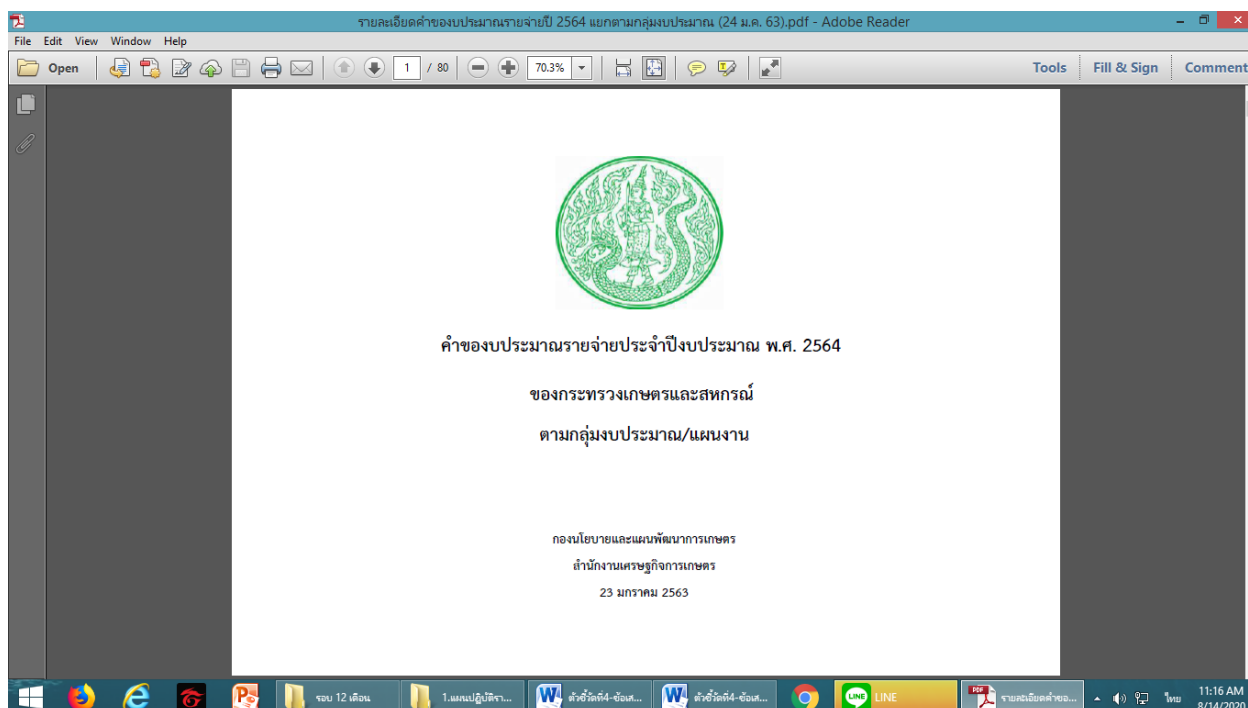
หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งเรื่อง การขยายระยะเวลาแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกร
ตามโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร (คปร.) และโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร (ผก.)
ให้ทราบ ดังนี้

.....

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๒. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
๓. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๔. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

รายละเอียดคำของบประมาณรายจ่ายปี 2564 แยกตามกลุ่มงบประมาณ (24 ม.ค. 63).pdf - Adobe Reader										
File Edit View Window Help										
Open [Icons] 32 / 80 100% [Icons] Tools Fill & Sign Comment										
ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์				848.2421	813.0421	35.2000	4,891.6668	4,891.5668	0.1000	
- พัฒนาการผลิตเกษตรอินทรีย์	5,000	5,000	ราย	10.2355	10.2355	-	28.1840	28.1840	-	กส.
1) พัฒนาการตรากฎมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (รายใหม่)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	กส.
2) พัฒนาการตรากฎมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และศึกษาดูงาน (รายเดิมปี 63) คิดตามและประเมินแปลงเบื้องต้น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	กส.
3) สนับสนุนปัจจัยการผลิตเกษตรอินทรีย์/ จัดหาเมล็ดพันธุ์อินทรีย์แปลงใหญ่ข้าวหอม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	กส.
4) จัดอบรมเครือข่ายการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	กส.
5) ประเมินสถานการณ์ และข้อมูลเกษตรอินทรีย์/ จัดทำเอกสารเผยแพร่และประชาสัมพันธ์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	กส.
- ส่งเสริมการผลิตหมอยาอินทรีย์	150	-	ราย	4.5815	4.5815	-	-	-	-	ม.
- ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	5,000	5,000	ไร่	19.8367	19.8367	-	53.9723	53.9723	-	ส.ป.ก.
- ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม	10,000	81,000	ไร่	32.4220	32.4220	-	403.1984	403.1984	-	พ.
- ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในสหกรณ์ในพื้นที่นิคมสหกรณ์	49/2,000/1,000	-	แปลง/ราย/ไร่	53.9765	18.9765	35.0000	-	-	-	กส.
- พัฒนาการเกษตรอินทรีย์	500	1,760	ราย	14.5317	14.5317	-	42.3105	42.3105	-	กป.
1) พัฒนาการตรวจตามมาตรฐานการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอินทรีย์ สำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และนกที่วางอินทรีย์	-	-	-	6.6530	6.6530	-	-	-	-	กป.
2) ตรวจประเมินฟาร์ม และคงไว้ซึ่งการรับรองระบบการผลิต ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำตามมาตรฐาน มกษ. อินทรีย์ และระบบมาตรฐาน ISO/IEC 17065	500	1,760	ราย	-	-	-	-	-	-	กป.
3) สร้างแหล่งผลิตพันธุ์สัตว์น้ำอินทรีย์	-	25	แปลง	-	-	-	-	-	-	กป.
4) ปรึกษาและพัฒนาระบบคุณภาพพันธุ์สัตว์น้ำตามมาตรฐานสากล ISO/IEC 17065	-	1	ระบบ	-	-	-	-	-	-	กป.
5) พัฒนาศูนย์กลางเข้าสู่ระบบการตรวจประเมินมาตรฐานอินทรีย์	-	10	ครั้ง	-	-	-	-	-	-	กป.
6) เสริมสร้างความรู้ด้านมาตรฐานการผลิตผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำอินทรีย์	-	5	ครั้ง	-	-	-	-	-	-	กป.
7) ส่งเสริมและพัฒนาการเชื่อมโยงในนาข้าวอินทรีย์	350	-	ราย	3.4968	3.4968	-	-	-	-	กป.
8) ส่งเสริมและพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์	500	-	ราย	4.3819	4.3819	-	-	-	-	กป.

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

รายละเอียดคำของบประมาณรายจ่ายปี 2564 แยกตามกลุ่มงบประมาณ (24 ม.ค. 63).pdf - Adobe Reader										
File Edit View Window Help										
Open [Icons] 33 / 80 100% [Icons] Tools Fill & Sign Comment										
กิจกรรม/โครงการ/แผนก/หน่วยงาน	ปีงบประมาณ			ปีงบประมาณ						หน่วยเงิน
	ปี 2563	ปี 2564	หน่วยนับ	ปี 2563			ปี 2564			
				รวม	ดำเนินการ	ลงทุน	รวม	ดำเนินการ	ลงทุน	
- สวัสดิการครอบครัวตามใบขึ้นทะเบียนครอบครัว ไม่โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์	2,200	2,200	ราย	1.2838	1.2838	-	2.4951	2.4951	-	ดส.
- การพัฒนาเกษตรอินทรีย์	1	1	เรื่อง	0.6000	0.6000	-	3.7480	3.7480	-	สศก.
- ชีวมวลธนาคารดำเนินงานโครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ในระดับพื้นที่	-	-	-	0.9786	0.9786	-	0.7000	0.7000	-	สศก.
- ศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตปุ๋ยอินทรีย์	-	-	-	-	-	-	0.4100	0.4100	-	สศก.
- การพัฒนาการผลิตสินค้าสู่มาตรฐาน	3	3	แห่ง	5.7830	5.7830	-	6.1920	6.1920	-	มกษ.
- พัฒนาเกษตรอินทรีย์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	วท.
- เติบโตความพร้อมของบุคลากร	-	-	-	0.9000	0.9000	-	-	-	-	วท.
1) อบรมเจ้าหน้าที่ตรวจรับรองการผลิตพืชอินทรีย์	100	360	ราย	-	-	-	2.7000	2.7000	-	วท.
2) อบรมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมและให้คำแนะนำแก่เกษตรกรด้านการผลิตพืชอินทรีย์	200	200	ราย	-	-	-	0.5760	0.5760	-	วท.
- ส่งเสริมการทำการเกษตรอินทรีย์	-	-	-	12.2098	12.0098	0.2000	-	-	-	วท.
1) ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ ต่อเกษตรกรต้นแบบปทุมธานี	76	-	ศูนย์	7.1000	6.9000	0.2000	-	-	-	วท.
2) อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในการทำ เกษตรอินทรีย์ (พืช) ถ่ายทอดนวัตกรรมใช้ชีววิธีในการควบคุมศัตรูพืช	1500	-	ราย	1.1500	1.1500	-	-	-	-	วท.
3) การผลิตชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืชและปรับปรุงบำรุงดิน	40,000	-	ตัวอย่าง	2.0000	2.0000	-	-	-	-	วท.
4) ผลิตภัณฑ์ แมลงศัตรูพืชธรรมชาติ	225,000	-	ตัวอย่าง	1.9598	1.9598	-	-	-	-	วท.
- การตรวจประเมินเพื่อการรับรองการผลิตพืชอินทรีย์	-	-	-	9.0000	9.0000	-	22.4800	22.4800	-	วท.
1) ตรวจรับรองแหล่งผลิตพืชอินทรีย์	1,460	3,200	ฟาร์ม	8.7600	8.7600	-	19.2000	19.2000	-	วท.
2) ตรวจรับรองโรงงานแปรรูป/คัปปิ้ง/บรรจุ/รวม จำหน่ายพืชอินทรีย์	40	80	ฟาร์ม	0.2400	0.2400	-	2.7800	2.7800	-	วท.
3) จัดทำและพัฒนาระบบเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์	-	1	ระบบ	-	-	-	0.5000	0.5000	-	วท.
- จัดทำเอกสารสื่อสิ่งพิมพ์สำหรับหาความรู้ในศูนย์วิสาหกิจอินทรีย์	6	16	รายการ	0.5000	0.5000	-	1.2000	1.2000	-	วท.
- ส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์	400,000	450,000	ไร่	675.5500	675.5500	-	4,297.1380	4,297.1380	0.1000	กษ.
ส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่				-	-	-	364.5246	364.5246	-	
- อบรมการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพแก่เกษตรกรที่มีผลงานทำเกษตรทฤษฎีใหม่	-	30,000	ราย	-	-	-	29.3077	29.3077	-	ดส.
- ส่งเสริมการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยรวมกลุ่มเกษตรกรเป็นเครือข่าย เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์	-	210,000	ราย	-	-	-	89.6960	89.6960	-	ปศ.

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

ด่วนที่สุด
ที่ กษ ๑๓๐๔/๒๕๖๓

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
รับที่ ๐๑๖๖๔
วันที่ 22 มี.ค. ๖๓ เวลา ๙.๑๖ น.

คณะกรรมการจัดทำงบประมาณ
รายจ่ายบูรณาการ ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะที่ ๔.๒
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐

๒๒ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ข้อเสนองบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

เรียน รองนายกรัฐมนตรี (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฎ์)
ประธานคณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะที่ ๔.๒

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๕๑๑ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๒
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๕๑๓ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายละเอียดข้อเสนองบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก จำนวน ๑ เล่ม
๒. แผนภาพความเชื่อมโยงแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑ ชุด

๑. เรื่องเดิม

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบยุทธศาสตร์
การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยกำหนดให้มีการจัดทำงบประมาณรายจ่าย
บูรณาการ จำนวน ๑๔ แผนงานบูรณาการ และมอบหมายผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวนทั้งสิ้น ๕ คณะ ซึ่งปฏิบัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้
คณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ พิจารณาและให้ความเห็นชอบ
ข้อเสนองบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และส่งสำนักงบประมาณภายในวันที่
๒๔ มกราคม ๒๕๖๓ ความละเอียดแล้ว นั้น

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้นำ
แนวทางการพัฒนาของแผนย่อยภายใต้แผนแม่บท มากำหนดเป็นนโยบายการจัดสรรงบประมาณ โดยให้
ความสำคัญกับประเด็นการพัฒนาที่ต้องเร่งดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนแม่บท
ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอ
ภาคทางสังคม มีประเด็นการพัฒนาที่ต้องเร่งดำเนินการ ๕ ประเด็น ได้แก่ (๑) เร่งรัดการยกระดับศักยภาพ
ผู้ประกอบการธุรกิจ/พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ไปสู่เกษตรกรอัจฉริยะ (๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการหนี้สินอย่างยั่งยืน
(๓) สร้างสภาพแวดล้อมและกลไกส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (๔) พัฒนากลไกการใช้ประโยชน์ที่ดิน
สาธารณะ (๕) ส่งเสริมการปลูกไม้ค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ

๒.๒ รองนายก...

๐๕๕๔๓

๒๕๖๓/๒๕๖๓

๒๕๖๓

๐๐๑๑๒
๒๕๖๓/๒๕๖๓

๒๕๖๓/๒๕๖๓

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

-๒-

๒.๒ รองนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) ประธานคณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะที่ ๔.๒ แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ได้มอบนโยบายการดำเนินงานแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๓ ใน ๒ ประเด็น ได้แก่ (๑) การจับคู่ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่มีศักยภาพในการผลิตสินค้าและจับคู่ทำการตลาด โดยมีกระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยงานที่ให้การส่งเสริมด้านการตลาด ทั้งในรูปแบบ Contract farming ตลาด Online และตลาด Offline (๒) การบริหารจัดการที่ดินเพื่อแก้ไขปัญหาให้กลุ่มคนที่ทำกินในที่ดินผิดกฎหมาย ซึ่งมีการตั้งถิ่นฐานมาเป็นระยะเวลายาวนาน บริหารจัดการให้ถูกต้องกฎหมาย ไม่มีการบุกรุกป่าเพิ่ม โดยใช้กลไกต่างๆ เข้ามาดำเนินการ อาทิ ที่ดิน ส.ป.ก. โฉนดชุมชน นิคมสหกรณ์ นิคมสร้างตนเอง

๒.๓ หน่วยรับงบประมาณที่มีความประสงค์จะเสนองบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ส่งข้อเสนอมาทั้งสิ้น ๘ กระทรวง ๔๙ หน่วยงาน ๑ หน่วยงานอื่นของรัฐ ๑ รัฐวิสาหกิจ วงเงินรวม ๙,๑๖๙.๒๔๕๕ ล้านบาท ซึ่งสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (เจ้าภาพ) ได้พิจารณาถ่วงดุลโครงการ กิจกรรมดังกล่าว และนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะที่ ๔.๒ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๔ ซึ่งมีมติให้หน่วยรับงบประมาณปรับปรุง/แก้ไข/เพิ่มเติมข้อมูล และส่งให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรภายในวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๓ เพื่อประมวลในภาพรวม เสนอประธานคณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะที่ ๔.๒ ให้ความเห็นชอบ

๒.๔ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (เจ้าภาพ) ได้วิเคราะห์ ถ่วงดุล และสรุปในภาพรวม โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น ๘ กระทรวง ๔๙ หน่วยงาน ๑ หน่วยงานอื่นของรัฐ ๑ รัฐวิสาหกิจ รวม ๑๗ ชุด โครงการ วงเงินรวม ๙,๕๔๒.๖๒๐๑ ล้านบาท จำแนกเป็น

๑) ข้อเสนอองบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก จำแนกรายกระทรวง ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท	
กระทรวง	คำขอปี ๒๕๖๔
รวมแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	๙,๕๔๒.๖๒๐๑
๑ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (๒๙ หน่วยงาน)	๑,๕๔๖.๓๑๓๐
๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (๑๑ หน่วยงาน)	๓,๖๒๒.๕๑๒๓
๓ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๑ หน่วยงาน)	๖๕.๒๐๗๔
๔ กระทรวงพาณิชย์ (๒ หน่วยงาน)	๓๕๔.๕๕๙๖
๕ กระทรวงมหาดไทย (๑ หน่วยงาน)	๒,๘๑๘.๘๔๗๐
๖ กระทรวงสาธารณสุข (๑ หน่วยงาน)	๔๐.๐๐๐๐
๗ กระทรวงอุตสาหกรรม (๑ หน่วยงาน)	๒๓๐.๐๐๐๐
๘ สำนักนายกรัฐมนตรี (๑ หน่วยงาน)	๗๒๖.๘๐๗๐
๙ หน่วยงานอื่นของรัฐ (๑ หน่วยงาน)	๕๗.๖๐๓๘
๑๐ รัฐวิสาหกิจ (๑ หน่วยงาน)	๘๐.๗๓๐๐

๒) ข้อเสนอ...

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

-๓-

๒) ข้อเสนองบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก จำแนกตามแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

แนวทางการดำเนินงาน/โครงการ	ข้อเสนอ ปี ๒๕๖๔
แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	๙,๕๕๒.๖๒๐๑

เป้าหมาย : ประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีรายได้เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : รายได้เฉลี่ยของประชาชนกลุ่มเป้าหมายเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖ ต่อปี

แนวทางการดำเนินงาน ๑ พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง)	๔,๘๓๗.๕๓๖๒
ตัวชี้วัด ๑.๑ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงแหล่งทุนและที่ดินทำกินไม่น้อยกว่า ๒๔๐,๐๐๐ ราย	
● สนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต	๒,๐๙๑.๙๐๐๐
๑. โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส	๑,๔๒๘.๕๑๕๐
๒. โครงการการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนเพื่อเกษตรกรและแหล่งสินเชื่อภาครัฐเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุน	๖๖๓.๓๘๕๐
ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพไม่น้อยกว่า ๓๐๐,๐๐๐ ราย	
● ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ	๒,๗๔๕.๖๓๖๒
๓. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๑,๒๓๐.๙๐๙๔
๔. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	๖๓๕.๑๘๕๗
๕. โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร	๖๗๙.๒๔๖๑
๖. โครงการส่งเสริมการปลูกไม้ค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ	๑๒.๔๓๖๐
๗. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	๑๘๗.๘๕๙๐
แนวทางการดำเนินงาน ๒ พัฒนาผลิตภัณฑ์และการให้บริการชุมชน (กลางทาง)	๒,๔๕๑.๕๕๒๔
ตัวชี้วัด ๒.๑ จำนวนสถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า ๔,๓๐๐ กลุ่ม	
● พัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิต	๓๔๔.๘๕๕๖
๘. โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	๓๔๔.๘๕๕๖
ตัวชี้วัด ๒.๒ จำนวนผู้ประกอบการชุมชนได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า ๓๔,๐๐๐ คน	
● พัฒนาผู้ประกอบการ	๔๔๗.๓๑๘๙
๙. โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน	๔๒๒.๐๘๑๘
๑๐. โครงการสร้างผู้ประกอบการเพื่อให้บริการทางการเกษตรในชุมชน	๒๕.๒๓๗๑
ตัวชี้วัด ๒.๓ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า ๑,๑๐๐ ผลิตภัณฑ์	
● พัฒนาผลิตภัณฑ์	๑,๖๕๙.๓๗๘๙
๑๑. โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน	๒๖๙.๑๓๒๑
๑๒. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน	๑,๓๙๐.๒๔๖๘

แนวทาง...

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

-๔-

แนวทางการดำเนินงาน/โครงการ	ข้อเสนอ ปี ๒๕๖๔
แนวทางการดำเนินงาน ๓ พัฒนากลไกการตลาดและระบบการบริหารจัดการ (ปลายทาง)	๒,๒๕๓.๕๓๑๕
ตัวชี้วัด ๓.๑ รายได้จากการจำหน่ายสินค้าชุมชนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐	
● พัฒนาระบบตลาด	๕๓๙.๓๒๓๒
๑๓. โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร	๕๓๙.๓๒๓๒
● พัฒนาศักยภาพการค้าและธุรกิจของสถาบัน (สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร ธุรกิจชุมชน)	๔๗๐.๕๔๕๗
๑๔. โครงการพัฒนาศักยภาพการค้าและธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน	๔๗๐.๕๔๕๗
● พัฒนากลไก อาทิ สหกรณ์ ร้านค้าชุมชน วิสาหกิจชุมชน บริหารจัดการความเสี่ยงภาคการเกษตร	๑,๒๐๗.๓๖๓๘
๑๕. โครงการส่งเสริมการพัฒนากลไกและโครงสร้างชุดข้อมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น	๑,๑๙๗.๓๖๓๘
๑๖. โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบประกันภัยผลผลิตทางการเกษตร	๑๐,๐๐๐๐
● การติดตามประเมินผล	๓๖.๒๙๘๘
๑๗. โครงการติดตามประเมินผลภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	๓๖.๒๙๘๘

รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

๓. ข้อพิจารณา

๓.๑ โครงการ กิจกรรม ตามข้อเสนองบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก จำนวนทั้งสิ้น ๙,๕๔๒.๖๒๐๑ ล้านบาท ข้างต้น ได้พิจารณาให้มีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายตามแผนงานบูรณาการ มีกรอบแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน มีหน่วยรับงบประมาณตั้งแต่สองหน่วยขึ้นไปอยู่ในกระทรวงเดียวกัน ร่วมกันรับผิดชอบดำเนินการ และมีการจัดทำแนวทางการดำเนินการที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน โดยเป็นการดำเนินการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) แผนการปฏิรูปประเทศ นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ รวมทั้งเป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานของรองนายกรัฐมนตรี (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฎ์) ทั้งประเด็นการจับคู่ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย และการบริหารจัดการที่ดินเพื่อแก้ไขปัญหาให้กลุ่มคนที่ทำกินในที่ดินผิดกฎหมาย

๓.๒ ข้อเสนองบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก วงเงินรวม ๙,๕๔๒.๖๒๐๑ ล้านบาท ซึ่งมีการพิจารณาถ่วงดุลโครงการ กิจกรรม และงบประมาณ ภายใต้คณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะที่ ๔.๒ แล้ว

๔. ข้อเสนอ...

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

-๕-

๔. ข้อเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาข้อเสนองบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรจะได้ดำเนินการส่งสำนักงานงบประมาณต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายระพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์)

เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กรรมการและเลขานุการร่วม

คณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะที่ ๔.๒

เห็นชอบ

(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์)
รองนายกรัฐมนตรี

๖๓ ๑๓.๖๔

ฝ่ายเลขานุการฯ

กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร

โทร. ๐-๒๙๔๐-๖๙๘๒ โทรสาร. ๐-๒๙๔๐-๗๒๕๒

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๓๐๔/๒๕๕

คณะกรรมการจัดทำงบประมาณ
รายจ่ายบูรณาการ ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะที่ ๔.๒
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐

๒๕ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ข้อเสนอขอประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๕๑๑ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๒
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๕๑๓ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายละเอียดข้อเสนอขอประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก จำนวน ๑ เล่ม
๒. แผนภาพความเชื่อมโยงแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยกำหนดให้มีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ จำนวน ๑๔ แผนงานบูรณาการ และมอบหมายผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวนทั้งสิ้น ๕ คณะ ซึ่งปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้คณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ พิจารณาและให้ความเห็นชอบข้อเสนอขอประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และส่งสำนักงานงบประมาณภายในวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๓ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (เจ้าภาพ) ในฐานะกรรมการและเลขานุการร่วม ขอส่งข้อเสนอขอประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๘ กระทรวง ๔๗ หน่วยงาน ๑ หน่วยงานอื่นของรัฐ ๑ รัฐวิสาหกิจ วงเงินรวมทั้งสิ้น ๙,๕๔๒.๖๒๐๑ ล้านบาท รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายระพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์)

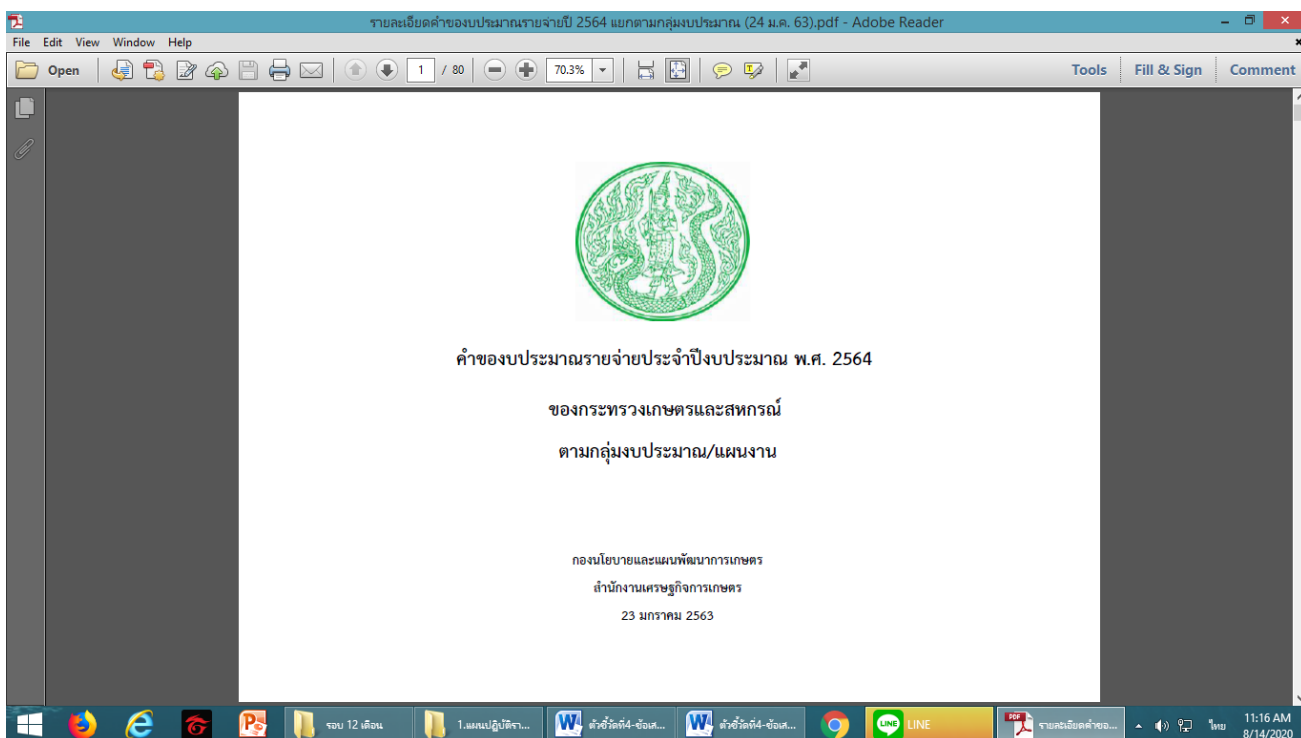
เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กรรมการและเลขานุการร่วม คณะกรรมการจัดทำงบประมาณ

รายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะที่ ๔.๒

ฝ่ายเลขานุการฯ
กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
โทร. ๐-๒๔๔๐-๖๔๘๒ โทรสาร. ๐-๒๔๔๐-๗๒๕๒

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

รายงานการ/ผลผลิต/กิจกรรม							
งบประมาณ							
	ปี 2563			คำขอปี 2564			หน้างาน
	รวม	ดำเนินการ	ลงทุน	รวม	ดำเนินการ	ลงทุน	
❖ กลุ่มงบประมาณรายจ่ายพื้นที่ (Area)	7,898.1920	234.7921	7,663.3999	20,344.9515	1,171.1734	19,173.7781	68
• แผนงานบูรณาการเพื่อพัฒนาพื้นที่ระดับภาค	7,898.1920	234.7921	7,663.3999	20,344.9515	1,171.1734	19,173.7781	68
• ภาคเหนือ	1,302.6978	38.7090	1,263.9888	4,398.0309	386.7142	4,011.3167	68
ยกระดับเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย เชื่อมโยงสู่ตลาดเกษตรกรรมเกษตร	54.6240	38.7090	15.9150	441.1209	316.2142	124.9067	68
แปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง							
- โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์	36.5990	36.5990	-	351.3840	265.5275	85.8565	พค. ปศ. วท. ส.ป.ก.
- โครงการส่งเสริมเกษตรปลอดภัย	18.0250	2.1100	15.9150	89.7369	50.6867	39.0502	พค. ปศ. วท.
การจัดทำขึ้นบันไดระบบส่งน้ำให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแก้ปัญหาหมอกควันและ	1,248.0738	-	1,248.0738	3,956.9100	70.5000	3,886.4100	69
ไฟฟ้าภาคการเกษตร							
- โครงการแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันและไฟป่าภาคการเกษตร	-	-	-	70.5000	70.5000	-	พค.
- โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1,248.0738	-	1,248.0738	3,886.4100	-	3,886.4100	ชป.
• ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,157.8123	59.5698	3,098.2425	7,175.6095	243.4412	6,932.1683	70
บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน	3,022.9125	-	3,022.9125	6,748.5200	-	6,748.5200	70
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเพื่อการพัฒนที่ยั่งยืน	3,022.9125	-	3,022.9125	6,748.5200	-	6,748.5200	ชป.
สร้างเสริมความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและ	134.8998	59.5698	75.3300	427.0895	243.4412	183.6483	70
สิ่งแวดล้อม							
- โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้สู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ภาค	81.1665	37.6665	43.5000	322.6844	197.6844	125.0000	กษ. ศส. พค.
ตะวันออกและเหนือ							
- โครงการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรไปสู่อุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์ภาค	4.1030	4.1030	-	8.8556	8.8556	-	กสท.
ตะวันออกและเหนือ							
- โครงการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์สู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ภาค	34.6300	2.8000	31.8300	95.5495	36.9112	58.6383	ปศ.
ตะวันออกและเหนือ							

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

ระเบียบกระทรวงพาณิชย์

ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษี
ตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO)
สำหรับสินค้าถั่วเหลือง ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕
พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) สำหรับการนำเข้าถั่วเหลือง ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕ ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ที่เห็นชอบตามมติคณะกรรมการพืชน้ำมันและน้ำมันพืช ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ที่เสนอให้เปิดตลาดนำเข้าถั่วเหลือง ตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) และบริหารการนำเข้า ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕ และเพื่อให้เป็นไปตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๙

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ วรรคสาม ของประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามา ในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) สำหรับสินค้าถั่วเหลือง ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“หนังสือรับรอง” หมายความว่า หนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO)

“ถั่วเหลือง” หมายความว่า ถั่วเหลืองจะทำให้แตกหรือไม่แตก ตามพิกัดอัตราศุลกากร ประเภทย่อย ๑๒๐๑.๑๐.๐๐ และ ๑๒๐๑.๙๐.๐๐

ข้อ ๔ ถั่วเหลืองที่จะออกหนังสือรับรองตามระเบียบนี้ ต้องมีถิ่นกำเนิดและส่งมาจากประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) หรือภาคีแกตต์ ๑๙๔๗

ข้อ ๕ ผู้มีสิทธิขอหนังสือรับรองสำหรับการชำระภาษีในโควตาต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) เป็นผู้มียี่ห้อตามที่คณะกรรมการพืชน้ำมันและน้ำมันพืชกำหนด โดยให้กรมการค้าต่างประเทศออกประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิขอหนังสือรับรองให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

(๒) ไม่เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดใด ๆ ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้
กรณีที่ผู้มีสิทธิขอหนังสือรับรองตามวรรคแรกเป็นสมาคม สามารถโอนสิทธิการขอหนังสือรับรองให้แก่สมาชิกของสมาคมได้ โดยต้องแจ้งการโอนสิทธิเป็นหนังสือต่อกรมการค้าต่างประเทศ

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

-๒-

ข้อ ๖ ผู้มีสิทธิขอหนังสือรับรองสำหรับการชำระภาษีนอกโควตาต้องเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลตามกฎหมาย

ข้อ ๗ ให้ผู้มีสิทธิขอหนังสือรับรองยื่นคำร้องขอรับหนังสือรับรองได้ที่กรมการค้าต่างประเทศตามแบบที่กรมการค้าต่างประเทศกำหนด พร้อมเอกสารหลักฐาน ดังนี้

(๑) สำเนาใบกำกับสินค้า (Invoice)

(๒) สำเนาใบตราส่งสินค้าทางเรือ (Bill of Lading : B/L) หรือสำเนาใบตราส่งสินค้าทางอากาศ (Air Waybill) หรือเอกสารหลักฐานอื่นที่แสดงการขนส่งสินค้า

(๓) สำเนาหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin : C/O) หรือเอกสารหลักฐานอื่นที่แสดงว่าถั่วเหลืองที่นำเข้ามีถิ่นกำเนิดจากประเทศที่กำหนดไว้ตามข้อ ๔

ข้อ ๘ หนังสือรับรองให้มีอายุ ๓๐ วันนับแต่วันที่ออก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินวันที่ ๓๑ ธันวาคมของปีที่ยื่นหนังสือรับรองนั้น

ข้อ ๙ ให้ผู้ได้รับหนังสือรับรองรายงานการนำเข้าต่อกรมการค้าต่างประเทศภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่นำเข้าสินค้าในแต่ละครั้ง โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสารผ่านระบบรายงานการส่งออก - นำเข้า (e-Report) ของกรมการค้าต่างประเทศ

ผู้ได้รับหนังสือรับรองรายได้ไม่รายงานการนำเข้าภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่งให้กรมการค้าต่างประเทศระงับการออกหนังสือรับรองสำหรับการนำเข้าในครั้งถัดไปจนกว่าผู้ได้รับหนังสือรับรองรายนั้นจะมีการส่งรายงานการนำเข้าครบถ้วนถูกต้องสมบูรณ์แล้ว

ข้อ ๑๐ ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

หน้า ๑๕

เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๓๐๙ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๒

ระเบียบกระทรวงพาณิชย์

ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตา
ตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO)
สำหรับสินค้าน้ำมันถั่วเหลืองและแฟรกชันของน้ำมันถั่วเหลือง ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕

พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) สำหรับการนำเข้าน้ำมันถั่วเหลืองและแฟรกชันของน้ำมันถั่วเหลือง ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕ ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ที่เห็นชอบตามมติคณะกรรมการพืชน้ำมันและน้ำมันพืช ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ที่เสนอให้เปิดตลาดนำเข้าน้ำมันถั่วเหลืองและแฟรกชันของน้ำมันถั่วเหลืองตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕ และบริหารการนำเข้าปีต่อปี และให้เป็นไปตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๙

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ วรรคสาม ของประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) สำหรับสินค้าน้ำมันถั่วเหลืองและแฟรกชันของน้ำมันถั่วเหลือง ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“หนังสือรับรอง” หมายความว่า หนังสือรับรองการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO)

“น้ำมันถั่วเหลืองและแฟรกชันของน้ำมันถั่วเหลือง” หมายความว่า น้ำมันถั่วเหลืองและแฟรกชันของน้ำมันถั่วเหลืองจะทำให้บริสุทธิ์หรือไม่ก็ตาม แต่ต้องไม่ดัดแปลงทางเคมี ตามพิกัดอัตราศุลกากรประเภทย่อย ๑๕๐๗.๑๐.๐๐ ๑๕๐๗.๙๐.๑๐ และ ๑๕๐๗.๙๐.๙๐

ข้อ ๔ น้ำมันถั่วเหลืองและแฟรกชันของน้ำมันถั่วเหลืองที่จะออกหนังสือรับรองตามระเบียบนี้ ต้องมีถิ่นกำเนิดและส่งมาจากประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) หรือภาคีแกตต์ ๑๙๔๗

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

หน้า ๑๖

เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๓๐๙ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๒

ข้อ ๕ ผู้มีสิทธิขอหนังสือรับรองต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) เป็นผู้ที่ได้รับจัดสรรปริมาณการนำเข้าตามข้อ ๖

(๒) ไม่เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดใด ๆ ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๖ การจัดสรรการนำเข้าน้ำมันถั่วเหลืองและแฟรกชันของน้ำมันถั่วเหลือง สำหรับปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕

(๑) ปริมาณที่จะจัดสรร มีปริมาณรวมไม่เกินปีละ ๒,๒๘๑ เมตริกตัน

(๒) การจัดสรรปริมาณการนำเข้าให้แก่ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรรตามข้อ ๕ ให้เป็นไปตามที่สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูปและสมาคมอุตสาหกรรมทูน่าไทยกำหนด และให้แจ้งรายชื่อผู้ที่ได้รับจัดสรรพร้อมปริมาณที่ได้รับจัดสรรต่อกรมการค้าต่างประเทศ โดยให้กรมการค้าต่างประเทศออกประกาศผลการจัดสรรให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

ข้อ ๗ ให้ผู้มีสิทธิขอหนังสือรับรองยื่นคำร้องขอหนังสือรับรองได้ที่กรมการค้าต่างประเทศ ตามแบบที่กรมการค้าต่างประเทศกำหนด พร้อมเอกสารหลักฐาน ดังนี้

(๑) สำเนาใบกำกับสินค้า (Invoice)

(๒) สำเนาใบตราส่งสินค้าทางเรือ (Bill of Lading : B/L) หรือสำเนาใบตราส่งสินค้าทางอากาศ (Air Waybill) หรือเอกสารหลักฐานอื่นที่แสดงการขนส่งสินค้า

(๓) สำเนาหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin : C/O) หรือเอกสารหลักฐานอื่นที่แสดงว่าน้ำมันถั่วเหลืองและแฟรกชันของน้ำมันถั่วเหลืองที่นำเข้ามีถิ่นกำเนิดจากประเทศที่กำหนดไว้ตามข้อ ๔

ข้อ ๘ ให้กรมการค้าต่างประเทศออกหนังสือรับรองให้แก่ผู้มีสิทธิตามข้อ ๕ ที่ยื่นขอไม่เกินปริมาณที่ผู้มีสิทธิแต่ละรายได้รับจัดสรรตามข้อ ๖ (๒)

ข้อ ๙ หนังสือรับรองให้มีอายุ ๓๐ วันนับแต่วันที่ออก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีที่ยื่นขอหนังสือรับรองนั้น

ข้อ ๑๐ ให้ผู้ได้รับหนังสือรับรองรายงานการนำเข้าต่อกรมการค้าต่างประเทศภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่นำเข้าสินค้าในแต่ละครั้ง โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสารผ่านระบบรายงานการส่งออก - นำเข้า (e-Report) ของกรมการค้าต่างประเทศ

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

หน้า ๑๗

เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๓๐๙ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๒

ผู้ได้รับหนังสือรับรองรายได้ไม่รายงานการนำเข้าภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กรมการค้าต่างประเทศระงับการออกหนังสือรับรองสำหรับการนำเข้าในครั้งถัดไปจนกว่าผู้ได้รับหนังสือรับรองรายนั้นจะได้มีการส่งรายงานการนำเข้าครบถ้วนถูกต้องสมบูรณ์แล้ว

ข้อ ๑๑ ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

จุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

ระเบียบกระทรวงพาณิชย์

ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตา
ตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้การการค้าโลก (WTO)
สำหรับสินค้ามะพร้าวและมะพร้าวฝอย ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕
พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้การการค้าโลก (WTO) สำหรับการนำเข้ามะพร้าวและมะพร้าวฝอย ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕ ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ที่เห็นชอบตามมติคณะกรรมการพืชน้ำมันและน้ำมันพืชในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ที่เสนอให้เปิดตลาดการนำเข้าและหลักเกณฑ์การจัดสรรโควตามะพร้าวและมะพร้าวฝอยตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้การการค้าโลก (WTO) ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕ และการบริหารการนำเข้าปีต่อไป และให้เป็นไปตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๙

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ วรรคสาม ของประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้การการค้าโลก (WTO) สำหรับสินค้ามะพร้าวและมะพร้าวฝอย ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“หนังสือรับรอง” หมายความว่า หนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้การการค้าโลก (WTO)

“มะพร้าว” หมายความว่า มะพร้าวผลจะปอกเปลือกหรือไม่ก็ตามและมะพร้าวอื่น ๆ ตามพิกัดอัตราศุลกากรประเภทย่อย ๐๘๐๑.๑๒.๐๐ ๐๘๐๑.๑๙.๑๐ และ ๐๘๐๑.๑๙.๙๐

“มะพร้าวฝอย” หมายความว่า มะพร้าวฝอยทำให้แห้ง (Coconuts Desiccated) ตามพิกัดอัตราศุลกากรประเภทย่อย ๐๘๐๑.๑๑.๐๐

ข้อ ๔ มะพร้าวและมะพร้าวฝอยที่จะออกหนังสือรับรองตามระเบียบนี้ ต้องมีถิ่นกำเนิดและส่งมาจากประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) หรือภาคีแกตต์ ๑๙๕๗

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

- ๒ -

ข้อ ๕ ผู้มีสิทธิขอหนังสือรับรองต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) เป็นผู้ที่ได้รับจัดสรรปริมาณนำเข้าตามข้อ ๖ (๖)

(๒) ไม่เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างถูกระงับการออกหนังสือรับรองสำหรับการนำเข้าตามข้อ ๑๕

ข้อ ๖ การจัดสรรปริมาณการนำเข้ามะพร้าวและมะพร้าวฝอย สำหรับปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕

(๑) ปริมาณที่จะจัดสรร มีปริมาณรวมไม่เกินปีละ ๒,๔๒๗ เมตริกตัน โดยเป็นมะพร้าวไม่เกินปีละ ๒,๓๑๗ เมตริกตัน และมะพร้าวฝอย ไม่เกินปีละ ๑๑๐ เมตริกตัน

(๒) ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรรต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(ก) กรณีนำเข้ามะพร้าวต้องเป็นนิติบุคคลที่ประกอบกิจการโรงงานที่ใช้มะพร้าวเป็นวัตถุดิบในการผลิตและดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน และได้รับการขึ้นทะเบียนผ่านระบบลงทะเบียนผู้ประกอบการกับกรมการค้าต่างประเทศ

(ข) กรณีนำเข้ามะพร้าวฝอยต้องเป็นนิติบุคคลที่ประกอบกิจการโรงงานที่ใช้มะพร้าวฝอยเป็นวัตถุดิบในการผลิตและดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน และได้รับการขึ้นทะเบียนผ่านระบบลงทะเบียนผู้ประกอบการกับกรมการค้าต่างประเทศ

(๓) การขอรับการจัดสรรปริมาณการนำเข้ามะพร้าวและมะพร้าวฝอยให้ยื่นคำขอรับการจัดสรรต่อกรมการค้าต่างประเทศ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์การบริหารจัดการโควตานำเข้าสินค้าเกษตรตามพันธกรณีความตกลงระหว่างประเทศ (e-Quota) พร้อมเอกสารหลักฐาน ดังนี้

(ก) กรณีนำเข้ามะพร้าว

๑) ต้นฉบับหรือสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ที่ออกโดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งมีอายุไม่เกิน ๖ เดือนนับถึงวันยื่นคำขอรับการจัดสรร

๒) สำเนาใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (ร.ง. ๔) หรือสำเนาใบรับแจ้งการประกอบกิจการโรงงานจำพวกที่ ๒ (ร.ง. ๒) หรือเอกสารหลักฐานอื่นที่แสดงว่าเป็นโรงงานที่ใช้มะพร้าวเป็นวัตถุดิบในการผลิตและดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

(ข) กรณีนำเข้ามะพร้าวฝอย

๑) ต้นฉบับหรือสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ที่ออกโดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งมีอายุไม่เกิน ๖ เดือนนับถึงวันยื่นคำขอรับการจัดสรร

๒) สำเนาใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (ร.ง. ๔) หรือสำเนาใบรับแจ้งการประกอบกิจการโรงงานจำพวกที่ ๒ (ร.ง. ๒) หรือเอกสารหลักฐานอื่นที่แสดงว่าเป็นโรงงานที่ใช้มะพร้าวฝอยเป็นวัตถุดิบในการผลิตและดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

กรณีที่กรมการค้าต่างประเทศมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์กับหน่วยงานอื่นเพื่อตรวจสอบข้อมูล หรือกรณีมีฐานข้อมูลตามรายการเอกสารหลักฐานที่กำหนดไว้ตาม (ก) หรือ (ข) กรมการค้าต่างประเทศอาจกำหนดยกเว้นรายการเอกสารหลักฐานดังกล่าวได้

(๔) ให้แบ่งการจัดสรรปริมาณการนำเข้าเป็น ๓ ครั้ง โดยกำหนดให้ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรรยื่นคำขอรับการจัดสรรได้ภายในกำหนดระยะเวลา ดังนี้

(ก) การจัดสรรครั้งที่ ๑ ปี ๒๕๖๓ ให้ยื่นคำขอยภายใน ๑๐ วันทำการนับแต่วันถัดจากวันที่ระเบียบนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา สำหรับปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ ให้ยื่นคำขอยภายใน ๑๐ วันทำการนับตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ของปีก่อนหน้าปีที่จะจัดสรร

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

– ๓ –

(ข) การจัดสรรครั้งที่ ๒ ให้ยื่นคำขอภายใน ๑๐ วันทำการนับแต่วันที่ ๑๐ มิถุนายน
ของปีที่จะจัดสรร

(ค) การจัดสรรครั้งที่ ๓ ให้ยื่นคำขอภายใน ๑๐ วันทำการนับแต่วันที่ ๑๐ ตุลาคม
ของปีที่จะจัดสรร

(๕) ให้ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรรตาม (๒) ยื่นคำขอรับการจัดสรรตาม (๓) ไม่เกินกว่าปริมาณ
ที่จะจัดสรรในแต่ละครั้ง โดยต้องยื่นคำขอให้ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ภายในกำหนดระยะเวลาตาม (๔)

(๖) เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตาม (๔) ให้กรมการค้าต่างประเทศจัดสรรปริมาณการนำเข้า
ให้แก่ผู้ขอรับการจัดสรรตาม (๕) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ และออกประกาศผล
การจัดสรรให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

ข้อ ๗ หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดสรรปริมาณการนำเข้ามะพร้าวและมะพร้าวฝอย
สำหรับปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕ มีดังนี้

(๑) การจัดสรรครั้งที่ ๑ ให้นำปริมาณมะพร้าวและมะพร้าวฝอยตามข้อ ๖ (๑) จัดสรรให้แก่
ผู้ขอรับการจัดสรรตามข้อ ๖ (๕) หากปริมาณที่ขอรับการจัดสรรทุกรายรวมกันไม่เกินกว่าปริมาณที่จะจัดสรร
ให้จัดสรรแก่ผู้ขอรับการจัดสรรตามปริมาณที่แต่ละรายยื่นขอ เว้นแต่ปริมาณที่ขอรับการจัดสรรทุกรายรวมกัน
เกินกว่าปริมาณที่จะจัดสรร ให้จัดสรรแก่ผู้ขอรับการจัดสรรแต่ละรายตามสัดส่วนของปริมาณที่ยื่นขอ

(๒) การจัดสรรครั้งที่ ๒ ให้นำปริมาณมะพร้าวและมะพร้าวฝอยคงเหลือจากการจัดสรร
ตาม (๑) และปริมาณที่ผู้ได้รับจัดสรรแจ้งคืนตามข้อ ๘ (๑) จัดสรรให้แก่ผู้ขอรับการจัดสรร หากปริมาณ
ที่ขอรับการจัดสรรทุกรายรวมกันไม่เกินกว่าปริมาณที่จะจัดสรรให้จัดสรรแก่ผู้ขอรับการจัดสรรตามปริมาณ
ที่แต่ละรายยื่นขอ เว้นแต่ปริมาณที่ขอรับการจัดสรรทุกรายรวมกันเกินกว่าปริมาณที่จะจัดสรร ให้จัดสรร
แก่ผู้ขอรับการจัดสรรแต่ละรายตามสัดส่วนของปริมาณที่ยื่นขอ

(๓) การจัดสรรครั้งที่ ๓ ให้นำปริมาณมะพร้าวและมะพร้าวฝอยคงเหลือจากการจัดสรร
ตาม (๒) และปริมาณที่ผู้ได้รับจัดสรรแจ้งคืนตามข้อ ๘ (๒) จัดสรรให้แก่ผู้ขอรับการจัดสรร หากปริมาณ
ที่ขอรับการจัดสรรทุกรายรวมกันไม่เกินกว่าปริมาณที่จะจัดสรรให้จัดสรรแก่ผู้ขอรับการจัดสรรตามปริมาณ
ที่แต่ละรายยื่นขอ เว้นแต่ปริมาณที่ขอรับการจัดสรรทุกรายรวมกันเกินกว่าปริมาณที่จะจัดสรร ให้จัดสรร
แก่ผู้ขอรับการจัดสรรแต่ละรายตามสัดส่วนของปริมาณที่ยื่นขอ

ข้อ ๘ ผู้ที่ได้รับจัดสรรตามข้อ ๖ (๖) หากไม่ประสงค์จะใช้ปริมาณที่ได้รับการจัดสรร
ทั้งหมดหรือบางส่วน ให้แจ้งคืนปริมาณที่ไม่ใช้ต่อกรมการค้าต่างประเทศ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์การบริหาร
จัดการโควตานำเข้าสินค้าเกษตรตามพันธกรณีความตกลงระหว่างประเทศ (e-Quota) ภายในกำหนด
ระยะเวลา ดังนี้

(๑) แจ้งคืนครั้งที่ ๑ ภายในเดือนพฤษภาคมของแต่ละปี

(๒) แจ้งคืนครั้งที่ ๒ ภายในเดือนกันยายนของแต่ละปี

(๓) แจ้งคืนครั้งที่ ๓ ภายในเดือนธันวาคมของแต่ละปี

หากผู้ที่ได้รับการจัดสรรตามข้อ ๖ (๖) ไม่ใช้ปริมาณที่ได้รับการจัดสรรและไม่แจ้งคืนปริมาณ
ที่ไม่ใช้ภายในเดือนธันวาคมของแต่ละปี จะถูกตัดสิทธิการยื่นขอรับการจัดสรรการนำเข้ามะพร้าวและ
มะพร้าวฝอยในปีถัดไป

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

- ๔ -

ข้อ ๙ ห้ามมิให้ผู้ที่ได้รับการจัดสรรตามข้อ ๖ (๖) โอนสิทธิที่ได้รับจัดสรรให้แก่ผู้อื่น หากฝ่าฝืนจะถูกตัดสิทธิการยื่นขอรับการจัดสรรการนำเข้ามะพร้าวและมะพร้าวฝอยในปีถัดไป

ข้อ ๑๐ ผู้ที่ได้รับการจัดสรรตามข้อ ๖ (๖) ต้องใช้ปริมาณที่ได้รับจัดสรรไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๙๕ ของปริมาณที่ได้รับการจัดสรรหรือปริมาณคงเหลือจากการแจ้งคืนตามข้อ ๘ แล้วแต่กรณี หากใช้ปริมาณที่ได้รับจัดสรรน้อยกว่ากำหนด จะนำปริมาณที่ใช้ไม่ถึงไปหักออกจากปริมาณที่ได้รับจัดสรรในปีถัดไป

ความในวรรคแรกจะไม่ใช้บังคับกับผู้ที่ได้รับการจัดสรรที่แจ้งคืนปริมาณที่ไม่ใช้ตามข้อ ๘ (๓) ที่มีเหตุผลประกอบ ดังนี้

(๑) ปริมาณที่ได้รับการจัดสรรตามข้อ ๗ (๓) น้อยเกินกว่าที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงการค้า ทั้งนี้ เฉพาะผู้ที่ได้รับจัดสรรจากการจัดสรรตามข้อ ๗ (๓) เท่านั้น

(๒) ถูกปฏิเสธคำสั่งซื้อ โดยต้องแสดงเอกสารหลักฐานและเหตุแห่งการถูกปฏิเสธ

(๓) เหตุสุดวิสัย พร้อมเอกสารหลักฐาน

(๔) สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ แต่ต้องไม่เกิน ๒ ครั้งติดต่อกัน

ข้อ ๑๑ ให้ผู้มีสิทธิขอหนังสือรับรองยื่นคำร้องขอหนังสือรับรองได้ที่กรมการค้าต่างประเทศ ตามแบบที่กรมการค้าต่างประเทศกำหนด พร้อมเอกสารหลักฐาน ดังนี้

(๑) สำเนาใบกำกับสินค้า (Invoice)

(๒) สำเนาใบตราส่งสินค้าทางเรือ (Bill of Lading: B/L) หรือสำเนาใบตราส่งสินค้าทางอากาศ (Air Waybill) หรือเอกสารหลักฐานอื่นที่แสดงการขนส่งสินค้า

(๓) สำเนาหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin: C/O) หรือเอกสารหลักฐานอื่นที่แสดงว่ามะพร้าวและมะพร้าวฝอยที่นำเข้ามีถิ่นกำเนิดจากประเทศที่กำหนดไว้ตามข้อ ๔

ข้อ ๑๒ ให้กรมการค้าต่างประเทศออกหนังสือรับรองให้แก่ผู้มีสิทธิตามข้อ ๕ ที่ยื่นขอ ไม่เกินปริมาณที่ผู้มีสิทธิแต่ละรายได้รับจัดสรรตามข้อ ๖ (๖)

ข้อ ๑๓ ผู้ได้รับหนังสือรับรองต้องนำเข้ามะพร้าวและมะพร้าวฝอยตามช่วงเวลาที่กำหนด ดังนี้

(๑) มะพร้าว ให้นำเข้าได้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม และตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของแต่ละปี

(๒) มะพร้าวฝอย ให้นำเข้าได้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของแต่ละปี

ข้อ ๑๔ หนังสือรับรองให้มีอายุ ๓๐ วันนับแต่วันที่ออก แต่ทั้งนี้ไม่เกินระยะเวลาที่กำหนด ดังนี้

(๑) มะพร้าว ให้มีอายุไม่เกินวันสุดท้ายของแต่ละช่วงเวลานำเข้าตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๓ (๑)

(๒) มะพร้าวฝอย ให้มีอายุไม่เกินวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีที่ออกหนังสือรับรองนั้น

ข้อ ๑๕ ให้ผู้ได้รับหนังสือรับรองรายงานการนำเข้าต่อกรมการค้าต่างประเทศภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่นำเข้าสินค้าในแต่ละครั้ง โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสารผ่านระบบรายงานการส่งออก-นำเข้า (e-Report) ของกรมการค้าต่างประเทศ

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

- ๕ -

ผู้ได้รับหนังสือรับรองรายได้ไม่รายงานการนำเข้าภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กรมการค้าต่างประเทศระงับการออกหนังสือรับรองสำหรับการนำเข้าในครั้งถัดไปจนกว่าผู้ได้รับหนังสือรับรองรายนั้นจะมีการส่งรายงานการนำเข้าครบถ้วนถูกต้องสมบูรณ์แล้ว

ข้อ ๑๖ ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

ระเบียบกระทรวงพาณิชย์

ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตา

ตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้การการค้าโลก (WTO)

สำหรับสินค้าน้ำมันมะพร้าวและแปรรูปของน้ำมันมะพร้าว ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕

พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้การการค้าโลก (WTO) สำหรับการนำเข้ามะพร้าวและมะพร้าวฝอย ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕ ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ที่เห็นชอบตามมติคณะกรรมการพืชน้ำมันและน้ำมันพืชในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ที่เสนอให้เปิดตลาดการนำเข้าและหลักเกณฑ์การจัดสรรโควตาน้ำมันมะพร้าวและแปรรูปของน้ำมันมะพร้าวตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้การการค้าโลก (WTO) ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕ และการบริหารการนำเข้าปีต่อปี และให้เป็นไปตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๙

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ วรรคสาม ของประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้การการค้าโลก (WTO) สำหรับสินค้าน้ำมันมะพร้าวและแปรรูปของน้ำมันมะพร้าว ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“หนังสือรับรอง” หมายความว่า หนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้การการค้าโลก (WTO)

“น้ำมันมะพร้าวและแปรรูปของน้ำมันมะพร้าว” หมายความว่า น้ำมันมะพร้าวและแปรรูปของน้ำมันมะพร้าว ตามพิกัดอัตราศุลกากรประเภทย่อย ๑๕๑๓.๑๑.๐๐ ๑๕๑๓.๑๙.๑๐ และ ๑๕๑๓.๑๙.๙๐

ข้อ ๔ น้ำมันมะพร้าวและแปรรูปของน้ำมันมะพร้าวที่จะออกหนังสือรับรองตามระเบียบนี้ต้องมีถิ่นกำเนิดและส่งมาจากประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) หรือภาคีภาคี ๑๙๔๗

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

- ๒ -

ข้อ ๕ ผู้มีสิทธิขอหนังสือรับรองต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (๑) เป็นผู้ที่ได้รับจัดสรรปริมาณนำเข้าตามข้อ ๖ (๖)
- (๒) ไม่เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างถูกระงับการออกหนังสือรับรองสำหรับการนำเข้าตามข้อ ๑๕

ข้อ ๖ การจัดสรรปริมาณการนำเข้าน้ำมันมะพร้าวและแฟรกชันของน้ำมันมะพร้าว สำหรับปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕

(๑) ปริมาณที่จะจัดสรร มีปริมาณรวมไม่เกินปีละ ๔๐๑ เมตริกตัน

(๒) ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรรต้องเป็นนิติบุคคลที่ประกอบกิจการโรงงานที่ใช้ไขมันมะพร้าวและแฟรกชันของไขมันมะพร้าวเป็นวัตถุดิบในการผลิตและดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน และได้รับการขึ้นทะเบียนผ่านระบบลงทะเบียนผู้ประกอบการกับกรมการค้าต่างประเทศ

(๓) การขอรับการจัดสรรปริมาณการนำเข้าไขมันมะพร้าวและแฟรกชันของไขมันมะพร้าวให้ยื่นคำขอรับการจัดสรรต่อกรมการค้าต่างประเทศ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์การบริหารจัดการโควตานำเข้าสินค้าเกษตรตามพันธกรณีความตกลงระหว่างประเทศ (e-Quota) พร้อมเอกสารหลักฐาน ดังนี้

(ก) ต้นฉบับหรือสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ที่ออกโดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งมีอายุไม่เกิน ๖ เดือนนับถึงวันยื่นคำขอรับการจัดสรร

(ข) สำเนาใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (ร.ง. ๔) หรือสำเนาใบรับแจ้งการประกอบกิจการโรงงานจำพวกที่ ๒ (ร.ง. ๒) หรือเอกสารหลักฐานอื่นที่แสดงว่าเป็นโรงงานที่ใช้ไขมันมะพร้าวและแฟรกชันของไขมันมะพร้าวเป็นวัตถุดิบในการผลิตและดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

กรณีที่กรมการค้าต่างประเทศมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์กับหน่วยงานอื่นเพื่อตรวจสอบข้อมูล หรือกรณีมีฐานข้อมูลตามรายการเอกสารหลักฐานที่กำหนดไว้ตาม (ก) หรือ (ข) กรมการค้าต่างประเทศอาจกำหนดยกเว้นรายการเอกสารหลักฐานดังกล่าวได้

(๔) ให้แบ่งการจัดสรรปริมาณการนำเข้าเป็น ๓ ครั้ง โดยกำหนดให้ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรรยื่นคำขอรับการจัดสรรได้ภายในกำหนดระยะเวลา ดังนี้

(ก) การจัดสรรครั้งที่ ๑ ปี ๒๕๖๓ ให้ยื่นคำขอภายใน ๑๐ วันทำการนับแต่วันถัดจากวันที่ระเบียบนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา สำหรับปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ ให้ยื่นคำขอภายใน ๑๐ วันทำการนับตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ของปีก่อนหน้าปีที่จะจัดสรร

(ข) การจัดสรรครั้งที่ ๒ ให้ยื่นคำขอภายใน ๑๐ วันทำการนับแต่วันที่ ๑๐ มิถุนายนของปีที่จะจัดสรร

(ค) การจัดสรรครั้งที่ ๓ ให้ยื่นคำขอภายใน ๑๐ วันทำการนับแต่วันที่ ๑๐ ตุลาคมของปีที่จะจัดสรร

(๕) ให้ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรรตาม (๒) ยื่นคำขอรับการจัดสรรตาม (๓) ไม่เกินกว่าปริมาณที่จะจัดสรรในแต่ละครั้ง โดยต้องยื่นคำขอให้ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ภายในกำหนดระยะเวลาตาม (๔)

(๖) เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตาม (๔) ให้กรมการค้าต่างประเทศจัดสรรปริมาณการนำเข้าให้แก่ผู้ขอรับการจัดสรรตาม (๕) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ และออกประกาศผลการจัดสรรให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

ข้อ ๗ หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดสรรปริมาณการนำเข้าไขมันมะพร้าวและแฟรกชันของไขมันมะพร้าว สำหรับปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕ มีดังนี้

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

- ๓ -

(๑) การจัดสรรครั้งที่ ๑ ให้นำปริมาณน้ำมันมะพร้าวและแฟรกชันของน้ำมันมะพร้าวตามข้อ ๖ (๑) จัดสรรให้แก่ผู้ขอรับการจัดสรรตามข้อ ๖ (๕) หากปริมาณที่ขอรับการจัดสรรทุกรายรวมกันไม่เกินกว่าปริมาณที่จะจัดสรร ให้จัดสรรแก่ผู้ขอรับการจัดสรรตามปริมาณที่แต่ละรายยื่นขอ เว้นแต่ปริมาณที่ขอรับการจัดสรรทุกรายรวมกันเกินกว่าปริมาณที่จะจัดสรร ให้จัดสรรแก่ผู้ขอรับการจัดสรรแต่ละรายตามสัดส่วนของปริมาณที่ยื่นขอ

(๒) การจัดสรรครั้งที่ ๒ ให้นำปริมาณน้ำมันมะพร้าวและแฟรกชันของน้ำมันมะพร้าวคงเหลือจากการจัดสรรตาม (๑) และปริมาณที่ผู้ได้รับจัดสรรแจ้งคืนตามข้อ ๘ (๑) จัดสรรให้แก่ผู้ขอรับการจัดสรร หากปริมาณที่ขอรับการจัดสรรทุกรายรวมกันไม่เกินกว่าปริมาณที่จะจัดสรร ให้จัดสรรแก่ผู้ขอรับการจัดสรรตามปริมาณที่แต่ละรายยื่นขอ เว้นแต่ปริมาณที่ขอรับการจัดสรรทุกรายรวมกันเกินกว่าปริมาณที่จะจัดสรร ให้จัดสรรแก่ผู้ขอรับการจัดสรรแต่ละรายตามสัดส่วนของปริมาณที่ยื่นขอ

(๓) การจัดสรรครั้งที่ ๓ ให้นำปริมาณน้ำมันมะพร้าวและแฟรกชันของน้ำมันมะพร้าวคงเหลือจากการจัดสรรตาม (๒) และปริมาณที่ผู้ได้รับจัดสรรแจ้งคืนตามข้อ ๘ (๒) จัดสรรให้แก่ผู้ขอรับการจัดสรร หากปริมาณที่ขอรับการจัดสรรทุกรายรวมกันไม่เกินกว่าปริมาณที่จะจัดสรร ให้จัดสรรแก่ผู้ขอรับการจัดสรรตามปริมาณที่แต่ละรายยื่นขอ เว้นแต่ปริมาณที่ขอรับการจัดสรรทุกรายรวมกันเกินกว่าปริมาณที่จะจัดสรร ให้จัดสรรแก่ผู้ขอรับการจัดสรรแต่ละรายตามสัดส่วนของปริมาณที่ยื่นขอ

ข้อ ๘ ผู้ที่ได้รับจัดสรรตามข้อ ๖ (๖) หากไม่ประสงค์จะใช้ปริมาณที่ได้รับการจัดสรรทั้งหมดหรือบางส่วน ให้แจ้งคืนปริมาณที่ไม่ใช้ต่อกรมการค้าต่างประเทศ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์การบริหารจัดการโควตานำเข้าสินค้าเกษตรตามพันธกรณีความตกลงระหว่างประเทศ (e-Quota) ภายในกำหนดระยะเวลา ดังนี้

(๑) แจ้งคืนครั้งที่ ๑ ภายในเดือนพฤษภาคมของแต่ละปี

(๒) แจ้งคืนครั้งที่ ๒ ภายในเดือนกันยายนของแต่ละปี

(๓) แจ้งคืนครั้งที่ ๓ ภายในเดือนธันวาคมของแต่ละปี

หากผู้ที่ได้รับการจัดสรรตามข้อ ๖ (๖) ไม่ใช้ปริมาณที่ได้รับการจัดสรรและไม่แจ้งคืนปริมาณที่ไม่ใช้ภายในเดือนธันวาคมของแต่ละปี จะถูกตัดสิทธิการยื่นขอรับการจัดสรรการนำเข้าน้ำมันมะพร้าวและแฟรกชันของน้ำมันมะพร้าวในปีถัดไป

ข้อ ๙ ห้ามมิให้ผู้ที่ได้รับการจัดสรรตามข้อ ๖ (๖) โอนสิทธิที่ได้รับจัดสรรให้แก่ผู้อื่น หากฝ่าฝืนจะถูกตัดสิทธิการยื่นขอรับการจัดสรรการนำเข้าน้ำมันมะพร้าวและแฟรกชันของน้ำมันมะพร้าวในปีถัดไป

ข้อ ๑๐ ผู้ที่ได้รับจัดสรรตามข้อ ๖ (๖) ต้องใช้ปริมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๕ ของปริมาณที่ได้รับการจัดสรรหรือปริมาณคงเหลือจากการแจ้งคืนตามข้อ ๘ แล้วแต่กรณี หากใช้ปริมาณที่ได้รับการจัดสรรน้อยกว่ากำหนด จะนำปริมาณที่ใช้ไม่ถึงไปหักออกจากปริมาณที่ได้รับจัดสรรในปีถัดไป

ความในวรรคแรกจะไม่ใช้บังคับกับผู้ที่ได้รับการจัดสรรที่แจ้งคืนปริมาณที่ไม่ใช้ตามข้อ ๘ (๓) ที่มีเหตุผลประกอบ ดังนี้

(๑) ปริมาณที่ได้รับการจัดสรรตามข้อ ๗ (๓) น้อยเกินกว่าที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงการค้า ทั้งนี้ เฉพาะผู้ที่ได้รับจัดสรรจากการจัดสรรตามข้อ ๗ (๓) เท่านั้น

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

- ๔ -

(๒) ถูกปฏิเสธคำสั่งซื้อ โดยต้องแสดงเอกสารหลักฐานและเหตุแห่งการถูกปฏิเสธ

(๓) เหตุสุดวิสัย พร้อมเอกสารหลักฐาน

(๔) สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ แต่ต้องไม่เกิน ๒ ครั้งติดต่อกัน

ข้อ ๑๑ ให้ผู้มีสิทธิขอหนังสือรับรองยื่นคำร้องขอหนังสือรับรองได้ที่กรมการค้าต่างประเทศ ตามแบบที่กรมการค้าต่างประเทศกำหนด พร้อมเอกสารหลักฐาน ดังนี้

(๑) สำเนาใบกำกับสินค้า (Invoice)

(๒) สำเนาใบตราส่งสินค้าทางเรือ (Bill of Lading: B/L) หรือสำเนาใบตราส่งสินค้าทางอากาศ (Air Waybill) หรือเอกสารหลักฐานอื่นที่แสดงการขนส่งสินค้า

(๓) สำเนาหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin: C/O) หรือเอกสารหลักฐานอื่นที่แสดงว่าน้ำมันมะพร้าวและแฟรกชันของน้ำมันมะพร้าวที่นำเข้ามาถิ่นกำเนิดจากประเทศที่กำหนดไว้ตามข้อ ๔

ข้อ ๑๒ ให้กรมการค้าต่างประเทศออกหนังสือรับรองให้แก่ผู้มีสิทธิตามข้อ ๕ ที่ยื่นขอ ไม่เกินปริมาณที่ผู้มีสิทธิแต่ละรายได้รับจัดสรรตามข้อ ๖ (๖)

ข้อ ๑๓ ผู้ได้รับหนังสือรับรองต้องนำเข้าน้ำมันมะพร้าวและแฟรกชันของน้ำมันมะพร้าว ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของแต่ละปี

ข้อ ๑๔ หนังสือรับรองให้มีอายุ ๓๐ วันนับแต่วันที่ยื่น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีที่ยื่นหนังสือรับรองนั้น

ข้อ ๑๕ ให้ผู้ได้รับหนังสือรับรองรายงานการนำเข้าต่อกรมการค้าต่างประเทศภายใน ๓๐ วันนับแต่วันนำเข้าสินค้าในแต่ละครั้ง โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสารผ่านระบบรายงานการส่งออก-นำเข้า (e-Report) ของกรมการค้าต่างประเทศ

ผู้ได้รับหนังสือรับรองรายใดไม่รายงานการนำเข้าภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กรมการค้าต่างประเทศระงับการออกหนังสือรับรองสำหรับการนำเข้าในครั้งถัดไปจนกว่าผู้ได้รับหนังสือรับรองรายนั้นจะได้รับการส่งรายงานการนำเข้าครบถ้วนถูกต้องสมบูรณ์แล้ว

ข้อ ๑๖ ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

ระเบียบกระทรวงพาณิชย์

ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตา

ตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO)

สำหรับสินค้าน้ำมันปาล์มและแฟรกชันของน้ำมันปาล์มจะทำให้บริสุทธ์หรือไม่ก็ตาม

แต่ต้องไม่ดัดแปลงทางเคมี และน้ำมันเมล็ดเนื้อในเมล็ดปาล์ม ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕

พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) สำหรับการนำเข้าน้ำมันปาล์มและแฟรกชันของน้ำมันปาล์มจะทำให้บริสุทธ์หรือไม่ก็ตามแต่ต้องไม่ดัดแปลงทางเคมี และน้ำมันเมล็ดเนื้อในเมล็ดปาล์ม ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕ ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และมติคณะกรรมการนโยบายปาล์มน้ำมันแห่งชาติในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ที่เห็นชอบให้เปิดตลาดน้ำมันปาล์มและน้ำมันเนื้อในเมล็ดปาล์ม และบริหารการนำเข้าคราวละ ๓ ปี (ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕) โดยให้เป็นไปตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) และในการบริหารการนำเข้าให้องค์การคลังสินค้าเป็นผู้นำเข้า และเพื่อให้เป็นไปตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๙

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ วรรคสาม ของประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) สำหรับสินค้าน้ำมันปาล์มและแฟรกชันของน้ำมันปาล์มจะทำให้บริสุทธ์หรือไม่ก็ตามแต่ต้องไม่ดัดแปลงทางเคมี และน้ำมันเมล็ดเนื้อในเมล็ดปาล์ม ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“หนังสือรับรอง” หมายความว่า หนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO)

“น้ำมันปาล์มและแฟรกชันของน้ำมันปาล์มจะทำให้บริสุทธ์หรือไม่ก็ตามแต่ต้องไม่ดัดแปลงทางเคมี” หมายความว่า น้ำมันปาล์มและแฟรกชันของน้ำมันปาล์มจะทำให้บริสุทธ์หรือไม่ก็ตามแต่ต้องไม่ดัดแปลงทางเคมีตามพิกัดอัตราศุลกากรประเภทย่อย ๑๕๑๑.๑๐.๐๐ ๑๕๑๑.๙๐.๒๐ ๑๕๑๑.๙๐.๓๑ ๑๕๑๑.๙๐.๓๒ ๑๕๑๑.๙๐.๓๖ ๑๕๑๑.๙๐.๓๗ ๑๕๑๑.๙๐.๓๘ ๑๕๑๑.๙๐.๔๑ ๑๕๑๑.๙๐.๔๒ และ ๑๕๑๑.๙๐.๔๙

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

- ๒ -

“น้ำมันเมล็ดเนื้อในเมล็ดปาล์ม” หมายความว่า น้ำมันเนื้อในเมล็ดปาล์มและแฟรกชันของน้ำมันเนื้อในเมล็ดปาล์มจะทำให้บริสุทธิ์หรือไม่ก็ตามแต่ต้องไม่ดัดแปลงทางเคมี ตามพิกัดอัตราศุลกากรประเภทย่อย ๑๕๑๓.๒๑.๑๐ ๑๕๑๓.๒๑.๙๐ ๑๕๑๓.๒๙.๑๑ ๑๕๑๓.๒๙.๑๒ ๑๕๑๓.๒๙.๑๓ ๑๕๑๓.๒๙.๑๔ ๑๕๑๓.๒๙.๙๑ ๑๕๑๓.๒๙.๙๒ ๑๕๑๓.๒๙.๙๔ ๑๕๑๓.๒๙.๙๕ ๑๕๑๓.๒๙.๙๖ และ ๑๕๑๓.๒๙.๙๗

ข้อ ๔ น้ำมันปาล์มและแฟรกชันของน้ำมันปาล์มจะทำให้บริสุทธิ์หรือไม่ก็ตามแต่ต้องไม่ดัดแปลงทางเคมี และน้ำมันเมล็ดเนื้อในเมล็ดปาล์มที่จะออกหนังสือรับรองตามระเบียบนี้ ต้องมีถิ่นกำเนิดและส่งมาจากประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) หรือภาคีแกตต์ ๑๙๔๗

ข้อ ๕ ผู้มีสิทธิขอหนังสือรับรองต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) เป็นผู้มีสิทธิขอหนังสือรับรองตามข้อ ๗ และ

(๒) ไม่เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดใด ๆ ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๖ ปริมาณน้ำมันปาล์มและแฟรกชันของน้ำมันปาล์มจะทำให้บริสุทธิ์หรือไม่ก็ตามแต่ต้องไม่ดัดแปลงทางเคมี และน้ำมันเมล็ดเนื้อในเมล็ดปาล์มที่จะออกหนังสือรับรองสำหรับ ปี ๒๕๖๓ ถึง ๒๕๖๕ มีปริมาณรวมไม่เกินปีละ ๔,๘๖๐ เมตริกตัน

ข้อ ๗ ผู้มีสิทธิขอหนังสือรับรอง ได้แก่ องค์การคลังสินค้า (อคส.)

ข้อ ๘ ให้ผู้มีสิทธิขอรับหนังสือรับรองยื่นคำร้องขอหนังสือรับรองต่อกรมการค้าต่างประเทศ ตามแบบที่กรมการค้าต่างประเทศกำหนด พร้อมเอกสารหลักฐาน ดังนี้

(๑) สำเนาใบกำกับสินค้า (Invoice)

(๒) สำเนาใบตราส่งสินค้าทางเรือ (Bill of Lading : B/L) หรือสำเนาใบตราส่งสินค้าทางอากาศ (Air Waybill) หรือเอกสารหลักฐานอื่นที่แสดงการขนส่งสินค้า และ

(๓) สำเนาหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin : C/O) หรือเอกสารหลักฐานอื่นที่แสดงว่าน้ำมันปาล์มและแฟรกชันของน้ำมันปาล์มจะทำให้บริสุทธิ์หรือไม่ก็ตามแต่ต้องไม่ดัดแปลงทางเคมี และน้ำมันเมล็ดเนื้อในเมล็ดปาล์มที่นำเข้ามีถิ่นกำเนิดจากประเทศที่กำหนดไว้ตามข้อ ๔

ข้อ ๙ หนังสือรับรองให้มีอายุหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ยื่นออก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินวันที่ ๓๑ ธันวาคมของปีที่ยื่นออกหนังสือรับรองนั้น

ข้อ ๑๐ ให้ผู้ได้รับหนังสือรับรองรายงานการนำเข้าต่อกรมการค้าต่างประเทศภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่นำสินค้าเข้าแต่ละครั้ง โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสารผ่านระบบรายงานการส่งออก-นำเข้าของกรมการค้าต่างประเทศ

ผู้ได้รับหนังสือรับรองรายใดไม่รายงานการนำเข้าภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กรมการค้าต่างประเทศระงับการออกหนังสือรับรองสำหรับการนำเข้าในครั้งถัดไปจนกว่าผู้ได้รับหนังสือรับรองรายนั้นจะมีการส่งรายงานการนำเข้าครบถ้วนถูกต้องสมบูรณ์แล้ว

ข้อ ๑๑ ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

ประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ
ฉบับที่ ๑๐๕ พ.ศ. ๒๕๖๒
เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขเกี่ยวกับน้ำมันปาล์มในถังเก็บ

ตามที่คณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ ได้ออกประกาศ
 คณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ ฉบับที่ ๕๓ พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่อง การกำหนด
 สินค้าและบริการควบคุม ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้น้ำมัน และไขมันที่ได้จากพืช
 หรือสัตว์ทั้งที่บริโภคได้หรือไม่ได้ เป็นสินค้าควบคุม ไปแล้ว นั้น

โดยที่คณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการได้มีมติเมื่อวันที่
 ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๒ กำหนดแนวทางการบริหารจัดการและควบคุมสต็อกน้ำมันปาล์ม โดยติดตั้ง
 เครื่องวัดปริมาณน้ำมันปาล์มในถังเก็บ ซึ่งสามารถวัดปริมาณระดับน้ำมันปาล์มในถังเก็บ
 ได้ตลอดเวลา และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน ระยะเวลา วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการ
 กำหนด เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของปริมาณน้ำมันปาล์ม ป้องกันการลักลอบ รวมทั้งสามารถ
 กำกับดูแลและบริหารจัดการสต็อกน้ำมันปาล์มทั่วประเทศได้อย่างรวดเร็ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ (๒) และมาตรา ๒๕ (๓) (๔) แห่งพระราชบัญญัติ
 ว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ
 จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักรเป็นระยะเวลาหนึ่งปี
 ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป เว้นแต่จะมีการออกประกาศใหม่

ข้อ ๒ ให้ผู้ครอบครองถังเก็บน้ำมันปาล์ม ไม่ว่าจะครอบครองในฐานะผู้มีการผลิต
 หรือไม่ก็ตาม และมีการเก็บน้ำมันปาล์มเป็นปกติ ต้องดำเนินการหรือร่วมกับกรมการค้าภายใน
 ดำเนินการติดตั้งเครื่องวัดปริมาณน้ำมันปาล์มในถังเก็บ ซึ่งสามารถวัดได้ตลอดเวลา มีความเที่ยงตรง
 น่าเชื่อถือ เป็นมาตรฐาน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน ระยะเวลา วิธีการ และเงื่อนไขที่ต้องปฏิบัติ
 ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการกำหนด

ประกาศ ณ วันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฎ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ประธานคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ

กกร. ๑๐๕/๖๒

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

หน้า ๑

เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๔๕ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ประกาศกระทรวงพาณิชย์

เรื่อง กำหนดให้น้ำมันปาล์มและแฟรกชันของน้ำมันปาล์ม และน้ำมันเนื้อในเมล็ดปาล์ม
เป็นสินค้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบในการนำเข้าและนำผ่าน

พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่มีความจำเป็นเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สมควรกำหนดให้น้ำมันปาล์มและแฟรกชัน
ของน้ำมันปาล์ม และน้ำมันเนื้อในเมล็ดปาล์มเป็นสินค้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบ
ในการนำเข้าและนำผ่าน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๖) แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอก
และการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ และมาตรา ๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติ
การส่งออกป็นอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้น้ำมันปาล์มและ
แฟรกชันของน้ำมันปาล์ม และน้ำมันเนื้อในเมล็ดปาล์มเป็นสินค้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบ
ในการนำเข้าและนำผ่าน พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“น้ำมันปาล์มและแฟรกชันของน้ำมันปาล์ม” หมายความว่า น้ำมันปาล์มและแฟรกชัน
ของน้ำมันปาล์มจะทำให้บริสุทธิ์หรือไม่ก็ตามแต่ต้องไม่ดัดแปลงทางเคมี ตามพิกัดอัตราศุลกากรประเภทย่อย
๑๕๑๑.๑๐.๐๐ ๑๕๑๑.๙๐.๒๐ ๑๕๑๑.๙๐.๓๑ ๑๕๑๑.๙๐.๓๒ ๑๕๑๑.๙๐.๓๖ ๑๕๑๑.๙๐.๓๗
๑๕๑๑.๙๐.๓๙ ๑๕๑๑.๙๐.๔๑ ๑๕๑๑.๙๐.๔๒ และ ๑๕๑๑.๙๐.๔๙

“น้ำมันเนื้อในเมล็ดปาล์ม” หมายความว่า น้ำมันเนื้อในเมล็ดปาล์มและแฟรกชันของน้ำมัน
เนื้อในเมล็ดปาล์มจะทำให้บริสุทธิ์หรือไม่ก็ตามแต่ต้องไม่ดัดแปลงทางเคมี ตามพิกัดอัตราศุลกากร
ประเภทย่อย ๑๕๑๓.๒๑.๑๐ ๑๕๑๓.๒๑.๙๐ ๑๕๑๓.๒๙.๑๑ ๑๕๑๓.๒๙.๑๒ ๑๕๑๓.๒๙.๑๓
๑๕๑๓.๒๙.๑๔ ๑๕๑๓.๒๙.๙๑ ๑๕๑๓.๒๙.๙๒ ๑๕๑๓.๒๙.๙๔ ๑๕๑๓.๒๙.๙๕ ๑๕๑๓.๒๙.๙๖
และ ๑๕๑๓.๒๙.๙๗

ข้อ ๔ การนำเข้าซึ่งน้ำมันปาล์มและแฟรกชันของน้ำมันปาล์ม และน้ำมันเนื้อในเมล็ดปาล์ม
ต้องนำเข้าทางด่านศุลกากรมาบตาพุด สำนักงานศุลกากรกรุงเทพ หรือสำนักงานศุลกากรท่าเรือ
แหลมฉบัง

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

หน้า ๒

เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๔๕ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ข้อ ๕ การนำผ่านซึ่งน้ำมันปาล์มและแฟรกชันของน้ำมันปาล์ม และน้ำมันเนื้อในเมล็ดปาล์ม ต้องนำผ่านมาทางจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพเป็นจุดเริ่มต้นของการนำผ่าน
- (๒) ด่านศุลกากรจันทบุรี ด่านศุลกากรหนองคาย และด่านศุลกากรแม่สอดเป็นจุดสิ้นสุดของการนำผ่าน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

จรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

ประกาศกรมการค้าต่างประเทศ

เรื่อง ผลการจัดสรรปริมาณหอมหัวใหญ่ที่จะออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) สำหรับปี ๒๕๖๓
พ.ศ. ๒๕๖๒

ตามที่ได้มีระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) สำหรับสินค้าหอมหัวใหญ่ ปี ๒๕๖๑ ถึงปี ๒๕๖๓ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดปริมาณการนำเข้าหอมหัวใหญ่ที่จะออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตา ซึ่งมีปริมาณรวมไม่เกินปีละ ๗๖๔ เมตริกตัน โดยให้ชุมนุมสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แห่งประเทศไทย จำกัด เป็นผู้จัดสรรปริมาณการนำเข้าให้แก่นิติบุคคลที่ประสงค์นำเข้าหอมหัวใหญ่ และแจ้งผลการจัดสรรให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง เพื่อแจ้งให้กรมการค้าต่างประเทศออกประกาศผลการจัดสรรให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ นั้น

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง ได้แจ้งผลการจัดสรรปริมาณการนำเข้าหอมหัวใหญ่ที่ได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) สำหรับปี ๒๕๖๓ ตามที่ได้รับแจ้งจากชุมนุมสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แห่งประเทศไทย จำกัด ที่ได้จัดสรรปริมาณการนำเข้าให้แก่นิติบุคคลที่ประสงค์นำเข้าหอมหัวใหญ่แต่ละราย ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามความใน ข้อ ๖ (๑) ของระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) สำหรับสินค้าหอมหัวใหญ่ ปี ๒๕๖๑ ถึงปี ๒๕๖๓ พ.ศ. ๒๕๖๑ อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศจึงออกประกาศผลการจัดสรรไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ หอมหัวใหญ่ที่จัดสรรปริมาณการนำเข้า สำหรับปี ๒๕๖๓ มีปริมาณรวม ๗๖๔ เมตริกตัน

ข้อ ๒ ผู้ที่ได้รับจัดสรรให้นำเข้าหอมหัวใหญ่ตามข้อ ๑ มีจำนวน ๘ ราย ดังนี้

ผู้ที่ได้รับจัดสรร	ปริมาณที่ได้รับจัดสรร (เมตริกตัน)
(๑) บริษัท เซ็นเซียนท์ เทคโนโลยีส์ (ประเทศไทย) จำกัด	๔๕๕
(๒) บริษัท ยูนิลีเวอร์ ไทย โฮลดิ้งส์ จำกัด	๑๐๐
(๓) บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนล เฟลเวอร์ส แอนด์ เฟรแกรนซ์ (ประเทศไทย) จำกัด	๕๐
(๔) บริษัท กริฟฟิท์ ฟู้ดส์ จำกัด	๑๑๐
(๕) บริษัท แมคไทย จำกัด	๙
(๖) บริษัท ไทยเพรซิเดนท์ฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)	๑๕
(๗) บริษัท เคอร์รี่ อินกรีเดียนท์ (ไทยแลนด์) จำกัด	๑๕
(๘) บริษัท แม็คคอร์มิค (ประเทศไทย) จำกัด	๑๐
รวมปริมาณ	๗๖๔

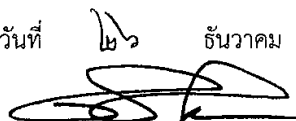
หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

- ๒ -

ข้อ ๓ ผู้ที่ได้รับการจัดสรรตามข้อ ๒ ต้องขอหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษี
ในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) จากกรมการค้า
ต่างประเทศ เพื่อแสดงต่อกรมศุลกากรประกอบการนำเข้า โดยให้นำเข้าได้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓
และต้องดำเนินการนำเข้าให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายกีรติ รัชโน)

อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

ประกาศกรมการค้าต่างประเทศ
เรื่อง ผลการจัดสรรปริมาณมันฝรั่งที่จะออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตา
ตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) สำหรับปี ๒๕๖๓
พ.ศ. ๒๕๖๒

ตามที่ได้มีระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) สำหรับสินค้ามันฝรั่ง ปี ๒๕๖๑ ถึงปี ๒๕๖๓ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้หัวพันธุ์มันฝรั่งนำเข้าได้โดยไม่จำกัดปริมาณและช่วงระยะเวลาการนำเข้า และหัวมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูปนำเข้าภายในช่วงระยะเวลาเดือนกรกฎาคมถึงเดือนธันวาคมของทุกปี ปริมาณรวมไม่เกินปีละ ๕๒,๐๐๐ เมตริกตัน โดยให้คณะกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง เป็นผู้จัดสรรการนำเข้าให้แก่นิติบุคคลภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด และแจ้งผลให้กรมการค้าต่างประเทศเพื่อออกประกาศผลการจัดสรรให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ นั้น

คณะกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง ได้แจ้งมติการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ จัดสรรปริมาณการนำเข้ามันฝรั่งที่จะออกหนังสือรับรองสำหรับการชำระภาษีในโควตาตามความตกลงดังกล่าว สำหรับปี ๒๕๖๓ ให้แก่นิติบุคคลที่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง และความใน ข้อ ๖ (๑) ของระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) สำหรับสินค้ามันฝรั่ง ปี ๒๕๖๑ ถึงปี ๒๕๖๓ พ.ศ. ๒๕๖๑ อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศจึงออกประกาศผลการจัดสรรไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ มันฝรั่งที่จัดสรรปริมาณการนำเข้า สำหรับปี ๒๕๖๓ มีดังนี้

(๑) หัวพันธุ์มันฝรั่ง (ครั้งที่ ๑)	ปริมาณรวม	๕,๒๐๘.๗๕ เมตริกตัน
(๒) หัวมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูป	ปริมาณรวม	๕๒,๐๐๐.๐๐ เมตริกตัน

ข้อ ๒ ผู้ที่ได้รับการจัดสรรให้นำเข้ามันฝรั่งตามข้อ ๑ มีดังนี้

(๑) หัวพันธุ์มันฝรั่ง (พันธุ์โรงงาน) มีจำนวน ๓ ราย ได้แก่

ผู้ที่ได้รับจัดสรร	ปริมาณที่ได้รับจัดสรร (เมตริกตัน)
๑) บริษัท เปปซี-โคล่า (ไทย) เทรตดิง จำกัด	๔,๓๔๗.๐๐
๒) บริษัท เบอร์ลี ยุคเกอร์ ฟู้ดส์ จำกัด	๘๕๐.๐๐
๓) บริษัท ยูนิแชนป์ จำกัด	๑๓.๗๕
รวมปริมาณ	๕,๒๐๘.๗๕

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

- ๒ -

(๒) หั้วมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูป มีจำนวน ๓ ราย ได้แก่

ผู้ที่ได้รับจัดสรร	ปริมาณที่ได้รับจัดสรร (เมตริกตัน)
๑) บริษัท เป๊ปซี่-โคล่า (ไทย) เทรดดิง จำกัด	๔๔,๗๕๐.๐๐
๒) บริษัท เบอร์ลี ยุคเกอร์ ฟู้ดส์ จำกัด	๖,๗๕๐.๐๐
๓) บริษัท ยูนิแชนป์ จำกัด	๕๐๐.๐๐
รวมปริมาณ	๕๒,๐๐๐.๐๐

ข้อ ๓ ผู้ได้รับการจัดสรรตามข้อ ๒ ต้องขอหนังสือรับรองการได้รับสิทธิชำระภาษี
ในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้การการค้าโลก (WTO) จากกรมการค้าต่างประเทศ
เพื่อแสดงต่อกรมศุลกากรประกอบการนำเข้า และต้องดำเนินการนำเข้าให้เสร็จสิ้นภายในช่วงระยะเวลาที่กำหนด
ดังนี้

(๑) หั้วมันฝรั่ง ให้นำเข้าได้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม
พ.ศ. ๒๕๖๓

(๒) หั้วมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูป ให้นำเข้าได้ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึงวันที่
๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายกีรติ รัชโน)

อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

 ด่วนที่สุด	เลขที่การ รับที่ 740 วันที่ 21 มี.ค. 63 เวลา 09.28	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับที่ 940 วันที่ 20 มี.ค. 63 เวลา 10.44
	บันทึกข้อความ	

ส่วนราชการ ศูนย์ปฏิบัติการเศรษฐกิจการเกษตร ส่วนวิเคราะห์และพัฒนานวัตกรรมมา โทร. ๐ ๒๕๖๙ ๘๑๖๑ ภายใน ๒๖๘

ที่ กษ ๑๓๒๑.๐๑/๑๒๕ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ aeoc@oae.go.th

เรื่อง ดัชนีเศรษฐกิจการเกษตร ประจำเดือนมกราคม ๒๕๖๓

เรียน เลขธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตามที่ได้มอบหมายให้ศูนย์ปฏิบัติการเศรษฐกิจการเกษตร (ศปศ.) จัดทำดัชนีเศรษฐกิจการเกษตร เพื่อเสนอรัฐมนตรีทราบสถานการณ์ราคา และการผลิตสินค้าเกษตรเป็นประจำทุกเดือน นั้น

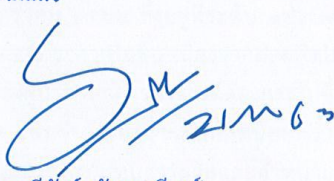
ศูนย์ปฏิบัติการเศรษฐกิจการเกษตร ได้จัดทำเอกสารดังกล่าวประจำเดือนมกราคม ๒๕๖๓ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดลงนาม

- หนังสือเรียนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- สำเนาหนังสือเรียนรัฐมนตรีว่าการและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

 นางสาวกาญจนา ขวัญเมือง
 เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ
 ผู้อำนวยการ
 ศูนย์ปฏิบัติการเศรษฐกิจการเกษตร

- เห็นชอบดำเนินการตามเสนอ
 - ลงนามแล้ว

 (นายระพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์)
 เลขธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
 (๓๖๐ ๑๖๑)
 ๒๔ มี.ค. ๖๓

ได้ลงทะเบียนหนังสือออกและส่งเรื่องนี้ไปแล้ว

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

รองปลัดฯ (นายสำราญ)
รับที่ *พทก*
วันที่ *๒๕ ก.พ. ๖๓*

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
รับที่ *๖๘๓๙*
วันที่ *๒๕ ก.พ. ๖๓*
ทล.๕๘๖

ส่วนราชการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ศูนย์ปฏิบัติการเศรษฐกิจการเกษตร โทร. ๐ ๒๕๗๙ ๘๑๖๑
ที่ กษ ๑๓๒๑/๗๑๑ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ aeoc@oae.go.th
เรื่อง ดัชนีเศรษฐกิจการเกษตร ประจำเดือนมกราคม ๒๕๖๓

เรียน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. เรื่องเดิม

ตามที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้รับมอบหมายให้จัดทำดัชนีเศรษฐกิจการเกษตร ได้แก่ ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาสินค้าเกษตร และดัชนีรายได้เกษตรกร เพื่อติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ด้านราคา และการผลิตสินค้าเกษตร ให้ผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ทราบถึงสถานการณ์และปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น เพื่อจะได้เตรียมแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงทีเป็นประจำทุกเดือน นั้น

๒. ข้อเท็จจริง / สถานการณ์สินค้าเกษตรประจำเดือนมกราคม ๒๕๖๓

๒.๑ ภาพรวมการผลิตสินค้าเกษตร

วัดจากดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรในเดือนมกราคม ๒๕๖๓ อยู่ที่ระดับ ๑๕๒.๔๖ ลดลงร้อยละ ๒.๒๓ จากเดือนมกราคม ๒๕๖๒ ซึ่งอยู่ที่ระดับ ๑๕๕.๙๓ เนื่องจากสินค้าเกษตรสำคัญมีผลผลิตลดลง ได้แก่ ข้าวเปลือกเจ้า อ้อย ปาล์มน้ำมัน และสุกร ขณะที่สินค้าเกษตรสำคัญที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ ยางพารา และกุ้งขาวแวนนาไม

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ ที่อยู่ระดับ ๑๖๖.๖๓ ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรลดลง ร้อยละ ๘.๕๑ โดยสินค้าสำคัญที่ผลผลิตลดลง อาทิ ข้าวเปลือกเจ้า ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ขณะที่สินค้าสำคัญที่ผลผลิตเพิ่มขึ้น อาทิ มันสำปะหลัง

๒.๒ ภาพรวมราคาสินค้าเกษตร

วัดจากดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ที่ไร่นา ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๓ อยู่ที่ระดับ ๑๓๔.๘๖ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๙๕ จากเดือนมกราคม ๒๕๖๒ ซึ่งอยู่ที่ระดับ ๑๒๓.๗๘ โดยสินค้าที่มีราคาปรับตัวเพิ่มขึ้น ได้แก่ ข้าวเปลือกเจ้าความชื้น ๑๕% ราคาเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ และความต้องการของผู้ประกอบการค้าข้าวที่ต้องการรับซื้อเพื่อส่งมอบตามคำสั่งซื้อล่วงหน้าให้กับคู่ค้าต่างประเทศ อ้อย ราคาเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตน้อยกว่าช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา ประกอบกับมีการกำหนดราคาอ้อยขึ้นต้นและผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขึ้นต้นในฤดูกาลผลิตปี ๒๕๖๒/๖๓ ปาล์มน้ำมัน ราคาเพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นช่วงที่ต้นปาล์มน้ำมันให้ผลผลิตน้อย ส่งผลให้ผลผลิตออกสู่ตลาดน้อยกว่าความต้องการ ประกอบกับมีมาตรการส่งเสริมการใช้น้ำมันไบโอดีเซล ซึ่งช่วยลดซับปริมาณน้ำมันปาล์มดิบได้ค่อนข้างมาก สุกร ราคาเพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้นในช่วงเทศกาลตรุษจีน ประกอบกับการส่งออกขยายตัวอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับความต้องการจากประเทศเพื่อนบ้านที่ขาดแคลนสุกร และสินค้าที่มีราคาปรับตัวลดลง ได้แก่ ยางพารา ราคาลดลง เนื่องจากผลผลิตออกสู่ตลาดมาก ประกอบกับความต้องการจากจีนชะลอตัวอย่างต่อเนื่องในช่วงตรุษจีน และเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ซึ่งส่งผลกระทบต่อ

/การนำเข้า...

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

- ๒ -

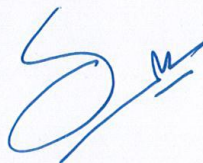
การนำเข้าและส่งออกสินค้าของจีน กุ้งขาวแวนนาไม ราคาลดลง เนื่องจากผลผลิตมีมากกว่าความต้องการ เพื่อส่งออก จากการที่ผู้ประกอบการห้องเย็นและโรงงานแปรรูปขาดสภาพคล่อง ประกอบกับมูลค่าส่งออก ลดลงจากค่าเงินบาทที่แข็งค่า

ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ ที่อยู่ระดับ ๑๒๙.๖๗ ดัชนีราคา สินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๔.๐๐ โดยสินค้าที่มีราคาปรับตัวเพิ่มขึ้น ได้แก่ ข้าวเปลือกเหนียวนาปี ราคาเพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นช่วงปลายฤดูการเก็บเกี่ยว ผลผลิตออกสู่ตลาดน้อยลง ประกอบกับสต็อกของผู้ประกอบการ ไม่เพียงพอต่อการใช้ในประเทศและการส่งออก และสินค้าที่มีราคาปรับตัวลดลง ได้แก่ มันสำปะหลัง ราคา ลดลง เนื่องจากผลผลิตเพิ่มมากขึ้นกว่าช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ประกอบกับผลผลิตในหลายพื้นที่ ออกสู่ตลาดเพิ่มมากขึ้น

๒.๓ ภาพรวมรายได้ของเกษตรกร

วัดจากดัชนีรายได้เกษตรกรในเดือนมกราคม ๒๕๖๓ อยู่ที่ระดับ ๒๐๕.๖๐ เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖.๕๒ จากเดือนมกราคม ๒๕๖๒ ซึ่งอยู่ที่ระดับ ๑๙๓.๐๑ ซึ่งเป็นผลมาจากดัชนีราคาสินค้าเกษตร ปรับตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๘.๙๕ ถึงแม้ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรจะปรับตัวลดลง ร้อยละ ๒.๒๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดลงนามในหนังสือเรียนรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(นายระพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์)

เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ลงทะเบียนหนังสือออกแล้ว

ได้ส่งหนังสือไปแล้ว

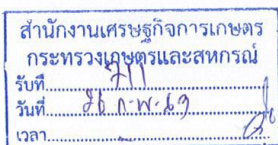
ที่ กษ ๐๒๐๑๐๖/๑๙๐๘

เสนอ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(นางทิพวรรณ พรหมเพ็ญ)

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

รักษาการแทน ผู้อำนวยการกองกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- เห็นชอบ
- ลงนามแล้ว

๒๕ ก.พ. ๒๕๖๓

(นายสำราญ สารบรรณ)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรียน พล.อ. ๑๒.

เพื่อโปรดฯ

(นางศศิญา ปานตัน)

เลขานุการกรม

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

ตัวชี้วัดที่ 4 ร้อยละของข้อเสนอเชิงนโยบาย/มาตรการทางการเกษตรที่บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

1) รายงานวิเคราะห์ดัชนีเศรษฐกิจการเกษตรรายเดือน

มีการเผยแพร่ข้อมูลเป็นประจำทุกเดือน ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(<http://www.oae.go.th/>)

BANNER LINK ข้อมูลที่สำคัญ

ตารางสถิติ

ตารางที่ 1 ดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา ตารางที่ 2 ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ตารางที่ 3 ราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา ตารางที่ 4 ดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา (ปรับฤดูกาล) ตารางที่ 5 ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร (ปรับฤดูกาล)	Table 1 Agricultural Price Index Table 2 Agricultural Production Index Table 3 Agricultural Price at farm gate Table 4 Argicultural Price Index (Seasonally Adjusted) Table 5 Argicultural Production Index (Seasonally Adjusted)
---	--

บทวิเคราะห์

ดัชนีเศรษฐกิจการเกษตร เดือนมกราคม 2563

1. ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร

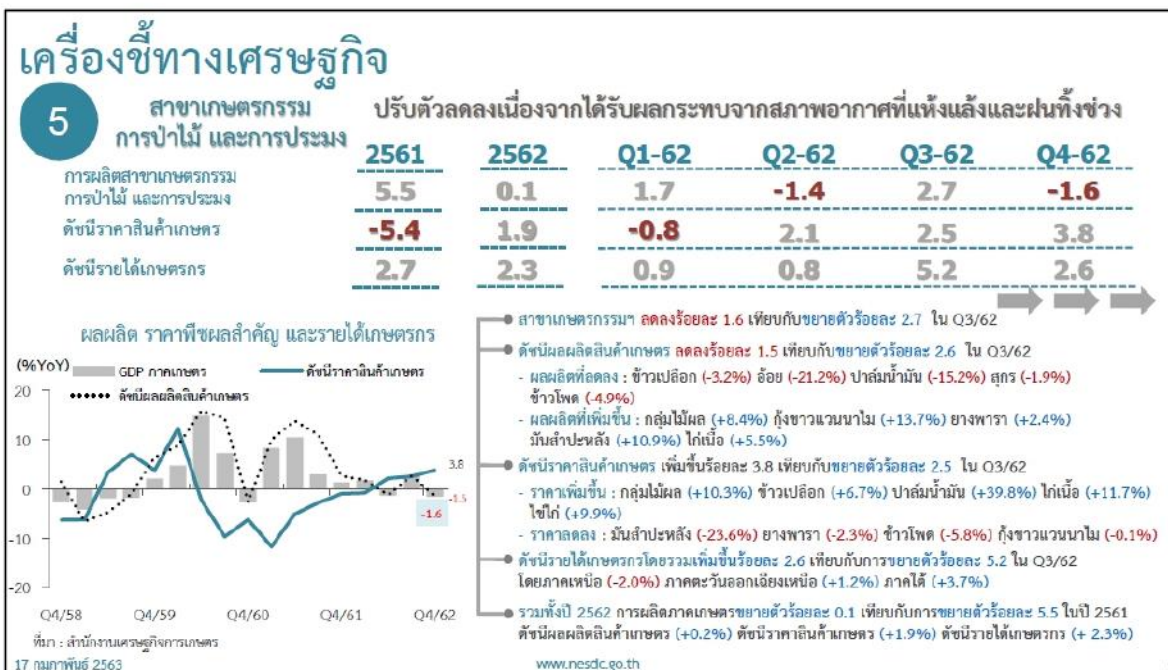
ภาพรวมการผลิตสินค้าเกษตร โดยวัดจากดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรในเดือนมกราคม 2563 อยู่ที่ระดับ 152.46 ลดลงร้อยละ 2.23 จากเดือนมกราคม 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 155.93 เนื่องจากสินค้าเกษตรสำคัญมีผลผลิตลดลง ได้แก่ ข้าวเปลือกเจ้า อ้อย ปาล์มน้ำมัน และสุกร ขณะที่สินค้าเกษตรสำคัญที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ ยางพารา และกุ้งขาวแวนนาไม

เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนธันวาคม 2562 ที่อยู่ระดับ 166.63 ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรลดลง ร้อยละ 8.51 โดยสินค้าสำคัญที่ผลผลิตลดลง อาทิ ข้าวเปลือกเจ้า ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ขณะที่สินค้าสำคัญที่ผลผลิตเพิ่มขึ้น อาทิ มันสำปะหลัง

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

การนำรายงานวิเคราะห์ดัชนีเศรษฐกิจการเกษตรรายเดือนไปใช้ประโยชน์ของหน่วยงานภายนอกต่าง ๆ

2.1 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ใช้ดัชนีเศรษฐกิจการเกษตร เป็นเครื่องชี้เครื่องชี้เศรษฐกิจด้านการผลิต ซึ่งจะมีการแปลงตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ทุกไตรมาส

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

2.2 ธนาคารแห่งประเทศไทย ใช้ดัชนีเศรษฐกิจการเกษตร เป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจรายสาขา ทางด้านอุปทาน และมีการเผยแพร่เป็นรายเดือนผ่านเว็บไซต์

(<https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/PressRelease/Pages/default.aspx>)

ธนาคารแห่งประเทศไทย

รายงานเศรษฐกิจและการเงิน

เดือนมกราคม 2563

สายนโยบายการเงิน
กุมภาพันธ์ 2563

รายงานเศรษฐกิจและการเงิน เดือนมกราคม ปี 2563

2. ภาวะเศรษฐกิจรายสาขา

2.1 อุปทาน

รายได้เกษตรกรขยายตัวสูงขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนตามการเร่งขึ้นของราคาสินค้าเกษตร ด้านการผลิตภาคอุตสาหกรรม ยังคงหดตัวในอัตราใกล้เคียงกับเดือนก่อน สำหรับภาคบริการขยายตัวใกล้เคียงกับเดือนก่อน

รายได้เกษตรกร

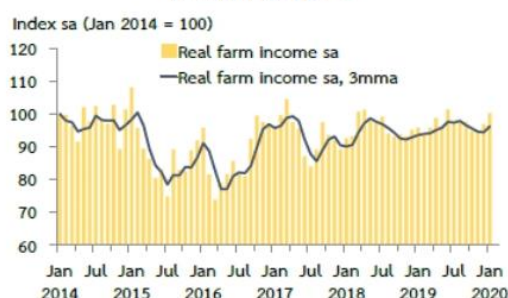
ขยายตัวสูงขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อน ตามการเร่งขึ้นของราคาสินค้าเกษตร โดยเฉพาะ 1) ราคาลำไยที่เพิ่มขึ้นซึ่งได้รับผลดีจากนโยบายด้านพลังงาน 2) ราคายางที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ประกอบกับราคารับซื้อขึ้นค่าที่ภาครัฐกำหนดสูงกว่าปีก่อน และ 3) ราคาสวนผลไม้จากความกังวลเกี่ยวกับภัยแล้งที่จะกระทบต่อผลผลิตข้าวในปีหน้า สำหรับปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตรโดยรวมหดตัวต่อเนื่องจากระยะเดียวกันปีก่อน โดยเฉพาะอ้อย มันสำปะหลัง และปาล์มน้ำมัน เนื่องจากได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้งเป็นสำคัญ

Nominal Farm Income

(%YoY)	2019	2019					2020
		H1	H2	Q3	Q4	Dec	
Nominal farm income ^a	2.4	2.7	2.4	5.2	0.9	1.9	6.5
Agricultural production ^a	0.6	1.9	-0.5	2.8	-2.5	-3.4	-2.2
Agricultural price	1.8	0.8	2.9	2.3	3.5	5.4	9.0

Note: Farm income does not include government subsidies and transfers. P = Preliminary data
Source: Office of Agricultural Economics and calculated by Bank of Thailand

Real Farm Income

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

2.3 สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง ใช้ดัชนีเศรษฐกิจการเกษตร เป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจการคลัง เป็นส่วนหนึ่งของเครื่องชี้ด้านการผลิต และมีการเผยแพร่เป็นรายเดือนผ่านเว็บไซต์

(<http://www.fpo.go.th/main/Economic-report/Monthly-economic-condition.aspx>)

รายงานภาวะเศรษฐกิจการคลัง ประจำเดือนธันวาคม ปี 2562

4. เครื่องชี้ด้านการผลิต

เกษตรกรรม

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ในเดือน ธ.ค.62 จะลดตัวร้อยละ -2.5 ต่อปี ตามการชะลอตัวในหมวดพืชผลสำคัญ ร้อยละ -4.8 ต่อปี อย่างไรก็ตาม หมาดประมงกลับมาขยายตัวในระดับสูงร้อยละ 42.5 ต่อปี ดัชนีราคาสินค้าเกษตรขยายตัวต่อเนื่องที่ร้อยละ 5.7 ต่อปี ตามการขยายตัวในทุกหมวดสินค้า ส่งผลให้รายได้เกษตรกรที่แท้จริงในเดือน ธ.ค.62 ขยายตัวร้อยละ 1.5 ต่อปี

อุตสาหกรรม

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (MPI) ในเดือน ธ.ค.62 จะลดตัวร้อยละ -4.3 ต่อปี ตามการชะลอตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ และอาหาร เป็นต้น ที่ร้อยละ -19.0 และ -6.8 ต่อปี ตามลำดับ สำหรับ ดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรม (TISI) ในเดือน ธ.ค.62 อยู่ที่ระดับ 91.7 ลดลงจากเดือนก่อนหน้าที่ระดับ 92.3

ท่องเที่ยว

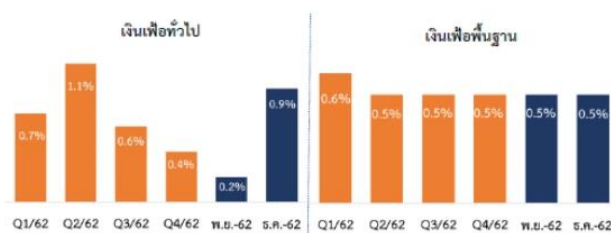
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางเข้าประเทศไทย ในเดือน ธ.ค.62 มีจำนวน 3.93 ล้านคน ขยายตัวต่อเนื่องร้อยละ 2.5 ต่อปี ตามจำนวนนักท่องเที่ยวประเทศอินเดีย ที่ขยายตัวร้อยละ 12.4 ต่อปี นอกจากนี้ยังมีรัสเซีย และ จีน ที่ยังขยายตัวได้ร้อยละ 8.5 และ 1.5 ต่อปีตามลำดับ

5. เสถียรภาพเศรษฐกิจ

เสถียรภาพเศรษฐกิจภายในและภายนอกประเทศอยู่ในระดับที่มั่นคง

หนี้สาธารณะ ณ สิ้นเดือน พ.ย.62 = 41.3% ของ GDP

ทุนสำรองระหว่างประเทศ ธ.ค.62 อยู่ที่ 224.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

ดาวน์โหลดเอกสารที่นี่

Fiscal Policy Office - www.fpo.go.th

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

2.4 ศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน ใช้ดัชนีเศรษฐกิจการเกษตร เป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจฐานราก ด้านภาวะการเกษตร และมีการเผยแพร่เป็นรายเดือนผ่านเว็บไซต์

(<https://www.gsbresearch.or.th/economy/grassroots-economics/>)

2.4 หน่วยงานอื่น ๆ อาทิ บริษัทหลักทรัพย์กสิกรไทย , Economic Intelligence Center (EIC) ของธนาคารไทยพาณิชย์ , บริษัทหลักทรัพย์ เมย์แบงก์ กิมเอ็ง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) และนักศึกษา ระดับปริญญาตรี เป็นต้น

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563 รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)	
ชื่อตัวชี้วัด 5 ความสำเร็จของการติดตามประเมินผลโครงการสำคัญตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
ผู้กำกับดูแลตัวชี้วัด : ผอ. ศูนย์ประเมินผล : 0-2579-0615 (199)	ผู้จัดเก็บข้อมูล : นางพนิดา โตพ่วง (ศปผ.) : 0-2579-0507 (184)
คำอธิบาย : 1. พิจารณาจาก สัดส่วนของจำนวนโครงการที่มี <u>รายงานการติดตามประเมินผล</u> ที่ <u>ได้รับความเห็นชอบจากผู้บริหารของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u> และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ต่อโครงการสำคัญตามนโยบายกระทรวงที่มีแผนจะติดตามประเมินผล ปี 2563 จำนวน 9 เรื่อง 2. การนำผลการติดตามประเมินผลโครงการไปใช้ประโยชน์ หมายถึง สศก. เสนอผลการติดตามประเมินผลโครงการต่อผู้บริหารของ กษ. ให้ความเห็นชอบ และสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ เช่น การปรับปรุงโครงการ วางแผนการดำเนินงานในปีต่อไป อ้างอิงในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตร/โครงการของหน่วยงาน เป็นต้น 3. <u>สำหรับเงื่อนไขในการประเมิน</u> ข้อเสนอการวิเคราะห์ความคุ้มค่า จะพิจารณาในแง่ของการลงทุนโดยพิจารณาจากงบประมาณที่ใช้ไปตั้งแต่ปีที่เริ่มดำเนินการ เทียบกับผลลัพธ์ที่ได้ (ข้อเสนอฯ อย่างน้อยต้องมีการวิเคราะห์ที่แสดงให้เห็นถึง (1) ประสิทธิภาพการปฏิบัติการเมื่อเทียบกับงบประมาณ (2) ประสิทธิภาพการปฏิบัติการวัดความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมาย และ (3) ผลกระทบต่อประชาชน/เศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม/การเมือง) โครงการสำคัญตามนโยบายกระทรวงที่มีแผนจะติดตามประเมินผล ปี 2563 : 1. โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-map) 2. โครงการบริหารจัดการน้ำ พัฒนาแหล่งน้ำ และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน 3. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร ปี 2562 4. โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่เกษตร 5. โครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว 6. โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ 7. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง 8. โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ 9. โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

รายละเอียดข้อมูลพื้นฐาน :

ปีงบประมาณ	2559	2560	2561	2562
ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ 100 (11 เรื่อง)	ร้อยละ 100 (12 เรื่อง)	ร้อยละ 100 (7 เรื่อง)	ร้อยละ 100 (7 เรื่อง)

เกณฑ์การประเมิน :

เป้าหมายขั้นต่ำ(50)	เป้าหมายมาตรฐาน(75)	เป้าหมายขั้นสูง(100)
ร้อยละ 80	ร้อยละ 90	ร้อยละ 100

คำชี้แจงการปฏิบัติงาน/มาตรการที่ได้ดำเนินการ :

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ดำเนินการติดตามประเมินผลโครงการสำคัญตามนโยบายกระทรวงที่มีแผนจะติดตามประเมินผล ปี 2563 จำนวน 9 เรื่อง และนำเสนอผลการติดตามประเมินผลโครงการต่อผู้บริหารของ กษ. ให้ความเห็นชอบ และสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ เช่น การปรับปรุงโครงการ วางแผนการดำเนินงานในปีต่อไป อ้างอิงในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตร/โครงการของหน่วยงาน เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน :

1. โครงการบริหารจัดการพื้นที่ เกษตรกรรม (Zoning by Agri-map) ดำเนินการศึกษารายละเอียด จัดทำเค้าโครงการประเมินผล และลงพื้นที่รวบรวมข้อมูลแล้ว จำนวน 5 ครั้ง
2. โครงการบริหารจัดการน้ำ พัฒนาแหล่งน้ำ และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ปรับชื่อเป็น การประเมินผลโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ปี 2560 ของ กษ.ตามมติคณะกรรมการพิจารณาโครงการวิจัย สศก. ดำเนินการศึกษารายละเอียด ดำเนินการศึกษารายละเอียด จัดทำเค้าโครงการประเมินผล และลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูล
3. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร ปี 2562 ดำเนินการศึกษารายละเอียด จัดทำเค้าโครงการประเมินผล และรวบรวมข้อมูล
4. โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่เกษตร ศึกษาข้อมูลรายละเอียด ดำเนินการจัดทำเค้าโครงการประเมินผล และรวบรวมข้อมูลในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก น่าน แพร่ ลำปาง อุตรดิตถ์ นครราชสีมา ชัยภูมิ ลพบุรี

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

5. โครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าวฯ ดำเนินการศึกษาข้อมูลรายละเอียด จัดทำเค้าโครงการประเมินผล และรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ จังหวัดพิษณุโลก ร้อยเอ็ด และกาฬสินธุ์
6. โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ ดำเนินการศึกษาข้อมูลรายละเอียด จัดทำเค้าโครงการติดตามโครงการ และลงพื้นที่ติดตามโครงการ (ครั้งที่ 1 : 29 ม.ค. – 1 ก.พ. 63 ในพื้นที่จังหวัดลพบุรี และสระบุรี และครั้งที่ 2 : 8 – 13 มี.ค. 63 ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง และนครสวรรค์)
7. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง ดำเนินการศึกษาข้อมูลรายละเอียด จัดทำเค้าโครงการติดตาม และรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงาน
8. โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ดำเนินการศึกษาข้อมูลรายละเอียด จัดทำเค้าโครงการติดตาม และรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงาน
9. โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ดำเนินการศึกษาข้อมูลรายละเอียด จัดทำเค้าโครงการติดตาม ลงพื้นที่สำรวจข้อมูล

ปัญหา/อุปสรรค :

-
-

หลักฐานอ้างอิง :

แบบรายงานผลการปฏิบัติงานของศูนย์ประเมินผลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 พลังก่อน ไตรมาสที่ 2

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563 รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)	
ชื่อตัวชี้วัด 5 ความสำเร็จของการติดตามประเมินผลโครงการสำคัญตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
ผู้กำกับดูแลตัวชี้วัด : ผอ. ศูนย์ประเมินผล : 0-2579-0615 (199)	ผู้จัดเก็บข้อมูล : นางพนิดา โตพ่วง (ศปผ.) : 0-2579-0507 (184)
คำอธิบาย : - พิจารณาจาก สัดส่วนของจำนวนโครงการที่มี <u>รายงานการติดตามประเมินผล</u> ที่ <u>ได้รับความเห็นชอบจากผู้บริหารของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u> และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ต่อโครงการสำคัญตามนโยบายกระทรวงที่มีแผนจะติดตามประเมินผล ปี 2563 จำนวน 9 เรื่อง - การนำผลการติดตามประเมินผลโครงการไปใช้ประโยชน์ หมายถึง สศก. เสนอผลการติดตามประเมินผลโครงการต่อผู้บริหารของ กษ. ให้ความเห็นชอบ และสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ เช่น การปรับปรุงโครงการ วางแผนการดำเนินงานในปีต่อไป อ้างอิงในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตร/โครงการของหน่วยงาน เป็นต้น <u>สำหรับเงื่อนไขในการประเมิน</u> ข้อเสนอการวิเคราะห์ความคุ้มค่า จะพิจารณาในแง่ของการลงทุนโดยพิจารณาจากงบประมาณที่ใช้ไปตั้งแต่ปีที่เริ่มดำเนินการ เทียบกับผลลัพธ์ที่ได้ (ข้อเสนอฯ อย่างน้อยต้องมีการวิเคราะห์ที่แสดงให้เห็นถึง (1) ประสิทธิภาพการปฏิบัติการเมื่อเทียบกับงบประมาณ (2) ประสิทธิภาพการปฏิบัติการวัดความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมาย และ (3) ผลกระทบต่อประชาชน/เศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม/การเมือง) โครงการสำคัญตามนโยบายกระทรวงที่มีแผนจะติดตามประเมินผล ปี 2563 : - โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-map) - โครงการบริหารจัดการน้ำ พัฒนาแหล่งน้ำ และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน - โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร ปี 2562 - โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่เกษตร - โครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว - โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ - โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง - โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ - โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

รายละเอียดข้อมูลพื้นฐาน :

ปีงบประมาณ	2559	2560	2561	2562
ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ 100 (11 เรื่อง)	ร้อยละ 100 (12 เรื่อง)	ร้อยละ 100 (7 เรื่อง)	ร้อยละ 100 (7 เรื่อง)

เกณฑ์การประเมิน :

เป้าหมายขั้นต่ำ(50)	เป้าหมายมาตรฐาน(75)	เป้าหมายขั้นสูง(100)
ร้อยละ 80	ร้อยละ 90	ร้อยละ 100

คำชี้แจงการปฏิบัติงาน/มาตรการที่ได้ดำเนินการ :

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ดำเนินการติดตามประเมินผลโครงการสำคัญตามนโยบายกระทรวงที่มีแผนจะติดตามประเมินผล ปี 2563 จำนวน 9 เรื่อง และนำเสนอผลการติดตามประเมินผลโครงการต่อผู้บริหารของ กษ. ให้ความเห็นชอบ และสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ เช่น การปรับปรุงโครงการ วางแผนการดำเนินงานในปีต่อไป อ้างอิงในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตร/โครงการของหน่วยงาน เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน :

1. โครงการบริหารจัดการพื้นที่ เกษตรกรรม (Zoning by Agri-map) ดำเนินการศึกษาข้อมูลรายละเอียด จัดทำเค้าโครงการประเมินผล และลงพื้นที่รวบรวมข้อมูลแล้ว จำนวน 5 ครั้ง
2. โครงการบริหารจัดการน้ำ พัฒนาแหล่งน้ำ และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ปรับชื่อเป็น การประเมินผลโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ปี 2560 ของ กษ.ตามมติคณะกรรมการพิจารณาโครงการวิจัย สศก. ดำเนินการศึกษาข้อมูลรายละเอียด ดำเนินการศึกษารายละเอียด จัดทำเค้าโครงการประเมินผล และลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูล
3. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร ปี 2562 ดำเนินการศึกษารายละเอียด จัดทำเค้าโครงการประเมินผล และรวบรวมข้อมูล
4. โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่เกษตร ศึกษาข้อมูลรายละเอียด ดำเนินการจัดทำเค้าโครงการประเมินผล และรวบรวมข้อมูลในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก น่าน แพร่ ลำปาง อุตรดิตถ์ นครราชสีมา ชัยภูมิ ลพบุรี

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง :

เค้าโครงการประเมินผล

1. ชื่อเรื่อง การประเมินผลโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64
2. ประเภทเอกสาร เอกสารประเมินผล
3. ชื่อผู้เสนอโครงการ นางสาวศรัญญา พันธดนตรี
 ส่วนประเมินผลการพัฒนาสถาบันเกษตรกรและเกษตรกร ศูนย์ประเมินผล

4. ความสำคัญของการประเมินผล

ข้าวเป็นพืชที่มีความสำคัญกับสังคมไทยทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมมาช้านาน การทำนาเป็นอาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่ของประชากรในประเทศ มีจำนวน 4.3 ล้านครัวเรือน สามารถผลิตข้าวได้ปีละประมาณ 32 ล้านตันข้าวเปลือก ขาวนาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ เป็นกำลังสำคัญในการผลิตข้าวสำหรับบริโภค สร้างความมั่นคงทางอาหาร รวมทั้งมีความสำคัญต่อการส่งออก สามารถนำเงินรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี แต่ชาวนาไทยยังยากจน เนื่องจากพื้นที่นาส่วนใหญ่ยังพึ่งพาน้ำฝน สามารถปลูกข้าวได้เพียงครั้งเดียว ทำให้การทำนาปลูกข้าวของไทยยังต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

ในฤดูนาปี ปี 2562/63 ช่วงเดือนมิถุนายน 2562 ประเทศไทยเกิดภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ในพื้นที่ภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 15 จังหวัด พื้นที่ 3.84 ล้านไร่ เกษตรกรจำนวน 391,704 ครัวเรือน และในช่วงเดือนสิงหาคม – กันยายน 2562 เกิดอุทกภัยจากพายุโซนร้อน “โพดุล” และพายุดีเปรสชัน “คาจิกิ” ส่งผลกระทบต่อพื้นที่เพาะปลูกข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือรวม 26 จังหวัด พื้นที่ 3.10 ล้านไร่ เกษตรกรจำนวน 544,219 ครัวเรือน โดยคาดว่าพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมดของเกษตรกร จำนวน 827,000 ครัวเรือน จะเสียหายรวม 6.32 ล้านไร่ ซึ่งพื้นที่ปลูกข้าวที่เสียหายส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิและข้าวเหนียว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมการข้าวจึงได้เสนอโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64 เพื่อสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีให้แก่เกษตรกรที่ประสบภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง และอุทกภัยดังกล่าว เพื่อนำไปปลูกทดแทนข้าวที่เสียหาย ได้ผลผลิตสำหรับบริโภคในครัวเรือนและนำส่วนที่เหลือไปจำหน่าย ทำให้มีรายได้ในการดำรงชีพต่อไป ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติงบประมาณ จำนวน 1,739.4290 ล้านบาท เพื่อดำเนินโครงการดังกล่าว เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2562 (กรมการข้าว, 2562)

ทั้งนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยศูนย์ประเมินผล เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในด้านการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยในปีงบประมาณ 2562 ได้ดำเนินการประเมินผลโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าวหอมมะลิ ปีการผลิต 2562/63 ซึ่งผลการประเมินโครงการดังกล่าว เป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงแก้ไข และเป็นแนวทางในการเสนอโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64 ที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติโครงการดังกล่าวแล้ว ศูนย์ประเมินผลจึงได้รับมอบหมายให้ประเมินผลโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูล

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

2

ประกอบการศึกษาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์โครงการ รวมทั้งเป็นแนวทางสำหรับโครงการในระยะต่อไป

5. วัตถุประสงค์ของการประเมินผล

5.1 เพื่อประเมินผลปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต และผลลัพธ์เบื้องต้นตามวัตถุประสงค์ของโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64

5.2 เพื่อประเมินความคุ้มค่าของโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64

6. ขอบเขตการประเมินผล

6.1 พื้นที่เป้าหมาย พื้นที่ปลูกข้าว 6.32 ล้านไร่ ในพื้นที่ 35 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก สุโขทัย อุทัยธานี นครสวรรค์ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครพนม มหาสารคาม ยโสธร มุกดาหาร อำนาจเจริญ ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี ศรีสะเกษ สกลนคร หนองคาย อุดรธานี ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ สุพรรณบุรี สระแก้ว และพัทลุง

6.2 ประชากรเป้าหมาย

6.2.1 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

6.2.2 เจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ศูนย์วิจัยข้าว และสำนักงานเกษตรอำเภอ เป็นต้น

6.3 ระยะเวลาข้อมูล

6.3.1 ผลการดำเนินงาน ใช้ข้อมูลตามระยะเวลาโครงการ ตั้งแต่ เดือนตุลาคม 2562 ถึงเดือนกันยายน 2563

6.3.2 ผลลัพธ์ ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนการผลิต โดยใช้ข้อมูลการผลิตข้าว ปีการผลิต 2563/64 เปรียบเทียบกับปีการผลิตก่อนเข้าร่วมโครงการที่ไม่ประสบภัยแล้งและอุทกภัย

7. การตรวจเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี

7.1 การตรวจเอกสาร

7.1.1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิในเขตพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิคุณภาพ

โครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64 มีลักษณะการดำเนินโครงการใกล้เคียงกับโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าวหอมมะลิ ปีการผลิต 2562/63 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ประสบผลผลิต ฝนทิ้งช่วง เพื่อให้การผลิตข้าวของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีประสิทธิภาพ สามารถรักษาระดับปริมาณและคุณภาพ อันเป็นเอกลักษณ์ของข้าวไทย ทั้งนี้ **สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2562)** โดยศูนย์ประเมินผล ได้ทำการประเมินผลโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าวหอมมะลิ ปีการผลิต 2562/63 โดยสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ประสบผลผลิตและฝนทิ้งช่วงในปี 2561 รายละเอียด 5 กิโลกรัมต่อไร่ สำหรับนำไปใช้เพาะปลูกในฤดูนาปี ปี 2562/63 พบว่า ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ศูนย์วิจัยข้าว กรมการข้าว แจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดีให้แก่เกษตรกรใน 7 จังหวัด จำนวน 4,423.17 ตัน เกษตรกร 112,811 ราย พร้อมทั้งให้คำแนะนำการใช้

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

3

เมล็ดพันธุ์ในอัตราปลูกที่เหมาะสม และถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกข้าวที่เหมาะสมเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร โดยเกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์จากโครงการในอัตราเฉลี่ย 18.90 กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงจากก่อนเข้าร่วมโครงการ 1.41 กิโลกรัมต่อไร่ สามารถลดต้นทุนจากการนำเมล็ดพันธุ์ของโครงการไปใช้ในการเพาะปลูก คิดเป็นมูลค่า 8.55 ล้านบาท เกษตรกรร้อยละ 97 พึงพอใจต่อคุณภาพเมล็ดพันธุ์ที่ได้รับ เนื่องจากเมล็ดพันธุ์ข้าวมีอัตราการงอกดี พันธุ์ปนน้อย และคาดว่าจะได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ **สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2561)** ได้ทำการประเมินผลโครงการส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี ปี 2560/61 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิในเขตพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิคุณภาพ ส่งเสริมให้ชาวนามีความรู้สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดีไว้ใช้เอง โดยศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ศูนย์วิจัยข้าว กรมการข้าว จำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105 และ กข 15 ให้แก่เกษตรกรใน 21 จังหวัด และสมทบเงินค่าจัดซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าว 12 บาทต่อกิโลกรัม (เกษตรกรจ่าย 10 บาทต่อกิโลกรัม) จำนวน 2,244 ตัน เกษตรกร 30,907 ราย พบว่าเกษตรกรซื้อเมล็ดพันธุ์จากโครงการเฉลี่ยรายละ 72 กิโลกรัม นำไปปลูกในพื้นที่รายละ 5 ไร่ โดยเกษตรกรร้อยละ 75 เข้าร่วมประชุมและรับการถ่ายทอดความรู้เรื่องอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสม ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อลดต้นทุน การผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น และการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์เพื่อใช้ในฤดูกาลถัดไป ทำให้การผลิตข้าวของเกษตรกรมีประสิทธิภาพมากขึ้น เกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์เฉลี่ย 15 กิโลกรัมต่อไร่ ต่ำกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ 3 กิโลกรัมต่อไร่ และได้ผลผลิตเฉลี่ย 402 กิโลกรัมต่อไร่ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ 7 กิโลกรัมต่อไร่ เกษตรกรร้อยละ 87 เก็บผลผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ในฤดูกาลถัดไป เฉลี่ย 363 กิโลกรัมต่อราย สอดคล้องกับการประเมินผลโครงการส่งเสริมสนับสนุนการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี ปี 2559/60 โดย **สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2560)** พบว่า ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ศูนย์วิจัยข้าว กรมการข้าว แจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105 ให้แก่เกษตรกรใน 21 จังหวัด จำนวน 7,857 ตัน เกษตรกร 71,727 ครัวเรือน เกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์จากโครงการในอัตรา 18.72 กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงจากก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 5.82 กิโลกรัมต่อไร่ โดยได้รับเมล็ดพันธุ์เฉลี่ย 109 กิโลกรัมต่อครัวเรือน เกษตรกรร้อยละ 70 ได้รับการถ่ายทอดความรู้เรื่องเทคโนโลยีการลดต้นทุนและการผลิตเมล็ดพันธุ์ อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสม รวมถึงการคัดเลือกและเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ ทำให้การผลิตข้าวของเกษตรกรมีประสิทธิภาพมากขึ้น เกษตรกรลดการใช้เมล็ดพันธุ์และได้ผลผลิตเฉลี่ย 372 กิโลกรัมต่อไร่ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 5 กิโลกรัมต่อไร่ เกษตรกรร้อยละ 95 เก็บผลผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ในฤดูกาลถัดไป ประมาณ 409 กิโลกรัมต่อครัวเรือน ปริมาณรวม 27,729 ตัน คิดเป็นมูลค่า 623.90 ล้านบาท เกิดผลทางเศรษฐกิจจากโครงการคิดเป็นมูลค่า 278.17 ล้านบาท

7.1.2 การส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี

การพัฒนาระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีให้เพียงพอและกระจายสู่ชาวนาอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ช่วยให้ชาวนามีเมล็ดพันธุ์ดีใช้ปลูก ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการผลิตข้าวของประเทศ ทั้งด้านการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการผลิต ตามที่ **สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2554)** โดยศูนย์ประเมินผล ได้ทำการประเมินผลโครงการพัฒนาระบบการผลิตและการกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี (ศูนย์ข้าวชุมชน) ปี 2551 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีให้เพียงพอและกระจาย

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

4

สู่ชาวนาอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง และเป็นศูนย์กลางการพัฒนาข้าวของชุมชน ดำเนินการในพื้นที่ 59 จังหวัด จำนวน 777 ศูนย์ พบว่า การส่งเสริมให้ศูนย์ข้าวชุมชนเป็นแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ประสบความสำเร็จในระดับค่อนข้างดี เนื่องจากศูนย์ฯ ที่ได้รับการรับรองคุณภาพผลผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว มีจำนวนค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 67.96 ของจำนวนทั้งหมด โดยเมล็ดพันธุ์ที่ได้รับการรับรองมีปริมาณเฉลี่ย 61.79 ตันต่อศูนย์ฯ สูงกว่าเป้าหมายซึ่งกำหนด 50 ตันต่อศูนย์ฯ ทั้งนี้ เกษตรกรสามารถจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ในราคาสูงกว่าข้าวที่ปลูกโดยทั่วไปเฉลี่ย 3.01 บาทต่อกิโลกรัม ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตได้มากกว่าเป้าหมาย โดยสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวซึ่งได้รับการรับรองคุณภาพรวมทั้งสิ้น ปริมาณ 32,625.12 ตัน กระจายในพื้นที่ทำนา ปีการผลิต 2552/53 จำนวน 2,008 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 99.41 ของเป้าหมาย 2.02 ล้านไร่

7.2 แนวคิด และทฤษฎี

7.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล (Evaluation)

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่วัดและทำการวิเคราะห์ว่าผลที่เกิดจากการดำเนินงานนั้นตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล รวมทั้งผลกระทบเป็นไปตามที่วางแผนไว้หรือไม่ การประเมินผลโครงการแบ่งตามระยะเวลาของโครงการ ดังนี้ (บรรเทิง มาแสง, 2546)

1) การประเมินผลก่อนการดำเนินงานโครงการ (Pre Evaluation) เป็นการประเมินผลก่อนที่จะจัดทำหรือนำโครงการมาปฏิบัติ วัดวัตถุประสงค์ในการประเมินผลเพื่อศึกษาความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ของโครงการ โดยการวิเคราะห์ว่าผลที่จะได้ตามโครงการนั้นจะคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ เป็นการประเมินผลเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้ที่มีหน้าที่ในการอนุมัติโครงการ

2) การประเมินผลระหว่างการดำเนินงานโครงการ (Ongoing Evaluation) เป็นการประเมินผลโครงการในขณะที่มีการดำเนินโครงการ หลังจากที่ได้มีการดำเนินโครงการได้ระยะหนึ่ง เพื่อทราบความก้าวหน้าหรือปัญหาในการดำเนินโครงการ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการแก้ปัญหาค่าการดำเนินงานตามโครงการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดโครงการล้มเหลว นอกจากนี้บทเรียนที่ได้ยังสามารถนำไปใช้ในการจัดทำโครงการอื่นที่มีลักษณะคล้ายกันได้

3) การประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ (Post Evaluation) เป็นการประเมินผลเมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อตัดสินว่าการดำเนินโครงการประสบผลสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงใด โดยการเปรียบเทียบผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ บทเรียนซึ่งไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการ จะได้นำไปประกอบการพิจารณาเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการอื่นต่อไป

7.2.2 แนวคิดการประเมินผลเชิงตรรกะ

รูปแบบการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นวิธีการสื่อที่เป็นระบบและเห็นภาพได้ชัดเจน ที่สามารถนำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่นำมาใช้ในการ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

6

7.2.3 การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ

วิธีการวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติและความพึงพอใจที่รู้จักกันแพร่หลายมากที่สุดวิธีหนึ่ง เริ่มต้นด้วยการรวบรวม หรือเรียบเรียงข้อความที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติและความพึงพอใจที่ต้องการจะศึกษา จากนั้นกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วงๆ ซึ่งมีวิธีคำนวณหาคะแนนช่วงชั้นได้ดังนี้

$$\text{คะแนนช่วงชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้น}}$$

โดยที่ คะแนนสูงสุด คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุดตามแบบสอบถาม
 คะแนนต่ำสุด คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุดตามแบบสอบถาม

จำนวนระดับชั้น คือ การกำหนดระดับการวัด ตัวอย่าง คะแนนมากที่สุดเท่ากับ 5 คะแนนน้อยที่สุดเท่ากับ 1 คะแนน กำหนดไว้ 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด/ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง น้อย/ไม่เห็นด้วยปานกลาง/ไม่แน่ใจ มาก/เห็นด้วย มากที่สุด/เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ช่วงคะแนนเฉลี่ย = $(5-1)/5 = 0.80$ จากนั้นนำช่วงคะแนนไปกำหนดระดับความสำเร็จตั้งแต่คะแนน 1 ถึง 5 ดังนี้

<u>ค่าคะแนน</u>	<u>ผลการประเมินผล</u>
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด/ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.81 – 2.60	น้อย/ไม่เห็นด้วย
2.61 – 3.40	ปานกลาง/ไม่แน่ใจ
3.41 – 4.20	มาก/เห็นด้วย
4.21 – 5.00	มากที่สุด/เห็นด้วยอย่างยิ่ง

7.2.4 การวิเคราะห์ต้นทุน รายได้ และกำไร

การวิเคราะห์ต้นทุน และรายได้ จะทำการวิเคราะห์ต่อหน่วยพื้นที่การผลิต ซึ่งจะทำให้ทราบถึงกำไรที่เกษตรกรได้รับ โดยในการวิเคราะห์จะพิจารณาต้นทุนการผลิตทั้งในรูปที่เป็นเงินสด และไม่เป็นเงินสด แบ่งการวิเคราะห์เป็น ดังนี้ (จิรเกียรติ์ อภิบุญโยภาส, 2533)

1) ต้นทุน ได้จากค่าใช้จ่ายในการลงทุน และดำเนินการ โดยองค์ประกอบของต้นทุนการผลิตแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร

1.1) ต้นทุนคงที่ หมายถึง ต้นทุนการผลิตที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณผลผลิต ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้ปัจจัยคงที่ในการผลิต หรือไม่สามารถเปลี่ยนแปลงปริมาณการใช้ได้ภายในระยะเวลาของการผลิต นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งต้นทุนคงที่ออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

(1) ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ผู้ผลิตจะต้องจ่ายในรูปของเงินสด ในจำนวนที่คงที่ต่อปี ได้แก่ ค่าเช่าที่ดิน ค่าภาษีที่ดิน เป็นต้น

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

7

(2) ต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสด หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ผู้ผลิตไม่ได้จ่ายออกไปจริง ในรูปของเงินสด หรือเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ ได้แก่ ค่าใช้ที่ดินกรณีเป็นที่ดินของตนเอง ค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์การเกษตร และค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนในการซื้ออุปกรณ์การเกษตร

1.2) ต้นทุนผันแปร หมายถึง ต้นทุนการผลิตที่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณของผลผลิต ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้ปัจจัยผันแปรในการผลิต และปัจจัยผันแปรจะใช้หมดไปในช่วงการผลิตนั้น ๆ ต้นทุนผันแปรสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

(1) ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด หมายถึง ต้นทุนผันแปรที่ผู้ผลิตจ่ายออกไปจริงเป็นเงินสด จากการใช้ปัจจัยผันแปรต่าง ๆ ได้แก่ ค่าจ้างแรงงาน ค่าวัสดุอุปกรณ์การเกษตรและค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร

(2) ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด หมายถึง ต้นทุนผันแปรที่ผู้ผลิตไม่ได้จ่ายออกไปจริงเป็นเงินสด เป็นค่าใช้จ่ายที่คิดให้กับปัจจัยการผลิตผันแปรต่าง ๆ ที่เป็นของผู้ผลิตเอง หรือได้รับมาแล้วใช้ไปในรูปของสิ่งของ ได้แก่ ค่าแรงงานของบุคคลในครอบครัว ค่าวัสดุอุปกรณ์การเกษตรที่เกษตรกรผลิตได้เอง หรือได้รับมาฟรี และค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนหมุนเวียน

2) รายได้ หมายถึง รายได้ทั้งหมดที่ผู้ผลิตได้รับจากการผลิตพืชชนิดใดชนิดหนึ่งต่อหนึ่งฤดูกาลผลิต หรือต่อปี ซึ่งจะเท่ากับผลคูณของปริมาณผลผลิตกับราคาที่เกษตรกรได้รับ

3) กำไร หมายถึง ผลต่างระหว่างรายได้และต้นทุน กำหนดให้ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนรายได้ และกำไร ดังนี้

3.1) ต้นทุนทั้งหมด = ต้นทุนผันแปรทั้งหมด + ต้นทุนคงที่ทั้งหมด

3.2) ต้นทุนผันแปรทั้งหมด = ค่าแรงงาน + ค่าวัสดุอุปกรณ์การเกษตร + ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร + ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนหมุนเวียน

3.3) ต้นทุนคงที่ทั้งหมด = ค่าเช่าหรือค่าใช้ที่ดิน + ค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์การเกษตร + ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนในการซื้ออุปกรณ์การเกษตร

3.4) ต้นทุนทั้งหมดที่เป็นเงินสด = ต้นทุนผันแปรทั้งหมดที่เป็นเงินสด + ต้นทุนคงที่ทั้งหมดที่เป็นเงินสด

3.5) รายได้ทั้งหมด = ผลผลิตทั้งหมด × ราคาผลผลิตที่ได้รับ

3.6) กำไรสุทธิ = รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนทั้งหมด

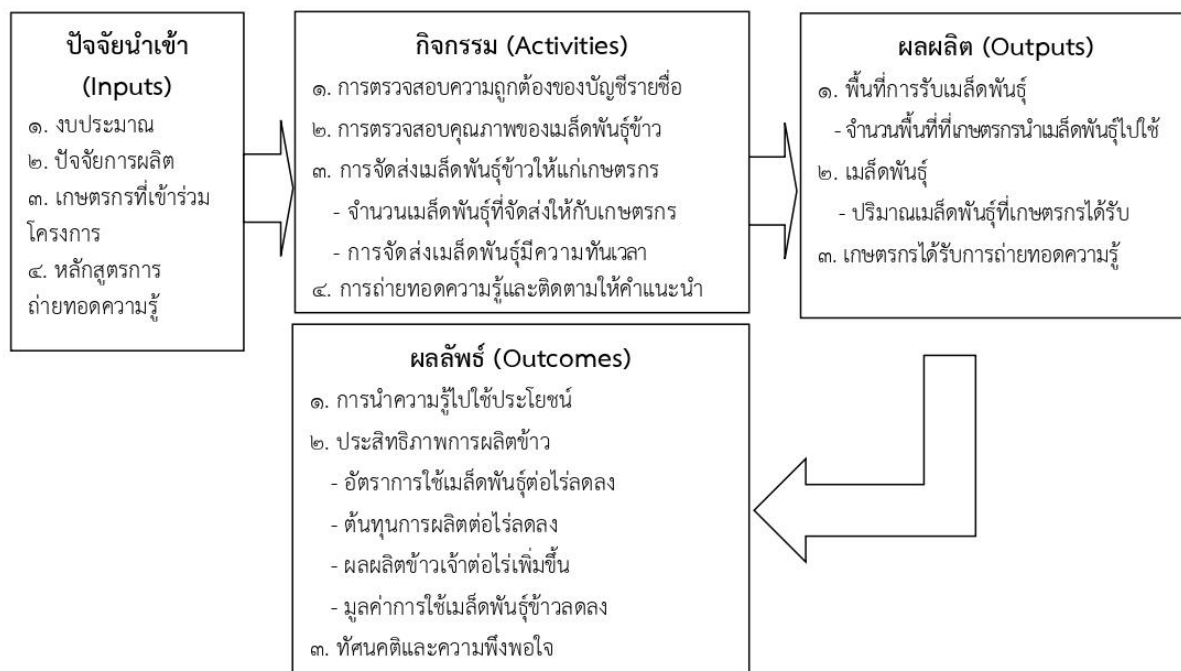
7.3 กรอบแนวคิดในการประเมินผล

จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีต่างๆ สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินผลโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64 ได้ดังนี้ (ภาพที่ 2)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

8

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการประเมินผลโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64

8. วิธีการประเมินผล

8.1 รูปแบบประเมินผล จากการศึกษาแนวคิดการประเมินผลแบบ Logic Model ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impacts) แต่เนื่องจากโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64 อยู่ในช่วงเริ่มดำเนินการโครงการ จึงยังไม่เห็นผลกระทบที่เกิดขึ้น ดังนั้นกรอบแนวคิดในการประเมินผลครั้งนี้ จึงประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต และผลลัพธ์

8.2 ประเภทการประเมินผล การประเมินผลครั้งนี้เป็นการประเมินผลหลังเสร็จสิ้นโครงการ (Post Evaluation) เพื่อนำผลการประเมินผลไปประกอบการพิจารณาแนวทางในการจัดทำโครงการอื่นต่อไป

8.3 แผนแบบการประเมินผล การประเมินผลครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่โครงการกำหนดไว้ และเปรียบเทียบระหว่างก่อนมีโครงการกับหลังมีโครงการ

8.4 ประเด็นและตัวชี้วัด

จากรูปแบบการประเมินผลดังกล่าว นำมาสร้างเป็นประเด็นและตัวชี้วัดของโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64 ดังนี้ (ตารางที่ 8.1)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

9

ตารางที่ 8.1 ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์การวัด ของการประเมินผลโครงการ

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมินผล
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละของงบประมาณที่เบิกจ่าย - ร้อยละของหน่วยงานในพื้นที่ที่ได้รับงบประมาณเพียงพอ - ร้อยละของหน่วยงานในพื้นที่ที่ได้รับงบประมาณทันเวลา	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 96 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
1.2 เมล็ดพันธุ์ข้าว	- ปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่สนับสนุนให้เกษตรกร - จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์	เท่ากับเป้าหมาย เท่ากับเป้าหมาย
1.3 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	- จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	เท่ากับเป้าหมาย
1.4 หลักสูตร	- จำนวนหลักสูตรที่ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร	ไม่น้อยกว่า 1 หลักสูตร
2. กิจกรรม (Activities)		
2.1 การตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	- จำนวนครั้งที่ตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง
2.2 การจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าว	- แหล่งจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าว - ปริมาณเมล็ดพันธุ์ข้าวที่จัดหา	เท่ากับเป้าหมาย เท่ากับเป้าหมาย
2.3 การจัดส่งเมล็ดพันธุ์ข้าว	- จำนวนเมล็ดพันธุ์ที่จัดส่งให้กับเกษตรกร - ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับเมล็ดพันธุ์ทันเวลา	เท่ากับเป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2.4 การถ่ายทอดความรู้และติดตามให้คำแนะนำ	- จำนวนครั้งที่เจ้าหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร - จำนวนครั้งที่เจ้าหน้าที่ติดตามให้คำแนะนำเกษตรกร	ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง
3. ผลผลิต (Outputs)		
3.1 เมล็ดพันธุ์	- ปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่เกษตรกรได้รับ	เพียงพอ/ไม่เพียงพอ
3.2 พื้นที่การรับเมล็ดพันธุ์	- จำนวนพื้นที่ที่เกษตรกรนำเมล็ดพันธุ์ไปใช้	เท่ากับเป้าหมาย
3.3 เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้	- ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
4.1 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกรที่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของเกษตรกรที่ได้รับความรู้
4.2 ประสิทธิภาพการผลิตข้าว	- อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ต่อไร่	ต่ำกว่าก่อนมีโครงการ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

10

ตารางที่ 8.1 ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์การวัด ของการประเมินผลโครงการ (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมินผล
4.2 ประสิทธิภาพการผลิตข้าว	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ต่อไร่ลดลง - ต้นทุนการผลิตต่อไร่ - ร้อยละของเกษตรกรที่มีต้นทุนการผลิตต่อไร่ลดลง - ผลผลิตข้าวเจ้าต่อไร่ - ร้อยละของเกษตรกรที่มีผลผลิตข้าวเจ้าต่อไร่เพิ่มขึ้น	- ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 - ต่ำกว่าก่อนมีโครงการ - ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 - สูงกว่าก่อนมีโครงการ - มากกว่าหรือเท่ากับ 750 กิโลกรัมต่อไร่ - ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
5.การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ		
5.1 ประสิทธิภาพ	- ร้อยละความสำเร็จของผลงานที่ทำได้จริง	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90
5.2 ประสิทธิภาพ	- ร้อยละของความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายของโครงการ	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90
5.3 ความคุ้มค่า	- มูลค่าของการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ลดลงเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร	มีค่ามากกว่า 1
6. ความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อโครงการ		
	- ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่	ไม่ต่ำกว่าระดับมาก
	- ระดับความพึงพอใจต่อคุณภาพของเมล็ดพันธุ์	ไม่ต่ำกว่าระดับมาก
	- ระดับความรู้ที่เกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์	ไม่ต่ำกว่าระดับมาก

ที่มา : จากการศึกษา

8.5 การรวบรวมข้อมูล

8.5.1 วิธีการรวบรวมข้อมูล การประเมินผลครั้งนี้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) สำหรับข้อมูลปฐมภูมิ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ลักษณะแบบสอบถามมีข้อคำถามที่เป็นทั้งคำถามปลายปิด คำถามปลายเปิด และการสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติม

8.5.2 แหล่งข้อมูล ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผลได้มาจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ดังนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม ได้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ทั้งนี้ในการสำรวจ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1) การกำหนดขนาดตัวอย่างเกษตรกร ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ลักษณะเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรได้รับเป็นชั้นภูมิ แบ่งเป็น 3 ชั้นภูมิ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

11

(h = 1,2,3) ได้แก่ ชั้นภูมิที่ 1 เกษตรกรที่ได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ จำนวน 307,820 ราย ชั้นภูมิที่ 2 เกษตรกรที่ได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวเจ้า จำนวน 12,466 ราย ชั้นภูมิที่ 3 เกษตรกรที่ได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวเหนียว จำนวน 123,799 ราย และในแต่ละชั้นภูมิใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ใส่ทดแทน (Simple Random Sampling without Replacement) โดยใช้บัญชีรายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจากกรมส่งเสริมการเกษตร

การกำหนดขนาดตัวอย่าง กรณีทราบขนาดของประชากร และโครงการมีเป้าหมาย เป็นการเพิ่มผลผลิตในพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งทราบค่าเฉลี่ยผลผลิตต่อไร่และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลผลิตต่อไร่ จากผลผลิตข้าวที่สำรวจข้อมูล ปีการผลิต 2562/63 จึงใช้สูตรคำนวณ ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2555)

$$n = \frac{\sum_{h=1}^L \frac{N_h^2 S_h^2}{W_h}}{\frac{N^2 E^2}{(Z_{\alpha})^2} + \sum_{h=1}^L N_h S_h^2}$$

โดยที่ n = ขนาดตัวอย่างของเกษตรกรที่ต้องการ

N = ขนาดของประชากร ซึ่งเป็นเกษตรกรจากบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ที่มีสิทธิ์ได้รับความช่วยเหลือเมล็ดพันธุ์ข้าว ทั้ง 3 = ชนิด จำนวน 444,085 ราย

N_h = ขนาดของประชากรที่ได้รับเมล็ดพันธุ์ h

S_h = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเมล็ดพันธุ์ h

$W_h = \frac{N_h}{N}$ = น้ำหนักของชั้นภูมิที่ h

$Z_{\alpha/2} = Z_{0.025} = 1.96$ (ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%)

E = ค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ ไม่เกิน

18.33 กิโลกรัม

$$n = \frac{\frac{(307,820)^2 x (175.11)^2}{0.69} + \frac{(12,466)^2 x (178.78)^2}{0.03} + \frac{(123,799)^2 x (172.21)^2}{0.28}}{\frac{(444,085)^2 (18.33)^2}{(1.96)^2} + 307,820(175.11)^2 + 12,466(178.78)^2 + 123,799(172.21)^2}$$

n = 348

การจัดสรรจำนวนตัวอย่างลงในแต่ละชั้นภูมิ (ลักษณะเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรได้รับ)

ใช้ Neyman Allocation มีสูตร ดังนี้ (ดวงใจ บรรจสุวรรณ, 2559)

$$n_h = n \frac{W_h S_h}{\sum_{h=1}^3 W_h S_h}$$

โดยที่ n_h = จำนวนตัวอย่างเกษตรกรในชั้นภูมิที่ h

จากจำนวนประชากรที่ได้รับสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว (N = 444,085 ราย) จำนวนประชากรที่ได้รับเมล็ดพันธุ์แต่ละชนิด (N_h) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเมล็ดพันธุ์แต่ละชนิด (S_h)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

12

ซึ่งคำนวณจากผลผลิตข้าวที่สำรวจข้อมูล ปีการผลิต 2562/63 เมื่อแทนค่าในสูตรข้างต้น ได้ขนาดเกษตรกรตัวอย่างที่ได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวแต่ละชนิด ดังนี้ (ตารางที่ 8.2)

ตารางที่ 8.2 การคำนวณขนาดตัวอย่างเกษตรกร

เมล็ดพันธุ์ข้าว	N_h	$W_h = \frac{N_h}{N}$	S_h	จำนวนเกษตรกรตัวอย่าง (ราย)
1. ข้าวหอมมะลิ	307,820	0.69	175.11	241
2. ข้าวเจ้า	12,466	0.03	178.78	10
3. ข้าวเหนียว	123,799	0.28	172.21	97
รวม	444,085	1.00		348

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตรและการคำนวณ

หมายเหตุ : ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเมล็ดพันธุ์แต่ละชนิด (S_h) คำนวณจากผลผลิตข้าวที่สำรวจข้อมูล ปีการผลิต 2562/63

1.2) การกำหนดขนาดตัวอย่างเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ สำรวจข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการของสำนักงานเกษตรอำเภอ และศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ทุกจังหวัดที่สำรวจข้อมูล รวม 40 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการของกรมการข้าว เอกสารวิชาการ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

8.6 การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) อธิบายลักษณะของข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ผลรวม ร้อยละ ค่าเฉลี่ย เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางและแผนภูมิเพื่อเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์หรือเป้าหมาย รวมถึงการวิเคราะห์ความพึงพอใจโดยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) และสรุปความคุ้มค่าของโครงการ ดังนี้

8.6.1 การวิเคราะห์ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ใช้การวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) โดยกำหนดค่าคะแนน แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

<u>ค่าคะแนน</u>	<u>ผลการประเมินผล</u>
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด/ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.81 – 2.60	น้อย/ไม่เห็นด้วย
2.61 – 3.40	ปานกลาง/ไม่แน่ใจ
3.41 – 4.20	มาก/เห็นด้วย
4.21 – 5.00	มากที่สุด/เห็นด้วยอย่างยิ่ง

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

13

8.6.2 การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ

1) การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน เป็นการวัดจากผลงานที่ได้เปรียบเทียบกับเป้าหมาย แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ถ้าผลการดำเนินงานมีค่าเข้าใกล้ 100 แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีวิธีคิด ดังนี้

$$1.1) \text{ ดัชนีความสำเร็จ} = \frac{\text{ผลงานที่ทำได้} \times 100}{\text{เป้าหมายที่กำหนด}}$$

$$1.2) \text{ การเบิกจ่ายงบประมาณ} = \frac{\text{งบประมาณที่เบิกจ่ายจริง} \times 100}{\text{งบประมาณตามแผน}}$$

2) การวัดประสิทธิผล เป็นการวัดผลสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการ แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ถ้ามีค่าเข้าใกล้ 100 แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

$$\text{ประสิทธิผล} = \frac{\text{วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายโครงการที่บรรลุผล} \times 100}{\text{วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายทั้งหมดของโครงการ}}$$

3) การวัดความคุ้มค่า เป็นการวัดผลกระทบที่เกิดต่อเกษตรกรที่โครงการคาดว่าจะเกิดขึ้น ถ้าผลกระทบที่เกิดขึ้นมีค่ามากกว่างบประมาณที่ลงทุน แสดงว่า การดำเนินงานโครงการมีความคุ้มค่า

$$\text{ความคุ้มค่า} = \frac{\text{ผลกระทบที่เกิดขึ้น (ดีเป็นมูลค่า)}}{\text{จำนวนงบประมาณที่ลงทุน}}$$

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินผล

9.1 ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการดำเนินงานต่อไป

9.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการประเมินผลใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานโครงการที่เกี่ยวข้องกันในระยะต่อไป รวมทั้งเพื่อให้การดำเนินงานโครงการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

14

บรรณานุกรม

- กรมการข้าว. (2562). *โครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กัลยา วาณิชยปัญญา. (2555). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรเกียรติ อภิบุณโยภาส. (2533). *การวิเคราะห์โครงการลงทุนในการเกษตร*. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ เกษตรและทรัพยากร, คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดวงใจ บรรจสุวรรณ. (2559). *ตัวประมาณค่าแบบอัตราส่วนแยกกันปรับปรุงโดยใช้ค่ารวมประชากรของตัวแปรช่วย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสถิติ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บรรเทิง มาแสง. (2546). *เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2554). *รายงานการประเมินผลโครงการพัฒนาระบบการผลิตและการกระจาย เมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี (ศูนย์ข้าวชุมชน) ปี 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2556). *ประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ กรณีศึกษา : จังหวัดร้อยเอ็ด*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2560). *การประเมินผลโครงการส่งเสริมสนับสนุนการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี ปี 2559/60*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2561). *การประเมินผลโครงการส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี ปี 2560/61*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2562). *การประเมินผลโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าวหอมมะลิ ปีการผลิต 2562/63*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- Likert, R. (1932). *A Technique for the Measurement of Attitudes*. No. 140 of *Archives of Psychology*. New York.
- W.K.Kellogg Foundation. (2004). *Logic Model Development*. W.K.Kellogg Foundation Michigan.

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

เค้าโครงการประเมินผล

1. ชื่อเรื่อง การประเมินผลโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ปี 2560 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. ประเภทเอกสาร เอกสารประเมินผล
3. ชื่อผู้เสนอโครงการ นายนิวัตร ออกเวหา ตำแหน่ง เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ
 นางสาวอริสยา แก้วคำ ตำแหน่ง เศรษฐกรปฏิบัติการ
 ส่วนประเมินผลปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร ศูนย์ประเมินผล

4. ชื่อกรรมการ

5. ความสำคัญของการประเมินผล

การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้จัดแนวทางการพัฒนาบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งมีเป้าหมายในการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศ พัฒนาคนทุกช่วงวัย มีความเสมอภาคทางสังคม รวมทั้งสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 4 คือ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ในประเด็นของการสร้างความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพ บริหารจัดการน้ำในระดับลุ่มน้ำ ให้มีความสมดุลระหว่างความต้องการใช้น้ำทุกกิจกรรมกับปริมาณน้ำต้นทุน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ และลดจำนวนประชาชนที่ประสบปัญหาจากการขาดแคลนน้ำ ควบคู่กับการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำทั้งภาคการผลิตและการบริโภค ป้องกันและลดความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดทิศทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ โดยมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายใต้ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ได้แก่ กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกรมฝนหลวงและการบินเกษตรกร โดยได้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันตั้งแต่กระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ รวมทั้งการป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งที่เกิดขึ้น อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้กับทุกภาคส่วน เช่น กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มเกษตรกร เป็นต้น เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน โดยในปีงบประมาณ 2560 หน่วยงานได้รับงบประมาณตามแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจำนวน 33,217.14 ล้านบาท โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของรัฐบาล ทั้งน้ำบนดินและน้ำใต้ดิน ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ให้สามารถแก้ไขปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วม น้ำเสีย การขาดแคลนน้ำภาคการผลิต น้ำอุปโภคบริโภค รักษา

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

2

ระบบนิเวศน์ การฟื้นฟูป่าต้นน้ำ เชื่อมโยงโครงข่ายลุ่มน้ำ การปรับปรุง พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำ ป้องกัน และบรรเทาอุทกภัยพื้นที่ชุมชน พื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ จัดหาพื้นที่รับน้ำนอง จัดการคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลัก ลดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด ตลอดจนการบริหารจัดการองค์รุ่มน้ำ แก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ เพื่อการผลิต โดยปรับปรุงพัฒนาน้ำเพื่อการเกษตร อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และระบบนิเวศน์ เป้าหมายบริหารจัดการน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานจำนวน 2,061,481 ไร่

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยศูนย์ประเมินผล ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่ในการติดตาม และประเมินผลงานโครงการที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศที่นำไปสู่เป้าหมายอย่างยั่งยืน และด้านการพัฒนาภาคการเกษตรของประเทศให้มีความสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ อีกทั้งมีการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการและได้รับจัดสรรงบประมาณจำนวนมาก จึงได้ทำการประเมินผลแผนงานบูรณาการฯ ดังกล่าว เพื่อให้ทราบถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการมาประกอบใช้ในการวางแผนการบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งเกษตรกร หน่วยงานราชการ รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

6. วัตถุประสงค์ของการประเมินผล

เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์และความคุ้มค่าของโครงการ

7. ขอบเขตของการประเมินผล

7.1 พื้นที่เป้าหมาย พื้นที่ที่เริ่มดำเนินโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ในส่วนของ 3 หน่วยงาน ได้แก่ กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมทั้งสิ้น 9 โครงการ

7.2 กลุ่มเป้าหมายที่จัดเก็บข้อมูล ทำการประเมินผลให้ครอบคลุมกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ/ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ กลุ่มผู้ใช้น้ำ และเจ้าหน้าที่รัฐ

7.3 ระยะเวลาของข้อมูล

7.3.1 ผลผลิตของโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2560

7.3.2 ผลสัมฤทธิ์ เป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้น้ำ ที่เข้าร่วมโครงการและได้รับประโยชน์จากโครงการฯ โดยใช้ข้อมูลการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรที่ได้เข้าร่วมและได้รับประโยชน์จากโครงการ และเกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมและไม่ได้รับประโยชน์จากโครงการในพื้นที่ใกล้เคียง ปีเพาะปลูก 2563/64

8. การตรวจเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี

8.1 การตรวจเอกสาร

การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ/กิจกรรม จากการตรวจเอกสาร งานวิชาการที่เกี่ยวข้องพบว่า ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม นั้น ส่วนใหญ่จะทำการประเมินผลในโครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และมีการทิ้งช่วงระยะเวลาให้ผู้รับประโยชน์ได้ใช้ประโยชน์ก่อนไปสักระยะหนึ่ง เพื่อที่จะได้ทำการเปรียบเทียบถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลังมี

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

3

โครงการ หรือเป็นการเปรียบเทียบถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นของกลุ่มที่ได้รับประโยชน์กับกลุ่มที่ไม่ได้รับประโยชน์ ในกรณีนี้ผู้ประเมินผลได้ทำการตรวจสอบเอกสาร โดยแบ่งเป็นโครงการ/กิจกรรมภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่ได้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์มาแล้ว ดังนี้

1) กิจกรรม/โครงการภายใต้การดำเนินงานของกรมชลประทาน คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผล ประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2561ก) และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2561ข) พบว่า โครงการ/กิจกรรมการดำเนินงานโครงการของกรมชลประทานส่วนใหญ่เป็นการดำเนินงานที่มีแผนงานในการดำเนินการมากกว่า 1 ปี จึงยังไม่สามารถทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ได้ เช่น โครงการเขื่อนทดน้ำฝายจุลและโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำรี จังหวัดอุดรธานี มีแผนการดำเนินงานตั้งแต่ปีงบประมาณ 2553 ถึง ปีงบประมาณ 2561 และโครงการเพิ่มปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่ทองดีมหาราช จังหวัดเชียงใหม่ มีแผนการดำเนินงานตั้งแต่ปีงบประมาณ 2555 ถึง ปีงบประมาณ 2565 จึงยังไม่สามารถทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ได้ ในขณะที่การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 (ครั้งที่ 1) (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2560ก) ได้ทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานระบบส่งน้ำโครงการระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่ (ระยะที่ 1) และงานทำนบกั้น ห้วยงานและอาคารประกอบ โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยเล้ง จังหวัดเพชรบูรณ์ ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จในปีงบประมาณ 2556 และ 2558 ตามลำดับ พบว่า ผลการดำเนินงานสามารถแล้วเสร็จตามแผนงาน และบรรลุวัตถุประสงค์ ตามที่กำหนด มีความคุ้มค่าและเหมาะสมกับงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการก่อสร้าง โดยมีผลผลิตที่สามารถแก้ไขภัยแล้งและปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน สามารถลดและบรรเทาความเสียหายทรัพย์สินและผลผลิตด้านการเกษตรอย่างมาก และเป็นแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคและบริโภค แก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบริหารจัดการน้ำได้อย่างเหมาะสมตลอดปี มีผลทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้น มีอาชีพทางการเกษตรได้หลากหลาย เป็นต้น และมีผลลัพธ์นอกเหนือจากเป้าหมายที่กำหนด คือ เป็นแนวกันชนในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ ซึ่งลดภาระค่าใช้จ่ายทางภาครัฐในการป้องกันการบุกรุกทำลายป่าไม้ และมีมิติทางด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรมีผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้น เพราะพืชผลทางการเกษตร ไม่มีความเสียหาย มีผลผลิตหลากหลาย ด้านสังคม ลดการเคลื่อนย้ายแรงงาน สามารถนำไปใช้ทำการเกษตรได้ตลอดปี มีการรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำบริหารจัดการน้ำร่วมกัน ทำให้เกิดความรักความสามัคคี ด้านคุณภาพชีวิต ประชาชนมีความสุขเมื่อสามารถแก้ปัญหาอุทกภัยและบรรเทาปัญหาภัยแล้งได้ มีแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำจืดทำให้มีแหล่งอาหารและโปรตีนในชุมชนเพิ่มมากขึ้น และมีรายได้จากการทำการประมงเพิ่มขึ้น และจากการสอบถามความพึงพอใจ พบว่า เกษตรกรและผู้นำชุมชนมีความพึงพอใจเป็นอย่างมากที่เกิดโครงการอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ เพราะสามารถแก้ไขปัญหาอุทกภัย และสามารถกระจายน้ำเข้าสู่แปลงเพาะปลูกได้อย่างทั่วถึง ทำให้ประชาชนมีอาชีพทางการเกษตรได้หลากหลายมีผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้น

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

4

2) กิจกรรม/โครงการภายใต้การดำเนินงานของกรมพัฒนาที่ดิน กิจกรรมก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน กรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยภาพรวมการดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สามารถดำเนินการขุดสระน้ำประจำไร่นาให้แก่เกษตรกรได้ครบตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถใช้ประโยชน์จากน้ำในสระน้ำที่ขุดไว้ในการเพาะปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ตลอดจนการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชผักสวนครัวบริเวณริมขอบสระน้ำและพื้นที่ใกล้เคียง ส่งผลทำให้เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายในการครัวเรือนลงได้บางส่วน และมีรายได้จากการจำหน่ายไม้ผล ไม้ยืนต้นอีกด้วย นอกจากนี้ยังช่วยให้เกษตรกรลดความเสี่ยงในการประกอบอาชีพทางการเกษตร ในกรณีฝนทิ้งช่วงในฤดูการเพาะปลูก เพราะเกษตรกรสามารถใช้น้ำจากสระน้ำในไร่นาเสริมในการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ได้ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2560ข) (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2551) กิจกรรมงานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ จังหวัดอุดรธานีและอุดรธานี พบว่า กิจกรรมดังกล่าวสามารถช่วยลดปัญหาความขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งได้ และช่วยเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้แก่เกษตรกรได้

3) กิจกรรม/โครงการภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กิจกรรมการจัดหาแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดอุดรธานี พบว่า กิจกรรมที่ดำเนินการในจังหวัดดังกล่าวสามารถดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนดไว้ มีการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่เรียบร้อยแล้ว และเกษตรกรที่อยู่บริเวณจุดก่อสร้างนั้น ได้ใช้ประโยชน์จากน้ำในการทำเกษตรแล้ว (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2561ก)

การบูรณาการและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรเท่าที่ควร การตัดสินใจ การวางแผน ส่วนใหญ่ยังขึ้นอยู่กับกลุ่มคนเพียงบางกลุ่ม และเกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการทรัพยากรน้ำที่เหมาะสม รวมทั้งรูปแบบการจัดการทรัพยากรน้ำที่เหมาะสมกับเกษตรกรในพื้นที่ ต้องคำนึงถึงวิธีการส่งน้ำ การวางแผนส่งน้ำ การเลือกวิธีการส่งน้ำ การกำหนดการให้น้ำที่เหมาะสม การจัดการแผนการปลูกและการลดการสูญเสียน้ำ รวมทั้งเมื่อถึงฤดูแล้งไม่มีน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูกเพราะมีการใช้น้ำในช่วงเวลาเดียวกัน อีกทั้งในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงที่มีปริมาณน้ำน้อยที่สุดของปี ปริมาณน้ำจึงไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตรและนำมาใช้ในการอุปโภคบริโภค ดังนั้น การจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืนต้องอาศัยความร่วมมือในการวางแผน ดำเนินการติดตามและประเมินผล และการแก้ไขปัญหาจากหลายหน่วยงาน คือ เกษตรกร หน่วยงานราชการ และหน่วยงานเอกชน (วรเทพ เปรมฤทัย, 2551) (ดวงพร ภูแก้ว, 2548) ในขณะที่หากมีการเตรียมความพร้อมในด้านวิชาการและด้านเทคนิคทุกภาคส่วนในพื้นที่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ระดับนโยบาย การดำเนินการ โดยการจัดทำประชาคม ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตร เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักนั้น ทำให้เกิดการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดน้ำได้มากขึ้น อีกทั้งยังได้รับผลผลิตทางการเกษตรมากขึ้นและมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกด้วย (สิโรจน์ จินดารัตนวงศ์, 2554) (สัจจา บรรจงศิริ และคณะ, 2558)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

5

สรุปผลที่ได้จากการตรวจเอกสาร คือ การกำหนดประเด็นและตัวชี้วัดในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของแต่ละโครงการ/กิจกรรม ภายใต้แผนงานฯ เพื่อให้ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน และกระบวนการในการบริหารจัดการน้ำเพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืน ควรมีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนหรือในพื้นที่นั้น ๆ ในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

8.2 แนวคิดและทฤษฎี

8.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการ

พิสนุ พงศ์ศรี (2549 : 34) แผนงาน หมายถึง แผนงานที่มีขนาดใหญ่กว่าโครงการไปอีก 1 ระดับ หรือสิ่งที่กำหนดไว้ในลักษณะงานประจำ เพื่อใช้ดำเนินการให้สนองตอบจุดมุ่งหมายของแผนระดับต่าง ๆ โดยโครงการเป็นส่วนประกอบที่จะช่วยเสริมแผนงานหนึ่งระดับ ลดหลั่นกันไป

พรนภา เมธาวีวงศ์ (2549) ได้กล่าวว่าในการประเมินผลแผนงานและแผนพัฒนาฯ กรอบของแนวคิดในการประเมินผลจะแตกต่างไปจากการประเมินโครงการ เนื่องจากแผนงานและแผนพัฒนาฯ เป็นการรวมโครงการย่อยต่างๆ วัตถุประสงค์ของโครงการย่อยแต่ละโครงการนั้น เมื่อบูรณาการแล้วจะนำไปสู่วัตถุประสงค์ของแผนงานและแผนพัฒนาฯ จึงเป็นเสมือนกรอบใหญ่ของการพัฒนาทั้งระบบ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของแผนเป็นสิ่งที่กำหนดจุดสุดท้ายของแผนหรือเป็นผลงานของแผนใหญ่ทั้งระบบ และมีนโยบายกับมาตรการเป็นกรอบกำกับในการทำงานระดับปฏิบัติการ มีเป้าหมายเป็นเครื่องมือประกอบสำคัญในการชี้วัดว่า ผลการดำเนินงานตามแผนนั้น ๆ ดำเนินการไปสู่วัตถุประสงค์ของแผนมากน้อยเพียงใด ดังนั้น ในการประเมินผลแผนงานหรือแผนพัฒนาโดยหลักการใหญ่ที่สำคัญ และคำนึงถึงการตอบสนองความต้องการทางด้านการบริหารแล้ว จึงต้องใช้วัตถุประสงค์ของแผนเป็นตัวหลัก และใช้เป้าหมายนโยบายและมาตรการ ในการดำเนินงานเป็นกรอบช่วยชี้ให้เห็นชัดเจนว่าได้มีการดำเนินงานตามกรอบงานที่สำคัญ ๆ ของแผนมากน้อยเพียงใด แล้วใช้ตัวแปรประกอบซึ่งเป็นผลมาจากโครงการและการดำเนินงานตามโครงการเป็นเครื่องสนับสนุนว่าแผนงานหรือแผนพัฒนานั้น ๆ ได้มีการดำเนินการสอดคล้องกับนโยบายเป้าหมาย และบรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด

8.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแผนงาน/โครงการ และประเมินผลที่เน้นผลสัมฤทธิ์

การบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นวิธีการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยการสร้างตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมและวัดผลการปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดในการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ภาครัฐประกอบขึ้นด้วย 3 กระบวนการหลักดังนี้

1) การวางแผนยุทธศาสตร์ ในการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ เป็นกระบวนการในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงาน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางหลักในการบรรลุเป้าหมายที่ตกลงไว้ร่วมกัน แผนยุทธศาสตร์จึงเป็นกรอบแนวทางสำคัญของหน่วยงานระดับรองลงไปในการนำไปกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการดำเนินการของหน่วยงานต่อไป กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดพันธกิจ การกำหนดเป้าหมาย การกำหนดวัตถุประสงค์หรือตัวชี้วัดผล

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

6

ความสำเร็จ ในการกำหนดเกณฑ์ การวัดต้องคำนึงถึง 1) สิ่งที่ต้องการวัด (วัดอะไร) 2) ปริมาณที่ต้องการวัด (ปริมาณเท่าไร) 3) เรื่องที่ต้องการจะวัด (เรื่องอะไร) และการกำหนดยุทธศาสตร์

2) การนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ การแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ของเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานในระดับชาติ กระทรวง และกรม ก่อนจะกำหนดเป็น แผนปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วย ผลผลิตกิจกรรมหลักและงบประมาณ เพื่อใช้ในการดำเนินงานในกระบวนการ บริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ หน่วยงานที่จะเป็นผู้นำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ คือ หน่วยงานระดับกลาง โดยจะ เป็นผู้รับเป้าหมาย และแนวทางจากหน่วยงานระดับสูงมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน และส่งต่อไป ยังหน่วยงานระดับปฏิบัติการ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการและประมาณการ ทุกหน่วยงานสามารถเป็นได้ทั้งหน่วยงาน ระดับสูง ระดับกลาง และระดับปฏิบัติการ โดยขึ้นอยู่กับฐานะ (Position) ของหน่วยงานขณะที่กำลังดำเนินการ

3) การประเมินผล ในการบริหารงานมุ่งผลสัมฤทธิ์เน้นการวัดผลการดำเนินงานตาม เครื่องบ่งชี้วัดความสำเร็จหลักที่ได้กำหนดไว้ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการและงบประมาณประกอบด้วยเครื่องชี้ วัดความสำเร็จหลักของการบรรลุเป้าหมายใน 3 ระดับ คือ ระดับกระทรวง ระดับกรม และระดับปฏิบัติการ ในการ ประเมินผลจะประเมินกันเป็นระดับ โดยหน่วยงานในระดับเหนือกว่าจะเป็นผู้ประเมินผลการดำเนินงานของ หน่วยงานในระดับต่ำกว่า 1 ระดับ การรายงานการติดตามและการประเมินผลในการบริหารงานแบบมุ่ง ผลสัมฤทธิ์มุ่งเน้นไปที่ผลลัพธ์/ผลผลิตมากกว่าวิธีการทำงาน โดยมีจุดประสงค์ของการประเมินผล ดังนี้

3.1) เพื่อวัดผลความก้าวหน้าของการดำเนินการแก่หน่วยงานที่เหนือกว่า ซึ่งเป็นผู้ จัดสรรงบประมาณ

3.2) เพื่อค้นหาปัญหาอุปสรรคของการดำเนินการ และปรับปรุงประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงานขององค์กร

8.2.3 แนวคิดการประเมินผล การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่จะวัดและทำการวิเคราะห์ว่า ผลที่เกิดจากการดำเนินงานนั้นตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมี ประสิทธิภาพหรือไม่ ผลกระทบเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ การประเมินผลโครงการแบ่งตามระยะเวลา ของโครงการ ดังนี้ (บรรเทิง มาแสง, 2546)

1) การประเมินผลก่อนการดำเนินโครงการ (Pre Evaluation) เป็นการประเมินผลก่อนที่ จะจัดทำหรือนำโครงการมาปฏิบัติ วัดดูประสงคในการประเมินผลเพื่อศึกษาความเหมาะสม หรือความเป็นไปได้ ของโครงการ โดยการวิเคราะห์ว่าผลที่จะได้ตามโครงการนั้นจะคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ เป็นการประเมินผลเพื่อเป็น ข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้ที่มีหน้าที่ในการอนุมัติโครงการ

2) การประเมินผลในระหว่างการดำเนินโครงการ (On - going Evaluation) เป็นการ ประเมินผลโครงการในขณะที่มีการดำเนินโครงการ หลังจากที่ได้มีการดำเนินโครงการได้ระยะหนึ่ง เพื่อทราบ ความก้าวหน้าหรือปัญหาในการดำเนินโครงการ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการแก้ปัญหาการดำเนินงานตาม โครงการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะเป็นการป้องกันไม่ให้โครงการล้มเหลว นอกจากนั้นบทเรียนที่ได้ยังสามารถนำไปใช้ในการจัดทำโครงการอื่นที่มีลักษณะคล้ายกันได้

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

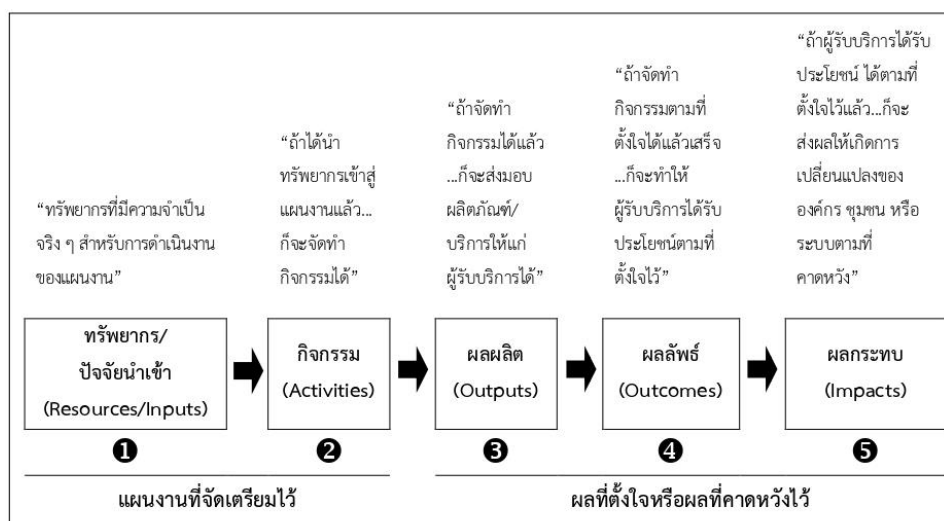
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

7

3) การประเมินผลหลังโครงการสิ้นสุดแล้ว (Post Evaluation) การประเมินผลเมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อตัดสินว่าการดำเนินโครงการประสบผลสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงใด โดยการเปรียบเทียบผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้นับที่เรียนซึ่งไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการจะนำไปประกอบการพิจารณาเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการอื่นต่อไป

8.2.4 แบบจำลองการประเมินผล ตัวแบบเชิงตรรกะ (Logic Model) (อ้างใน วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์, 2543) ตัวแบบ Logic Model เป็นวิธีการสื่อที่เป็นระบบ และเห็นภาพได้ชัดเจนที่นำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรในการปฏิบัติงานของแผนงาน การจัดทำกิจกรรมและการเปลี่ยนแปลงหรือผลงานที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ (W.K. Kellogg Foundation, 2004) (ภาพที่ 1)

ที่มา : W.K. Kellogg Foundation, 2004: p3

ภาพที่ 1 แบบจำลองโลจิก (Logic Model)

ตัวแบบ Logic Model มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1) ทรัพยากร (Resources) ชนิดต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ การจัดการองค์การ และชุมชน ที่แผนงานสามารถจัดหาได้เพื่อดำเนินงาน หรือที่เรียกว่า ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

2) กิจกรรมของแผนงาน (Program Activities) เป็นสิ่งที่แผนงานจัดทำ โดยใช้ทรัพยากรกิจกรรมเป็นทั้งกระบวนการ เครื่องมือ เหตุการณ์ เทคโนโลยี และการกระทำที่เป็นส่วนที่แผนงานตั้งใจจะทำ กิจกรรมการพัฒนานี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง หรือผลงานที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ ได้แก่ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ (Outputs Outcomes และ Impacts)

3) ผลผลิต (Outputs) เป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการจัดกิจกรรมของแผนงาน และอาจครอบคลุมถึง ประเภท ระดับ และเป้าหมายของการให้บริการ ที่ส่งมอบของแผนงาน

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

8

4) ผลลัพธ์ (Outcomes) เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ สถานภาพ และระดับของหน้าที่การงานของผู้มีส่วนร่วมในแผนงาน ผลลัพธ์ระยะสั้นวัดได้ภายใน 1 - 3 ปี ผลลัพธ์ระยะยาววัดได้ภายใน 4 - 6 ปี และนำไปสู่ผลกระทบได้ภายใน 7 - 10 ปี

5) ผลกระทบ (Impacts) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งใจ และไม่ตั้งใจที่เกิดขึ้นในองค์กร ชุมชน หรือระบบ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการจัดทำกิจกรรมของแผนงานที่ปรากฏในช่วง 7 - 10 ปี ของการดำเนินงานตามแผนงาน ซึ่งโดยปกติมักจะทำการประเมินผลกระทบเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนงานตัวแบบ Logic Model ถือเป็นทฤษฎีหนึ่งที่นักประเมินผล เรียกว่า ทฤษฎีแผนงาน เพราะเน้นอธิบายกระบวนการทำงานของแผนงาน ที่เป็นปัจจัยซึ่งมีอิทธิพลต่อผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดแผนงาน

8.2.5 การวัดระดับทัศนคติ

มาตรวัดแบบลิเคิร์ทสเกล (Likert Scale) ที่สร้างขึ้นโดย Rensis Likert ถือว่าเป็นเครื่องมือการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพที่นิยมใช้กันทั่วไป เพื่อใช้วัดตัวแปร อาทิ ทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ เป็นต้น ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ทสเกล ต้องออกแบบสอบถามระดับความคิดเห็นในคำถามแต่ละข้อได้หลายระดับ (Rensis Likert, 1932) ในการประเมินผลครั้งนี้ได้แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้พึงพอใจมากที่สุด เท่ากับ 5 พึงพอใจมาก เท่ากับ 4 พึงพอใจปานกลาง เท่ากับ 3 พึงพอใจน้อย เท่ากับ 2 และพึงพอใจน้อยที่สุด เท่ากับ 1

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = (\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}) / \text{จำนวนระดับ}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = (5 - 1) / 5$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = 0.80$$

โดยที่

คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด (5 คะแนน)

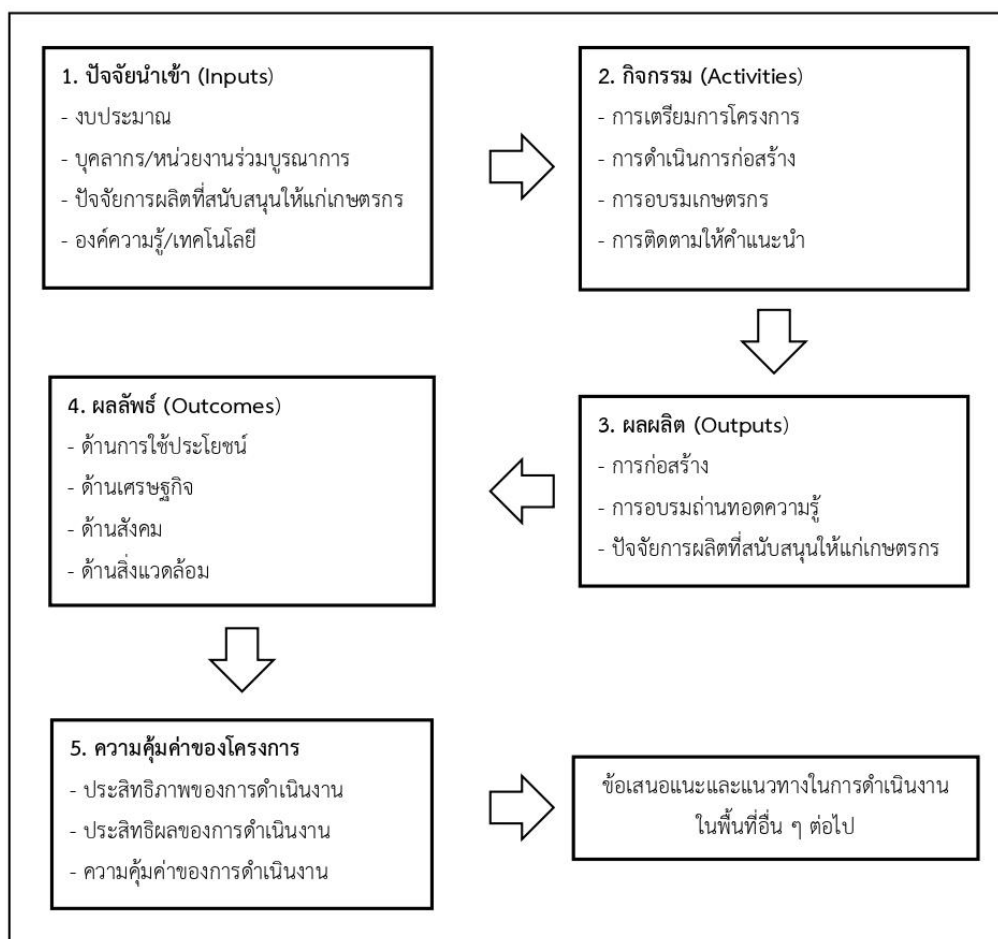
คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด (1 คะแนน)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

9

8.3 กรอบแนวคิดในการประเมินผล

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการประเมินผลโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ปี 2560
 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

9. วิธีการประเมินผล

9.1 รูปแบบและประเภทการประเมินผล

9.1.1 รูปแบบการประเมินผล การประเมินผลในครั้งนี้ ใช้รูปแบบจำลองโลจิกในการประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต และผลลัพธ์

9.1.2 ประเภทการประเมินผล เป็นการประเมินผลหลังสิ้นสุดโครงการ (Post Evaluation) ในโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นหลังจากมีโครงการ เพื่อใช้เป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการดำเนินงานในพื้นที่อื่น ๆ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

10

ต่อไป และเป็นการประเมินผลระหว่างการดำเนินโครงการ (On – going) เพื่อเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในปีต่อไป

9.1.3 แผนแบบการประเมินผล เป็นการประเมินผลลัพธ์จากโครงการ โดยเปรียบเทียบผลระหว่างการมีโครงการและการไม่มีโครงการ (with and without project) หรือเปรียบเทียบกับสิ่งที่คาดหวังว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

9.2 ประเด็นและตัวชี้วัดในการประเมินผล

ประเด็นและตัวชี้วัดที่สำคัญที่ใช้ในการประเมินผลครั้งนี้ ได้จากการพิจารณารายละเอียดของการดำเนินโครงการร่วมกับสิ่งที่ต้องการประเมินผล จำแนกตามรูปแบบการประเมินผลดังนี้ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์ในการประเมินผล

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
1.1) งบประมาณ	- จำนวนงบประมาณที่เบิกจ่าย	- ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 96 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
	- ร้อยละของหน่วยงานในระดับพื้นที่ ได้รับ งบประมาณตามเป้าหมาย	- ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของหน่วยงานที่ได้รับ งบประมาณตามที่กำหนด
	- ร้อยละที่ได้รับงบประมาณทันตามแผน/ ระยะเวลาที่กำหนด	- ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของงบประมาณที่ได้รับ ทันตามแผน/ระยะเวลาที่ กำหนด
1.2) บุคลากร/หน่วยงานร่วมบูรณาการ	- จำนวนบุคลากร/หน่วยงานที่ร่วม บูรณาการ	- ตามเป้าหมายที่กำหนดของ แต่ละโครงการ/กิจกรรม
1.3) ปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน ให้แก่เกษตรกร	- จำนวนชนิดของปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน ให้แก่เกษตรกร	- ตามเป้าหมายที่กำหนดของ แต่ละโครงการ/กิจกรรม
1.4) องค์ความรู้	- จำนวนหลักสูตรที่อบรมให้แก่เกษตรกร	- ตามเป้าหมายที่กำหนดของ แต่ละโครงการ/กิจกรรม
2. กิจกรรม (Activities)		
2.1) การเตรียมการโครงการ	- มีการศึกษาความเหมาะสมของพื้นที่	- ทุกพื้นที่ที่มีการศึกษา
	- มีการชี้แจงเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่	- ทุกพื้นที่ที่ดำเนินการ
	- มีการคัดเลือกเกษตรกร/พื้นที่	- ทุกพื้นที่ที่มีการดำเนินการ
	- จำนวนเกษตรกร/พื้นที่ ที่ผ่านการคัดเลือก	- ตามเป้าหมายที่กำหนดของ แต่ละโครงการ/กิจกรรม
	- จำนวนครั้งในการจัดประชุมชี้แจง ให้แก่เกษตรกร	- ไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง/ปี

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

11

ตารางที่ 1 ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์ในการประเมินผล (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
2. กิจกรรม (Activities) (ต่อ)		
2.2) การดำเนินการก่อสร้าง	- ร้อยละของโครงการ/กิจกรรมดำเนินการได้แล้วเสร็จตามแผน/ระยะเวลาที่กำหนดไว้ - มีการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	- ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการแล้วเสร็จ - ทุกพื้นที่มีการดำเนินการ
2.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้	- จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมรับการอบรมถ่ายทอดความรู้	- ตามเป้าหมายที่กำหนดของแต่ละโครงการ/กิจกรรม
2.4) การติดตามให้คำแนะนำแก่เกษตรกรจากเจ้าหน้าที่	- มีการติดตามให้คำแนะนำแก่เกษตรกร - จำนวนครั้งที่เกษตรกรได้รับการติดตามแนะนำจากเจ้าหน้าที่	- ตามเป้าหมายที่กำหนดของแต่ละโครงการ/กิจกรรม - ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง/ปี
3. ผลผลิต (Outputs)		
3.1) การก่อสร้าง	- จำนวนงานก่อสร้างที่ดำเนินการแล้วเสร็จ - ร้อยละของแหล่งน้ำชลประทาน/แหล่งน้ำอื่นที่เก็บกักน้ำได้ - ปริมาณน้ำที่เก็บกักได้เพียงพอสำหรับการเพาะปลูกพืชในฤดูแล้ง	- ตามเป้าหมายที่กำหนดของแต่ละโครงการ/กิจกรรม - เก็บกักได้ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 - ตามเป้าหมายที่กำหนดของแต่ละโครงการ/กิจกรรม
3.2) การอบรมถ่ายทอดความรู้	- จำนวนเกษตรกรที่ผ่านการอบรม - ร้อยละของเกษตรกรที่ผ่านการอบรมแล้วนำความรู้ไปใช้	- ตามเป้าหมายที่กำหนดของแต่ละโครงการ/กิจกรรม - ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของเกษตรกรที่ผ่านการอบรม
3.3) การได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต	- จำนวนของเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต - ร้อยละของเกษตรกรที่นำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์	- ตามเป้าหมายที่กำหนดของแต่ละโครงการ/กิจกรรม - ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของเกษตรกรที่ได้รับ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

12

ตารางที่ 1 ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์ในการประเมินผล (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
4.1) ด้านการใช้ประโยชน์	- ร้อยละของพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จาก โครงการ/กิจกรรม	- ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของโครงการ/กิจกรรมที่กำหนด
4.2) ด้านเศรษฐกิจ	- ผลผลิตต่อไร่ - ค่าใช้จ่ายในการผลิต - รายได้ทางการเกษตร - อัตราการใช้ที่ดิน - พื้นที่ทำการเกษตรที่มีน้ำเพียงพอ	- เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับ นอกโครงการ ร้อยละ 5 - ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับ นอกโครงการ ร้อยละ 5 - เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับ นอกโครงการ ร้อยละ 5 - เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับ ก่อนมีโครงการ - เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับ ก่อนมีโครงการ
4.3) ด้านสังคม	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการน้ำ - จำนวนกลุ่มผู้ใช้น้ำที่จัดตั้ง - ร้อยละของเกษตรกรที่มีข้อพิพาท เรื่องน้ำลดลง - จำนวนอายุเฉลี่ยของเกษตรกร	- ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของเกษตรกรที่เป็นสมาชิก กลุ่มผู้ใช้น้ำ - อย่างน้อย 1 กลุ่ม/พื้นที่ - อยู่ในระดับ ระดับมาก - อายุเฉลี่ยของเกษตรกร ในโครงการน้อยกว่าอายุเฉลี่ย เกษตรกรนอกโครงการ
4.4) ด้านสิ่งแวดล้อม	- พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการรุกรานของ น้ำเค็มลดลง	- ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50
5. การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ		
5.1) ประสิทธิภาพของการ ดำเนินงาน	- ร้อยละของผลงานที่ทำได้จริง - ร้อยละของงบประมาณที่เบิกจ่ายจริง	- ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 - ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 97
5.2) ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน	- ร้อยละของความสำเร็จในการบรรลุ เป้าหมายของโครงการ	- ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80
5.3) ความคุ้มค่าของการดำเนินงาน	- ความคุ้มค่าของการดำเนินงาน (โดยวัดจากรายได้ของเกษตรกรที่เพิ่มขึ้น หรือต้นทุนการผลิตที่ลดลง เทียบกับ งบประมาณที่ได้รับสนับสนุน)	- มีค่ามากกว่า 1
6. ความพึงพอใจของเกษตรกร	- ระดับความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ของเกษตรกร	- ไม่น้อยกว่า ระดับมาก

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

13

9.3 การรวบรวมข้อมูล

9.3.1 วิธีการรวบรวม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ ในแต่ละประเด็นเพื่อประเมินผลการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ พร้อมทั้งข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการในแต่ละกิจกรรมที่ดำเนินการ เพื่อรับทราบผลการดำเนินงานโครงการ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

9.3.2 แหล่งข้อมูล ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผล ดังนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มเป้าหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 4 กลุ่ม คือ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการ เกษตรกรที่เข้าร่วม/ได้รับประโยชน์จากโครงการ เกษตรกรที่ไม่เข้าร่วม/ไม่ได้รับประโยชน์จากโครงการ และกลุ่มผู้ใช้น้ำ มีวิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยสัมภาษณ์ในประเด็นการใช้ที่ดิน การผลิตการตลาด การใช้น้ำ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ ความพึงพอใจต่อโครงการในด้านต่าง รวมถึงปัญหาอุปสรรคของเกษตรกร ดังนี้

1.1) การกำหนดขนาดตัวอย่าง เป็นกำหนดขนาดตัวอย่างในลักษณะของอัตราส่วนเป็นร้อยละ โดยจำนวนประชากรน้อยกว่า 1,000 ใช้อัตราส่วนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 15 - 30 ของประชากร (Neuman,1991:221) แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณจึงทำการกำหนดขนาดตัวอย่าง ที่ร้อยละ 15 จากประชากร 25 กลุ่มน้ำ ได้ตัวอย่าง จำนวน 4 กลุ่มน้ำ

(1) วิธีการสุ่มตัวอย่าง การประเมินผลครั้งนี้ใช้แผนแบบการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยแบ่งออกเป็น 25 กลุ่มน้ำ และเกษตรกรตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทำการสุ่มกลุ่มน้ำตัวอย่าง ด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดภาคละ 1 กลุ่มน้ำ ได้กลุ่มน้ำตัวอย่าง 4 กลุ่มน้ำ คือ กลุ่มน้ำปิง กลุ่มน้ำเจ้าพระยา กลุ่มน้ำชี และกลุ่มน้ำตาปี

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มเกษตรกร ด้วยการสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ใส่คืน (Simple Random Sampling without Replacement) ในแต่ละโครงการ สุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ/ได้รับประโยชน์จากโครงการละ 6 - 20 ราย จะได้ตัวอย่างจำนวน 326 ราย และสุ่มเลือกเกษตรกรนอกโครงการ/ไม่ได้รับประโยชน์จากโครงการละ 3 - 10 ราย ได้จำนวนตัวอย่าง 163 ราย รวมตัวอย่างทั้งสิ้น 499 ตัวอย่าง (ตารางที่ 2)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

14

ตารางที่ 2 **ลุ่มน้ำ และเกษตรกรตัวอย่าง**

หน่วย : ราย

โครงการ/กิจกรรม		ลุ่มน้ำ				รวม
		ปิง	เจ้าพระยา	ชี	ตาปี	4 ลุ่มน้ำ
กรมชลประทาน						
- โครงการปรับปรุงงานชลประทาน	เกษตรกรในโครงการ	15	15	15	15	60
	เกษตรกรนอกโครงการ	8	8	8	8	32
- โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน	เกษตรกรในโครงการ	10	10	10	10	40
	เกษตรกรนอกโครงการ	5	5	5	5	20
- โครงการป้องกันภัยและบรรเทาภัยจากน้ำ	เกษตรกรในโครงการ	15	15	15	15	60
	เกษตรกรนอกโครงการ	8	8	8	8	32
- โครงการจัดการคุณภาพน้ำ	เกษตรกรในโครงการ	-	8	-	8	16
	เกษตรกรนอกโครงการ		4		4	8
- โครงการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกร	เกษตรกรในโครงการ	8	8	8	8	32
	เกษตรกรนอกโครงการ	4	4	4	4	16
กรมพัฒนาที่ดิน						
- โครงการพัฒนาแหล่งน้ำชุมชน	เกษตรกรในโครงการ	-	6	6	6	18
	เกษตรกรนอกโครงการ		3	3	3	9
- โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	เกษตรกรในโครงการ	10	10	10	10	40
	เกษตรกรนอกโครงการ	5	5	5	5	20
- โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	เกษตรกรในโครงการ	10	10	10	10	40
	เกษตรกรนอกโครงการ	5	5	5	5	20
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร						
- โครงการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน (กิจกรรมการจัดหาแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน)	เกษตรกรในโครงการ	6	6	6	6	24
	เกษตรกรนอกโครงการ	3	3	3	3	12
ตัวอย่างเกษตรกร	เกษตรกรในโครงการ	74	88	80	88	330
	เกษตรกรนอกโครงการ	38	45	41	45	169
รวมเกษตรกรทั้งสิ้น		112	133	121	133	499

ที่มา : รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ, 2560

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นการรวบรวมจากเอกสารวิชาการ รายงานจากหน่วยงาน และข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ได้แก่ กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

9.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

15

9.4.1 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละและค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

9.4.2 การวิเคราะห์โดยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) เป็นการสรุปข้อความปลายเปิด คำอธิบาย ประเด็น ปัญหา ข้อเสนอแนะ และทัศนคติ จัดเป็นกลุ่มหมวดหมู่ การให้คะแนนความเห็น ความพึงพอใจ โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale แบ่งช่วงของคะแนนออกเป็น 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด จากนั้นคำนวณคะแนนในแต่ละระดับ และจัดช่วงคะแนน ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	มีความเห็น/พึงพอใจระดับน้อยที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	มีความเห็น/พึงพอใจระดับน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	มีความเห็น/พึงพอใจระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	มีความเห็น/พึงพอใจระดับมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	มีความเห็น/พึงพอใจระดับมากที่สุด

9.4.3 การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ

1) การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน เป็นการวัดจากผลงานที่ทำได้เปรียบเทียบกับเป้าหมาย แสดงผลเป็นร้อยละ ถ้าผลการดำเนินงานมีค่าเข้าใกล้ 100 แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีวิธีคิด ดังนี้

$$1.1) \text{ ดัชนีความสำเร็จ} = \frac{\text{ผลงานที่ทำได้} \times 100}{\text{เป้าหมายที่กำหนด}}$$

$$1.2) \text{ งบประมาณที่เบิกจ่ายจริง} = \frac{(\text{งบประมาณที่เบิกจ่ายจริง} \times 100)}{\text{งบประมาณตามแผน}}$$

2) การวัดประสิทธิผลการดำเนินงาน เป็นการวัดความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการ แสดงผลเป็นร้อยละ ถ้ามีค่าเข้าใกล้ 100 แสดงว่าการดำเนินงานมีประสิทธิภาพผลมากขึ้น

$$\text{ประสิทธิผล} = \frac{(\text{จำนวนโครงการที่บรรลุเป้าหมาย} \times 100)}{\text{จำนวนโครงการทั้งหมดภายใต้แผนงาน}}$$

3) ความคุ้มค่าการดำเนินงาน เป็นการวัดผลกระทบที่เกิดต่อเกษตรกรที่โครงการคาดว่าจะเกิดขึ้น ถ้าผลกระทบที่เกิดขึ้นมีค่ามากกว่างบประมาณที่ลงทุน แสดงว่า การดำเนินงานมีความคุ้มค่า

$$\text{ความคุ้มค่า} = \frac{\text{ผลกระทบที่เกิดขึ้น (ดีเป็นมูลค่า)}}{\text{จำนวนงบประมาณที่ลงทุน}}$$

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

16

10. แผนปฏิบัติงานและงบประมาณ

รายการ	ปี 2563			ปี 2564									งบประมาณ (บาท)
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
1. ศึกษารายละเอียดข้อมูลโครงการ พร้อมจัดทำเค้าโครงการประเมินผล	←		→										
2. เตรียมแบบสอบถามและเก็บ รวบรวมข้อมูล			←					→					200,000
3. ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล								←	→				
4. นำเสนอผลการประเมินเบื้องต้น									←	→			
5. รายงานการประเมินผล										←	→		
รวม													200,000

11. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินผล

เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ของโครงการเสนอต่อผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

17

บรรณานุกรม

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2560ก). รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ 2560 (ครั้งที่ 1). สำนักตรวจสอบภายใน, สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2560ข). รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ 2560 (ครั้งที่ 2). สำนักตรวจสอบภายใน, สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2561ก). รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ 2561 (ครั้งที่ 1). สำนักตรวจสอบภายใน, สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2561ข). รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ 2561 (ครั้งที่ 2). สำนักตรวจสอบภายใน, สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- คณะกรรมการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ. (2558). แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เล่มหลัก. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ.
- ดวงพร ภูแก้ว. (2548). การจัดการทรัพยากรน้ำ : กรณีศึกษาน้ำบึงไคร้ อำเภอมะแมร์ จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- บรรเทิง มาแสง. (2546). เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- พิสนุ พงศ์ศรี. (2549). วิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เทียมฟ้าการพิมพ์.
- พรนภา เมธาวีวงศ์. (2549). การวางแผนและการวิเคราะห์โครงการ. กรุงเทพฯ. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ลือโรจน์ จินดารัตนวงศ์. (2554). การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืนด้วยระบบท่อและภูมิปัญญาท้องถิ่นในตำบลตะพง อำเภอมะเอย่ง จังหวัดระยอง. การค้นคว้าแบบอิสระ. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วรเทพ เปรมฤทัย. (2551). การจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรของบ้านหนองผ้าขาว ตำบลน้ำดิบ อำเภอบางขาง จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. (2543). คู่มือการประเมินผลโครงการ. โครงการฝึกอบรมสถาบันวิจัยทางสังคม, กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

18

สัจจา บรรจงศิริ และคณะ. (2558). *การจัดการทรัพยากรน้ำโดยชุมชน กรณีศึกษาชุมชนแพรกหนามแดง*.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 – 2564*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2551). *การประเมินผลโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
ในปีเพาะปลูก 2550/51*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประเมินผล, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

Neuman, W.L. (1991). *Social Research Methods: Qualitative and Quantitative Approaches*.
Boston: Allyn and Bacon, USA.

Rensis Likert. (1932). *A Technique for the Measurement of Attitudes*. Archives of Psychology.
Columbia University.

W.K. Kellogg Foundation. (2004). *Logic Model Development Guide*. Michigan

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

2

15,000 ราย ปศุสัตว์ จำนวน 2,300 ราย และประมง จำนวน 4,595 ฟาร์ม และให้การรับรองมาตรฐานแหล่งผลิต/สถานประกอบการไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินงานโครงการ 6 ปี (ปี 2559 – ปี 2564)

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยศูนย์ประเมินผล เห็นว่าโครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรเป็นการบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการพัฒนาภาคการเกษตรที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ จึงเห็นสมควรประเมินผลโครงการดังกล่าว เพื่อทราบผลผลิต ผลลัพธ์ รวมทั้งปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการฯ เพื่อนำมาปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ ในระยะต่อไปให้บรรลุวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น

5. วัตถุประสงค์ของการประเมินผล

5.1 เพื่อประเมินผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ของการดำเนินโครงการฯ

5.2 เพื่อประเมินความคุ้มค่าของโครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร ปี 2563

6. ขอบเขตของการประเมินผล

6.1 พื้นที่เป้าหมายของโครงการฯ ครอบคลุมพื้นที่ดำเนินการทั่วประเทศ 77 จังหวัด

6.2 ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการฯ เกษตรกรและผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการฯ และผู้บริโภคทั่วไป

6.3 ระยะเวลาของข้อมูล

6.3.1 ข้อมูลผลผลิต เป็นข้อมูลจากการดำเนินโครงการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

6.3.2 ข้อมูลผลลัพธ์โครงการฯ เป็นข้อมูลของเกษตรกรและผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการฯ โดยใช้ข้อมูลการผลิตก่อนได้รับการรับรองมาตรฐาน และหลังได้รับการรับรองมาตรฐาน

7. การตรวจเอกสาร แนวคิด และทฤษฎี

7.1 การตรวจเอกสาร

7.1.1 การยอมรับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice : GAP)

ในการผลิตสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice : GAP) ของเกษตรกรเกิดจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความรู้ ความเข้าใจทัศนคติของเกษตรกร และการยอมรับมาตรฐาน GAP ซึ่งในปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่มีการยอมรับการผลิตสินค้าตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และหันมาทำการเกษตรเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐาน GAP กันมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภลักษณ์ ฮาร์ริสัน และคณะ (2561) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับหญ้าแพนหางของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีการปฏิบัติ GAP สำหรับหญ้าแพนหางในระดับดีมาก ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับ GAP ของเกษตรกรปลูกหญ้าแพนหาง ได้แก่ ทัศนคติ ความรู้เกี่ยวกับ GAP สำหรับหญ้าแพนหางและจำนวนสมาชิกในครอบครัว ปัญหาของเกษตรกร พบว่า ไม่มั่นใจด้านการตลาด และราคาหญ้าแพนหางที่ผลิตตามมาตรฐาน GAP และการศึกษาของ ณัฐวุฒิ จันทอง และพหล ศักดิ์คะหัตน์ (2561) ที่ศึกษาการยอมรับการผลิตข้าวโพดตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

3

ของเกษตรกรในจังหวัดอ่างทอง ก็เห็นว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับของเกษตรกร คือ รายได้จาก การปลูกข้าวโพด ขนาดพื้นที่ถือครอง ประสบการณ์ในการปลูกข้าวโพด และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและ เอกชน โดยเกษตรกรมีการยอมรับในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.77 แต่เกษตรกรยังประสบปัญหา ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ไม่สามารถกำจัดโรค และศัตรูพืชให้หายขาดได้ แหล่งน้ำไม่เพียงพอ การจัดการน้ำ ชลประทานไม่ตรงกับความต้องการของเกษตรกร และพ่อค้าคนกลางกำหนดราคาซื้อผลผลิตต่ำ ซึ่งเกษตรกร ต้องการให้มีการรวมกลุ่มกันเพื่อช่วยกันแก้ปัญหา และขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือ ดูแลต่อไป นอกจากนี้ เกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความพึงพอใจ ต่อการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในระดับน้อย สอดคล้องกับ **จุฑามาศ คำสุนทร พิระยศ แข็งขัน และกิตติ ศรีสะอาด (2560)** พบว่า ปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการรับรองมาตรฐานการผลิตข้าว GAP ในพื้นที่ จังหวัดยโสธร คือ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการกำจัดข้าวปน ซึ่งเกษตรกรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานข้าว GAP ร้อยละ 98.24 มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP ความรู้ความเข้าใจ เรื่องจำนวนข้าวพันธุ์ปนในแปลงที่ต้องไม่เกินร้อยละ 2 ซึ่งเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานข้าว GAP มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวน้อย และปัญหาส่วนใหญ่ คือ เรื่องราคาข้าว ป่วย และสารเคมีมีราคาแพง ขาดเงินทุน ในการผลิต เกษตรกรบางส่วนที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานการผลิตข้าว GAP มีทัศนคติว่ามีความยุ่งยากต่อ การปฏิบัติเพื่อการตรวจรับรองข้าว ซึ่งมีการศึกษาของ **พัชราภรณ์ เพ็ชรทอง (2552)** ที่ทำการศึกษายอมรับ การปฏิบัติตามระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับเงาะของเกษตรกร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้อง และ เหมาะสม ในการยอมรับการปฏิบัติตามระบบการผลิตทางการเกษตรที่เหมาะสมสำหรับเงาะ และมีการยอมรับ การปฏิบัติในระดับมาก เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า Chi-Square Test พบว่า เพศ อายุ ความรู้เกี่ยวกับ ระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสม จำนวนแรงงานในครัวเรือน และพื้นที่ปลูกเงาะ มีความสัมพันธ์ กับการยอมรับการปฏิบัติตามระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับเงาะ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ และเมื่อนำมาวิเคราะห์ถดถอยพบ พบว่า มีเพียงเพศ และพื้นที่ปลูกที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการปฏิบัติ ตามระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับเงาะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เกษตรกร ผู้ปลูกเงาะ จำหน่ายได้ราคาไม่คุ้มทุน มีค่าจ้างแรงงานสูง และไม่มียาลดการรับผลผลิตเงาะ GAP ทั้งนี้ การผลิต ตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการผลิตอาหารที่ดี (Good Manufacturing Practice: GMP) ถือเป็นอีกขั้นตอน ที่สำคัญก่อนถึงมือผู้บริโภค ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้โรงงาน/ผู้ประกอบการยอมรับการผลิตตามมาตรฐานการปฏิบัติ ทางการผลิตอาหารที่ดี (GMP) นั้น มีหลายปัจจัยเช่นกัน โดยเฉพาะเรื่องของความรู้ ทัศนคติ ระดับการยอมรับ ไปจนถึงบทบาทหน้าที่ของภาครัฐ โดยเฉพาะในด้านทัศนคติของผู้ประกอบการ มีส่วนสำคัญยิ่งต่อการหันมาผลิต แบบ GMP ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ **สุภัทรา สุขะภักดิ์, ปัญญา หมั่นเก็บ และอรรัง เมฆโหรา (2559)** ที่ทำการศึกษถึงปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหารขั้นต้นของผู้ประกอบการ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ทัศนคติที่มีต่อการยอมรับโดยรวมมีทัศนคติเชิงบวกมาก มีการทำตามหลักเกณฑ์ ดังกล่าว และเห็นด้วยต่อการปฏิบัติตามหลัก GMP ทั้งนี้ทัศนคติถือปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการยอมรับ GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4

การผลิตสินค้าตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีนั้น จะต้องมีการบวนการผลิตที่ปลอดภัย ปลอดภัยเคมี ศัตรูพืช ปลอดภัยจากวัตถุอันตรายทางการเกษตร ในทุกๆ กระบวนการ ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรได้ เนื่องจากการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมในการผลิตสินค้ามาตรฐานมาปรับใช้ มีการวางแผนการใช้ปัจจัยการผลิตที่ส่งผลให้ต้นทุนลดลง ผลผลิตมีคุณภาพเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลการประเมินผลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2560) ที่ประเมินผลโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพผลผลิต ภายใต้โครงการปรับโครงสร้างการผลิตภายใต้โครงสร้างการผลิตข้าว ปี 2559 พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 94.85 และสามารถนำความรู้นั้นไปปฏิบัติในฟาร์ม และถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้ คิดเป็นร้อยละ 87.92 และส่งผลให้ต้นทุนการผลิตข้าวคุณภาพดีในปี 2559 ลดลงจากปี 2558 จำนวน 469 บาทต่อไร่ ทั้งนี้ ร้อยละ 86.96 เห็นว่าเกิดการเสริมสร้างความร่วมมือและความสามัคคีในชุมชนเกษตรกรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน โดยร้อยละ 93.33 มีการวางแผนส่งเสริมพื้นที่ที่มีศักยภาพในการผลิต บริหารจัดการกลุ่มโดยคณะกรรมการบริหารภาพรวมของกลุ่ม และคณะกรรมการบริหารกลุ่มย่อย มีการจัดการด้านการตลาด เชื่อมโยงกับผู้ประกอบการ และสหกรณ์การเกษตร เพื่อให้ชาวนาจำหน่ายข้าวเปลือกในราคาที่ เป็นธรรม กลุ่มเกษตรกรร้อยละ 62.67 มีการประชุมคณะกรรมการบริหารกลุ่มร่วมกับผู้ประกอบการ เพื่อหารือและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดชนิดพันธุ์ข้าว ปริมาณคุณภาพ ที่ผู้ประกอบการต้องการ โดยยังไม่มีข้อตกลงร่วมกันก่อนฤดูกาลเก็บเกี่ยว

ถึงแม้การผลิตสินค้าเกษตรให้ได้การรับรองมาตรฐาน GAP จะมีการลดปริมาณการใช้สารเคมีลดต้นทุนในการผลิต แต่ยังมีสินค้าเกษตรบางชนิดมีต้นทุนสูง ดังการศึกษาของ **จิระพันธ์ ชูจันทร์ เสงี่ยม บัวไหล และจุฑาทิพย์ สองเมือง (2561)** ได้วิเคราะห์โครงสร้างต้นทุน ความสามารถในการทำกำไร และจุดคุ้มทุนระหว่างการผลิตผักปลอดสารพิษ กับการผลิตผักโดยใช้สารเคมี กรณีศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า ต้นทุนการผลิตผักปลอดสารพิษสูงกว่าต้นทุนการผลิตผักโดยใช้สารเคมี และมีรายได้จากการขายผักปลอดสารพิษต่ำกว่าการขายผักโดยใช้สารเคมี โดยการปลูกผักปลอดสารพิษ มีกำไรเท่ากับ 8,324.78 บาทต่อไร่ คิดเป็นอัตรากำไรร้อยละ 10.07 ของรายได้จากการขาย ซึ่งต่ำกว่ากำไรของการผลิตผักโดยใช้สารเคมีที่มีกำไร เท่ากับ 44,687.66 บาทต่อปีต่อไร่ คิดเป็นอัตรากำไรสุทธิร้อยละ 37.85 ของรายได้จากการขาย และจุดคุ้มทุนของการผลิตผักปลอดสารพิษ เท่ากับ 1,980.70 กิโลกรัมต่อปี ซึ่งสูงกว่าจุดคุ้มทุนของการผลิตผัก โดยใช้สารเคมีเท่ากับ 1,514.50 กิโลกรัมต่อปี

เกษตรกรมีการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น อันเกิดจากการสนับสนุนของหน่วยงานรัฐ ที่อบรมให้ความรู้ตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีก่อนมีการตรวจรับรองมาตรฐาน ส่งผลให้เกษตรกรสามารถจำหน่ายสินค้าได้ราคาสูงขึ้น มีการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติที่ดีทางการผลิต ตรวจรับรองแหล่งรวบรวม และแปรรูป ทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง ส่งผลให้เกษตรกรสามารถจำหน่ายสินค้าดังกล่าวได้ราคาสูงขึ้น จะเห็นได้จาก ผลการประเมินผลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559) ที่ประเมินผลโครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

5

สู่มาตรฐานปี 2557-2558 พบว่า หน่วยงานได้รับการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอตามแผนงาน แต่ในระยะยาว จำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่เพิ่มมากขึ้นเพื่อรองรับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น การตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์มในรูปแบบรายเดี่ยว และแบบกลุ่มครบตามเป้าหมาย เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับใบรับรองมาตรฐานฟาร์มตามกำหนด ยกเว้นสินค้ากุ้งที่ได้รับล่าช้า ส่วนการใช้ประโยชน์จากใบรับรองในการผลิตและการขายผลผลิตขึ้นอยู่กับชนิดสินค้า โดยสินค้าที่มีการใช้ประโยชน์มากที่สุด ได้แก่ สินค้ากุ้ง และสุกร รองลงมา คือ สินค้าไก่ ผัก และข้าว ทั้งนี้ สินค้าที่มีการใช้ประโยชน์น้อย เนื่องจากมาตรฐานไม่ได้เป็นข้อกำหนดในการจำหน่ายผลผลิต ในระดับผู้ประกอบการ การตรวจรับรองโรงสีข้าวสู่มาตรฐานการปฏิบัติที่ดีในการผลิต Good Manufacturing Practice (GMP) ยังมีจำนวนน้อย ส่วนการรับรองโรงคัดบรรจุ และแปรรูปตามมาตรฐาน GMP/การวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤติที่ต้องควบคุม Hazards Analysis and Critical Control Point (HACCP) /ระบบบัญชีรายชื่อโรงคัดบรรจุ (Establishment List: EL) ดำเนินการได้ตามเป้าหมาย มีการพัฒนาและตรวจประเมินมาตรฐานสถานประกอบการด้านปศุสัตว์ และตรวจรับรองแหล่งรวบรวมและแปรรูปด้านประมงได้ตามเป้าหมาย และปรับปรุงทำเทียบเรือประมง รวมถึงโรงประมงสัตว์น้ำ โดยผู้ประกอบการได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านมาตรฐานอย่างเพียงพอ มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งต่าง ๆ รวมทั้งปรึกษาผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการปรับปรุงสถานประกอบการให้ได้มาตรฐาน ด้านราคาสินค้าเกษตรคุณภาพที่ผลิต ได้แก่ สินค้าผัก และผลไม้ ส่วนใหญ่ได้รับราคาสูงขึ้นหลังจากได้รับรองมาตรฐานฟาร์มมากกว่า สินค้าชนิดอื่น สินค้าปศุสัตว์และกุ้งได้รับเท่าเดิม เนื่องจากผู้รับซื้อผลผลิตยังคงมีอำนาจในการกำหนดราคา ไม่แตกต่างจากเดิม ในกรณีของสินค้ากุ้ง บางครั้งผู้ขายมีอำนาจการต่อรองราคามากขึ้น เนื่องจากมีทางเลือกมากขึ้น ในการจำหน่าย ในส่วนของความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการในภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมากถึงมาก ความพึงพอใจของผู้ประกอบการอยู่ในระดับมาก เนื่องจากได้ความรู้ คำแนะนำ การปรับปรุงสถานที่ การตรวจรับรอง และตลาดรองรับผลผลิต โดยผู้บริโภค มีความพึงพอใจต่อสินค้าที่ได้มาตรฐานอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรอยู่ในระดับที่เหมาะสม และมั่นใจในตัวสินค้าที่ได้รับการรับรองในระดับมาก และจะเลือกซื้อต่อเนื่อง หากมีสถานที่และสินค้าจำหน่ายอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผลการศึกษาของ **มณฑุชยา เรืองวงศ์โรจน์ (2558)** ที่ทำการศึกษาถึงการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรผู้ผลิตพืช เทศบาลตำบลเกษตรพัฒนา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า เกษตรกรตัวอย่างมีการดำเนินการตามมาตรฐาน GAP อยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจต่อการเก็บเกี่ยวและปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การพักผลผลิต การขนย้ายในแปลงปลูกและเก็บรักษา การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว การบันทึกข้อมูลและการตามสอบสุขลักษณะส่วนบุคคล แหล่งน้ำ และวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากกรมวิชาการเกษตร ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี มีการฝึกอบรม ให้ความรู้ ความเข้าใจเป็นอย่างดี ด้านพื้นที่ปลูก มีการดำเนินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาหลักของเกษตรกรในการดำเนินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ได้แก่ ด้านการตลาด ทั้งนี้ เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ไม่มีความแตกต่างกับราคาสินค้าเกษตรแบบเคมีทั่วไป รองลงมา ด้านการผลิต และด้านต้นทุนการผลิต เนื่องจากมีต้นทุนการผลิตสูง

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

6

จากการตรวจเอกสารดังกล่าว สามารถนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อเกษตรกรในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมที่เกษตรกรสามารถนำมาใช้ในฟาร์มของตนเองจนได้รับการรับรองมาตรฐาน ได้สินค้าที่มีคุณภาพ สามารถจำหน่ายได้ราคาดี แต่เกษตรกรยังประสบปัญหาด้านราคาสินค้าบางชนิดที่ได้รับเท่าเดิม เช่น กุ้ง และสินค้าปศุสัตว์ เป็นต้น เนื่องจากเกษตรกรไม่มีอำนาจในการต่อรองราคา ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาหลักในด้านการตลาดของเกษตรกร ทั้งนี้ผู้ประเมินจะนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวมาประกอบเป็นแนวทางในการทำการประเมินผล ประเด็น และตัวชี้วัดในการประเมินผลโครงการยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร ปี 2563

7.2 แนวคิดและทฤษฎี

7.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล (Evaluation)

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่วัดและทำการวิเคราะห์ว่าผลที่เกิดจากการดำเนินงานนั้นตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล รวมทั้งผลกระทบเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ การประเมินผลโครงการแบ่งตามระยะเวลาของโครงการ ดังนี้ (บรรเทิง มาแสง, 2546)

1) การประเมินผลก่อนการดำเนินโครงการ (Pre Evaluation) เป็นการประเมินผลก่อนที่จะจัดทำหรือนำโครงการมาปฏิบัติ วัดดูประสงคในการประเมินผลเพื่อศึกษาความเหมาะสม หรือความเป็นไปได้ของโครงการ โดยการวิเคราะห์ว่าผลที่จะได้ตามโครงการนั้นจะคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ เป็นการประเมินผลเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้ที่มีหน้าที่ในการอนุมัติโครงการ

2) การประเมินผลระหว่างการดำเนินงานโครงการ (Ongoing Evaluation) เป็นการประเมินผลโครงการในขณะที่มีการดำเนินโครงการ หลังจากที่ได้มีการดำเนินโครงการได้ระยะหนึ่ง เพื่อทราบความก้าวหน้าหรือปัญหาในการดำเนินโครงการ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการแก้ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดโครงการล้มเหลว นอกจากนั้นบทเรียนที่ได้ยังสามารถนำไปใช้ในการจัดทำโครงการอื่นที่มีลักษณะคล้ายกันได้

3) การประเมินผลเสร็จสิ้นโครงการ (Post Evaluation) การประเมินผลเมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อตัดสินว่าการดำเนินโครงการประสบผลสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงใด โดยการเปรียบเทียบผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนั้นบทเรียนซึ่งไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการจะได้นำไปประกอบการพิจารณาเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการอื่นต่อไป

7.2.2 ตัวแบบเชิงตรรกะ (Logic Model) (อ้างใน วัฒนา, 2553)

ตัวแบบเชิงตรรกะ เป็นวิธีการสื่อที่เป็นระบบ และเห็นภาพได้ชัดเจนที่นำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรในการปฏิบัติงานของแผนงาน การจัดทำกิจกรรมและการเปลี่ยนแปลงหรือผลงานที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ (W.K. Kellogg Foundation, 2004: p1)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

7

ตัวแบบเชิงตรรกะ มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1) ทรัพยากรต่าง ๆ (Resources) เช่น คน เงิน การจัดการองค์การ และชุมชนที่แผนงานสามารถจัดหาได้เพื่อดำเนินงาน หรือที่เรียกว่า ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

2) กิจกรรมของแผนงาน (Program Activities) เป็นสิ่งที่แผนงานจัดทำโดยใช้ทรัพยากร กิจกรรมเป็นทั้งกระบวนการ เครื่องมือ เหตุการณ์ เทคโนโลยี และการกระทำที่เป็นส่วนที่แผนงานตั้งใจจะทำการ กิจกรรมการพัฒนานี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง หรือผลงานที่ต้องบรรลุผลสำเร็จ ได้แก่ ผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impacts)

3) ผลผลิต (Outputs) เป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการจัดกิจกรรมของแผนงาน และอาจครอบคลุมถึงประเภท ระดับ และเป้าหมายของการให้บริการที่ส่งมอบของแผนงาน

4) ผลลัพธ์ (Outcomes) เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ สถานภาพ และระดับของหน้าที่การงานของผู้มีส่วนร่วมในแผนงาน ผลลัพธ์ระยะสั้นวัดได้ภายใน 1-3 ปี ผลลัพธ์ระยะยาววัดได้ภายใน 4-6 ปี และนำไปสู่ผลกระทบได้ภายใน 7-10 ปี

5) ผลกระทบ (Impacts) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งใจ และไม่ตั้งใจที่เกิดขึ้นในองค์กร ชุมชน หรือระบบ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการจัดทำกิจกรรมของแผนงานที่ปรากฏในช่วง 7-10 ปี ของการดำเนินงานตามแผนงาน ซึ่งโดยปกติมักจะทำการประเมินผลกระทบเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนงาน

นักประเมินผลบางท่านเห็นว่าตัวแบบเชิงตรรกะเป็น ทฤษฎีแผนงาน (Program Theory) เนื่องจากเน้นการอธิบายกระบวนการทำงานของแผนงานที่เป็นปัจจัย ซึ่งมีอิทธิพลต่อผลสุดท้ายที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดแผนงาน

ที่มา : W.K. Kellogg Foundation, 2004: p3

ภาพที่ 1.1 ตัวแบบเชิงตรรกะ (Logic Model)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

8

7.2.3 แนวคิดการประเมินความคุ้มค่า

การประเมินผลการดำเนินการของรัฐบาลว่าสามารถสร้างผลผลิตและผลลัพธ์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด และมีผลประโยชน์ที่สมดุลกับทรัพยากรที่ใช้หรือไม่ ทั้งนี้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจเป็นได้ ทั้งผลสำเร็จที่พึงประสงค์ และผลกระทบในทางลบที่เกิดขึ้นแก่ประชาชนและสังคม ทั้งที่สามารถคำนวณเป็นตัวเลขได้และไม่สามารถคำนวณได้

1) วัตถุประสงค์ในการประเมินความคุ้มค่า

1.1) ประเมินว่าการปฏิบัติภารกิจมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อประชาชน/ภาครัฐ มากหรือน้อยกว่าค่าใช้จ่ายและผลเสียที่เกิดขึ้นเพียงใด

1.2) เป็นข้อมูลสำหรับส่วนราชการในการทบทวนจัดลำดับความสำคัญในการเลือกปฏิบัติภารกิจ หรือเป็นข้อมูลสำหรับรัฐบาลเพื่อพิจารณาขยับเลิการกิจ รวมทั้งปรับปรุงวิธีการปฏิบัติภารกิจ

1.3) เป็นแนวทางในการพิจารณาจัดตั้งงบประมาณของส่วนราชการในปีต่อไป

2) กรอบการประเมินความคุ้มค่า

2.1) ประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมาย ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

(1) การบรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติภารกิจ เปรียบเทียบกับเป้าหมาย และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น (ประสิทธิผลของค่าใช้จ่าย : Costeffectiveness)

(2) ความพึงพอใจต่อประโยชน์ที่ได้รับจากผลผลิต ประเมินจากผู้รับบริการ และใช้ประโยชน์จากโครงการ (คุณภาพผลผลิตบริการ/ระยะเวลาที่ใช้บริการ/การวัดผลประโยชน์ที่ได้รับ) เป็นผลลัพธ์ (Outcome) ในระดับประสิทธิผล

2.2) ประสิทธิภาพ ความสอดคล้องในการใช้ทรัพยากร/กระบวนการทำงาน/ผลผลิตภาพ

(1) ประสิทธิภาพการผลิต คือ พิจารณาความสอดคล้องของการใช้ทรัพยากรที่เป็นปัจจัย (Input) กระบวนการ (Process) และ ผลผลิต (Output)

(1.1) ประสิทธิภาพในการดำเนินงานโดยรวม เช่น การมีผลผลิตโดยใช้ค่าใช้จ่ายน้อยกว่าแผนที่กำหนดไว้/ใช้ปัจจัยผลิตสูงกว่าแผน พิจารณาจากรายงานและการปรับปรุงการทำงาน

(1.2) การปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เช่น การมีทางเลือกอื่นในการดำเนินงานการปรับปรุงวิธีการใช้เทคโนโลยีช่วย/ความพยายามในการลดต้นทุน

(1.3) ระบบการจัดการการปฏิบัติการ การจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ การจัดสรรงบประมาณ และการวางแผนการตรวจสอบและควบคุม

(1.4) สิ่งแวดล้อมในการทำงาน เช่น การเห็นความสำคัญของประสิทธิภาพ มุ่งเน้นลูกค้าและการบริการ มีความเชื่อถือได้ มีระบบให้กำลังใจ การประกาศความดีความชอบ และการปฏิบัติงานที่มาจากความเห็นชอบร่วมกัน

(2) การประหยัด คือ การจัดหาทรัพยากรในปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสม ด้วยต้นทุนที่ต่ำสุด การวัดประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรในมิติต่างๆ เช่น งบประมาณ บุคลากร และเวลา

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

9

ที่เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานโดยเปรียบเทียบกับผลผลิตที่ได้เพื่อสะท้อนถึงควมมีประสิทธิภาพได้อย่างชัดเจน

(2.1) ต้นทุนต่อหน่วยประเมินต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงตามหลักของกรมบัญชีกลางเปรียบเทียบกับต้นทุนที่ประมาณการไว้

(2.2) สัดส่วนผลผลิตต่อทรัพยากรประเมินผลผลิตภาพของการใช้ปัจจัยการผลิตแต่ละชนิด วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน

(2.3) สัดส่วนค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผนวิเคราะห์ความประหยัดในการทำงาน ตั้งแต่ขั้นตอนการจัดหาปัจจัย ระหว่างการดำเนินการพิจารณาการดำเนินงานมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากประมาณการหรือไม่ เพราะอะไร เปลี่ยนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพหรือไม่

(2.4) สัดส่วนเวลาที่ใช้จริงในการบริการเปรียบเทียบกับเวลาที่กำหนด วิเคราะห์ความรวดเร็วในการทำงาน การลดขั้นตอนและลดเวลาในการบริการ จัดทำมาตรฐานเวลาในการบริการ

(2.5) คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดตามคู่มือการประกันคุณภาพและการควบคุมคุณภาพ การจัดทำคู่มือประกันคุณภาพที่หน่วยงานกำหนด

(2.6) ปริมาณผลผลิตที่ทำได้จริงเปรียบเทียบกับแผน วิเคราะห์ถึงความก้าวหน้าในการดำเนินการส่งผลผลิต

(2.7) ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อกระบวนการให้บริการ ประเมินความพึงพอใจผู้รับบริการ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลการปรับปรุงกระบวนการบริการ

2.3) ผลกระทบ ผลสืบเนื่องจากการปฏิบัติภารกิจตามที่คาดหวังและไม่คาดหวัง ผลกระทบ หมายถึง ผลอันสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติภารกิจทั้งที่คาดหวัง หรือตั้งใจ หรือไม่ได้คาดหวัง ระหว่างและภายหลังภารกิจ ที่อาจกระทบต่อการพัฒนาในมิติอื่นๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งบวกและลบในมิติที่สามารถประเมินในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน และการคำนึงถึงผลกระทบในกรณีที่ไม่ได้ดำเนินการตามภารกิจ

- (1) ผลกระทบต่อประชาชน
- (2) ผลกระทบทางสังคม
- (3) ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม
- (4) ผลกระทบทางเศรษฐกิจ
- (5) ผลกระทบด้านอื่นๆ

7.2.4 การวัดเจตคติ/ทัศนคติ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 หน้า 321) ได้บัญญัติศัพท์ว่าเจตคติ ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษคำว่า Attitude มาจากภาษาลาตินคำว่า Aptus หมายถึง ทำที่ หรือความรู้สึกของบุคคลต่อ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง นอกจากคำว่า เจตคติ หรือนักวิชาการบางคนใช้คำว่า ทัศนคติ นั้น ได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้มากมายรวมถึงบริบทของการประเมินค่า ตามที่ รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2548) ให้คำจำกัดความไว้ว่า ทัศนคติ หมายถึง การประเมินหรือการตัดสินใจเกี่ยวกับความชอบหรือไม่ชอบในวัตถุหรือเหตุการณ์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของคนคนหนึ่ง เกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง เป็นท่าทีหรือแนวโน้ม

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

10

ส่วนบุคคลที่แสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเป็นบุคคล กลุ่มคน ความคิด และสิ่งของที่ได้รับ และวิภาส ทองสุข (2552) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า คือการประเมินหรือตัดสินเพื่อสะท้อนความรู้สึกของคนเกี่ยวกับความชอบหรือไม่ชอบในวัตถุ สิ่งของ บุคคล หรือเหตุการณ์ จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งใด ๆ อันเนื่องมาจากความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ ซึ่งแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมในลักษณะชอบ ไม่ชอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย พอใจ ไม่พอใจ ต่อสิ่งใด ๆ ในทิศทางใดทิศทางหนึ่งทั้งทางบวกและทางลบ

การวัดเจตคติ โดยตรงทำได้ยากเนื่องจากการวัดความรู้สึก นึกคิด ที่แฝงอยู่ในตัวบุคคลตามความหมายข้างต้น ดังนั้น การประเมินค่าเจตคติของบุคคลในเรื่องต่างๆ จึงเป็นการวัดทางอ้อม เช่น การถามสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการวัดโดยให้บุคคลเป้าหมายเป็นผู้ตอบ ให้คะแนน หรือประเมินค่าจากคำตอบตามความคิดเห็นต่าง ๆ ที่มี (เจษฎา อังกาบสี, 2554) อย่างไรก็ตามการวัดเจตคติมีความสำคัญ 4 ประการ คือ

- 1) การวัดเจตคติเพื่อทำนาย เป็นการวัดเจตคติที่ทำนายว่าบุคคลนั้นมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ และกระทำไปอย่างไร
- 2) การวัดเจตคติเพื่อเข้าใจสาเหตุและผล เป็นการวัดเจตคติจากการกระทำว่า ทำไมบุคคลนั้นถึงทำเรื่องต่าง ๆ ด้วยเหตุผลใด
- 3) การวัดเจตคติเพื่อหาทางป้องกัน เป็นการวัดเจตคติเพื่อประเมินความคิดเห็นของคนหนึ่ง เช่น การรับบุคคลเข้าเป็นแพทย์ พยาบาล นักบิน อาจารย์ จำเป็นต้องได้เจตคติที่ดีและเหมาะสมต่ออาชีพนั้น มิฉะนั้นอาจทำให้เกิดผลเสียหายต่อผู้ที่เกี่ยวข้องได้
- 4) การวัดเจตคติเพื่อหาทางแก้ไข เนื่องจากแต่ละคนมีเจตคติที่แตกต่างกัน คนในสังคมจึงอาจมีเจตคติที่สอดคล้อง ไม่สอดคล้องในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ ดังนั้นการวัดเจตคติจะช่วยแก้ไขบุคคลที่มีเจตคติที่ไม่ดี/ไม่สอดคล้องกับจริยธรรม คุณธรรมของสังคม

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

11

7.2.4 การวัดทัศนคติตามวิธีของลิเคิร์ท

Rensis Likert (ค.ศ.1932) ได้สร้างเครื่องมือในการวัดทัศนคติ โดยใช้วิธีการวัดแบบลิเคิร์ทสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพที่รู้จักกันแพร่หลายมากที่สุดวิธีหนึ่ง เริ่มต้นด้วยการรวบรวม หรือเรียบเรียงข้อความที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ต้องการจะศึกษา โดยการกำหนดระดับคะแนนสามารถกำหนดได้หลายระดับ เช่น 3 ระดับ 4 ระดับ ขึ้นอยู่กับผู้ประเมินผลจะกำหนด จากนั้นกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง ๆ ซึ่งมีวิธีคำนวณหาคะแนนช่วงชั้น ดังนี้

$$\text{คะแนนช่วงชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้น}}$$

โดยที่ คะแนนสูงสุด คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุดตามแบบสอบถาม

คะแนนต่ำสุด คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุดตามแบบสอบถาม

จำนวนระดับชั้น คือ การกำหนดระดับการวัด

ตัวอย่าง คะแนนมากที่สุดเท่ากับ 5 คะแนนน้อยที่สุดเท่ากับ 1 กำหนดไว้ 5 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง/ไม่เห็นด้วย/ไม่แน่ใจ/เห็นด้วย/เห็นด้วยอย่างยิ่ง (หรือจะกำหนดเป็นน้อย/ค่อนข้างน้อย/ปานกลาง/ค่อนข้างมาก/มาก)

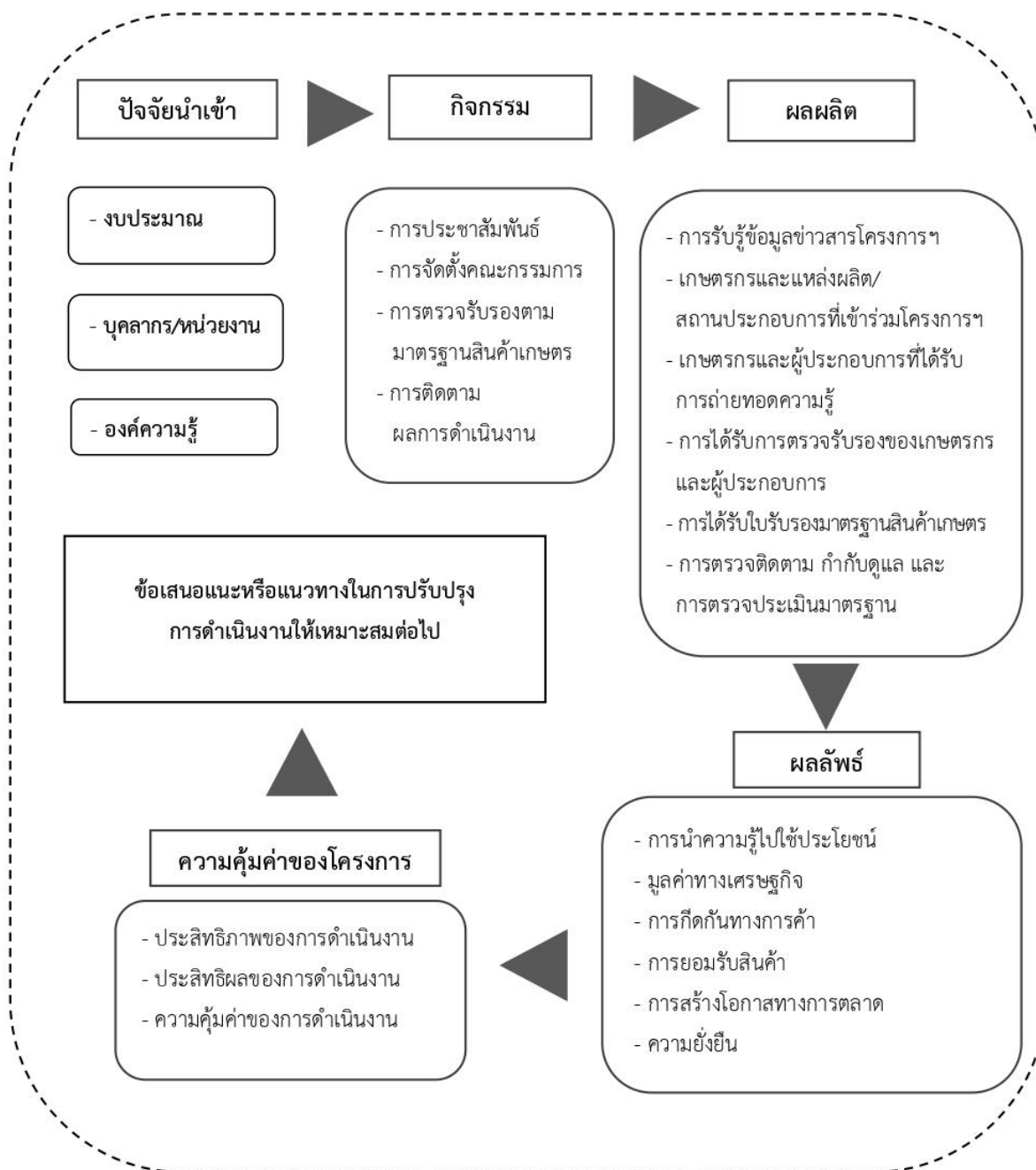
เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ช่วงคะแนนเฉลี่ย จะได้ช่วงคะแนนเฉลี่ย = $(5-1)/5 = 0.80$ จากนั้นนำช่วงคะแนนไปกำหนดระดับความสำเร็จตั้งแต่คะแนน 1 ถึง 5

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

12

7.3 กรอบแนวคิดในการประเมินผล

ภาพที่ 1.2 กรอบแนวคิดในการประเมินผลโครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร ปี 2563

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

13

8. วิธีการประเมินผล

8.1 รูปแบบและประเภทการประเมินผล

8.1.1 รูปแบบการประเมินผล จากแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นำมาประยุกต์โดยใช้รูปแบบการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นกรอบในการกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมิน ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) โดยคำนึงถึงระยะเวลา และกระบวนการดำเนินงานตามขั้นตอนของโครงการฯ

8.1.2 ประเภทการประเมินผล เป็นการประเมินผลระหว่างการดำเนินโครงการ (Ongoing Evaluation) เนื่องจากโครงการฯ ได้ดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว แต่ยังไม่สิ้นสุดโครงการฯ เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้าและผลผลิตที่ได้ เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้ดีขึ้น ซึ่งจะเป็นการป้องกันโครงการฯ ไม่ให้ล้มเหลว และยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำโครงการอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกันได้

8.1.3 แผนแบบการประเมินผล การประเมินผลครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่โครงการกำหนดไว้ หรือผลที่คาดหวังเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังมีโครงการฯ

8.2 ประเด็นและตัวชี้วัด

จากกรอบแนวคิดของการประเมินผลที่นำมาประยุกต์ใช้ ได้สร้างเป็นประเด็นที่ต้องการประเมิน และตัวชี้วัด ดังนี้

ตารางที่ 1 ประเด็นและตัวชี้วัดในการประเมินผล

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ของการประเมินผล
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
1.1 งบประมาณ	- จำนวนงบประมาณที่เบิกจ่ายเปรียบเทียบกับที่ได้จัดสรร	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 96
1.2 บุคลากร/หน่วยงาน	- จำนวนเจ้าหน้าที่เฉลี่ยในการปฏิบัติงาน - จำนวนหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการโครงการ	- - ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยงาน
1.3 องค์ความรู้	- จำนวนองค์ความรู้ที่ถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร ผู้ประกอบการ และผู้ตรวจประเมิน	- ไม่น้อยกว่าเป้าหมาย
2. กิจกรรม (Activities)		
2.1 การประชาสัมพันธ์	- จำนวนสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ - ความถี่ในการใช้สื่อประชาสัมพันธ์โครงการ	- ไม่น้อยกว่า 3 ช่องทาง - ไม่น้อยกว่า 4 ครั้ง/ปี

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

14

ตารางที่ 1 ประเด็นและตัวชี้วัดในการประเมินผล (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ของการประเมินผล
2.2 การจัดตั้งคณะกรรมการ	- จำนวนคณะกรรมการ/คณะทำงานที่จัดตั้งขึ้น - จำนวนครั้งในการจัดประชุมคณะกรรมการ	- - ไม่น้อยกว่า 4 ครั้ง/ปี
2.3 การตรวจรับรองตามมาตรฐานสินค้าเกษตร	- จำนวนครั้งในการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร	- ไม่น้อยกว่าเป้าหมาย
2.4 การติดตามผลการดำเนินงาน	- จำนวนครั้งในการตรวจติดตามแปลงของเกษตรกร - จำนวนครั้งในการติดตามความก้าวหน้าของเจ้าหน้าที่	- ไม่น้อยกว่าเป้าหมาย - ไม่น้อยกว่าเป้าหมาย
3. ผลผลิต (Outputs)		
3.1 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารโครงการฯ	- ร้อยละของเกษตรกร และผู้ประกอบการที่รับทราบข่าวสารการประชาสัมพันธ์โครงการฯ	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85
3.2 เกษตรกรและแหล่งผลิต/สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการฯ	- จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ - จำนวนแหล่งผลิต/สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการฯ	- ไม่น้อยกว่าเป้าหมาย - ไม่น้อยกว่าเป้าหมาย
3.3 เกษตรกรและผู้ประกอบการได้รับการถ่ายทอดความรู้	- ร้อยละของเกษตรกร และผู้ประกอบการที่ได้รับ การถ่ายทอดความรู้ในการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน - ร้อยละของเกษตรกรที่มีความเข้าใจระบบมาตรฐานสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 - ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85
3.4 การได้รับการตรวจรับรองของเกษตรกร และผู้ประกอบการ	- ร้อยละของเกษตรกร และผู้ประกอบการที่ได้รับ บริการตรวจประเมินเพื่อรับรองมาตรฐาน	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85
3.5 การได้รับใบรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร	- ร้อยละของเกษตรกร และผู้ประกอบการที่ได้รับ ใบรับรองการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85
3.6 การตรวจติดตาม กำกับดูแล และการตรวจประเมินมาตรฐาน	- ร้อยละของเกษตรกร และผู้ประกอบการที่ได้รับ การตรวจติดตามการผลิตสินค้าเกษตรให้เป็นไปตามมาตรฐาน	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

15

ตารางที่ 1 ประเด็นและตัวชี้วัดในการประเมินผล (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ของการประเมินผล
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
4.1 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกร และผู้ประกอบการ ที่นำความรู้จากการอบรมไปใช้ประโยชน์	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85
4.2 มูลค่าทางเศรษฐกิจ		
4.2.1 เกษตรกร (ช่วงต้นน้ำ)	- ราคาจำหน่ายสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรอง มาตรฐาน - ร้อยละของเกษตรกรที่มีรายได้จากการจำหน่าย สินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน - รายได้จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่ได้รับ การรับรองมาตรฐาน	- เพิ่มขึ้นจากก่อน เข้าร่วมโครงการฯ - เพิ่มขึ้นจากก่อน เข้าร่วมโครงการฯ - เพิ่มขึ้นจากก่อน เข้าร่วมโครงการฯ
4.2.2 ผู้ประกอบการ (ช่วงกลางน้ำ)	- ร้อยละของผู้ประกอบการที่มีการซื้อสินค้าที่ได้รับ การรับรองมาตรฐานจากเกษตรกร - ราคาจำหน่ายสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรอง มาตรฐาน - ร้อยละของผู้ประกอบการที่มีรายได้จาก การจำหน่ายสินค้าที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน - รายได้จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่ได้รับ การรับรองมาตรฐาน	- เพิ่มขึ้นจากก่อน เข้าร่วมโครงการฯ - เพิ่มขึ้นจากก่อน เข้าร่วมโครงการฯ - เพิ่มขึ้นจากก่อน เข้าร่วมโครงการฯ - เพิ่มขึ้นจากก่อน เข้าร่วมโครงการฯ
4.2.3 ผู้บริโภค (ช่วงปลายน้ำ)	- ปริมาณการซื้อสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรอง มาตรฐาน - มูลค่าการซื้อสินค้าเกษตรที่ผ่านการรับรอง - ความถี่ในการซื้อสินค้าเกษตรที่ได้รับ การรับรองมาตรฐาน - ร้อยละของผู้บริโภคที่มีความเต็มใจจ่าย ในการซื้อสินค้าเกษตรคุณภาพในราคาที่สูงขึ้น	- เพิ่มขึ้นจาก ปี 2562 - เพิ่มขึ้นจาก ปี 2562 - เพิ่มขึ้นจาก ปี 2562 - เพิ่มขึ้นจาก ปี 2562
4.3 การกีดกันทางการค้า	- ร้อยละของสินค้าที่ผ่านการตรวจสอบไม่ถูกตีกลับ	- ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95
4.4 การยอมรับสินค้า	- ร้อยละของผู้บริโภคที่มีการบริโภคสินค้าที่ได้รับ การรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น	- เพิ่มขึ้นจากก่อน เข้าร่วมโครงการฯ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

16

ตารางที่ 1 ประเด็นและตัวชี้วัดในการประเมินผล (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ของการประเมินผล
4.5 การสร้างโอกาสทางการตลาด	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีช่องทางจำหน่ายสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรอง - ร้อยละของผู้ประกอบการที่มีช่องทางจำหน่ายสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรอง	- เพิ่มขึ้นจากก่อนเข้าร่วมโครงการฯ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 - เพิ่มขึ้นจากก่อนเข้าร่วมโครงการฯ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
4.6 ความยั่งยืน	- ร้อยละของเกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง - ร้อยละของผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 - ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
5.การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ	- ร้อยละของผลงานที่ทำได้จริง	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
5.1 ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน	- ร้อยละของงบประมาณที่เบิกจ่ายจริง	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 96
5.2 ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน	- ร้อยละของความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายของโครงการ	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
5.3 ความคุ้มค่าของการดำเนินงาน	- รายได้ของเกษตรกรที่เพิ่มขึ้นเทียบกับงบประมาณที่ได้รับสนับสนุน	- มีค่ามากกว่า 1
6. ทักษะคน	- ระดับความพึงพอใจของเกษตรกร/ผู้ประกอบการที่มีต่อการดำเนินโครงการ (การอบรม การตรวจรับรอง เป็นต้น) - ระดับความพึงพอใจของผู้บริโภคสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน (ความเต็มใจจ่ายการเข้าถึงแหล่งจำหน่ายสินค้า เป็นต้น)	- ไม่น้อยกว่าระดับมาก - ไม่น้อยกว่าระดับมาก

ที่มา: จากการศึกษา

8.3 การรวบรวมข้อมูล

8.3.1 วิธีการรวบรวมข้อมูล ได้เลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือเพื่อสอบถามกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีคำถามทั้งคำถามปลายปิด (Close – ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open - ended Question)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

17

8.3.2 แหล่งข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการฯ เกษตรกรและผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการฯ รวมทั้งผู้บริโภคนี้ (ตารางที่ 2)1.1) การสุ่มตัวอย่างเกษตรกรและผู้ประกอบการ

ในการประเมินผลครั้งนี้ได้จำแนกกิจกรรมการผลิตตามการส่งเสริมของแต่ละหน่วยงานออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ข้าว ผักและผลไม้ ปศุสัตว์ และประมง โดยผู้ทำการประเมินผลได้เลือกชนิดสินค้าที่มีการรับรองมาตรฐานสินค้ามากที่สุดในแต่ละประเภท จำนวน 4 ชนิดสินค้า ได้แก่ ข้าว ลำไย โคนม และกุ้งทะเล ทั้งนี้ มีการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรและผู้ประกอบการ ดังนี้

1.1.1) การสุ่มตัวอย่างเกษตรกร

(1) ประชากรทั้งหมด จำนวน 34,997 ราย ประกอบด้วย

(1.1) สินค้าข้าว จำนวน 20,836 ราย

(1.2) สินค้าลำไย จำนวน 1,575 ราย

(1.3) สินค้าโคนม จำนวน 4,896 ราย

(1.4) สินค้ากุ้งทะเล จำนวน 7,690 ราย

(2) การกำหนดขนาดตัวอย่างเกษตรกร โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 1 ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (Neuman,1991) ทั้งหมด 34,997 ราย ได้จำนวนตัวอย่างเกษตรกร 350 ราย

(3) สุ่มเกษตรกรตัวอย่าง โดยใช้แผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (Stratified Random sampling) โดยแบ่งชั้นภูมิตาม 4 ชนิดสินค้า ได้แก่ ข้าว ลำไย โคนม และกุ้งทะเล และสุ่มเกษตรกรตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายแบบไม่ใส่คืน (Simple Random Sampling Without Replacement) รวมจำนวนเกษตรกรตัวอย่าง 350 ราย แบ่งเป็น

(3.1) สินค้าข้าว จำนวน 208 ราย

(3.2) สินค้าลำไย จำนวน 16 ราย

(3.3) สินค้าโคนม จำนวน 49 ราย

(3.4) สินค้ากุ้งทะเล จำนวน 77 ราย

1.1.2) การสุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องใน 4 ชนิดสินค้า โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ชนิดสินค้าละ 20 ราย รวมทั้งสิ้น 80 ราย

1.2) สุ่มตัวอย่างผู้บริโภคนี้ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในจังหวัดที่มีเกษตรกรตัวอย่าง จำนวน 20 จังหวัด จังหวัดละ 15 ราย รวมทั้งหมด 300 ราย

1.3) สุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการฯ ในแต่ละจังหวัดโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากทุกหน่วยงานในจังหวัดที่มีเกษตรกรตัวอย่าง จำนวน 20 จังหวัด จังหวัดละ 2 ราย รวมทั้งหมด 40 ราย

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

18

ตารางที่ 2 การสุ่มตัวอย่างเกษตรกร และผู้ประกอบการ

หน่วย: ราย

รายการ	ข้าว	ลำไย	โคนม	กุ้งทะเล	รวม
1. เกษตรกร					
1.1 ขนาดประชากร	20,836	1,575	4,896	7,690	34,997
1.2 ขนาดตัวอย่าง (ร้อยละ 1)	208	16	49	77	350
2. ผู้ประกอบการ	20	20	20	20	80
3. เจ้าหน้าที่					40
รวมทั้งสิ้น					470

ที่มา: จากการศึกษา

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสารโครงการ รายงานการดำเนินงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ ตลอดจนข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

8.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

8.4.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ในเชิงตัวเลขมาทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เช่น ค่าผลรวม ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ เป็นต้น โดยแจกแจงความถี่ จัดกลุ่มประเภทข้อมูล แล้วนำเสนอในรูปตาราง แผนภูมิ เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือเป้าหมายของโครงการ หรือเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นก่อนและหลังโครงการ และสรุปความคุ้มค่าของโครงการ ดังนี้

1) การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน เป็นการวัดจากผลงานที่ทำได้เปรียบเทียบกับเป้าหมาย แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ถ้าผลการดำเนินงานมีค่าเข้าใกล้ 100 แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีวิธีคิด ดังนี้

$$1.1) \text{ ดัชนีความสำเร็จ} = \frac{\text{ผลงานที่ทำได้} \times 100}{\text{เป้าหมายที่กำหนด}}$$

$$1.2) \text{ การเบิกจ่ายงบประมาณ} = \frac{\text{งบประมาณที่เบิกจ่ายจริง} \times 100}{\text{งบประมาณตามแผน}}$$

2) การวัดประสิทธิผล เป็นการวัดผลสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการ แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ถ้ามีค่าเข้าใกล้ 100 แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

$$\text{ประสิทธิผล} = \frac{\text{จำนวนกิจกรรมที่บรรลุเป้าหมาย} \times 100}{\text{จำนวนกิจกรรมทั้งหมดภายใต้โครงการ}}$$

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

19

3) การวัดความคุ้มค่า เป็นการวัดผลกระทบที่เกิดต่อเกษตรกรที่โครงการคาดว่าจะเกิดขึ้น ถ้าผลกระทบที่เกิดขึ้นมีค่ามากกว่างบประมาณที่ลงทุน แสดงว่า การดำเนินงานโครงการมีความคุ้มค่า

$$\text{ความคุ้มค่า} = \frac{\text{ผลกระทบที่เกิดขึ้น (ที่เป็นมูลค่า)}}{\text{จำนวนงบประมาณที่ลงทุน}}$$

8.4.2 การวิเคราะห์ความพึงพอใจ รวมทั้งความคิดเห็นของเกษตรกรโดยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) แบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีการกำหนดค่าคะแนนสำหรับวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ค่าคะแนน	ผลการประเมินผล
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด
1.81 – 2.60	น้อย
2.61 – 3.40	ปานกลาง
3.41 – 4.20	มาก
4.21 – 5.00	มากที่สุด

9. นิยามศัพท์เฉพาะ

9.1 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice: GAP) หมายถึง ระบบการผลิต ที่ถูกต้องในฟาร์ม โดยพิจารณาตั้งแต่พื้นที่การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการจัดการหลังเก็บเกี่ยว เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ มีลักษณะตรงตามความต้องการ และมีความปลอดภัยต่อการบริโภค จำแนกเป็น (1) ด้านพืช มุ่งเน้นให้เกิดกระบวนการผลิตที่ได้ผลผลิตปลอดภัย ปลอดภัยจากศัตรูพืช และคุณภาพเป็นที่พึงพอใจของผู้บริโภค (2) ด้านปศุสัตว์ เป็นหลักเกณฑ์การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับสัตว์มาใช้ เพื่อยกระดับ การเลี้ยงสัตว์ และเพื่อให้เกษตรกร ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม มีความปลอดภัย และ (3) ด้านสัตว์น้ำ เป็นมาตรฐานการปฏิบัติทางการประมงที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นมาตรฐานและหลักเกณฑ์สำหรับ กระบวนการผลิต ผลผลิตและผลิตภัณฑ์ประมง

9.2 มาตรฐานการปฏิบัติทางการผลิตอาหารที่ดี (Good Manufacturing Practice: GMP) หมายถึง ข้อกำหนดขั้นต่ำที่ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้อาหารที่เหมาะสมสำหรับมนุษย์บริโภค ซึ่งเป็นการจัดการ ด้านความพร้อมของสภาวะแวดล้อมในกระบวนการผลิต เช่น ด้านอาคารสถานที่การผลิต สุขลักษณะส่วนบุคคล การควบคุมแมลงและสัตว์นำโรค การทำความสะอาดสถานที่ผลิต เครื่องจักรและ อุปกรณ์การผลิต การควบคุม น้ำใช้ในโรงงาน การควบคุมสารเคมี การระบุและการสอบกลับ ของผลิตภัณฑ์และการเรียกผลิตภัณฑ์คืน เป็นต้น

9.3 การวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤติที่ต้องควบคุม (Hazard Analysis and Critical Control Point: HACCP) หมายถึง การจัดการด้านการควบคุมกระบวนการผลิต (Process Control) โดยเน้นการจัดการจุด ที่ได้มีการวิเคราะห์แล้วว่าเป็นจุดที่สำคัญหรือวิกฤติในการควบคุมอันตรายไม่ให้ไปสู่ผู้บริโภค

9.4 มาตรฐานการวัดคุณภาพหน่วยงานมีระบบคุณภาพมาตรฐานสากล (International Organization for Standardization: ISO) หมายถึง มาตรฐานสากลหรือองค์การระหว่างประเทศ ว่าด้วยการมาตรฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการกำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศ และกิจกรรม

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

20

ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเศรษฐกิจ และจัดซื้อได้แย่ง รวมถึงการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ ตลอดจนการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ ในด้านวิชาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือการจัดระเบียบการค้าโลก

9.5 มาตรฐานอาหารฮาลาล หมายถึง กระบวนการผลิตที่ถูกต้องตามบัญญัติศาสนาอิสลาม ปราศจากสิ่งฮารอม คือสิ่งที่ต้องห้ามตามบัญญัติศาสนาอิสลาม อาทิ วัตถุดิบ ส่วนประกอบ สารปรุงแต่ง สารพิษ สิ่งปนเปื้อนต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์อาหารที่ดี ถูกสุขอนามัย มีคุณค่าทางอาหาร เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ

9.6 ระบบการรมที่ดีและเหมาะสม (Good Fumigation Practice: GFP) หมายถึง มาตรฐานสินค้าเกษตรที่กำหนดหลักปฏิบัติสำหรับกระบวนการรม (fumigation) ผลไม้สดด้วยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ เพื่อให้ได้ผลไม้สดที่ปลอดภัย มีคุณภาพเหมาะสมสำหรับการบริโภค และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

9.7 มาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ (Codex Alimentarius Commission: Codex) หมายถึง การกำหนดมาตรฐานอาหารให้เป็นมาตรฐานสากล มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องคุ้มครองสุขภาพอนามัยของผู้บริโภคและเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในด้านการค้าระหว่างประเทศ

9.8 ผู้ประกอบการ (Entrepreneur) หมายถึง เจ้าของหรือผู้จัดการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ซึ่งมีอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานในวิสาหกิจ ซึ่งเป็นผู้ที่รวบรวมปัจจัยการผลิตต่างๆ จากเกษตรกรมาผลิตสินค้าให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยได้รับผลตอบแทนคือกำไร (Profit)

10. แผนการปฏิบัติงาน

กิจกรรม	ปี 2563					ปี 2564						
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
11.1 ศึกษารายละเอียดข้อมูลโครงการ	←→											
11.2 จัดทำเค้าโครงการประเมินผล	←→											
11.3 เตรียมแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล				←→								
11.4 ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล						←→						
11.5 จัดทำรายงาน/ปรับปรุงและนำเสนอผลงาน									←→	←→		

11. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

12.1 ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการดำเนินงานต่อไป

12.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการประเมินผลใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและผู้ประกอบการ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

21

บรรณานุกรม

- จิระพันธ์ ชูจันทร์, เที่ยง บัวไหล และจุฑาทิพย์ สองเมือง. (2561). การวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุน ความสามารถในการทำกำไร และจุดคุ้มทุนระหว่างการผลิต ผักปลอดสารพิษกับการผลิตผักโดยใช้สารเคมี : กรณีศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วารสารเกษมบัณฑิต, 19(2), 106-116.
- จุฑามาศ คำสุนทร, พิระยศ แข็งขัน และกิตติ ศรีสะอาด. (2560). การศึกษาปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการรับรองมาตรฐานการผลิตข้าว GAP ในพื้นที่จังหวัดยโสธร. วารสารเกษตรพระวรุณ 82, 14(1), 3-11
- เจษฎา อังกาบสี. (2554). การพัฒนาแบบวัดเจตคติและกลยุทธ์ด้านอาชีพและการนำไปใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่มด้านอาชีพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐวุฒิ จันทอง และพหล ศักดิ์คะทนต์. (2561). การยอมรับการผลิตข้าวโพดตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรในจังหวัดอ่างทอง. วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร, 35(3), 53-62.
- บรรเทิง มาแสง. (2546). เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- พัชรภรณ์ เพ็ชรทอง. (2552). การยอมรับการปฏิบัติตามระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับเงาของเกษตรกร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มนัญญา เรืองวงศ์โรจน์. (2558). การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรผู้ผลิตพืช เทศบาลตำบลเกษตรพัฒนา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร. วารสารเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม, 14(2), 18-24.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2548). พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: ธรรมสารจำกัด.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. (2553). การวางแผนและการประเมินผลโครงการแบบมุ่งเน้นผลงานในภาครัฐ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภาส ทองสุข. (2552). พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: อินทภาษ.
- ศุภลักษณ์ ฮาร์ริสัน และคณะ. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับหญ้าแฝกโกลาของเกษตรกร. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2556). คู่มือการประเมินผล. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2559). การประเมินผลโครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน ปี 2557 - 2558. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

รายงานผลการปฏิบัติการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

22

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2560). *การประเมินผลโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพผลผลิต ภายใต้โครงการปรับโครงสร้างการผลิตข้าว ปี 2559*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สุภัทรา สุชะภัณท์, ปัญญา หมันเก็บ และธำรง เมฆโหรา. (2559) *ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหารขั้นต้น ของผู้ประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร*. วารสารเกษตรพระจอมเกล้า, 34(2), 85-93.

Rensis Likert. (1932). *A Technique for the Measurement of Attitudes*. *Archives of Psychology*. No. 140.

W.K.Kellogg Foundation. (2004). *Logic Model Development*. Battle Creek , MI: W.K.Kellogg Foundation.

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

เค้าโครงการประเมินผล

1. ชื่อเรื่อง การประเมินผลโครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร ปี 2562
2. ประเภทเอกสาร เอกสารประเมินผล
3. ชื่อผู้เสนอโครงการ นายสิทธิศักดิ์ ช่างเหล็ก (เศรษฐกรปฏิบัติการ)
ส่วนวิชาการการประเมินผล
ศูนย์ประเมินผล
4. ชื่อกรรมการหลัก

5. ความสำคัญของการประเมินผล

ปัญหาฝุ่นละอองในอากาศที่มีปริมาณสูงกว่าปกติทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ และเป็นอันตรายแก่มนุษย์ สัตว์ พืช และทรัพย์สินต่าง ๆ ทั้งยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน และเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก สาเหตุหลักของปัญหาฝุ่นละอองมาจากการเผาในที่โล่ง ซึ่งประกอบด้วยการเผาในเขตชุมชนพื้นที่ป่า และในพื้นที่เกษตร โดยการเผาในพื้นที่เกษตรมักทำหลังฤดูการเก็บเกี่ยว เพื่อเตรียมดินสำหรับการเพาะปลูกในฤดูกาลถัดไป การเผาในพื้นที่เกษตรส่งผลเสียต่อการทำอาชีพเกษตรกร เช่น ทำให้ดินเสื่อมโทรม ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกรและชุมชนใกล้เคียง เช่น ทำให้หลอดลมอักเสบ เป็นโรคหอบหืด โรคถุงลมโป่งพอง และก่อให้เกิดการระคายเคืองผิวหนังและดวงตา นอกจากนี้ยังสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจอีกด้วย

กรมส่งเสริมการเกษตรแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร โดยดำเนินการจัดทำโครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งโครงการดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 ในพื้นที่ประสบปัญหาการเผารุนแรง 10 จังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดน่าน เชียงราย ตาก ลำปาง พะเยา แพร่ เชียงใหม่ ลำพูน แม่ฮ่องสอน และอุดรดิตถ์ สำหรับในปี 2562 กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับงบประมาณจำนวน 16.2030 ล้านบาท และดำเนินการเพิ่มเติมในพื้นที่ที่มีการเผาสูง จำนวน 16 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ภาพสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครนายก นครพนม นครราชสีมา นครสวรรค์ บุรีรัมย์ ปราจีนบุรี พิจิตร เพชรบูรณ์ ร้อยเอ็ด ลพบุรี สกลนคร และอุดรธานี มีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความรู้ สร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการเผา รวมทั้งสร้างต้นแบบในการทำเกษตรปลอดการเผา โดยดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เจ้าหน้าที่ และเกษตรกร การนำร่องสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตรทดแทนการเผา และส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการปลูกพืช อีกทั้งมีการณรงค์เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์กระตุ้นจิตสำนึกเกษตรกรให้หยุดเผาในพื้นที่การเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยศูนย์ประเมินผลพิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการดังกล่าวเป็นการแก้ปัญหาหมอกพิษทางอากาศ และส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับแผนพัฒนาระบบ การจัดการสิ่งแวดล้อมภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน และนโยบายหลักของรัฐบาลด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน จึงทำการประเมินผลโครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร

6. วัตถุประสงค์ของการประเมินผล

เพื่อประเมินผลผลิต ผลลัพธ์ วิเคราะห์ผลกระทบและความคุ้มค่าของโครงการ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

2

7. ขอบเขตการประเมินผล

7.1 พื้นที่เป้าหมาย พื้นที่ 26 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดแพร่ น่าน พะเยา เชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน อุตรดิตถ์ ตาก แม่ฮ่องสอน กาญจนบุรี นครนายก นครราชสีมา นครสวรรค์ ปราจีนบุรี พิจิตร เพชรบูรณ์ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด นครพนม ลพบุรี สกลนคร และอุดรธานี

7.2 ประชากรเป้าหมาย 15,720 ราย จากเกษตรกร 3 กลุ่ม ได้แก่

7.2.1 กลุ่มนำร่องกลุ่มใหม่ (ปี 2562) จำนวน 30 กลุ่ม กลุ่มละ 120 ราย ในพื้นที่ 30 ตำบล ของ 10 จังหวัดทางภาคเหนือที่มีการเผารุนแรง

7.2.2 กลุ่มนำร่องกลุ่มเดิม (ปี 2560 และปี 2561) จำนวน 120 กลุ่ม กลุ่มละ 85 ราย ในพื้นที่ 120 ตำบล ของ 10 จังหวัดภาคเหนือที่มีการเผารุนแรง

7.2.3 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จำนวน 16 แห่ง แห่งละ 120 ราย ในพื้นที่ 16 จังหวัดที่มีการเผาสูง

7.2.4 เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการ จำนวน 26 จังหวัด

7.3 ระยะเวลาข้อมูล ข้อมูลผลการดำเนินงานปีงบประมาณ 2562 (ตุลาคม 2561 – กันยายน 2562)

8. การตรวจเอกสาร แนวคิด และทฤษฎี

8.1 การตรวจเอกสาร

8.1.1 การเผาในพื้นที่การเกษตร

ในปี 2556 ประเทศไทยมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมด 318.66 MtCO₂eq¹ โดยมาจากภาคการเกษตร 50.92 MtCO₂eq หรือคิดเป็นร้อยละ 15.98 ของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมด และกิจกรรมที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคการเกษตรมากที่สุด คือ การเพาะปลูกข้าว มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจก 27.86 MtCO₂eq หรือร้อยละ 54.72 รองลงมาเป็นดินที่ใช้ในการเกษตร 11.69 MtCO₂eq หรือร้อยละ 22.95 การปศุสัตว์ 6.00 MtCO₂eq หรือร้อยละ 11.79 การจัดการปศุสัตว์ 3.54 MtCO₂eq หรือร้อยละ 6.95 และการเผาเศษวัสดุการเกษตรในที่โล่ง 1.83 MtCO₂eq ร้อยละ 3.59 (Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning, 2017)

แม้ว่าการเผาในพื้นที่โล่งจะมีสัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับกิจกรรมทางการเกษตรอื่น แต่การเผาในพื้นที่การเกษตรก็ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และคุณภาพของอากาศเป็นอย่างมาก ซึ่งการเผาซึ่งอ้อมีอัตราการปล่อยมลพิษมากที่สุด รองลงมาเป็นฟางข้าว และซังข้าวโพดตามลำดับ (กิตติยาภรณ์ รองเมือง, 2558) นอกจากนี้ ในภาพรวมของทั้งประเทศ ผลของการเผาในที่โล่งส่งผลกระทบต่อความเข้มข้นของฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM₁₀) ร้อยละ 72 ของทั้งประเทศ ในขณะที่ภาคเหนือได้รับผลกระทบร้อยละ 94 ส่วนภาคอื่นได้รับผลกระทบอยู่ในช่วงร้อยละ 56 – 78 (ปฏิพัทธ์ วงศ์เรือง และสิทธิชัย พิมลศรี, 2561)

ด้านพฤติกรรมการเผาของเกษตรกร ส่วนใหญ่มาจากการเผาของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพด และจะมีการเผาสูงในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม โดยเฉพาะในช่วงบ่ายของวัน เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวสภาพอากาศที่มีความร้อนสูง มีลมแรง ฝนทิ้งช่วง รวมถึงความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศน้อย ทำให้ไฟลุกลามได้ง่าย และเร็ว อีกทั้งยังพบว่าการทำเกษตรผสมผสานมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM_{2.5}) น้อยกว่าการทำเชิงเดี่ยว (Arunrat, Pumijumnon and Sereenonchai, 2018) นอกจากนี้ยังพบว่า แม้เกษตรกรจะมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโลกร้อน และ

¹ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (Metric tons of carbon dioxide equivalent)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

3

การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ แต่ยังคงความรู้เกี่ยวกับก๊าซเรือนกระจกและเกษตรกรไม่ยอมรับปัญหาที่เกิดจากการเผา และเห็นว่าการใช้เทคโนโลยีเกล็ดตอซัง เพื่อลดการเผามีความยุ่งยาก อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนการผลิตข้าว โดยใช้เทคโนโลยีการเกล็ดตอซังกับการเผาตอซังพบว่ากลุ่มเกษตรกรที่เกล็ดตอซังใช้เมล็ดพันธุ์และปุ๋ยเคมี ในปริมาณที่ต่ำกว่ากลุ่มเกษตรกรที่เผาตอซัง แต่มีการใช้แรงงานและค่าใช้จ่ายในการเตรียมดินสูงกว่ากลุ่มเกษตรกรที่เผาตอซัง (รัชนิ์ สนทนก, 2554)

8.1.2 การสร้างเครือข่ายแก้ปัญหาการเผา

ด้านการสร้างเครือข่ายแก้ปัญหาการเผา ปังจัยและเงื่อนไขทำให้เกิดเครือข่ายการป้องกันปัญหาหมอกควันในเขตภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัด ได้แก่ โครงสร้างชุมชนขนาดเล็ก มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมใกล้เคียงกัน และความสัมพันธ์ของคนในชุมชนมีความใกล้ชิดกัน รวมถึงความใกล้ชิดกับหน่วยงานราชการในลักษณะไม่เป็นทางการมากกว่าแบบเป็นทางการ ในด้านการบริหารจัดการเครือข่ายพบว่า ระบบตัดสินใจแบบประชาคมในหมู่บ้านและการให้คำตอบแทนจริงในกิจกรรมการป้องกันปัญหาหมอกควันมีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการเครือข่าย (ฐานรินทร์ หาญเกียรติวงศ์ และคณะ, 2560) ในส่วนของการประสานความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนนั้น การอาศัยความสัมพันธ์ในลักษณะไม่เป็นทางการ มุ่งเน้นความสัมพันธ์ส่วนตัว และการพบปะพูดคุยกันระหว่างผู้มีส่วนร่วมในนโยบายหรือสมาชิกในเครือข่ายนโยบาย เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเครือข่ายการป้องกันปัญหาหมอกควัน (ฐานรินทร์ หาญเกียรติวงศ์, 2561)

นอกจากนี้ในการดำเนินนโยบายแก้ไขปัญหาหมอกควัน พบว่า ผู้นำชุมชนมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ด้วยเสียงตามสาย และการจัดทำประชาคมเพื่อแก้ปัญหาหมอกควัน แม้ว่าคนในชุมชนจะให้ความร่วมมือกับผู้นำเป็นอย่างดี แต่การสื่อสารเพื่อสร้างความตระหนักถึงปัญหาไฟป่าให้แก่ผู้ที่เผาป่าโดยตรงยังคงเป็นปัญหา รวมทั้งการขาดแคลนงบประมาณในการจ้างอาสาสมัครป้องกันไฟป่า และการไม่กล้าบังคับใช้ข้อตกลงในชุมชนของผู้นำ เพราะกลัวความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นตามมา ทำให้การแก้ปัญหาหมอกควันในชุมชนไม่มีประสิทธิผลมากนัก (วรนิษฐา คงสนุ่น, 2562)

การศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการเผาในพื้นที่เกษตรแม้จะส่งผลต่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจกน้อย เมื่อเทียบกับกิจกรรมอื่น ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะ ในพื้นที่ภาคเหนือ อันเนื่องมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจ รวมถึงการยอมรับในแนวทางการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตเพื่อลดการเผาของเกษตรกร อย่างไรก็ตามในการแก้ปัญหาการเผา และหมอกควันยังไม่มีมาตรการชัดเจน ในด้านการบูรณาการ และระดับความร่วมมือของเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ ในส่วนของผลกระทบการลดการเผาในพื้นที่โล่ง ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ รวมถึงสุขภาพของประชากร

8.2 แนวคิด และทฤษฎี

8.2.1 การประเมินผล

1) การประเมินผลโครงการ

Suchman (1967) ให้ความหมายของการประเมินโครงการไว้ว่าเป็นการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือเทคนิคทางสังคมศาสตร์แสวงหาข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้ของโครงการ เพื่อพิจารณาว่าโครงการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ ต่างจาก Worthen and Sander ที่ให้ความหมายของการประเมินว่าเป็นการพิจารณาคุณค่าของสิ่ง ๆ หนึ่ง ประกอบด้วย การจัดหาสารสนเทศเพื่อตัดสินคุณค่าของแผนงาน ผลผลิต กระบวนการ หรือการบรรลุวัตถุประสงค์ หรือการพิจารณาศักยภาพของทางเลือกต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ (อ้างถึงใน สำนักงานเศรษฐกิจ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

4

การเกษตร, 2556) ขณะที่ United Nations Evaluation Group (2016) ให้ความหมายการประเมินผลว่าเป็น การประเมินที่เป็นระบบและมีความเป็นกลางของกิจกรรม โครงการ โครงงาน ยุทธศาสตร์ นโยบาย หัวข้อ การ ดำเนินงานหรือประสิทธิภาพของสถาบันทำการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จที่คาดหวัง และไม่คาดหวัง โดยการแสดงให้เห็นผลลัพธ์ กระบวนการ ปัจจัยเชิงบริบทและกฎเกณฑ์ที่เหมาะสม เช่น ความสัมพันธ์ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ผลกระทบและความยั่งยืน การประเมินควรมีข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และมีหลักฐานเชิง ประจักษ์สำหรับการเสนอแนะ และเป็นบทเรียนสำหรับกระบวนการตัดสินใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้การประเมินผล หมายถึงกระบวนการของการวิเคราะห์ การจัดหา และการใช้ข้อมูลเชิงพรรณนาและการตัดสินใจเกี่ยวกับข้อดีและคุณค่าของเป้าหมาย การออกแบบ การใช้งาน และผลลัพธ์ของการดำเนินโครงการเพื่อเป็นแนวทางการตัดสินใจในการปรับปรุง การจัดทำรายงานความ รับผิดชอบ สร้างการตัดสินใจเชิงสถาบัน เผยแพร่และปรับปรุงความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้อง (Stufflebeam, 2003)

จากความหมายของการประเมินที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การประเมินผล หมายถึง กระบวนการตัดสินใจดีและคุณค่าของโครงการอย่างเป็นระบบและเป็นกลาง โดยการรวบรวมข้อมูลที่ เกี่ยวกับผลของการดำเนินงาน นำมาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้ว่าเป็นไปตามที่กำหนด หรือไม่ รวมถึงชี้ให้เห็นความคืบหน้า ปัญหา และข้อขัดข้องด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และผลกระทบที่เกิด จากการดำเนินงานโครงการ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในด้านการจัดการ ปรับปรุงกระบวนการทำงานของ โครงการหรือเพื่อเป็นบทเรียนสำเร็จและความล้มเหลวของการดำเนินงานโครงการ

2) ประเภทการประเมิน

การแบ่งประเภทของการประเมินผลมีหลายวิธี เช่น การแบ่งตามวัตถุประสงค์ ของการประเมิน การแบ่งตามลำดับเวลาของการประเมิน การแบ่งตามจุดมุ่งหมายของการประเมิน (สมคิด พรหมจ้อย, 2550) วิธีที่ได้รับการยอมรับมากที่สุด คือ การแบ่งประเภทตามจุดมุ่งหมายของการประเมิน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ (Fitzpatrick, Sanders and Worthen, 2011)

2.1) การประเมินเพื่อปรับปรุง (Formative Evaluation) เป็นการประเมินผล ของโครงการในขณะปัจจุบันและที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตหรือการประเมินผลก่อนโครงการ (Ex-ante Evaluation) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงโครงการให้ดียิ่งขึ้น โดยการนำเสนอผลการประเมินแก่ เจ้าของโครงการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การประเมินมักเป็นการประเมินโครงการเพียงบางขั้นตอน เช่น การวางแผนโครงการ ระหว่างการดำเนินการโครงการ เพื่อทำการวินิจฉัย ปรับปรุงผลการดำเนินงานโครงการ เป็นต้น

2.2) การประเมินเพื่อสรุปผล (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผล ของโครงการที่ดำเนินการแล้วหรือการประเมินหลังโครงการ (Ex-post Evaluation) เพื่อถอดบทเรียน ความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการ และเสนอต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการต่อไปใน อนาคตรวมถึงการขยายโครงการหรือไม่ อย่างไร การประเมินเป็นการประเมินโครงการทุกขั้นตอนเพื่อตัดสินใจ เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของโครงการโดยใช้ข้อมูลของโครงการมาตัดสินว่าโครงการผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หรือไม่

ความแตกต่างระหว่างการประเมินทั้ง 2 แบบสรุปได้ว่า การประเมินเพื่อ ปรับปรุงเป็นการประเมินโครงการในขั้นตอนของการดำเนินงานโครงการเพื่อปรับปรุงให้การดำเนินงาน โครงการมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในขณะที่การประเมินเพื่อสรุปผลเป็นการประเมินผลผลิตของโครงการว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

5

3) กระบวนการประเมิน

การประเมินเป็นการวิจัยรูปแบบหนึ่ง มีขั้นตอนกระบวนการ ได้แก่ วิเคราะห์โครงการที่จะประเมิน ระบุหลักการ และเหตุผลของการประเมิน กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการประเมิน กำหนดกรอบแนวทางการประเมินเกี่ยวกับตัวแปร ข้อมูล หรือตัวชี้วัดที่ต้องการศึกษา การสุ่มตัวอย่าง แหล่งข้อมูล และเกณฑ์การประเมิน เลือกวิธีการ และสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล เลือกสถิติเทคนิควิเคราะห์ข้อมูล ตัดสินคุณค่าจากข้อมูล และจัดทำรายงานการประเมินเพื่อนำเสนอผู้บริหารเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ (สมคิด พรหมจ้อย, 2550)

8.2.2 ตัวแบบเชิงตรรกะ (Logic Model)

ตัวแบบเชิงตรรกะ เป็นวิธีการสื่อที่เป็นระบบ และเห็นภาพได้ชัดเจนที่นำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรในการปฏิบัติงานของแผนงาน การจัดทำกิจกรรมและการเปลี่ยนแปลงหรือผลงานที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ (W.K. Kellogg Foundation, 2004)

ตัวแบบเชิงตรรกะ มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1) ทรัพยากรต่าง ๆ (Resources) เช่น คน เงิน การจัดการองค์การ และชุมชนที่แผนงานสามารถจัดหาได้เพื่อดำเนินงาน หรือที่เรียกว่า ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

2) กิจกรรมของแผนงาน (Program Activities) เป็นสิ่งที่แผนงานจัดทำโดยใช้ทรัพยากร กิจกรรมเป็นทั้งกระบวนการ เครื่องมือ เหตุการณ์ เทคโนโลยี และการกระทำที่เป็นส่วนที่แผนงานตั้งใจจะทำ กิจกรรมการพัฒนานี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง หรือผลงานที่ต้องบรรลุผลสำเร็จ ได้แก่ ผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impacts)

3) ผลผลิต (Outputs) เป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการจัดกิจกรรมของแผนงานและอาจครอบคลุมถึงประเภท ระดับ และเป้าหมายของการให้บริการที่ส่งมอบของแผนงาน

4) ผลลัพธ์ (Outcomes) เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ สถานภาพและระดับของหน้าที่การงานของผู้มีส่วนร่วมในแผนงาน ผลลัพธ์ระยะสั้นวัดได้ภายใน 1 - 3 ปี ผลลัพธ์ระยะยาว วัดได้ภายใน 4 - 6 ปี และนำไปสู่ผลกระทบได้ภายใน 7 - 10 ปี

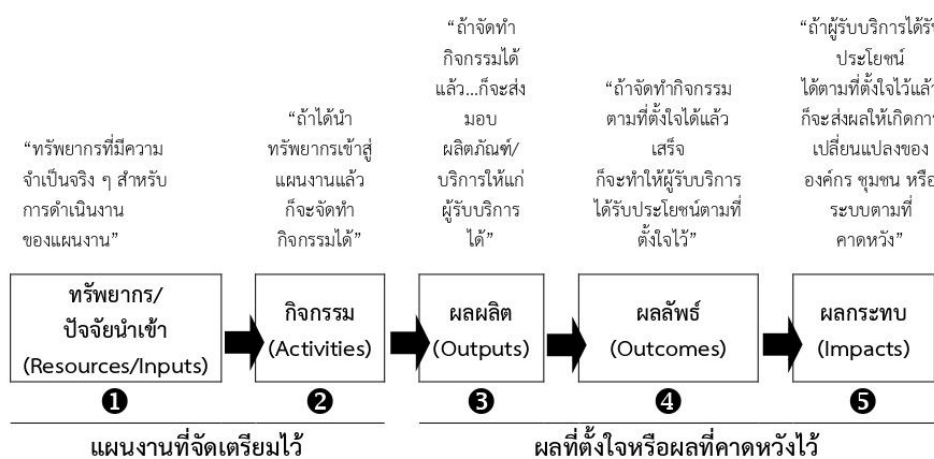
5) ผลกระทบ (Impacts) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งใจ และไม่ตั้งใจที่เกิดขึ้นในองค์การ ชุมชน หรือระบบ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการจัดทำกิจกรรมของแผนงานที่ปรากฏในช่วง 7 - 10 ปี ของการดำเนินงานตามแผนงาน ซึ่งโดยปกติมักจะทำการประเมินผลกระทบเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนงาน

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

6

นักประเมินผลบางท่านเห็นว่าตัวแบบเชิงตรรกะ เป็นทฤษฎีแผนงาน (Program Theory) เพราะฉะนั้นการอธิบายกระบวนการทำงานของแผนงานที่เป็นปัจจัย ซึ่งมีอิทธิพลต่อผลสุดท้ายที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดแผนงาน (ภาพที่ 1)

ที่มา: W.K. Kellogg Foundation, 2004.

ภาพที่ 1 ตัวแบบเชิงตรรกะ (Logic Model)

8.2.3 การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐาน เป็นกระบวนการตัดสินใจที่ช่วยให้นักวิจัยทำการตัดสินใจว่าสมมติฐานที่เกี่ยวกับประชากรที่ตั้งไว้นั้นจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธ ด้วยการศึกษาข้อมูลจากตัวอย่าง แล้วใช้กระบวนการการทดสอบสมมติฐานในการที่จะสรุปอ้างอิงไปสู่ประชากร การทดสอบสมมติฐานมีความเกี่ยวข้องกับสมมติฐานทางสถิติและระดับนัยสำคัญทางสถิติ ดังต่อไปนี้

สมมติฐานทางสถิติ (Statistical Hypothesis) เป็นสมมติฐานที่ตั้งขึ้นเพื่อใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งลักษณะของสมมติฐานการวิจัยจะแสดงในลักษณะของข้อความที่แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรหรือเป็นข้อความที่เป็นความคาดหวังของผู้วิจัยต่อสิ่งที่ศึกษา เป็นลักษณะของการคาดคะเนที่ยังไม่สามารถเชื่อถือได้ จนกว่าจะผ่านกระบวนการทดสอบสมมติฐาน

ในกระบวนการของการทดสอบสมมติฐานนั้น ผู้วิจัยจะทำการปรับสมมติฐานการวิจัยให้อยู่ในรูปของสมมติฐานทางสถิติ เพื่อให้ดำเนินการทดสอบสมมติฐานต่อไป โดยสมมติฐานทางสถิติเป็นสมมติฐานที่เขียนในลักษณะของสัญลักษณ์ทางสถิติ ในลักษณะของโครงสร้างทางคณิตศาสตร์ เพื่อให้สามารถทำการทดสอบด้วยวิธีการทางสถิติได้

สมมติฐานทางสถิติ จัดแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

4.1) สมมติฐานว่างหรือสมมติฐานหลัก (Null Hypothesis) นิยมเขียนด้วยสัญลักษณ์ H_0 เป็นสมมติฐานที่ระบุว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ทั้งนี้การเขียนสมมติฐานในรูปของพารามิเตอร์ที่แสดงถึงความไม่แตกต่างกัน

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

7

4.2) สมมติฐานทางเลือกหรือสมมติฐานรอง (Alternative Hypothesis) นิยมเขียนด้วยสัญลักษณ์ H_1 หรือ H_a สมมติฐานประเภทนี้เป็นสมมติฐานทางสถิติที่มีลักษณะตรงข้ามกับสมมติฐานว่าง หรือเป็นสมมติฐานทางสถิติที่แสดงให้เห็นว่ามีความแตกต่างระหว่างประชากรที่ศึกษาหรือตัวแปรที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กัน การเขียนสมมติฐานทางเลือก เขียนได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

4.2.1) การทดสอบสมมติฐานแบบด้านเดียว เป็นสมมติฐานทางสถิติที่กำหนดทิศทางของความแตกต่างในสิ่งที่ศึกษาชัดเจนว่าไปในทิศทางใด กล่าวคือ “มากกว่า” หรือ “น้อยกว่า” เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ตัวอย่างการเขียนสมมติฐานระหว่างค่าเฉลี่ย 2 ประชากรแบบมีทิศทาง ดังนี้

$$H_0: \mu \leq \mu_0$$

$$H_1: \mu > \mu_0$$

หรือ $H_0: \mu \geq \mu_0$

$$H_1: \mu < \mu_0$$

4.2.2) สมมติฐานแบบ 2 ด้าน เป็นสมมติฐานทางสถิติที่ไม่กำหนดทิศทางของความแตกต่างในสิ่งที่ศึกษาชัดเจนว่าไปในทิศทางใด เพียงแต่ระบุว่ามีความแตกต่าง ซึ่งไม่คำนึงว่าจะเป็นความแตกต่างในทิศทาง “มากกว่า” หรือ “น้อยกว่า” แต่อย่างใด ดังตัวอย่างการเขียนสมมติฐานแบบไร้ทิศทาง ดังนี้

$$H_0: \mu = \mu_0$$

$$H_1: \mu \neq \mu_0$$

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (level of significant) เป็นความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยกำหนดเอาไว้ล่วงหน้าของการทดสอบสมมติฐานแต่ละครั้ง เป็นลักษณะของโอกาสหรือความผิดพลาดในการตัดสินใจที่ทำการปฏิเสธสมมติฐานว่าง ทั้ง ๆ ที่สมมติฐานนั้นถูกต้อง นิยมเขียนสัญลักษณ์ของระดับนัยสำคัญด้วยสัญลักษณ์ “ α ” (Alpha) โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

- การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรเชิงอันดับ 2 กลุ่ม โดยทดสอบค่า t-test เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐาน (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2546) มีดังนี้

(1) ค่า Levene’s statistic for Equality of Variance (Levene’s test) ใช้เพื่อทดสอบความเท่ากันของค่าความแปรปรวน k ประชากร คำนวณโดยใช้สูตร ดังนี้

$$F = \frac{MSTrt}{MSE}$$

สถิติทดสอบ	F	มีองศาอิสระ k-1, n-k
โดยที่	F	คือ ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบ
		MSTrt คือ ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
		MSE คือ ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม
	K	คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	n	คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

8

(2) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดย
การทดสอบค่าสถิติ t-test เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐาน

(2.1) กรณีค่าความแปรปรวนของทั้ง 2 กลุ่มเท่ากัน

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{S_p \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}}}$$

สถิติทดสอบ t มีองศาอิสระ $n_1 + n_2 - 2$

และ

$$S_p = \sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}}$$

โดยที่

S_p คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวอย่างจากทั้ง 2 กลุ่ม

t คือ ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-test

x_1, x_2 คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 คือ ค่าความแปรปรวนของประชากรกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

(2.2) กรณีค่าแปรปรวนทั้ง 2 กลุ่มไม่เท่ากัน

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

สถิติทดสอบ t มีองศาอิสระ v

$$v = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{(S_1^2/n_1)^2}{n_1 - 1} + \frac{(S_2^2/n_2)^2}{n_2 - 1}}$$

โดยที่

t คือ ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-test

$\bar{x}_1, \bar{x}_2$ คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

S_1, S_2 คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

v คือ องศาอิสระ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

9

2.3) กรณีของการเปรียบเทียบตัวแปรสองกลุ่มที่จับคู่กัน หรือตัวแปรกลุ่มเดียวกัน แต่มีการเปรียบเทียบในช่วงเวลาที่ต่างกัน จะใช้การเปรียบเทียบตัวแปรเชิงอันดับที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (paired sample t-test) (Agresti, 2018)

$$t = \frac{\bar{D}_d}{\left(\frac{S_d}{\sqrt{n}}\right)}$$

และ

$$S_d = \sqrt{\frac{\sum (d_i - \bar{D}_d)^2}{n - 1}}$$

สถิติทดสอบ t มีองศาอิสระ n-1

โดยที่ t คือ ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบ t-test

d_i คือ ผลต่างของตัวแปรแต่ละคู่

$\bar{D}_d$ คือ ค่าเฉลี่ยของผลต่างแต่ละคู่

S_d คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่าง

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ดังนั้น ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะใช้การทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของตัวแปรเชิงอันดับที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (paired sample t-test) และใช้สมมติฐานหลักและสมมติฐานทางเลือกแบบ 2 ด้าน เพื่อทดสอบค่าเฉลี่ยระหว่าง ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

8.2.5 การวัดทัศนคติ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2556 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) บัญญัติศัพท์ว่า ทัศนคติ ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษคำว่า Attitude มาจากภาษาละตินคำว่า Aptus หมายถึง ทำที่หรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นอกจากนี้คำว่า ทัศนคติ ยังมีคำจำกัดความว่า การประเมินหรือการตัดสินเกี่ยวกับความชอบ หรือไม่ชอบในวัตถุ สิ่งของ บุคคล หรือเหตุการณ์ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของคนเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง หรือเป็นท่าที หรือแนวโน้มส่วนบุคคลที่แสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจเป็นบุคคล กลุ่มคน ความคิด และสิ่งของที่ได้รับ (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2548) และ (วิภาส ทองสุข, 2552)

การวัดทัศนคติโดยตรงทำได้ยาก เนื่องจากเป็นการวัดความรู้สึก นึกคิด ที่แฝงอยู่ในตัวบุคคลตามความหมายข้างต้น ดังนั้นการประเมินค่าทัศนคติของบุคคลในเรื่องต่าง ๆ จึงเป็นการวัดทางอ้อม เช่น การถามสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการวัด โดยให้บุคคลเป้าหมายเป็นผู้ตอบ ให้คะแนน หรือประเมินค่าจากคำตอบตามความคิดเห็นต่าง ๆ ที่มี (เจษฎา อังกาบสี, 2554)

การวัดทัศนคติมีความสำคัญ 4 ประการ คือ

1) การวัดทัศนคติเพื่อทำนาย เป็นการวัดทัศนคติที่ทำนายว่าบุคคลนั้นมี
ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ และกระทำไปอย่างไร

2) การวัดทัศนคติเพื่อเข้าใจเหตุและผล เป็นการวัดทัศนคติจากการกระทำว่า
ทำไมบุคคลนั้น ถึงทำเรื่องต่าง ๆ ด้วยเหตุผลใด

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

10

3) การวัดทัศนคติเพื่อหาทางป้องกัน เป็นการวัดทัศนคติเพื่อประเมินความคิดเห็นของคนคนหนึ่ง เช่น การรับบุคคลเข้าเป็นแพทย์ พยาบาล นักบิน อาจารย์ จำเป็นต้องได้ทัศนคติที่ดีและเหมาะสมต่ออาชีพนั้น มิฉะนั้นอาจทำให้เกิดผลเสียต่อผู้ที่เกี่ยวข้องได้

4) การวัดทัศนคติเพื่อหาทางแก้ไข เนื่องจากแต่ละคนมีทัศนคติที่แตกต่างกัน คนในสังคมจึงอาจมีทัศนคติที่สอดคล้อง หรือไม่สอดคล้องในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ ดังนั้นการวัดทัศนคติจะช่วยแก้ไขให้บุคคลที่มีทัศนคติที่ไม่ดี/ไม่สอดคล้องกับจริยธรรม คุณธรรมของสังคม

โดยมีวิธีการวัดทัศนคติที่ได้รับความนิยม ได้แก่ (ลัว่น สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538)

1) การวัดทัศนคติของเธอร์สโตน (Thurstone) เป็นการวิเคราะห์ค่าความคิดเห็น (Scale Value) ก่อนนำไปใช้จริง เนื่องจากเราไม่สามารถวัดทัศนคติของบุคคลได้โดยตรง จึงต้องวัดจากความคิดเห็นของบุคคล โดยแบ่งความรู้สึกรวมออกเป็น 11 ช่วง เท่า ๆ กัน และกำหนดค่าน้ำหนักในแต่ละช่วงชัดเจน

2) การวัดทัศนคติตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) เป็นการวิเคราะห์ค่าความคิดเห็นหลังจากนำไปทดลองใช้แล้ว การวัดทัศนคติของลิเคิร์ตสามารถแบ่งระดับการวัดเป็นมาตราส่วน 5 ระดับโดยแต่ละระดับมีความต่อเนื่องจากการเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ละระดับกำหนดคะแนนเป็น 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ การวัดแบบนี้นิยมใช้กันทั่วไป เพราะสร้างได้ง่าย และใช้ได้ผลดี

3) การวัดทัศนคติตามวิธีของออสกู๊ด (Osgood) การวัดแบบนี้ใช้คำคุณศัพท์อธิบายคุณลักษณะของสิ่งทีวัดออกเป็นคำตรงกันข้ามกัน เช่น ดี - เลว ชอบ - ไม่ชอบ เป็นต้น การวัดแบบนี้ประกอบด้วยข้อที่ให้เลือก 7 ข้อ

การประเมินผลครั้ง ใช้การวัดทัศนคติแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) กล่าวคือ กำหนดระดับค่าคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ และกำหนดเกณฑ์คะแนนแต่ละระดับ ด้วยวิธีการคำนวณดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

โดยที่

คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุดในคำถาม

คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุดในคำถาม

จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนดไว้

จากสูตรคำนวณดังกล่าว เมื่อแทนค่าในสูตรคำนวณข้างต้นจะได้ช่วงคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.80 จากนั้นนำช่วงคะแนนนี้ไปกำหนดเกณฑ์ในแต่ละระดับได้ ดังนี้

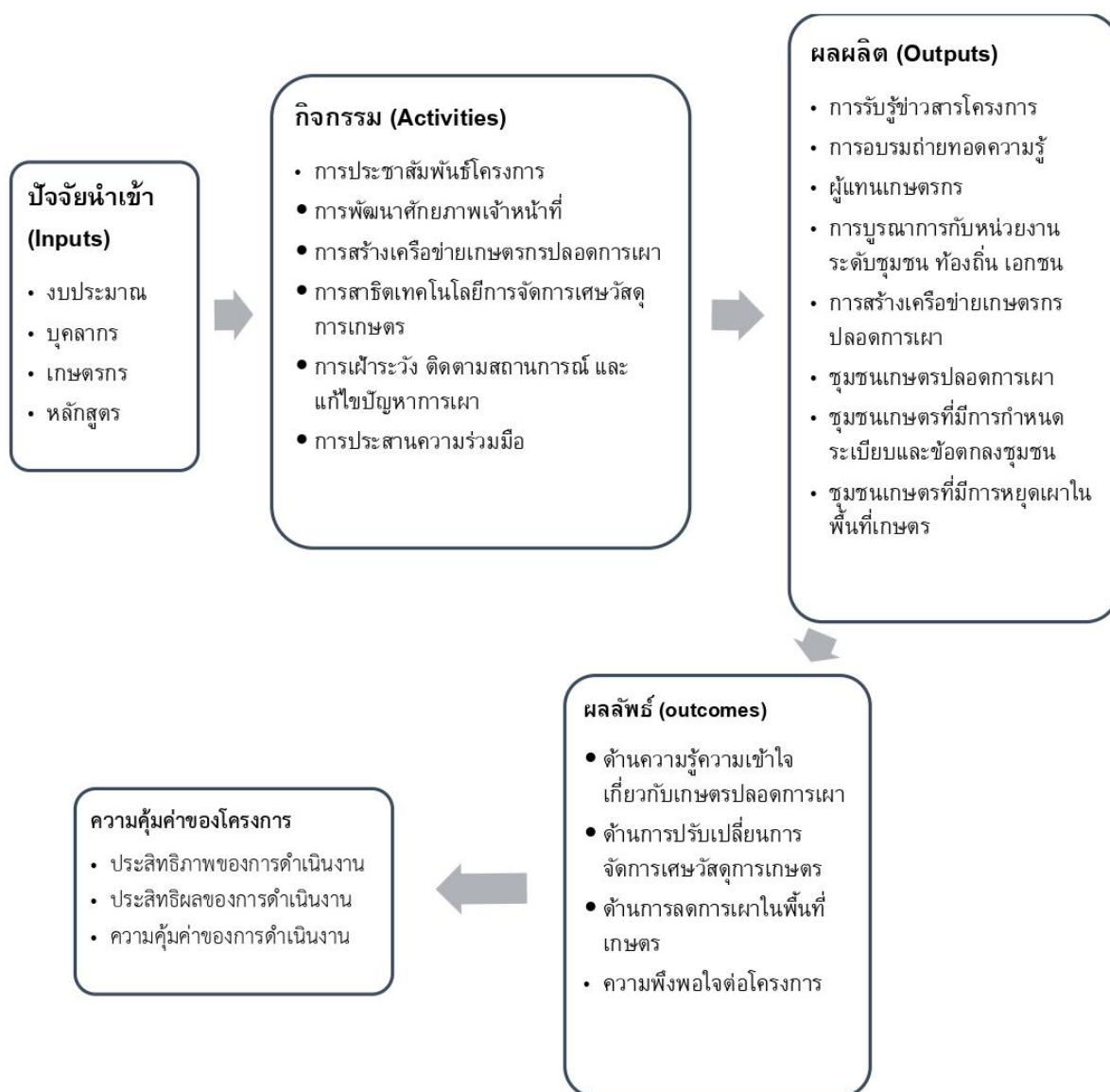
ค่าคะแนน	การแปลผล
4.21 - 5.00	มากที่สุด
3.41 - 4.20	มาก
2.61 - 3.40	ปานกลาง
1.81 - 2.60	น้อย
1.00 - 1.80	น้อยที่สุด

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

11

8.3 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดการประเมินผล

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

12

9. วิธีการประเมินผล

9.1 รูปแบบการประเมินผล

การศึกษานี้ นำแนวคิด Logic Model มาประยุกต์ใช้ และสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินครั้งนี้ ซึ่งจะประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) รวมถึงประเมินผลกระทบทางด้านสุขภาพจากการดำเนินโครงการ การประเมินในแต่ละด้านมีประเด็นที่พิจารณาดังนี้

9.1.1 ด้านปัจจัยนำเข้า มีประเด็นพิจารณา คือ งบประมาณ บุคลากร เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และหลักสูตรการฝึกอบรม

9.1.2 ด้านกิจกรรม มีประเด็นพิจารณา คือ การประชาสัมพันธ์โครงการ การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ การสร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา การสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตร การเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์และแก้ปัญหาการเผา และการประสานความร่วมมือ

9.1.3 ด้านผลผลิต มีประเด็นพิจารณา คือ การรับรู้ข่าวสารโครงการ การอบรมถ่ายทอดความรู้ ผู้แทนเกษตรกร การบูรณาการกับหน่วยงานระดับชุมชน ท้องถิ่น เอกชน การสร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา ชุมชนเกษตรกรปลอดการเผา ชุมชนเกษตรกรที่มีการกำหนดระเบียบและข้อตกลงชุมชน และชุมชนเกษตรกรที่มีการหยุดเผาในพื้นที่เกษตร

9.1.4 ด้านผลลัพธ์ มีประเด็นพิจารณา คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรปลอดการเผา การปรับเปลี่ยนการจัดการเศษวัสดุ การลดการเผาในพื้นที่เกษตร และความพึงพอใจต่อโครงการ

9.1.5 ด้านผลกระทบ มีประเด็นพิจารณา คือ ค่าใช้จ่ายในการผลิต และผลผลิตที่ได้

9.1.6 ความคุ้มค่าของโครงการ มีประเด็นพิจารณา คือ การประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ

9.2 ประเภทการประเมินผล

การประเมินผลครั้งนี้เป็นการประเมินผลเพื่อสรุปผล (Summative Evaluation) เนื่องจากโครงการดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว และทำการประเมินผลโครงการที่ดำเนินในปี 2562 เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ประเมินผลได้ ผลลัพธ์ และผลกระทบของโครงการที่ดำเนินการในปี 2562

9.3 แผนแบบการประเมินผล

การประเมินผลครั้งนี้เป็นการประเมินผลลัพธ์ ในปี 2562 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยเปรียบเทียบผลของโครงการกับวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ และประเมินผลกระทบของโครงการ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดตามตัวชี้วัด เพื่อเสนอข้อมูลให้กับผู้บริหารโครงการเพื่อประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขโครงการให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

13

9.4 ประเด็น และตัวชี้วัด

จากรูปแบบการประเมินผล และกรอบแนวคิดในการประเมินผลดังกล่าวข้างต้น
 นำมากำหนดประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมินผล โดยรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
1.1. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	- งบประมาณที่เบิกจ่ายเปรียบเทียบกับที่ได้รับจัดสรร - ความเพียงพอของงบประมาณ - ความทันเวลาของงบประมาณ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 96 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของ แผนการดำเนินงาน
1.2. บุคลากร	- จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่	ไม่น้อยกว่า 1 รายต่อกลุ่ม
1.3. เกษตรกร	- จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	ไม่น้อยกว่า 15,720 ราย
1.4. หลักสูตร	- จำนวนหลักสูตรที่ถ่ายทอดให้เจ้าหน้าที่ - จำนวนหลักสูตรที่ถ่ายทอดให้เกษตรกร	ไม่น้อยกว่า 1 หลักสูตร ไม่น้อยกว่า 1 หลักสูตร
2. กิจกรรม (Activities)		
2.1 การประชาสัมพันธ์โครงการ	- จำนวนช่องทางการประชาสัมพันธ์โครงการ - ร้อยละของหน่วยงานที่มีการรณรงค์ลดการเผาของ หน่วยงานระดับจังหวัด - ร้อยละของหน่วยงานที่มีการจัดทำสื่อถ่ายทอดความรู้/ เอกสาร	ไม่น้อยกว่า 1 ช่องทาง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2.2 การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่	- จำนวนการอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เจ้าหน้าที่ - จำนวนการจัดประชุมชี้แจงโครงการแก่เจ้าหน้าที่ระดับ อำเภอ	ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง
2.3 การสร้างเครือข่ายเกษตรกร ปลอดการเผา	- ร้อยละที่มีของหน่วยงานการวิเคราะห์ปัญหา สถานการณ์การผลิต และความพร้อมของชุมชน - ร้อยละของหน่วยงานที่มีการกำหนดหลักเกณฑ์การ คัดเลือกผู้แทนเกษตรกร - ร้อยละของชุมชนที่มีการกำหนดระเบียบและข้อตกลง - จำนวนการจัดประชุม/จัดเวทีชุมชนในพื้นที่ - ร้อยละของชุมชนที่มีการสร้างสตัยบันปลอดการเผา	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2.4 การเฝ้าระวัง ติดตาม สถานการณ์ และแก้ไขปัญหา การเผา	- ร้อยละของการเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์การเผาใน พื้นที่เกษตรของหน่วยงาน ชุมชน	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2.5 การประสานความร่วมมือ	- ร้อยละของการบูรณาการกับชุมชน ท้องถิ่น เอกชนใน ระดับพื้นที่	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

14

ตารางที่ 1 ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
3. ผลผลิต (Outputs)		
3.1 การรับรู้ข่าวสารโครงการ	- จำนวนช่องทางที่เกษตรกรรับรู้ข่าวสารโครงการ	ไม่น้อยกว่า 1 ช่องทาง
3.2 การอบรมถ่ายทอดความรู้ การหยุดเผา	- จำนวนเกษตรกรที่ผ่านการอบรม - จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ผ่านการอบรม	ไม่น้อยกว่า 15,720 ราย ไม่น้อยกว่า 100 ราย
3.3 ผู้แทนเกษตรกร	- จำนวนผู้แทนเกษตรกรในพื้นที่	ไม่น้อยกว่า 1 รายต่อกลุ่ม
3.4 การบูรณาการกับหน่วยงาน ระดับชุมชน ท้องถิ่น เอกชน	- จำนวนหน่วยงานที่มีการบูรณาการในพื้นที่	ไม่น้อยกว่า 1 หน่วยงาน
3.5 การสร้างเครือข่ายเกษตรกร ปลอดการเผา	- จำนวนเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา	ไม่น้อยกว่า 150 เครือข่าย
3.6 ชุมชนเกษตรปลอดการเผา	- จำนวนชุมชนเกษตรปลอดการเผา	ไม่น้อยกว่า 150 แห่ง
3.7 ชุมชนเกษตรที่มีการกำหนด ระเบียบและข้อตกลงชุมชน	- จำนวนชุมชนเกษตรที่มีการกำหนดระเบียบและ ข้อตกลงชุมชน	ไม่น้อยกว่า 150 แห่ง
3.8 การสาธิตเทคโนโลยีการจัดการ เศษวัสดุการเกษตร	- จำนวนพื้นที่ที่มีการสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษ วัสดุทางการเกษตร	ไม่น้อยกว่า 70 ตำบล
3.9 ชุมชนเกษตรที่มีการหยุดเผาใน พื้นที่เกษตร	- จำนวนชุมชนเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีการจัดการ เศษวัสดุการเกษตรทดแทนการเผา - จำนวนการรายงานการเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ ช่วงวิกฤต - จำนวนชุมชนเกษตรที่มีการหยุดเผาในพื้นที่เกษตร	ไม่น้อยกว่า 150 แห่ง ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง ไม่น้อยกว่า 150 แห่ง
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
4.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเกษตรปลอดการเผา	- ระดับความรู้เกี่ยวกับการลดการเผา - ร้อยละของเกษตรกรที่นำความรู้ไปปฏิบัติ	ไม่น้อยกว่าระดับ 6 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
4.2 ด้านการปรับเปลี่ยนการ จัดการเศษวัสดุการเกษตร	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการ ปรับเปลี่ยนการจัดการเศษวัสดุ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
4.3 ด้านการลดการเผาในพื้นที่ เกษตร	- ร้อยละของเกษตรกรที่ไม่กลับไปเผาอีก - ร้อยละของเกษตรกรที่ขยายความรู้ให้แก่เกษตรกร รายอื่น - จำนวนพื้นที่การเกษตรปลอดการเผา	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ไม่น้อยกว่า 100,000 ไร่
4.4 ความพึงพอใจต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ - ระดับความพึงพอใจของเกษตรกร	ไม่น้อยกว่าระดับมาก ไม่น้อยกว่าระดับมาก
5. ความคุ้มค่าของโครงการ		
5.1 ประสิทธิภาพของการ ดำเนินงาน	- ร้อยละของผลงานที่ทำได้จริง	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
5.2 ประสิทธิภาพของการ ดำเนินงาน	- ร้อยละของความสำเร็จในการบรรลุ เป้าหมายของ โครงการ	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80
5.3 ความคุ้มค่าของการ ดำเนินงาน	- ความคุ้มค่าของการดำเนินงาน (มูลค่าผลกระทบด้านที่ เกิดขึ้น เทียบกับงบประมาณที่ใช้ไป)	ไม่น้อยกว่า 1

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

15

9.5 การรวบรวมข้อมูล

9.5.1 วิธีการรวบรวมข้อมูล การประเมินผลครั้งนี้มุ่งประเมินมูลค่าทางสิ่งแวดล้อมของโครงการส่งเสริมการหยุดการเผาในพื้นที่การเกษตร โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากเอกสารทางวิชาการ เก็บข้อมูลทางสถิติจากหน่วยงานต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

9.5.2 แหล่งข้อมูล การประเมินโครงการส่งเสริมการหยุดการเผาในพื้นที่การเกษตร มีวิธีดำเนินการศึกษาจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท ดังนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ประชากรเป้าหมายของโครงการ ประกอบด้วยเกษตรกร จำนวน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มนาร่องใหม่ จำนวน 30 กลุ่ม กลุ่มละ 120 ราย กลุ่มนาร่องเดิม จำนวน 120 กลุ่ม กลุ่มละ 85 ราย และศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จำนวน 16 แห่ง แห่งละ 120 ราย รวมทั้งสิ้น 15,720 ราย

1.1) การกำหนดขนาดตัวอย่าง การดำเนินงานโครงการมีลักษณะเป็น การส่งเสริมแบบต่อเนื่อง ดังนั้นจึงกำหนดจากประชากรในปี 2562 โดยใช้ Rule of Thumb ในการคำนวณ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 2.5 ของประชากร (Neuman, 1991) คำนวณขนาดตัวอย่างได้ 393 ราย

1.2) การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่นาร่องกลุ่มเดิม พื้นที่นาร่องกลุ่มใหม่และพื้นที่ ศพก. ที่มีการเผาสูง ซึ่งจะได้เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่นาร่องเดิม 255 ราย พื้นที่นาร่องใหม่ 90 ราย และพื้นที่ ศพก. ที่มีการเผาสูง 48 ราย ทำการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใส่คืน (Sampling without Replacement) โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มประชากร	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
กลุ่มนาร่องเดิม	10,200	255
กลุ่มนาร่องใหม่	3,600	90
พื้นที่ ศพก.	1,920	48
รวม	15,720	393

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ของกรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) กรมควบคุมโรค และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

9.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ในเชิงตัวเลขโดยใช้

9.6.1 สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) สำหรับอธิบายลักษณะของข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม ได้แก่ ผลรวม ค่าร้อยละ สัดส่วน และค่าเฉลี่ย โดยการแจกแจงความถี่ จัดกลุ่ม จัดประเภทของข้อมูล แล้วนำมาเสนอในรูปตาราง และแผนภูมิ เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่เป็นตัวเลขหรืออธิบายให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในแต่ละตัวชี้วัดของการประเมินผล เช่น เปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับเป้าหมาย เป็นต้น

9.6.2 สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) สำหรับการศึกษาเปรียบเทียบผลของโครงการการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ของเกษตรกรก่อนเข้าร่วมโครงการและหลังเข้าร่วมโครงการ วิเคราะห์โดยใช้สถิติจำนวน ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

16

การเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ โดยการทดสอบค่าสถิติ t-test สำหรับตัวแปรเชิงอันดับที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สมมติฐานหลัก และสมมติฐานทางเลือก หากการทดสอบสมมติฐานปฏิเสธสมมติฐานหลัก ในการประเมินผลของโครงการ ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตรมีสมมติฐานดังนี้

1) ด้านค่าใช้จ่ายในการผลิต

1.1) ค่าใช้จ่ายในการเตรียมดิน

H_0 : ค่าใช้จ่ายในการไถเตรียมดินหลังเข้าร่วมโครงการไม่แตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

H_1 : ค่าใช้จ่ายในการไถเตรียมดินหลังเข้าร่วมโครงการแตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

2) ด้านการใช้แรงงานและการดูแลรักษา

2.1) ค่าแรงในการใส่ปุ๋ย

H_0 : ค่าแรงในการใส่ปุ๋ยหลังเข้าร่วมโครงการไม่แตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

H_1 : ค่าแรงในการใส่ปุ๋ยหลังเข้าร่วมโครงการแตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

2.2) ค่าแรงในการกำจัดวัชพืช

H_0 : ค่าแรงในการกำจัดวัชพืชหลังเข้าร่วมโครงการไม่แตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

H_1 : ค่าแรงในการกำจัดวัชพืชหลังเข้าร่วมโครงการแตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

2.3) ค่าแรงในการกำจัดศัตรูพืช

H_0 : ค่าแรงในการกำจัดศัตรูพืชหลังเข้าร่วมโครงการไม่แตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

H_1 : ค่าแรงในการกำจัดศัตรูพืชหลังเข้าร่วมโครงการแตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

3) ด้านค่าวัสดุที่ใช้ในการผลิต

3.1) ค่าเมล็ดพันธุ์

H_0 : ค่าเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ในการผลิตหลังเข้าร่วมโครงการไม่แตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

H_1 : ค่าเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ในการผลิตหลังเข้าร่วมโครงการแตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

3.2) ค่าปุ๋ยเคมี

H_0 : ค่าปุ๋ยเคมีที่ใช้ในการผลิตหลังเข้าร่วมโครงการไม่แตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

H_1 : ค่าปุ๋ยเคมีที่ใช้ในการผลิตหลังเข้าร่วมโครงการแตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

17

3.3) ค่าปุ๋ยอินทรีย์

H₀: ค่าปุ๋ยอินทรีย์ที่ใช้ในการผลิตหลังเข้าร่วมโครงการไม่แตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

H₁: ค่าปุ๋ยอินทรีย์ที่ใช้ในการผลิตหลังเข้าร่วมโครงการแตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

3.4) ค่ายาและสารเคมี

H₀: ค่ายาและสารเคมีที่ใช้ในการผลิตหลังเข้าร่วมโครงการไม่แตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

H₁: ค่ายาและสารเคมีที่ใช้ในการผลิตหลังเข้าร่วมโครงการแตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

2) ด้านผลผลิต

H₀: ผลผลิตที่ได้หลังเข้าร่วมโครงการไม่แตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

H₁: ผลผลิตที่ได้หลังเข้าร่วมโครงการแตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

9.6.2 การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ

1) การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน เป็นการวัดจากผลงานที่ทำได้เปรียบเทียบกับเป้าหมาย แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ถ้าดัชนีความสำเร็จมีค่าเข้าใกล้ 100 แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีวิธีคิด ดังนี้

$$\text{ดัชนีความสำเร็จ} = \frac{\text{ผลงานที่ทำได้} \times 100}{\text{เป้าหมายที่กำหนด}}$$

2) การวัดประสิทธิผล เป็นการวัดผลสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการ แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ถ้าค่าที่ได้เข้าใกล้ 100 แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

$$\text{ประสิทธิผล} = \frac{\text{วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่บรรลุ} \times 100}{\text{วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายทั้งหมดของโครงการ}}$$

3) การวัดความคุ้มค่า เป็นการวัดมูลค่าของผลกระทบที่เกิดต่อเกษตรกรและสังคม โดยรวมจากการลดการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร เทียบกับงบประมาณที่ใช้ไป ถ้าที่เกิดขึ้นมีค่ามากกว่างบประมาณที่ใช้ไป แสดงว่า การดำเนินงานโครงการมีความคุ้มค่า

$$\text{ความคุ้มค่า} = \frac{\text{มูลค่าของผลกระทบที่เกิดขึ้น}}{\text{งบประมาณที่ใช้ไป}}$$

10. นิยามศัพท์เฉพาะ

10.1 การเผาในพื้นที่การเกษตร หมายถึง ไฟไหม้ การเผาไหม้ หรือไฟคุกรุ่นใด ๆ หรือการเผาวัสดุใด ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่การเกษตร โดยที่ฟืน ควัน ก๊าซ และสารพิษอื่น ๆ จากการเผาไหม้สามารถแพร่กระจายไปในบรรยากาศ

10.2 ก๊าซเรือนกระจก คือ ก๊าซที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์และมีศักยภาพทำให้โลกร้อน ได้แก่ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂), ก๊าซ มีเทน (CH₄) ก๊าซไนตรัสออกไซด์ (N₂O) และก๊าซฟลูออโรคาร์บอน

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

18

10.3 โรคจากปัญหาหมอกควัน หมายถึง กลุ่มโรคที่เกิดจากปัญหาหมอกควัน ได้แก่ โรคหัวใจหรือหลอดเลือด (Cardiovascular Disease) กลุ่มอาการโรคปอด (Pneumoconiosis) โรคตาอักเสบ (Uveitis) และโรคผิวหนังอักเสบ (Allergic Contact Dermatitis)

11. แผนปฏิบัติงาน และงบประมาณ

กิจกรรม	ระยะเวลาการประเมินโครงการ												งบประมาณ ที่ได้รับ
	ปี 2563			ปี 2564									
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
1. ศึกษารายละเอียด ข้อมูลโครงการ	↔												150,000
2. จัดทำเค้าโครง การประเมินผล	↔	↔											
3. เตรียมแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูล													
- เตรียมแบบสอบถาม			↔	↔									
- เก็บรวบรวมข้อมูล				↔	↔	↔							
4. ประมวลผลและ วิเคราะห์ข้อมูล							↔	↔	↔				
5. จัดทำรายงาน										↔	↔		
6. ปรับปรุงรายงานตาม ข้อคิดเห็น												↔	
7. จัดทำรายงานฉบับ สมบูรณ์												↔	

12. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาวางแผนปรับปรุงแก้ไขโครงการ หรือเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินโครงการให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

19

บรรณานุกรม

- กิตติยาภรณ์ รองเมือง. (2558). *การประเมินการปลดปล่อยมลพิษจากการเผาไหม้เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในที่โล่งแจ้ง*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเกษตรและอาหาร สำนักวิชา วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2546). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล (พิมพ์ครั้งที่ 6)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจษฎา อังกาบสี. (2554). *การพัฒนาแบบวัดเจตคติและกลยุทธ์ด้านอาชีพและการนำไปใช้ในการให้คำปรึกษา กลุ่มด้านอาชีพ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ.
- ฐานรินทร์ หาญเกียรติวงศ์, รวิภา ธรรมโชติ, ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์ และจิรพรรณ เดชานินนธ์. (2560). *เครือข่าย การป้องกันปัญหาหมอกควันในเขตภาคเหนือตอนบน. วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*. ปีที่ 7 (3) (กันยายน - ธันวาคม 2560)
- ฐานรินทร์ หาญเกียรติวงศ์. (2561). *เครือข่ายนโยบายปัญหาหมอกควันในพื้นที่โครงการพัฒนาอยตุง (พื้นที่ ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ. วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์* ปีที่ 8 (3) (กันยายน - ธันวาคม 2561)
- ปฏิพัทธ์ วงศ์เรือง และสิทธิชัย พิมพ์ศรี (2561). *การประเมินผลกระทบจากการเผาชีวมวลต่อระดับฝุ่นละออง ขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM10) ในช่วงที่มีปัญหาหมอกควันในพื้นที่ประเทศไทยโดยใช้แบบจำลอง WRF - CMAQ. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี* ปีที่ 26 (1) (มกราคม - กุมภาพันธ์ 2561).
- พันธิต ปิมทะดิษ, มนตรี สิงหะวาระ, อารีย์ เชื้อเมืองพาน และวิมล วงษ์ดีไทย. (2561). *ความเต็มใจจ่ายและ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อข้าวปลอดสาร. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้* ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม - มิถุนายน 2561.
- วรินยุพา คงสุนัน. (2562). *บทบาทผู้นำชุมชนในการดำเนินนโยบายแก้ไขปัญหามลพิษของตำบลแม่กา อำเภอมือง จังหวัดพะเยา ในปี 2560. วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์* ปีที่ 10 (1) (มกราคม-มิถุนายน 2562)
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 : เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 4 ธันวาคม 2554*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2548). *พฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมสาร จำกัด.
- วิภาส ทองสุข. (2552). *พฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด อาร์ต โปรเกส.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสน.
- รัชนี้ สนทนก. (2554). *เศรษฐกิจการใช้เทคโนโลยีการไหลกลับเพื่อบรรเทาภาวะโลกร้อน*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน เศรษฐกิจการเกษตร
- สมคิด พรหมจ้อย. (2550). *เทคนิคการประเมินโครงการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). นนทบุรี: จตุพร ดีไซน์
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2556). *คู่มือการประเมินผล*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- Ahmed, U. S., & Gotoh, K. (2006). *Cost-Benefit Analysis of Environmental Goods by Applying Contingent Valuation Method*. Springer-Verlag Tokyo.
- Agresti, A. (2018). *Statistical methods for the social sciences*. Fifth edition. Boston: Pearson.

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

20

- Arunrat, N., Pumijumnong, N. and Sereenonchai, S. (2018). Air-Pollutant Emissions from Agricultural Burning in Mae Chaem Basin, Chiang Mai Province, Thailand. *Atmosphere*, 9, 145. DOI:10.3390/atmos9040145
- Fitzpatrick, J., Sanders, J., Worthen, B. (2011). *Program evaluation: alternative approaches and practical guidelines*. 4th edition. New Jersey: Pearson Education, Inc.
- Neuman, W. L. (1991). *Social Research Method: Qualitative and Quantitative Approaches*. Allyn and Bacon, Boston, MA.
- Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning. (2017). *Second Biennial Update Report of Thailand*. Bangkok: Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning.
- Stufflebeam, D. L. (2003) *THE CIPP Model for Evaluation: An Update, a Review of the Model's Development, a Checklist to Guide Implementation*. 2003 Annual Conference of the Oregon Program Evaluators Network, Portland.
- United Nations Evaluation Group (2016). *Norms and Standards for Evaluation*. New York: UNEG.
- W.K. Kellogg Foundation. (2004). *Logic Model Development*. Battle Creek, MI.

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

2

ประกอบการพิจารณาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์โครงการ รวมทั้งเป็นแนวทางสำหรับโครงการในระยะต่อไป

5. วัตถุประสงค์ของการประเมินผล

5.1 เพื่อประเมินผลปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต และผลลัพธ์เบื้องต้นตามวัตถุประสงค์ของโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64

5.2 เพื่อประเมินความคุ้มค่าของโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64

6. ขอบเขตการประเมินผล

6.1 พื้นที่เป้าหมาย พื้นที่ปลูกข้าว 6.32 ล้านไร่ ในพื้นที่ 35 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก สุโขทัย อุทัยธานี นครสวรรค์ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครพนม มหาสารคาม ยโสธร มุกดาหาร อำนาจเจริญ ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี ศรีสะเกษ สกลนคร หนองคาย อุดรธานี ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ สุพรรณบุรี สระแก้ว และพัทลุง

6.2 ประชากรเป้าหมาย

6.2.1 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

6.2.2 เจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ศูนย์วิจัยข้าว และสำนักงานเกษตรอำเภอ เป็นต้น

6.3 ระยะเวลาข้อมูล

6.3.1 ผลการดำเนินงาน ใช้ข้อมูลตามระยะเวลาโครงการ ตั้งแต่ เดือนตุลาคม 2562 ถึงเดือน กันยายน 2563

6.3.2 ผลลัพธ์ ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนการผลิต โดยใช้ข้อมูลการผลิตข้าว ปีการผลิต 2563/64 เปรียบเทียบกับปีการผลิตก่อนเข้าร่วมโครงการที่ไม่ประสบภัยแล้งและอุทกภัย

7. การตรวจเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี

7.1 การตรวจเอกสาร

7.1.1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิในเขตพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิคุณภาพ

โครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64 มีลักษณะการดำเนินโครงการใกล้เคียงกับโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าวหอมมะลิ ปีการผลิต 2562/63 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ประสบฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง เพื่อให้การผลิตข้าวของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีประสิทธิภาพ สามารถรักษาระดับปริมาณและคุณภาพ อันเป็นเอกลักษณ์ของข้าวไทย ทั้งนี้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2562) โดยศูนย์ประเมินผล ได้ทำการประเมินผลโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าวหอมมะลิ ปีการผลิต 2562/63 โดยสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ประสบฝนแล้งและฝนทิ้งช่วงในปี 2561 รายละเอียด 5 กิโลกรัมต่อไร่ สำหรับนำไปใช้เพาะปลูกในฤดูนาปี ปี 2562/63 พบว่า ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ศูนย์วิจัยข้าว กรมการข้าว แจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดีให้แก่เกษตรกรใน 7 จังหวัด จำนวน 4,423.17 ตัน เกษตรกร 112,811 ราย พร้อมทั้งให้คำแนะนำการใช้

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

3

เมล็ดพันธุ์ในอัตราปลูกที่เหมาะสม และถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกข้าวที่เหมาะสมเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร โดยเกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์จากโครงการในอัตราเฉลี่ย 18.90 กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงจากก่อนเข้าร่วมโครงการ 1.41 กิโลกรัมต่อไร่ สามารถลดต้นทุนจากการนำเมล็ดพันธุ์ของโครงการไปใช้ในการเพาะปลูก คิดเป็นมูลค่า 8.55 ล้านบาท เกษตรกรร้อยละ 97 พึงพอใจต่อคุณภาพเมล็ดพันธุ์ที่ได้รับ เนื่องจากเมล็ดพันธุ์ข้าวมีอัตราการงอกดี พันธุ์ปนน้อย และคาดว่าจะได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ **สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2561)** ได้ทำการประเมินผลโครงการส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี ปี 2560/61 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิในเขตพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิคุณภาพ ส่งเสริมให้ชาวนามีความรู้สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดีไว้ใช้เอง โดยศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ศูนย์วิจัยข้าว กรมการข้าว จำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105 และ กข 15 ให้แก่เกษตรกรใน 21 จังหวัด และสมทบเงินค่าจัดซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าว 12 บาทต่อกิโลกรัม (เกษตรกรจ่าย 10 บาทต่อกิโลกรัม) จำนวน 2,244 ตัน เกษตรกร 30,907 ราย พบว่าเกษตรกรซื้อเมล็ดพันธุ์จากโครงการเฉลี่ยรายละ 72 กิโลกรัม นำไปปลูกในพื้นที่รายละ 5 ไร่ โดยเกษตรกรร้อยละ 75 เข้าร่วมประชุมและรับการถ่ายทอดความรู้เรื่องอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสม ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อลดต้นทุน การผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น และการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์เพื่อใช้ในฤดูกาลถัดไป ทำให้การผลิตข้าวของเกษตรกรมีประสิทธิภาพมากขึ้น เกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์เฉลี่ย 15 กิโลกรัมต่อไร่ ต่ำกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ 3 กิโลกรัมต่อไร่ และได้ผลผลิตเฉลี่ย 402 กิโลกรัมต่อไร่ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ 7 กิโลกรัมต่อไร่ เกษตรกรร้อยละ 87 เก็บผลผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ในฤดูกาลถัดไป เฉลี่ย 363 กิโลกรัมต่อไร่ สอดคล้องกับการประเมินผลโครงการส่งเสริมสนับสนุนการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี ปี 2559/60 โดย **สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2560)** พบว่า ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ศูนย์วิจัยข้าว กรมการข้าว แจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105 ให้แก่เกษตรกรใน 21 จังหวัด จำนวน 7,857 ตัน เกษตรกร 71,727 ครัวเรือน เกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์จากโครงการในอัตรา 18.72 กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงจากก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 5.82 กิโลกรัมต่อไร่ โดยได้รับเมล็ดพันธุ์เฉลี่ย 109 กิโลกรัมต่อครัวเรือน เกษตรกรร้อยละ 70 ได้รับการถ่ายทอดความรู้เรื่องเทคโนโลยีการลดต้นทุนและการผลิตเมล็ดพันธุ์ อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสม รวมถึงการคัดเลือกและเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ ทำให้การผลิตข้าวของเกษตรกรมีประสิทธิภาพมากขึ้น เกษตรกรลดการใช้เมล็ดพันธุ์และได้ผลผลิตเฉลี่ย 372 กิโลกรัมต่อไร่ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 5 กิโลกรัมต่อไร่ เกษตรกรร้อยละ 95 เก็บผลผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ในฤดูกาลถัดไป ประมาณ 409 กิโลกรัมต่อครัวเรือน ปริมาณรวม 27,729 ตัน คิดเป็นมูลค่า 623.90 ล้านบาท เกิดผลทางเศรษฐกิจจากโครงการคิดเป็นมูลค่า 278.17 ล้านบาท

7.1.2 การส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี

การพัฒนาระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีให้เพียงพอและกระจายสู่ชาวนาอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ช่วยให้ชาวนามีเมล็ดพันธุ์ดีใช้ปลูก ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการผลิตข้าวของประเทศ ทั้งด้านการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการผลิต ตามที่ **สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2554)** โดยศูนย์ประเมินผล ได้ทำการประเมินผลโครงการพัฒนาระบบการผลิตและการกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี (ศูนย์ข้าวชุมชน) ปี 2551 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีให้เพียงพอและกระจาย

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

4

สู่ชาวชนอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง และเป็นศูนย์กลางการพัฒนาข้าวของชุมชน ดำเนินการในพื้นที่ 59 จังหวัด จำนวน 777 ศูนย์ พบว่า การส่งเสริมให้ศูนย์ข้าวชุมชนเป็นแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ประสบความสำเร็จในระดับค่อนข้างดี เนื่องจากศูนย์ฯ ที่ได้รับการรับรองคุณภาพผลผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว มีจำนวนค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 67.96 ของจำนวนทั้งหมด โดยเมล็ดพันธุ์ที่ได้รับการรับรองมีปริมาณเฉลี่ย 61.79 ตันต่อศูนย์ฯ สูงกว่าเป้าหมายซึ่งกำหนด 50 ตันต่อศูนย์ฯ ทั้งนี้ เกษตรกรสามารถจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ในราคาสูงกว่าข้าวที่ปลูกโดยทั่วไปเฉลี่ย 3.01 บาทต่อกิโลกรัม ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตได้มากกว่าเป้าหมาย โดยสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวซึ่งได้รับการรับรองคุณภาพรวมทั้งสิ้น ปริมาณ 32,625.12 ตัน กระจายในพื้นที่ทำนา ปีการผลิต 2552/53 จำนวน 2,008 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 99.41 ของเป้าหมาย 2.02 ล้านไร่

7.2 แนวคิด และทฤษฎี

7.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล (Evaluation)

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่วัดและทำการวิเคราะห์ว่าผลที่เกิดจากการดำเนินงานนั้นตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล รวมทั้งผลกระทบเป็นไปตามที่วางแผนไว้หรือไม่ การประเมินผลโครงการแบ่งตามระยะเวลาของโครงการ ดังนี้ (บรรเทิง มาแสง, 2546)

1) การประเมินผลก่อนการดำเนินงานโครงการ (Pre Evaluation) เป็นการประเมินผลก่อนที่จะจัดทำหรือนำโครงการมาปฏิบัติ วัตถุประสงค์ในการประเมินผลเพื่อศึกษาความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ของโครงการ โดยการวิเคราะห์ว่าผลที่จะได้ตามโครงการนั้นจะคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ เป็นการประเมินผลเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้ที่มีหน้าที่ในการอนุมัติโครงการ

2) การประเมินผลระหว่างการดำเนินงานโครงการ (Ongoing Evaluation) เป็นการประเมินผลโครงการในขณะที่มีการดำเนินโครงการ หลังจากที่ได้มีการดำเนินโครงการได้ระยะหนึ่ง เพื่อทราบความก้าวหน้าหรือปัญหาในการดำเนินโครงการ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการแก้ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดโครงการล้มเหลว นอกจากนั้นบทเรียนที่ได้ยังสามารถนำไปใช้ในการจัดทำโครงการอื่นที่มีลักษณะคล้ายกันได้

3) การประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ (Post Evaluation) เป็นการประเมินผลเมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อตัดสินว่าการดำเนินโครงการประสบผลสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงใด โดยการเปรียบเทียบผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ บทเรียนซึ่งไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการ จะได้นำไปประกอบการพิจารณาเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการอื่นต่อไป

7.2.2 แนวคิดการประเมินผลเชิงตรรกะ

รูปแบบการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นวิธีการสื่อที่เป็นระบบและเห็นภาพได้ชัดเจน ที่สามารถนำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่นำมาใช้ในการ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

5

ปฏิบัติงานของแผนงานหรือโครงการ การจัดกิจกรรมต่างๆ และผลงานที่ต้องการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ (W.K. Kellogg Foundation, 2004) (ภาพที่ 1)

รูปแบบเชิงตรรกะ มี 5 องค์ประกอบ คือ

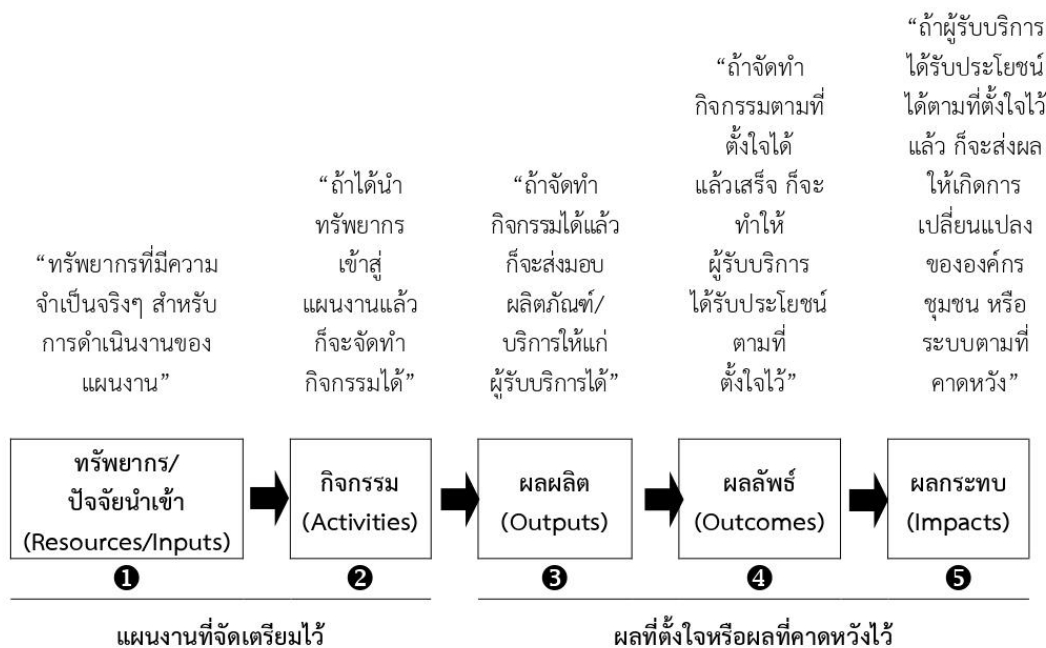
1) ทรัพยากรต่างๆ หรือที่เรียกว่า ปัจจัยนำเข้า (Resource/Inputs) เช่น คน งบประมาณ การจัดองค์กร และชุมชน ที่แผนงานสามารถจัดหาได้เพื่อดำเนินงาน

2) กิจกรรมของแผนงาน (Activities) เป็นสิ่งที่แผนงานจัดทำโดยใช้ทรัพยากร กิจกรรมเป็นทั้งกระบวนการ เครื่องมือ เหตุการณ์ เทคโนโลยี และการกระทำที่เป็นส่วนที่แผนงานตั้งใจจะทำ กิจกรรมพัฒนานี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือผลงานที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งได้แก่ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ

3) ผลผลิต (Outputs) เป็นผลที่เกิดขึ้นโดยตรง จากการจัดกิจกรรมของแผนงาน และอาจครอบคลุมถึงประเภท ระดับ และเป้าหมายของการให้บริการที่ส่งมอบของแผนงาน

4) ผลลัพธ์ (Outcomes) เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ สถานภาพ และระดับของหน้าที่การงานของผู้มีส่วนร่วมในแผนงาน ผลลัพธ์ระยะสั้นวัดได้ภายใน 1-3 ปี ผลลัพธ์ระยะยาววัดได้ภายใน 4-6 ปี และนำไปสู่ผลกระทบได้ภายใน 7-10 ปี

5) ผลกระทบ (Impacts) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจที่เกิดขึ้นในองค์การ ชุมชน หรือระบบ อันเป็นผลการสืบเนื่องจากการจัดกิจกรรมของแผนงาน ซึ่งโดยปกติจะทำการประเมินผลกระทบเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนงาน

ภาพที่ 1 แบบจำลองโลจิก (Logic Model)

ที่มา : W.K. Kellogg Foundation, 2004

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

6

7.2.3 การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ

วิธีการวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติและความพึงพอใจที่รู้จักกันแพร่หลายมากที่สุดวิธีหนึ่ง เริ่มต้นด้วยการรวบรวม หรือเรียบเรียงข้อความที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติและความพึงพอใจที่ต้องการจะศึกษา จากนั้นกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วงๆ ซึ่งมีวิธีคำนวณหาคะแนนช่วงชั้นได้ดังนี้

$$\text{คะแนนช่วงชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้น}}$$

โดยที่ คะแนนสูงสุด คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุดตามแบบสอบถาม
 คะแนนต่ำสุด คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุดตามแบบสอบถาม

จำนวนระดับชั้น คือ การกำหนดระดับการวัด ตัวอย่าง คะแนนมากที่สุดเท่ากับ 5 คะแนนน้อยที่สุดเท่ากับ 1 คะแนน กำหนดไว้ 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด/ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง น้อย/ไม่เห็นด้วยปานกลาง/ไม่แน่ใจ มาก/เห็นด้วย มากที่สุด/เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ช่วงคะแนนเฉลี่ย = $(5-1)/5 = 0.80$ จากนั้นนำช่วงคะแนนไปกำหนดระดับความสำเร็จตั้งแต่คะแนน 1 ถึง 5 ดังนี้

<u>ค่าคะแนน</u>	<u>ผลการประเมินผล</u>
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด/ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.81 – 2.60	น้อย/ไม่เห็นด้วย
2.61 – 3.40	ปานกลาง/ไม่แน่ใจ
3.41 – 4.20	มาก/เห็นด้วย
4.21 – 5.00	มากที่สุด/เห็นด้วยอย่างยิ่ง

7.2.4 การวิเคราะห์ต้นทุน รายได้ และกำไร

การวิเคราะห์ต้นทุน และรายได้ จะทำการวิเคราะห์ต่อหน่วยพื้นที่การผลิต ซึ่งจะทำให้ทราบถึงกำไรที่เกษตรกรได้รับ โดยในการวิเคราะห์จะพิจารณาต้นทุนการผลิตทั้งในรูปแบบที่เป็นเงินสด และไม่เป็นเงินสด แบ่งการวิเคราะห์เป็น ดังนี้ (จิรเกียรติ อภิบุญโยภาส, 2533)

1) ต้นทุน ได้จากค่าใช้จ่ายในการลงทุน และดำเนินการ โดยองค์ประกอบของต้นทุนการผลิตแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร

1.1) ต้นทุนคงที่ หมายถึง ต้นทุนการผลิตที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณผลผลิต ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้ปัจจัยคงที่ในการผลิต หรือไม่สามารถเปลี่ยนแปลงปริมาณการใช้ได้ภายในระยะเวลาของการผลิต นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งต้นทุนคงที่ออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

(1) ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ผู้ผลิตจะต้องจ่ายในรูปของเงินสด ในจำนวนที่คงที่ต่อปี ได้แก่ ค่าเช่าที่ดิน ค่าภาษีที่ดิน เป็นต้น

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

7

(2) ต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสด หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ผู้ผลิตไม่ได้จ่ายออกไปจริง ในรูปของเงินสด หรือเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ ได้แก่ ค่าใช้ที่ดินกรณีเป็นที่ดินของตนเอง ค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์ การเกษตร และค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนในการซื้ออุปกรณ์การเกษตร

1.2) ต้นทุนผันแปร หมายถึง ต้นทุนการผลิตที่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณของผลผลิต ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้ปัจจัยผันแปรในการผลิต และปัจจัยผันแปรจะใช้หมดไปในช่วงการผลิตนั้น ๆ ต้นทุนผันแปรสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

(1) ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด หมายถึง ต้นทุนผันแปรที่ผู้ผลิตจ่ายออกไปจริง เป็นเงินสด จากการใช้ปัจจัยผันแปรต่าง ๆ ได้แก่ ค่าจ้างแรงงาน ค่าวัสดุอุปกรณ์การเกษตรและค่าซ่อมแซม อุปกรณ์การเกษตร

(2) ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด หมายถึง ต้นทุนผันแปรที่ผู้ผลิตไม่ได้จ่ายออกไปจริงเป็นเงินสด เป็นค่าใช้จ่ายที่คิดให้กับปัจจัยการผลิตผันแปรต่าง ๆ ที่เป็นของผู้ผลิตเอง หรือได้รับ มาแล้วใช้ไปในรูปของสิ่งของ ได้แก่ ค่าแรงงานของบุคคลในครอบครัว ค่าวัสดุอุปกรณ์การเกษตรที่เกษตรกร ผลิตได้เอง หรือได้รับมาฟรี และค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนหมุนเวียน

2) รายได้ หมายถึง รายได้ทั้งหมดที่ผู้ผลิตได้รับจากการผลิตพืชชนิดใดชนิดหนึ่ง ต่อหนึ่งฤดูกาลผลิต หรือต่อปี ซึ่งจะเท่ากับผลคูณของปริมาณผลผลิตกับราคาที่ได้รับ

3) กำไร หมายถึง ผลต่างระหว่างรายได้และต้นทุน กำหนดให้ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน รายได้ และกำไร ดังนี้

3.1) ต้นทุนทั้งหมด = ต้นทุนผันแปรทั้งหมด + ต้นทุนคงที่ทั้งหมด

3.2) ต้นทุนผันแปรทั้งหมด = ค่าแรงงาน + ค่าวัสดุอุปกรณ์การเกษตร + ค่าซ่อมแซม อุปกรณ์การเกษตร + ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนหมุนเวียน

3.3) ต้นทุนคงที่ทั้งหมด = ค่าเช่าหรือค่าใช้ที่ดิน + ค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์การเกษตร + ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนในการซื้ออุปกรณ์การเกษตร

3.4) ต้นทุนทั้งหมดที่เป็นเงินสด = ต้นทุนผันแปรทั้งหมดที่เป็นเงินสด + ต้นทุนคงที่ ทั้งหมดที่เป็นเงินสด

3.5) รายได้ทั้งหมด = ผลผลิตทั้งหมด × ราคาผลผลิตที่ได้รับ

3.6) กำไรสุทธิ = รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนทั้งหมด

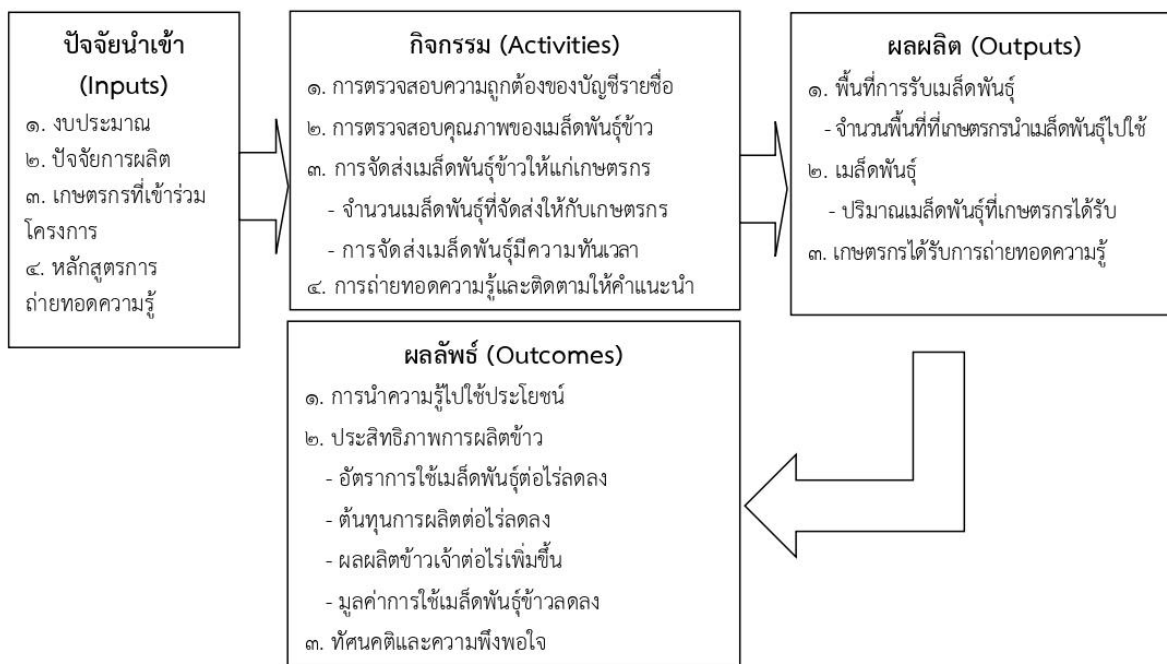
7.3 กรอบแนวคิดในการประเมินผล

จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีต่างๆ สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินผลโครงการ รักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64 ได้ดังนี้ (ภาพที่ 2)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

8

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการประเมินผลโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64

8. วิธีการประเมินผล

8.1 รูปแบบประเมินผล จากการศึกษานโยบายการประเมินผลแบบ Logic Model ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ป้อนข้อมูลนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impacts) แต่เนื่องจากโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64 อยู่ในช่วงเริ่มดำเนินการโครงการ จึงยังไม่เห็นผลกระทบที่เกิดขึ้น ดังนั้นกรอบแนวคิดในการประเมินผลครั้งนี้ จึงประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ป้อนข้อมูลนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต และผลลัพธ์

8.2 ประเภทการประเมินผล การประเมินผลครั้งนี้เป็นการประเมินผลหลังเสร็จสิ้นโครงการ (Post Evaluation) เพื่อนำผลการประเมินผลไปประกอบการพิจารณาแนวทางในการจัดทำโครงการอื่นต่อไป

8.3 แผนแบบการประเมินผล การประเมินผลครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่โครงการกำหนดไว้ และเปรียบเทียบระหว่างก่อนมีโครงการกับหลังมีโครงการ

8.4 ประเด็นและตัวชี้วัด

จากรูปแบบการประเมินผลดังกล่าว นำมาสร้างเป็นประเด็นและตัวชี้วัดของโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64 ดังนี้ (ตารางที่ 8.1)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

9

ตารางที่ 8.1 ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์การวัด ของการประเมินผลโครงการ

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมินผล
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละของงบประมาณที่เบิกจ่าย - ร้อยละของหน่วยงานในพื้นที่ที่ได้รับ งบประมาณเพียงพอ - ร้อยละของหน่วยงานในพื้นที่ที่ได้รับ งบประมาณทันเวลา	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 96 ของ งบประมาณที่ได้รับจัดสรร ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
1.2 เมล็ดพันธุ์ข้าว	- ปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่สนับสนุนให้เกษตรกร - จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์	เท่ากับเป้าหมาย เท่ากับเป้าหมาย
1.3 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	- จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	เท่ากับเป้าหมาย
1.4 หลักสูตร	- จำนวนหลักสูตรที่ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร	ไม่น้อยกว่า 1 หลักสูตร
2. กิจกรรม (Activities)		
2.1 การตรวจสอบความถูกต้อง ของบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่เข้า ร่วมโครงการ	- จำนวนครั้งที่ตรวจสอบความถูกต้องของบัญชี รายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง
2.2 การจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าว	- แหล่งจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าว - ปริมาณเมล็ดพันธุ์ข้าวที่จัดหา	เท่ากับเป้าหมาย เท่ากับเป้าหมาย
2.3 การจัดส่งเมล็ดพันธุ์ข้าว	- จำนวนเมล็ดพันธุ์ที่จัดส่งให้กับเกษตรกร - ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับเมล็ดพันธุ์ ทันเวลา	เท่ากับเป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2.4 การถ่ายทอดความรู้และ ติดตามให้คำแนะนำ	- จำนวนครั้งที่เจ้าหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้ เกษตรกร - จำนวนครั้งที่เจ้าหน้าที่ติดตามให้คำแนะนำ เกษตรกร	ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง
3. ผลผลิต (Outputs)		
3.1 เมล็ดพันธุ์	- ปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่เกษตรกรได้รับ	เพียงพอ/ไม่เพียงพอ
3.2 พื้นที่การรับเมล็ดพันธุ์	- จำนวนพื้นที่ที่เกษตรกรนำเมล็ดพันธุ์ไปใช้	เท่ากับเป้าหมาย
3.3 เกษตรกรได้รับการถ่ายทอด ความรู้	- ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
4.1 การนำความรู้ไปใช้ ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกรที่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของ เกษตรกรที่ได้รับความรู้
4.2 ประสิทธิภาพการผลิตข้าว	- อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ต่อไร่	ต่ำกว่าก่อนมีโครงการ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

10

ตารางที่ 8.1 ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์การวัด ของการประเมินผลโครงการ (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมินผล
4.2 ประสิทธิภาพการผลิตข้าว	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ ต่อไร่ลดลง - ต้นทุนการผลิตต่อไร่ - ร้อยละของเกษตรกรที่มีต้นทุนการผลิตต่อไร่ ลดลง - ผลผลิตข้าวเจ้าต่อไร่ เพิ่มขึ้น	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ต่ำกว่าก่อนมีโครงการ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 - สูงกว่าก่อนมีโครงการ - มากกว่าหรือเท่ากับ 750 กิโลกรัมต่อไร่ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
5.การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ		
5.1 ประสิทธิภาพ	- ร้อยละความสำเร็จของผลงานที่ทำได้จริง	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90
5.2 ประสิทธิภาพ	- ร้อยละของความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายของโครงการ	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90
5.3 ความคุ้มค่า	- มูลค่าของการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ลดลง เปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร - มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) - อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR) - อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR)	มีค่ามากกว่า 1 มีค่ามากกว่า 0 มีค่ามากกว่า 1 มากกว่าอัตราดอกเบี้ย เงินกู้ ธ.ก.ส.
6. ความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ ของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ - ระดับความพึงพอใจต่อคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ - ระดับความรู้ที่เกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์	ไม่ต่ำกว่าระดับมาก ไม่ต่ำกว่าระดับมาก ไม่ต่ำกว่าระดับมาก

ที่มา : จากการศึกษา

8.5 การรวบรวมข้อมูล

8.5.1 วิธีการรวบรวมข้อมูล การประเมินผลครั้งนี้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) สำหรับข้อมูลปฐมภูมิ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ลักษณะแบบสอบถามมีข้อความที่เป็นทั้งคำถามปลายปิด คำถามปลายเปิด และการสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติม

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

11

8.5.2 แหล่งข้อมูล ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผลได้มาจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ดังนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม ได้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ทั้งนี้ ในการสำรวจ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1) การกำหนดขนาดตัวอย่างเกษตรกร ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ลักษณะเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรได้รับเป็นชั้นภูมิ แบ่งเป็น 3 ชั้นภูมิ ($h = 1, 2, 3$) ได้แก่ ชั้นภูมิที่ 1 เกษตรกรที่ได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ จำนวน 307,820 ราย ชั้นภูมิที่ 2 เกษตรกรที่ได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวเจ้า จำนวน 12,466 ราย ชั้นภูมิที่ 3 เกษตรกรที่ได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวเหนียว จำนวน 123,799 ราย และในแต่ละชั้นภูมิใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ใส่ทดแทน (Simple Random Sampling without Replacement) โดยใช้บัญชีรายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจากกรมส่งเสริมการเกษตร

การกำหนดขนาดตัวอย่าง กรณีทราบขนาดของประชากร และโครงการมีเป้าหมายเป็นการเพิ่มผลผลิตในพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งทราบค่าเฉลี่ยผลผลิตต่อไร่และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลผลิตต่อไร่จากผลผลิตข้าวที่สำรวจข้อมูล ปีการผลิต 2562/63 จึงใช้สูตรคำนวณ ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2555)

$$n = \frac{\sum_{h=1}^L \frac{N_h^2 S_h^2}{W_h}}{\frac{N^2 E^2}{(Z_{\alpha/2})^2} + \sum_{h=1}^L N_h S_h^2}$$

โดยที่ n = ขนาดตัวอย่างของเกษตรกรที่ต้องการ

N = ขนาดของประชากร ซึ่งเป็นเกษตรกรจากบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่มีสิทธิ์ได้รับความช่วยเหลือเมล็ดพันธุ์ข้าว ทั้ง 3 ชนิด จำนวน 444,085 ราย

N_h = ขนาดของประชากรที่ได้รับเมล็ดพันธุ์ h

S_h = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเมล็ดพันธุ์ h

$W_h = \frac{N_h}{N}$ = น้ำหนักของชั้นภูมิที่ h

$Z_{\alpha/2} = Z_{0.025} = 1.96$ (ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%)

E = ค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ ไม่เกิน

18.33 กิโลกรัม

$$n = \frac{\frac{(307,820)^2 \times (175.11)^2}{0.69} + \frac{(12,466)^2 \times (178.78)^2}{0.03} + \frac{(123,799)^2 \times (172.21)^2}{0.28}}{\frac{(444,085)^2 (18.33)^2}{(1.96)^2} + 307,820 (175.11)^2 + 12,466 (178.78)^2 + 123,799 (172.21)^2}$$

$n = 348$

การจัดสรรจำนวนตัวอย่างลงในแต่ละชั้นภูมิ (ลักษณะเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรได้รับ)

ใช้ Neyman Allocation มีสูตร ดังนี้ (ดวงใจ บรรจสุวรรณ, 2559)

$$n_h = n \frac{W_h S_h}{\sum_{h=1}^3 W_h S_h}$$

โดยที่ n_h = จำนวนตัวอย่างเกษตรกรในชั้นภูมิที่ h

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

12

จากจำนวนประชากรที่ได้รับสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว ($N = 444,085$ ราย) จำนวนประชากรที่ได้รับเมล็ดพันธุ์แต่ละชนิด (N_h) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเมล็ดพันธุ์แต่ละชนิด (S_h) ซึ่งคำนวณจากผลผลิตข้าวที่สำรวจข้อมูล ปีการผลิต 2562/63 เมื่อแทนค่าในสูตรข้างต้น ได้ขนาดเกษตรกรตัวอย่างที่ได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวแต่ละชนิด ดังนี้ (ตารางที่ 8.2)

ตารางที่ 8.2 การคำนวณขนาดตัวอย่างเกษตรกร

เมล็ดพันธุ์ข้าว	N_h	$W_h = \frac{N_h}{N}$	S_h	จำนวนเกษตรกรตัวอย่าง (ราย)
1. ข้าวหอมมะลิ	307,820	0.69	175.11	241
2. ข้าวเจ้า	12,466	0.03	178.78	10
3. ข้าวเหนียว	123,799	0.28	172.21	97
รวม	444,085	1.00		348

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตรและการคำนวณ

หมายเหตุ : ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเมล็ดพันธุ์แต่ละชนิด (S_h) คำนวณจากผลผลิตข้าวที่สำรวจข้อมูล ปีการผลิต 2562/63

1.2) การกำหนดขนาดตัวอย่างเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ สำรวจข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการของสำนักงานเกษตรอำเภอ และศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ทุกจังหวัดที่สำรวจข้อมูล รวม 40 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการของกรมการข้าว เอกสารวิชาการ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

8.6 การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) อธิบายลักษณะของข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ผลรวม ร้อยละ ค่าเฉลี่ย เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางและแผนภูมิเพื่อเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์หรือเป้าหมาย รวมถึงการวิเคราะห์ความพึงพอใจโดยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) และสรุปความคุ้มค่าของโครงการ ดังนี้

8.6.1 การวิเคราะห์ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ใช้การวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) โดยกำหนดค่าคะแนน แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

<u>ค่าคะแนน</u>	<u>ผลการประเมินผล</u>
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด/ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.81 – 2.60	น้อย/ไม่เห็นด้วย
2.61 – 3.40	ปานกลาง/ไม่แน่ใจ
3.41 – 4.20	มาก/เห็นด้วย
4.21 – 5.00	มากที่สุด/เห็นด้วยอย่างยิ่ง

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

13

8.6.2 การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ทางการเงิน (Financial Cost-Benefit Analysis: FCBA) โดยคำนวณหาผลตอบแทนและต้นทุน ในตัวชี้วัด 3 ตัว ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR) และอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) นอกจากนี้ การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ จะดำเนินการวัดผล ดังนี้

1) การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน เป็นการวัดจากผลงานที่ทำได้เปรียบเทียบกับเป้าหมาย แสดงผลเป็นร้อยละ ถ้าผลการดำเนินงานมีค่าเข้าใกล้ 100 แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีวิธีคิด ดังนี้

$$1.1) \text{ ดัชนีความสำเร็จ} = \frac{\text{ผลงานที่ทำได้} \times 100}{\text{เป้าหมายที่กำหนด}}$$

$$1.2) \text{ การเบิกจ่ายงบประมาณ} = \frac{\text{งบประมาณที่เบิกจ่ายจริง} \times 100}{\text{งบประมาณตามแผน}}$$

2) การวัดประสิทธิผล เป็นการวัดผลสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการ แสดงผลเป็นร้อยละ ถ้ามีค่าเข้าใกล้ 100 แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

$$\text{ประสิทธิผล} = \frac{\text{วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายโครงการที่บรรลุผล} \times 100}{\text{วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายทั้งหมดของโครงการ}}$$

3) การวัดความคุ้มค่า เป็นการวัดผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อเกษตรกรที่โครงการคาดว่าจะเกิดขึ้น ถ้าผลกระทบที่เกิดขึ้นมีค่ามากกว่างบประมาณที่ลงทุน แสดงว่า การดำเนินโครงการมีความคุ้มค่า

$$\text{ความคุ้มค่า} = \frac{\text{ผลกระทบที่เกิดขึ้น (ดีเป็นมูลค่า)}}{\text{จำนวนงบประมาณที่ลงทุน}}$$

9. แผนปฏิบัติงานและงบประมาณ

รายการ	ปี 2563			ปี 2564									งบประมาณ
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	(บาท)
10.1 ศึกษารายละเอียดข้อมูลโครงการ	↔												200,000
10.2 จัดทำเค้าโครงการประเมินผล			↔										
10.3 เตรียมแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล				↔									
10.4 ประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล							↔						
10.5 จัดทำรายงาน									↔				

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

14

10. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินผล

10.1 ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการดำเนินงานต่อไป

10.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการประเมินผลใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานโครงการที่เกี่ยวข้องกันในระยะต่อไป รวมทั้งเพื่อให้การดำเนินงานโครงการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

15

บรรณานุกรม

- กรมการข้าว. (2562). *โครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2555). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรเกียรติ์ อภิบุญโยภาส. (2533). *การวิเคราะห์โครงการลงทุนในการเกษตร*. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ เกษตรและทรัพยากร, คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดวงใจ บรรจสุวรรณ. (2559). *ตัวประมาณค่าแบบอัตราส่วนแยกกันปรับปรุงโดยใช้ค่ารวมประชากรของตัวแปรช่วย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสถิติ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บรรเทิง มาแสง. (2546). *เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2554). *รายงานการประเมินผลโครงการพัฒนาระบบการผลิตและการกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี (ศูนย์ข้าวชุมชน) ปี 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2556). *ประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ กรณีศึกษา : จังหวัดร้อยเอ็ด*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2560). *การประเมินผลโครงการส่งเสริมสนับสนุนการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี ปี 2559/60*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2561). *การประเมินผลโครงการส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี ปี 2560/61*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2562). *การประเมินผลโครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าวหอมมะลิ ปีการผลิต 2562/63*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- Likert, R. (1932). *A Technique for the Measurement of Attitudes*. No. 140 of Archives of Psychology. New York.
- W.K.Kellogg Foundation. (2004). *Logic Model Development*. W.K.Kellogg Foundation Michigan.

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

เค้าโครงการประเมินผล

1. ชื่อเรื่อง การประเมินผลลัพท์โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ ปี 2563
2. ประเภทเอกสาร เอกสารประเมินผล
3. ชื่อผู้เสนอโครงการ นายธรรมจรรย์ ตูลยอำรง เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ
 นางสาววารุณี โพธิ์จิตต์ เศรษฐกรปฏิบัติการ
 นายณัฏฐ์ ทองแดง เศรษฐกรปฏิบัติการ
 ส่วนประเมินผลแผนพัฒนาการเกษตร
 ศูนย์ประเมินผล

4. ชื่อกรรมการหลัก

5. ความสำคัญของการประเมินผล

การพัฒนาเกษตรอินทรีย์เป็นอีกหนึ่งนโยบายที่รัฐบาลให้ความสำคัญ ตามแนวทางการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนที่มีดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2549 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีความสอดคล้องกับกรอบทิศทางการพัฒนาที่สำคัญ อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการสร้างความสามารถในการแข่งขันเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) การขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ที่ผ่านมาดำเนินการโดยคณะกรรมการพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ ได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2564 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2560 ซึ่งการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ภายใต้ยุทธศาสตร์ดังกล่าว ได้ดำเนินการภายใต้พื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2 แนวทาง คือ 1) การพัฒนาเกษตรอินทรีย์วิถีพื้นบ้าน และ 2) การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ให้ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน เน้นการพัฒนาตลอดห่วงโซ่การผลิต ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และดำเนินงานในเชิงบูรณาการกับทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคการศึกษา และผู้แทนเกษตรกร

ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติที่สำคัญ ตั้งแต่ปี 2560 – 2562 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมการวิจัย สร้างและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์ มีการจัดทำฐานข้อมูลเกษตรกรในรูปแบบ Organic Zoning และ Organic Database และมีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ PGS ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการผลิตสินค้าและบริการเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์ และสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาตลาดสินค้าและบริการ และการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ผลักดันมาตรฐานและระบบการตรวจรับรองเกษตรอินทรีย์ บริการตรวจรับรอง พัฒนาตลาดสินค้าและบริการครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ รวมถึงประชาสัมพันธ์เกษตรอินทรีย์สู่ผู้บริโภค หลากหลายช่องทาง เช่น สื่อออนไลน์ ทั้งทางเฟซบุ๊กและเว็บไซต์ และยุทธศาสตร์ที่ 4 การขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ สนับสนุนแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาเกษตรอินทรีย์ จัดประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย แนวทางขับเคลื่อน และมีการติดตามประเมินผลภาพรวมแนวทางยุทธศาสตร์ในระยะครึ่งแผน

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

2

ซึ่งได้นำมาสู่การทบทวนแนวทางการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ในปี 2562 จาก “ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2564” เป็น “แผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2560 – 2565” โดยปรับปรุงแนวทางการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ รวมถึงกรอบระยะเวลาให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการดังกล่าว โดยกำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยเป็นผู้นำเกษตรอินทรีย์ในภูมิภาคอาเซียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ภายในปี 2565” พร้อมทั้งผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ไปใช้เป็นกรอบในการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า 1.3 ล้านไร่ และเพิ่มจำนวนเกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า 80,000 ราย ภายในปี 2565 รวมทั้งเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์เฉลี่ยร้อยละ 3 ต่อปี ตามประเด็นการพัฒนาหลักใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา นวัตกรรม ฐานข้อมูล และถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ 2) ด้านพัฒนาการผลิตและการบริหารจัดการเกษตรอินทรีย์ และ 3) ด้านการพัฒนาการตลาด การบริการ และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

ทั้งนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยศูนย์ประเมินผล ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจด้านการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานแผนงาน/โครงการสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาแล้วเห็นว่า การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ตามแผนปฏิบัติงานดังกล่าว มีการดำเนินการผ่านโครงการหรือกิจกรรมที่หลากหลาย ด้วยความรับผิดชอบของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาการเกษตรฉบับที่ 12 และมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนจำนวนมาก ตลอดจนมีผลต่อการปรับรูปแบบการผลิต รายได้ คุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของเกษตรกรในระยะยาว จึงเห็นควรประเมินผลลัพธ์เพื่อสะท้อนถึงควมมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่าจากโครงการสำคัญในกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์

6. วัตถุประสงค์ของการประเมินผล

เพื่อประเมินผลการดำเนินงาน ผลลัพธ์ และความคุ้มค่าของโครงการที่สำคัญ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2560 – 2565 ที่ดำเนินการโดยหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

7. ขอบเขตการประเมินผล

7.1 พื้นที่เป้าหมาย พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรอินทรีย์ด้านพืช ประมง และปศุสัตว์ ครอบคลุม 77 จังหวัดทั่วประเทศ

7.2 ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการในส่วนกลางและระดับพื้นที่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2563 และผู้บริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์

7.3 ระยะเวลาข้อมูล

7.3.1 ผลการดำเนินงาน ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2563

7.3.2 ผลลัพธ์ ข้อมูลรายได้และผลผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2563

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

3

8. การตรวจเอกสาร แนวคิด และทฤษฎี

8.1 การตรวจเอกสาร

8.1.1 การนำนโยบายส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์สู่การปฏิบัติในพื้นที่เกษตรกรรม

การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ในประเทศไทยเป็นหนึ่งในนโยบายที่รัฐบาลให้ความสำคัญมาอย่างต่อเนื่อง โดย เจษฎา มิ่งฉาย (2552) ได้ศึกษาการวิเคราะห์เชิงนโยบายในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยพบว่า เกษตรอินทรีย์เป็นนโยบายสาธารณะที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ภายใต้แนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายรัฐบาล เจือปนที่สำคัญในการกำหนดนโยบาย คือ ความปลอดภัยของอาหารและมาตรฐานการผลิต การค้าเสรีและบทบาทขององค์กรระหว่างประเทศ การดำเนินงานตามนโยบายเป็นแบบเชิงเดี่ยว รวมศูนย์อำนาจไว้ที่ระบบการเมืองและรัฐบาล สั่งการผ่านโครงสร้างของรัฐที่มีลำดับชั้น โดยรูปแบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ควรมีสองลักษณะ คือ ทั้งการผลิตเพื่อการพึ่งพาตนเองที่ภาครัฐต้องกำหนดนโยบายส่งเสริมให้เกษตรกรส่วนใหญ่ของประเทศเป็นผู้ผลิตเพื่อพัฒนาการบริโภคอย่างพอเพียง ภายใต้ความร่วมมือของเครือข่ายเกษตรกรที่สามารถเชื่อมโยงการสร้างมูลค่าของสินค้าในทุกระดับในห่วงโซการผลิตเกษตรอินทรีย์ โดยที่ภาครัฐจะมีบทบาทเป็นเพียงผู้สนับสนุนทางวิชาการ ขณะที่การผลิตตามมาตรฐานสากลนั้น ภาครัฐก็ภาคเอกชน เป็นผู้พัฒนาการผลิตเพื่อการแข่งขันในทุกตลาดสากล ภายใต้การสนับสนุนโอกาสทางการแข่งขันจากภาครัฐ และปัจจัยทางการบริหารจัดการที่สำคัญ คือ ความเข้าใจและความชัดเจนในนโยบาย การสนับสนุนจากภาคการเมืองและภาคสังคม องค์ความรู้ และการจัดการเพื่อการดำเนินงาน ซึ่งการจะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ของเกษตรกรถือว่าเป็นสิ่งที่ยังคงสำคัญอย่างยิ่ง โดย บรรณนา ยศสุข และคณะ (2557) ได้ทำการประเมินผลนโยบายเกษตรอินทรีย์ต่อการผลิต วิถีชีวิต และสภาพแวดล้อมในพื้นที่ของเกษตรกรอินทรีย์พบว่า เกิดผลทั้งทางบวกและทางลบ โดยด้านการหนุนเสริมการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ของประเทศ (ด้านบวก) ได้แก่ เกิดกระแสผู้บริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น และการเพิ่มขึ้นของการสนับสนุนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนด้านการชะลอการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ของประเทศ (ด้านลบ) ได้แก่ การขาดการรับรู้เกี่ยวกับความรู้พื้นฐานและนโยบายด้านเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร ผู้บริโภค และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง การไม่เข้มงวดการใช้สารเคมีของภาครัฐ ร่วมกับนโยบายอื่นของรัฐที่มีผลต่อการลดปริมาณการผลิตเกษตรอินทรีย์ และขัดขวางการเข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร ระบบการติดตามประเมินผลที่ไม่มีความชัดเจน วิถีเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรไม่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามนโยบายของภาครัฐ และนโยบายด้านเกษตรอินทรีย์ของภาครัฐไม่ได้มองถึงคุณค่าทางจริยธรรมของชุมชน ดังนั้นแม้ว่าหน่วยงานภาครัฐจะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติต่อพื้นที่ แต่การปฏิบัติดังกล่าวส่วนใหญ่ไม่ได้ตอบสนองความต้องการของเกษตรกรและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับนโยบายเกษตรอินทรีย์ เห็นได้จากผลที่เกิดจากนโยบายเป็นผลกระทบทางด้านลบมากกว่าด้านบวก สะท้อนให้เห็นความไม่สอดคล้องระหว่างความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับการนำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐ และยังมีงานวิจัยของ ณัฐวดี เขียวลือ (2560) ที่ศึกษานโยบายการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ คือ เกษตรกรจะต้องมีบทบาทผู้นำในการขับเคลื่อน ในขณะที่ภาครัฐมีบทบาทเป็นหน่วยงานที่คอยให้การสนับสนุน และกลยุทธการขับเคลื่อนแบ่งเป็น 3 ระยะ ในระยะแรก (ภายในระยะ 3 ปี) เป็นระยะที่เน้นสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มผู้ทำเกษตรอินทรีย์ โดยมีการวางแผน

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

4

การผลิต สนับสนุนปัจจัยการผลิต สร้างโอกาสและเวทีในการพบปะกันของเกษตรกรและผู้ประกอบการ และสร้างค่านิยมวิถีเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ ระยะกลาง (ภายในระยะเวลา 3 – 5 ปี) เป็นระยะที่เน้นการส่งเสริมโดยใช้การท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่วิถีเกษตรอินทรีย์ รวมถึงสร้างความเข้าใจและบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกร และระยะสุดท้าย (ภายในระยะเวลา 5 – 20 ปี) มุ่งเน้นการเข้ามามีบทบาทของภาครัฐในการส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ในระดับใหญ่ และยกระดับการทำเกษตรอินทรีย์ให้เป็นรูปแบบของธุรกิจ รวมถึงการผลักดันผลผลิตสินค้าอินทรีย์ออกสู่ตลาดระดับสากล

8.1.2 การนำรูปแบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ไปปรับใช้ของเกษตรกร

เกษตรอินทรีย์เป็นแนวทางทางการเกษตรเพื่อให้ได้ผลผลิตพืชที่มีคุณภาพดี ไม่มีการปนเปื้อนจากสิ่งต้องห้ามทุกชนิด ทำให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัยและเป็นที่ต้องการของตลาดในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังถือเป็นระบบการผลิตที่สร้างจิตสำนึกของเกษตรกร ผู้ค้าและผู้บริโภค โดยมุ่งเน้นการไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดความยั่งยืนทางเกษตร ซึ่งปัจจุบันเกษตรกรหลายรายเริ่มหันมาให้ความสนใจในการปรับเปลี่ยนการผลิตจากเกษตรเคมีมาเป็นเกษตรอินทรีย์ โดยเริ่มมีการศึกษาหาความรู้จากมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่ถูกกำหนดขึ้น เพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง ซึ่งเมื่อปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่องตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ประกอบกับการขอรับรองมาตรฐานจากทั้งภาครัฐหรือเอกชนได้อย่างถูกต้องและจะสามารถเป็นเกษตรอินทรีย์ได้อย่างเต็มรูปแบบ (รุ่งเกียรติ แก้วเพชร, 2559) โดยมีงานวิจัยหลายงานที่ศึกษาการปรับรูปแบบการผลิตจากเคมีไปทำเกษตรอินทรีย์จากหลายพื้นที่ในประเทศไทย โดยยงยุทธ ศรีเกี้ยวผั่น และคณะ (2555) ศึกษาถึงการได้รับส่งเสริมทำเกษตรอินทรีย์และรับกระบวนการเรียนรู้ของเกษตรกร 12 ตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่เข้ารับการบริหารจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน และกำหนดให้เกษตรกรทดลองทำการผลิตเกษตรอินทรีย์ในแปลงปลูกของตนเอง และการรับการส่งเสริม โดยทำการประเมินความรู้จากการส่งเสริม และเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการทำการเกษตรระหว่างก่อนกับหลังรับการส่งเสริม พบว่า หลังรับการส่งเสริมมีความรู้ ความเข้าใจในการทำเกษตรอินทรีย์มากกว่าก่อนได้รับการส่งเสริม ส่วนในด้านพฤติกรรมกรรมการทำการเกษตรของเกษตรกรเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ โดยเกษตรกรงดการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมีและหันไปใช้ชีววิธี แต่เกษตรกรประสบปัญหาสำคัญเรื่องการขาดเงินทุนหมุนเวียนสำหรับทำการเกษตร และปัญหาเงินไม่เหลือออมทั้งก่อนและหลังรับการส่งเสริม แต่แนวโน้มของปัญหาลดลง เนื่องมาจากต้นทุนปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภาพจะลดลงในระยะยาว เพราะเกษตรกรผลิตขึ้นมาใช้เอง แม้ว่าเกษตรกรงดใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมี แต่ในช่วงระหว่างรับการส่งเสริม เกษตรกรประสบปัญหาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการลดและงดใช้สารเคมี เนื่องจากความเคยชิน และพื้นที่เกษตรกรกรรมข้างเคียงยังไม่ลดหรืองดใช้ และปัญหายาหลังรับการส่งเสริม คือ ผลผลิตยังไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วงศ์พัฒนา ศรีประเสริฐ (2557) ที่ศึกษาการพัฒนาการจัดการความรู้ทางการตลาดเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกรในตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยเกษตรกรส่วนใหญ่แล้วนิยมใช้ปุ๋ยหมักสดในการปลูกผักอินทรีย์ จนได้รับความนิยมจากกลุ่มผู้บริโภคในวงกว้างมากขึ้น ทำให้กลุ่มมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจนสามารถพึ่งพาตนเองได้ แต่บางคนยังใช้ปุ๋ยเคมีในการทำเกษตรอยู่บางส่วน ซึ่งอาจกลายเป็นอุปสรรคของผลิตภัณฑ์ของในระยะยาว โดยปัญหาทางการตลาดเกษตรอินทรีย์ที่เกษตรกรต้องประสบ คือไม่สามารถกำหนดราคาขายได้ ขาดอำนาจในการต่อรองราคาจำหน่าย

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

5

โดยเกษตรกรจะขายส่งให้แก่พ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อถึงหมู่บ้าน ซึ่งถูกกดราคาพืชผลต่ำลง ทำให้ได้ผลตอบแทนต่ำ ไม่คุ้มกับต้นทุนเท่าที่ควร และผลผลิตยังไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ โดยในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรจากการปรับระบบการผลิต จากเคมีเป็นอินทรีย์ จะต้องมีการขับเคลื่อนเกษตรกรอินทรีย์ เข้าสู่ชุมชน โดย อภิชาติ ไจอารีย์ (2561) พบว่า เกษตรกรมีความรู้และความชำนาญในกระบวนการผลิต เนื่องจากผ่านการเรียนรู้ จากการประกอบอาชีพและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดจนมีความสนใจและตื่นตัวในการผลิตและบริโภคสินค้า เกษตรอินทรีย์เป็นอย่างมาก แต่ยังคงขาดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ตามหลักวิชาการเพื่อเข้าสู่ การรับรองมาตรฐาน และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ในกระบวนการผลิต รวมทั้งขาดความรู้ เกี่ยวกับระบบการบริหารจัดการฟาร์มและกลไกการตลาด โดยการสร้างมีส่วนร่วมของเกษตรกร หน่วยงานภาครัฐ มหาวิทยาลัยในพื้นที่ และหน่วยงานเอกชน สามารถผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนงานในระดับชุมชนได้อย่างยั่งยืน

จากการตรวจเอกสารดังกล่าว ได้พิจารณาประเด็นการศึกษาที่เกี่ยวข้อง อาทิ การนำนโยบายส่งเสริม เกษตรอินทรีย์สู่การปฏิบัติในพื้นที่เกษตรกรรม การนำรูปแบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ไปปรับใช้ของเกษตรกร การปรับตัวของเกษตรกร และสินค้าการเกษตรที่มีการส่งเสริมให้แก่เกษตรกร รวมทั้งปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญ ปัญหาและอุปสรรค จากการดำเนินงานที่ผ่านมาที่มีความคล้ายคลึงกับโครงการ เพื่อเป็นแนวทางประกอบการ จัดทำรายงานการประเมินผลต่อไป

8.2 แนวคิด และทฤษฎี

8.2.1 แนวคิดการประเมินผล

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง กระบวนการที่จะวัดและทำการวิเคราะห์ว่าผลที่เกิด จากการดำเนินงานนั้นตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล หรือผลกระทบเป็นไปตามที่วางแผนหรือไม่ การประเมินผลมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้น ทั้งในแง่บวก และแง่ลบเพื่อนำผลที่เกิดขึ้นไปใช้ในการปรับปรุงโครงการเดิมหรือจัดทำโครงการใหม่ โดยการประเมินผลโครงการ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทตามระยะเวลาของโครงการ (บรรเทิง มาแสง, 2546) ดังนี้

1) การประเมินผลก่อนเริ่มโครงการ (Ex-ante or Pre-Project Evaluation) เป็นการประเมินผล ก่อนการดำเนินงานตามโครงการ วัตถุประสงค์ในการประเมินผลนี้ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ โดยการวิเคราะห์ว่าผลที่จะได้ตามโครงการนั้น จะคุ้มกับการลงทุนหรือไม่ เป็นการวิเคราะห์เสนอผู้ที่มีหน้าที่ ในการอนุมัติโครงการ

2) การประเมินผลระหว่างการดำเนินงานโครงการ (Ongoing or Concurrent Evaluation) เป็นการประเมินผลในระหว่างการดำเนินงานตามโครงการ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิต ที่ได้กับผลกระทบในระยะสั้นของโครงการ การประเมินผลในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน ตามโครงการให้ดีขึ้น ซึ่งจะเป็นการป้องกันไม่ให้โครงการล้มเหลว นอกจากนี้นับแต่เรียนที่ได้จากการประเมินผล ยังสามารถนำไปใช้ในการจัดทำโครงการอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกันได้

3) การประเมินผลหลังจากที่โครงการสิ้นสุดแล้ว (Ex-post Evaluation) เป็นการประเมิน ผลกระทบอันเกิดจากการดำเนินงานตามโครงการ โดยการเปรียบเทียบผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

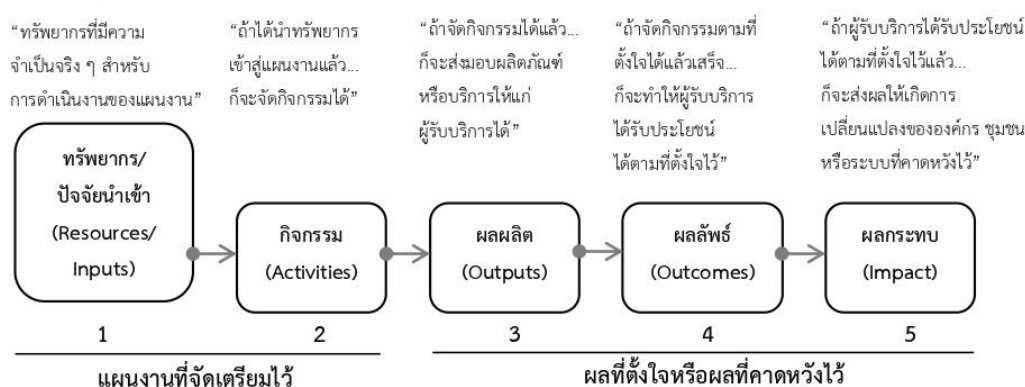
หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

6

ระหว่างก่อนและหลังการดำเนินงาน เป็นการวิเคราะห์ว่าผลการดำเนินงานนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ นอกจากนั้นบทเรียนซึ่งไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการจะได้นำไปประกอบการพิจารณาเป็นแนวทางในการวางโครงการอื่นๆ ต่อไป

8.2.2 แนวคิดการประเมินผลเชิงตรรกะ

รูปแบบการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นวิธีการสื่อที่เป็นระบบและเห็นภาพได้ชัดเจนที่สามารถนำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานของแผนงานหรือโครงการ การจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ และผลงานที่ต้องการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ (W.K.Kellogg Foundation, 2004)

ภาพที่ 1 ตัวแบบเชิงตรรกะ (Logic Model)

ที่มา : W.K.Kellogg Foundation (2004)

ตัวแบบเชิงตรรกะ (Logic Model) มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (ภาพที่ 1)

- 1) ทรัพยากรต่าง ๆ หรือที่เรียกว่าปัจจัยนำเข้า (Resources/Input) เช่น คน งบประมาณ การจัดองค์กร และชุมชน ที่แผนงานสามารถจัดหาได้เพื่อดำเนินงาน
- 2) กิจกรรมของแผนงาน (Activities) เป็นสิ่งที่แผนงานจัดทำ โดยใช้ทรัพยากร กิจกรรม ทั้งกระบวนการ เครื่องมือ เทคโนโลยี และการกระทำที่เป็นส่วนที่แผนงานตั้งใจจะทำ กิจกรรมการพัฒนานี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือผลงานที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งได้แก่ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ
- 3) ผลผลิต (Outputs) เป็นผลที่เกิดขึ้น โดยตรงจากการจัดกิจกรรมของแผนงาน และอาจจะครอบคลุมถึงประเภท ระดับ และเป้าหมายของการให้บริการที่ส่งมอบของแผนงาน
- 4) ผลลัพธ์ (Outcomes) เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ สถานภาพ และระดับของหน้าที่การงานของผู้มีส่วนร่วมในแผนงาน
- 5) ผลกระทบ (Impact) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจที่เกิดขึ้นในองค์กรชุมชน หรือระบบ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการจัดกิจกรรมของแผนงาน ซึ่งโดยปกติจะทำการประเมินผลกระทบเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนงาน

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

7

8.2.3 การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ

ได้นำมาตรวัดแบบลิเคิทสเกล (Likert Scale) ที่สร้างขึ้นโดย Rensis Likert ถือเป็นเครื่องมือการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพที่นิยมใช้กันทั่วไป เพื่อใช้วัดตัวแปร อาทิ ทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ เป็นต้น ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิทสเกล ต้องออกแบบสอบถามระดับความคิดเห็นในแต่ละคำถามแต่ละข้อได้หลายระดับ (Rensis, 1932)

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง ๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุดตามแบบสอบถาม

คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุดตามแบบสอบถาม

ตัวอย่างที่แบ่งออกเป็น 5 ระดับ กำหนดให้คะแนน ดังนี้

5 คะแนน สำหรับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

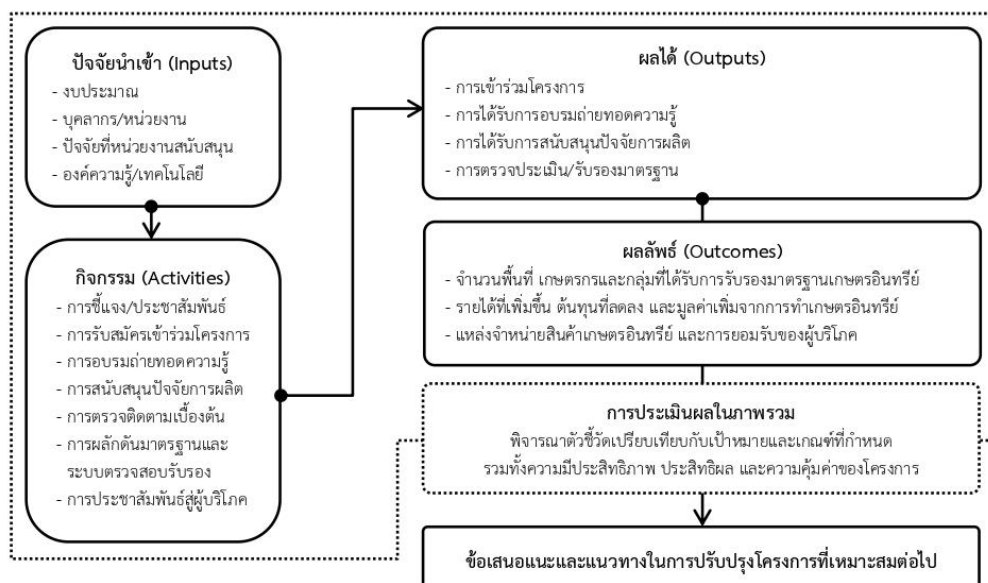
4 คะแนน สำหรับเห็นด้วย

3 คะแนน สำหรับไม่แน่ใจ

2 คะแนน สำหรับไม่เห็นด้วย

1 คะแนน สำหรับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

8.3 กรอบแนวคิดในการประเมินผล

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการประเมินผลลัพธ์โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ ปี 2563

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

8

9. วิธีการประเมินผล

9.1 รูปแบบการประเมินผล

การประเมินผลผลลัพธ์โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ ได้นำรูปแบบในการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model) ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นมาประยุกต์ใช้ นำมาเป็นกรอบในการกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมินผล เนื่องจากมีองค์ประกอบสอดคล้องกับโครงสร้างของโครงการ ซึ่งประกอบไปด้วย ปัจจัยนำเข้า กิจกรรมของโครงการ ผลได้ และผลลัพธ์

9.2 ประเภทของการประเมินผล

เป็นการประเมินผลระหว่างการดำเนินงานโครงการ (Ongoing Evaluation) เนื่องจากโครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนตามแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2560 – 2565

9.3 ประเด็นและตัวชี้วัด

จากรูปแบบการประเมินผลดังกล่าว นำมาสร้างประเด็นและตัวชี้วัดของโครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ โดยการใช้การเปรียบเทียบกับเป้าหมายหรือเกณฑ์ตามหลักวิชาการ ดังนี้

ตารางที่ 1 ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมินผลโครงการ

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การชี้วัด
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
1.1 งบประมาณ	- จำนวนงบประมาณที่ใช้จ่ายเปรียบเทียบกับ งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 96
	- ระดับความเพียงพอและทันเวลาของงบประมาณ	ไม่น้อยกว่าระดับปานกลาง
1.2 บุคลากร/หน่วยงาน	- จำนวนหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	
	- ระดับความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน	ไม่น้อยกว่าระดับปานกลาง
1.3 ปัจจัยที่หน่วยงาน สนับสนุน	- จำนวนปัจจัยการผลิตที่สนับสนุนให้แก่เกษตรกร	เท่ากับเป้าหมาย
	- ระดับความเหมาะสมของปัจจัยที่สนับสนุน	ไม่น้อยกว่าระดับปานกลาง
1.4 องค์ความรู้/เทคโนโลยี	- จำนวนองค์ความรู้/หลักสูตรที่ใช้ในการอบรมถ่ายทอด ความรู้แก่เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินโครงการ	ไม่น้อยกว่า 2 หลักสูตร
2. กิจกรรม (Activities)		
2.1 การชี้แจง/ การประชาสัมพันธ์	- มีการชี้แจงเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและเกษตรกร	อย่างน้อย 1 ครั้ง
	- จำนวนสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์	ไม่น้อยกว่า 3 ช่องทาง
2.2 การรับสมัครเกษตรกร เข้าร่วมโครงการ	- การกำหนดหลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการ	มีการกำหนด
	- ระดับความเหมาะสมของหลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการ	ไม่น้อยกว่าระดับปานกลาง
2.3 การอบรม ถ่ายทอดความรู้	- จำนวนครั้งในการจัดอบรมความรู้แก่เกษตรกร	ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง
	- ระดับความเหมาะสมของหลักสูตรในการอบรม	ไม่น้อยกว่าระดับปานกลาง
2.4 การสนับสนุน ปัจจัยการผลิต	- ระดับความเพียงพอของการสนับสนุนปัจจัยการผลิต	ไม่น้อยกว่าระดับปานกลาง
	- ระดับความเหมาะสมของปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน	ไม่น้อยกว่าระดับปานกลาง

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

9

ตารางที่ 1 ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมินผลโครงการ (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การชี้วัด
2.5 การตรวจติดตาม/ รับรองแปลงเบื้องต้น	- จำนวนครั้งที่มีการตรวจติดตามรับรองแปลงเบื้องต้น	ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง
2.6 การผลักดันมาตรฐาน และระบบตรวจสอบรับรอง	- การได้รับการตรวจวิเคราะห์สารตกค้างและความ อุดมสมบูรณ์ในดินของเกษตรกร - การตรวจประเมินมาตรฐานอินทรีย์ของเกษตรกร	มีการตรวจวิเคราะห์ดิน มีการตรวจประเมิน
2.7 การประชาสัมพันธ์ สู่ผู้บริโภค	- จำนวนช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์ในการรับรู้ข้อมูล สินค้าเกษตรอินทรีย์ของผู้บริโภค	ไม่น้อยกว่า 3 ช่องทาง
3. ผลได้ (Outputs)		
3.1 การเข้าร่วมโครงการ	- จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	เท่ากับเป้าหมาย
3.2 การได้รับอบรม ถ่ายทอดความรู้	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับถ่ายทอดองค์ความรู้ ระบบเกษตรอินทรีย์	เท่ากับเป้าหมาย
3.3 การได้รับปัจจัยการผลิต	- จำนวนเกษตรกรได้รับปัจจัยในการผลิตเกษตรอินทรีย์	เท่ากับเป้าหมาย
3.4 การตรวจประเมิน/ รับรองมาตรฐาน	- จำนวนเกษตรกรที่เข้าสู่กระบวนการตรวจรับรอง - จำนวนเกษตรกรผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานอินทรีย์	เท่ากับเป้าหมาย เท่ากับเป้าหมาย
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
4.1 การนำองค์ความรู้ ไปปรับใช้ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกรนำองค์ความรู้ที่ได้รับการอบรม ไปปรับใช้ในประโยชน์	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.2 ได้นำปัจจัยการผลิต ไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกรนำองค์ความรู้ที่ได้รับการอบรม ไปปรับใช้ในประโยชน์	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.3 การรับรองมาตรฐาน เกษตรอินทรีย์	- ร้อยละของเกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐานอินทรีย์ - ระดับการยอมรับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร และผู้บริโภค	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ไม่น้อยกว่าระดับปานกลาง
4.4 การจำหน่ายผลผลิต และตลาดสินค้าอินทรีย์	- รายได้จากกิจการจำหน่ายผลผลิตเกษตรอินทรีย์ - ร้อยละของเกษตรกรที่มีผลผลิตเกษตรอินทรีย์จำหน่าย - ร้อยละของสถานที่จำหน่ายสินค้าอินทรีย์ที่ผ่านการรับรอง - ระดับความยอมรับต่อผลผลิตเกษตรอินทรีย์และสถานที่ จำหน่ายเกษตรอินทรีย์	รายได้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ไม่น้อยกว่าระดับปานกลาง
4.5 ต้นทุนในการผลิต และ มูลค่าการจำหน่ายสินค้า	- ต้นทุนการผลิตเกษตรอินทรีย์เทียบกับการผลิตทั่วไป - มูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์เทียบกับสินค้าทั่วไป	ต้นทุนการผลิตลดลง มูลค่าสินค้าเพิ่มขึ้น
5. ความคุ้มค่าของโครงการ		
5.1 ประสิทธิภาพ	- ร้อยละความสำเร็จของผลงานที่ทำได้จริง	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90
5.2 ประสิทธิภาพ	- ร้อยละของความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายของโครงการ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90
5.3 ความคุ้มค่า	- ผลกระทบ/ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ เปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร	มีค่ามากกว่า 1

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

10

ตารางที่ 1 ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมินผลโครงการ (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การชี้วัด
6. ความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และเกษตรกรที่มีต่อโครงการด้านต่าง ๆ	ไม่น้อยกว่าระดับปานกลาง
	- ระดับความพึงพอใจและความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อเกษตรอินทรีย์ในประเด็นต่าง ๆ	ไม่น้อยกว่าระดับปานกลาง

9.4 การรวบรวมข้อมูล

9.4.1 วิธีการรวบรวมข้อมูล การประเมินผลโครงการนี้รวบรวมข้อมูลด้วยการสำรวจตัวอย่างโดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ลักษณะแบบสอบถามมีข้อคำถามที่เป็นทั้งคำถามปลายปิด (Closed - ended question) คือ ข้อคำถามที่ผู้ประเมินเตรียมคำตอบให้กลุ่มเป้าหมายได้เลือกตอบคำถามปลายเปิด (Open-ended question) คือ ข้อคำถามที่ผู้ประเมินต้องการให้กลุ่มเป้าหมายตอบด้วยตนเองอย่างอิสระ และการสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติม

9.4.2 แหล่งข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และผู้บริโภค โดยกำหนดจังหวัดตัวอย่าง และขนาดตัวอย่าง ดังนี้

1.1) จังหวัดตัวอย่าง จะใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) เนื่องจากในการดำเนินโครงการในแต่ละหน่วยงานมีพื้นที่เป้าหมายในแต่ละจังหวัดที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งภายใต้เงื่อนไขความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงานภาคสนามจึงเลือกจังหวัดตัวอย่างแบบเจาะจงโดยจะเลือกจังหวัดที่มีการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมของหลายหน่วยงาน โดยจะเลือกจังหวัดอย่างน้อย 4 จังหวัด ในแต่ละภูมิภาค รวมตัวอย่างจังหวัดอย่างน้อย 16 จังหวัด

1.2) ขนาดตัวอย่าง

(1) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จาก 8 หน่วยงาน ได้แก่ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกรมวิชาการเกษตร ในปี 2562 มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ รวมทั้งหมด 73,777 ราย ซึ่งกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ ร้อยละ 1 ของประชากรในแต่ละกลุ่ม (Neuman, 1991 อ้างถึงใน สมชาย วรกิจเกษมกุล, 2554) ได้ขนาดตัวอย่างในการจัดเก็บรวม 737 ราย

(2) ผู้บริโภค จะใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ดุลพินิจของผู้ประเมินผลในการกำหนดกลุ่มประชากรที่จะมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยจะเลือกผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ และมีความสนใจในเกษตรอินทรีย์ ณ ตลาดสีเขียว จำนวน 200 ตัวอย่าง

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทบทวน รวบรวมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้แก่ เอกสารการประชุม เอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าโครงการงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

11

9.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

9.5.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ค่าเฉลี่ย ค่าผลรวม และค่าร้อยละ เป็นต้น ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ และนำเสนออธิบายประกอบตารางข้อมูล แผนภูมิ เพื่อเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์หรือเป้าหมาย

ทั้งนี้ การวิเคราะห์ข้อมูล 1) ความคิดเห็น ความเหมาะสม และความพึงพอใจ ใช้การวัดแบบลิเคิทสเกล (Likert Scale) โดยกำหนดค่าคะแนน ออกเป็น 5 ระดับ และ 2) การพิจารณาการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายหรือข้อมูลที่ต้องการเปรียบเทียบ กำหนดเป็นช่วงค่าร้อยละ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การกำหนดระดับค่าคะแนนและค่าร้อยละ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ค่าคะแนน	ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ความหมายค่าคะแนน	2) ค่าร้อยละ	ความหมายค่าร้อยละ
5	4.21 – 5.00	พึงพอใจมากที่สุด	90.00 ขึ้นไป	ดีมาก
4	3.41 – 4.20	พึงพอใจมาก	80.00 – 89.99	ดี
3	2.61 – 3.40	พึงพอใจปานกลาง	70.00 – 79.99	ปานกลาง
2	1.81 – 2.60	พึงพอใจน้อย	60.00 – 69.99	น้อย
1	1.00 – 1.80	ไม่พึงพอใจ	น้อยกว่า 60.00	น้อยมาก

สำหรับการประเมินผลความคุ้มค่าของโครงการพิจารณาจาก

1) การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน เป็นการวัดจากผลงานที่ทำได้เปรียบเทียบกับเป้าหมาย แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ถ้าผลการดำเนินงานมีค่าเข้าใกล้ 100 แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีวิธีคิด ดังนี้

$$1.1) \text{ ดัชนีความสำเร็จ} = \frac{\text{ผลงานที่ทำได้} \times 100}{\text{เป้าหมายที่กำหนด}}$$

$$1.2) \text{ การเบิกจ่ายงบประมาณ} = \frac{\text{งบประมาณที่เบิกจ่ายจริง} \times 100}{\text{งบประมาณตามแผน}}$$

2) การวัดประสิทธิผล เป็นการวัดผลสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการ แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ถ้ามีค่าเข้าใกล้ 100 แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

$$\text{ประสิทธิผล} = \frac{\text{จำนวนโครงการที่บรรลุเป้าหมาย} \times 100}{\text{จำนวนโครงการทั้งหมดภายใต้แผนงานฯ}}$$

3) การวัดความคุ้มค่า เป็นการวัดผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อเกษตรกรที่โครงการคาดว่าจะเกิดขึ้น ถ้าผลกระทบที่เกิดขึ้นมีค่ามากกว่างบประมาณที่ลงทุน แสดงว่า การดำเนินงานโครงการมีความคุ้มค่า

$$\text{ความคุ้มค่า} = \frac{\text{ผลกระทบที่เกิดขึ้น (ตีเป็นมูลค่า)}}{\text{จำนวนงบประมาณที่ลงทุน}}$$

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

12

10. แผนปฏิบัติงานและงบประมาณ

รายการ	ปี 2563			ปี 2564									งบประมาณ (บาท)
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
10.1 ศึกษารายละเอียด ข้อมูลโครงการ	←→												600,000
10.2 จัดทำเค้าโครงการ ประเมินผล			←→										
10.3 เตรียมแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูล				←→			→						
10.4 ประมวลผล และ วิเคราะห์ข้อมูล							←→						
10.5 จัดทำรายงาน									←→				

11. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินผล

ผลการประเมินผลจะเป็นประโยชน์ในการใช้ประกอบการพิจารณาให้การสนับสนุน ส่งเสริม หรือปรับเปลี่ยน
 แนวทางในการดำเนินโครงการให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ รวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน
 โครงการในระยะต่อไป เพื่อให้การพัฒนาระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร เป็นที่ยอมรับของตลาด
 และได้รับรองมาตรฐานในและนอกประเทศ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

บรรณานุกรม

- เจษฎา มิ่งฉาย. (2552). *เกษตรอินทรีย์ไทย: การวิเคราะห์บริบทและสาระเชิงนโยบาย*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาเอก, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ณัฐวดี เขียวลือ. (2560). *นโยบายการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรเทิง มาแสง. (2530). *การติดตามและประเมินผลโครงการ*. กรุงเทพฯ : กองประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.
- ปรารธนา ยศสุข, พงศกร กาวิชัย, และเจษฎา มิ่งฉาย. (2557). *เกษตรอินทรีย์ไทย: การประเมินผลการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ของเกษตรกร*. ใน การประชุมวิชาการการพัฒนาชนบทที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4. (หน้า364-372). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รุ่งเกียรติ แก้วเพชร. (2559). *แนวทางในการพัฒนากระบวนการผลิตฝรั่งอินทรีย์ : กรณีศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกฝรั่งตำบลคลองจินดา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ยงยุทธ ศรีเกี่ยวฝัน และคณะ. (2555). *การส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์และการบริหารจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานของเกษตรกรในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่*. รายงานผลวิจัย, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วงศ์พัฒนา ศรีประเสริฐ. (2559). *การพัฒนาการจัดการความรู้ทางการตลาดเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกรในตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม*. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 11(36), 104-114
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2556). *คู่มือการประเมินผล*. ศูนย์ประเมินผล, สำนักเศรษฐกิจการเกษตร.
- อภิชาติ ใจอารีย์. (2561). *แนวทางการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารปลอดภัยสำหรับชุมชน : บทสะท้อนจากภาคปฏิบัติการ*. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร 38(5), 1-17
- Rensis Likert. (1932). *A technique for the measurement of attitudes*. Archives of Psychology. New York University.
- W.K.Kellogg Foundation. (2004). *Logic model development guide*. Michigan : W.K.Kellogg Foundation.

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

เค้าโครงการประเมินผล

๑. ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)
๒. ประเภทเอกสาร เอกสารประเมินผล
๓. ชื่อผู้จัดทำ นางสาวณัฐชาสีดา สังข์โสภณ เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ
ส่วนประเมินการพัฒนาสถาบันเกษตรกรและเกษตรกร ศูนย์ประเมินผล

๔. ความสำคัญของการประเมินผล

ภาคการเกษตรของประเทศไทยมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ แต่ปัจจุบันภาคการเกษตรของไทยต้องเผชิญปัญหาและความท้าทายนานัปการ เช่น การขาดความรู้ของเกษตรกร ผลผลิตล้นตลาด ต้นทุนการผลิตสูง การขาดแคลนน้ำสลับกับปัญหาอุทกภัย ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม เนื่องจากการใช้สารเคมีในภาคเกษตร และการเติบโตของเมือง การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนโครงสร้างประชากรที่กำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้นส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขัน ความยากจนของเกษตรกรรายย่อยและนำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ในที่สุด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้มีนโยบายปฏิรูปการเกษตรของประเทศไทย เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศ ที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในด้านการพัฒนา ทั้งประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านการเกษตร และประโยชน์เพื่อเกษตรกรที่จะได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป โดย ปี ๒๕๕๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดการพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เป็นนโยบายที่ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะต้องดำเนินการ

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการตามนโยบายอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรทุกคนได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรที่มีความพร้อมรับกับสถานการณ์ด้านการเกษตรที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมุ่งหวังให้เกษตรกรไทยมีความพร้อม มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพการเกษตร จึงได้กำหนดค่านิยมของเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หมายถึงผู้ประกอบการเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยี และการบริหารจัดการเพื่อการดำเนินธุรกิจอย่างทันสมัย มีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ และถือเป็นเป้าหมายในการพัฒนาเกษตรกร รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่ม มุ่งเน้นให้มีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่ม ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่ายเจ้าหน้าที่และเกษตรกรที่ผ่านการพัฒนาศักยภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพยิ่งขึ้น และยังได้ดำเนินงานสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่มาตั้งแต่ ปี ๒๕๕๑ มุ่งเน้นการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรเป็นรายบุคคลในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการธุรกิจ และการใช้ระบบสารสนเทศ ต่อมาในปี ๒๕๕๗ มีการดำเนินงานตามนโยบายพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ซึ่งมีการแบ่งช่วงอายุของกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ คือ อายุ ๑๗ – ๔๕ ปี จึงยกระดับการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer เน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างเครือข่าย โดยให้เกษตรกรเป็น “ศูนย์กลางการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง” และมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็น “ผู้จัดการเรียนรู้” มีเป้าหมายหลักในการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีความสามารถด้านการเกษตร ทดแทนเกษตรกรผู้สูงอายุ และสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาด จนเป็นเกษตรกรมืออาชีพที่เป็นผู้นำทางการเกษตรในท้องถิ่น และสร้าง

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

12

เครือข่ายความร่วมมือในทุกระดับ ขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรและองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง และดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนทำให้ชุมชนเติบโตทางเศรษฐกิจจากฐานการเกษตรได้

ทั้งนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยศูนย์ประเมินผล ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจด้านการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานแผนงาน/โครงการสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เห็นควรประเมินผล โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง(Smart Farmer) ปี ๒๕๖๔ โดยประเมินผลลัพธ์ เพื่อสะท้อนข้อคิดเห็น ความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และความคุ้มค่าจากกระบวนการขับเคลื่อนตามกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ ดังกล่าว

๕. วัตถุประสงค์ของการประเมินผล

๕.๑ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการฯ

๕.๒ เพื่อประเมินผลได้ ผลลัพธ์ และความคุ้มค่าของโครงการ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น

๖. ขอบเขตการประเมินผล

๖.๑ พื้นที่เป้าหมาย

ประเมินผลการดำเนินงานเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ Smart Farmer ครอบคลุมพื้นที่ ๗๗ จังหวัด

๖.๒ ประชากรเป้าหมาย ประกอบด้วย

๑) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ของหน่วยงานระดับจังหวัด ประกอบด้วย สำนักงานเกษตรจังหวัด ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ศูนย์หม่อนไหมฯ และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

๒) เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย เป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในปี ๒๕๖๓ ประกอบด้วย เกษตรกรทั่วไปและเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการเพื่อพัฒนาเป็น Smart Farmer/Young Smart Farmer และเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer/Young Smart Farmer อยู่แล้วเพื่อพัฒนาให้เป็นต้นแบบ

๖.๓ ระยะเวลาข้อมูล

๑) ผลการดำเนินงานโครงการฯ โดยใช้ข้อมูลการดำเนินโครงการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ (วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔)

๒) ระยะเวลาดำเนินการประเมินผลโครงการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ (วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔)

๗. การตรวจเอกสาร แนวคิด และทฤษฎี

๗.๑ การตรวจเอกสาร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (๒๕๕๕) ทำการศึกษาวิเคราะห์จุดแข็งและโอกาสในการพัฒนาเกษตรกร เพื่อศึกษา วิเคราะห์สถานการณ์ทั่วไปของเกษตรกร และกำหนดแนวทางพัฒนาเกษตรกรที่เหมาะสม ชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยใช้หลักการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ผลการศึกษาสถานการณ์ทั่วไปของเกษตรกร พบว่า ภาคเกษตรเป็นแหล่งรายได้ที่แท้จริงของประเทศและความมั่นคงด้านอาหาร มีประชากรประมาณร้อยละ ๓๘ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ภาคเกษตรประสบกับปัญหาการเพิ่มพื้นที่การเกษตรมาถึงจุดอิ่มตัว ขณะที่แรงงานภาคเกษตรเริ่มมีอายุสูงขึ้นและมีจำนวนที่ลดลง การศึกษาของประชากรเกษตรมีทิศทางที่ดีขึ้น ภาวะความยากจนของครัวเรือนเกษตรกรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ภูมิคุ้มกันของ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

13

เกษตรกร และภาคเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ความเหมาะสมของที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ ฐานการผลิตการเกษตรที่เข้มแข็ง ความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร การพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีแผนใหม่ และเกษตรกรมีการพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การฝึกกำลังสร้างองค์กร/เครือข่าย การเข้าถึงแหล่งเงินทุน ข้อมูลและกลไกการบริหารจัดการที่มีธรรมาภิบาลที่สนับสนุนการพัฒนาภาคเกษตรให้เข้มแข็ง

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาเกษตรกร พบว่า กลยุทธ์เชิงรุก คือ การพัฒนาองค์ความรู้ และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับเกษตรกร พัฒนาการสร้างเครือข่ายให้มีการเชื่อมโยงกันตั้งแต่การเป็นผู้รวบรวมผลผลิต การขนส่ง จนถึงเป็นผู้จำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร การยกระดับความสามารถในการแข่งขันและการขยายช่องทางด้านการตลาดของธุรกิจกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์และวิสาหกิจชุมชน และการพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรแผนใหม่เสริมสร้างศักยภาพการวิจัยและพัฒนาสินค้าเกษตร กลยุทธ์เชิงแก้ไข คือ การส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันความเสี่ยงการเกษตร สร้างรายได้เสถียรภาพให้กับเกษตรกร การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง การสนับสนุนการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการโลจิสติกส์ของภาคเกษตร และการเร่งรัดแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกรอย่างต่อเนื่องและเป็นธรรม กลยุทธ์เชิงป้องกัน คือ การเพิ่มโอกาสและความสามารถในการประกอบอาชีพเกษตรกร การพัฒนาการผลิตและสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจแก่องค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน การสร้างความมั่นคงปลอดภัยด้านอาหารในครัวเรือนเกษตรกร และสนับสนุนการจัดระบบสาธารณสุขความปลอดภัยทางการเกษตรจากสารเคมีในการผลิตสินค้าเกษตร กลยุทธ์เชิงรับ คือ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร สร้างอำนาจการต่อรอง พัฒนาขีดความสามารถด้านการเงิน เพิ่มทักษะและความสามารถของบุคลากรรัฐในภาคเกษตร การร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในแต่ละพื้นที่ ปรับปรุงระบบการเรียนการสอนให้เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น และการส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาสินค้าเกษตรและอาหาร นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมควบคู่กับภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนการรวมกลุ่มให้มีศักยภาพเพื่อพัฒนาความสามารถในการดำเนินกิจการ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (๒๕๕๑) ทำการประเมินผลโครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทางปฏิรูปใหม่ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปี ๒๕๕๑ พบว่า ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ๑๕๔ ศูนย์ สามารถดำเนินการตามระเบียบได้ในเกณฑ์พอใช้ เนื่องจากระเบียบออกมาล่าช้าและมีการเปลี่ยนแปลงแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบ มีการใช้งบประมาณสนับสนุนให้ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านดำเนินการจัดอบรมเกษตรกร ๑๙๖.๕๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๒๒ ของงบประมาณที่ตั้งไว้ ๒๒๘ ล้านบาท มีศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านที่วิทยากรถ่ายทอดความรู้ได้ในเกณฑ์ดี ร้อยละ ๘๙.๖๐ และเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ ๑๐.๔๐ ส่วนผลการจัดการของศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านดำเนินการในปี ๒๕๕๑ ด้านที่พักอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ ๕๘.๑๐ พอใช้ ร้อยละ ๔๑.๙๐ ด้านอาหารและเครื่องดื่มอยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ ๙๗.๔๐ พอใช้ร้อยละ ๒.๖๐ และด้านสถานที่อบรมอยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ ๖๘.๐๐ พอใช้ร้อยละ ๓๒.๐๐ สำหรับหลักสูตรที่ศูนย์จัดถ่ายทอดส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๗๐ อยู่ในเกณฑ์ดี ที่เหลือร้อยละ ๔๔.๓๐ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านอบรมเกษตรกรได้ ๗๗,๕๒๔ ราย สูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ ๗๕,๐๐๐ ราย (ร้อยละ ๑๐๓.๓๗ ของเป้าหมาย) โดยศูนย์ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๕๐ จัดอบรมเกษตรกรได้ตามเป้าหมาย รองลงมาคิดเป็นร้อยละ ๓๑.๘๐ จัดอบรมได้เกินเป้าหมายที่เหลือร้อยละ ๐.๗๐ จัดอบรมได้ต่ำกว่าเป้าหมาย และอบรมเกษตรกรอาสาได้ ๑,๐๓๖ ราย สูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ ๑,๐๐๐ ราย (ร้อยละ ๑๐๓.๖๐ ของเป้าหมาย) ด้านการถ่ายทอดความรู้ ศูนย์ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๕๐ ได้รับความพอใจจากเกษตรกรมาก ศูนย์ที่เหลือร้อยละ ๙.๕๐ ได้รับความพอใจปานกลาง และด้านการบริการศูนย์ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๒๐ ได้รับความพอใจจากเกษตรกรมาก ศูนย์ที่เหลือร้อยละ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

14

๓๕.๑๐ ได้รับความพอใจปานกลาง และร้อยละ ๐.๗๐ ได้รับความพอใจจากเกษตรกรน้อย สำหรับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่ผ่านการอบรมจากศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านตามโครงการ ปี ๒๕๕๐ พบว่าเกษตรกรร้อยละ ๗๔.๔๐ นำความรู้จากการอบรมไปใช้แล้วสามารถลดรายจ่ายได้เฉลี่ยรายละ ๑,๒๐๘.๖๑ บาทต่อเดือน โดยลดการจ่ายค่าสินค้าบริโภคได้เฉลี่ยรายละ ๔๑๙.๓๘ บาทต่อเดือน ลดการจ่ายค่าสินค้าอุปโภคได้เฉลี่ยรายละ ๑๑๖.๖๓ บาทต่อเดือน ลดการจ่ายค่าปุ๋ยเคมีได้เฉลี่ยรายละ ๓๙๔.๔๔ บาทต่อเดือน ลดการจ่ายค่าสารเคมีได้เฉลี่ยรายละ ๗๔.๘๔ บาทต่อเดือน ลดการจ่ายค่าเลนพ่นได้เฉลี่ยรายละ ๘๗.๖๕ บาทต่อเดือน ลดการจ่ายค่าเห่า/เปียร์/บุหรีได้เฉลี่ยรายละ ๗๗.๙๗ บาทต่อเดือน และลดการจ่ายค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าโทรศัพท์ได้เฉลี่ยรายละ ๓๔.๒๕ บาทต่อเดือน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (๒๕๕๑) ทำการประเมินผลโครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทางวิถีใหม่ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปี ๒๕๕๑ (ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน) ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลบ่อเงิน อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี พบว่า ในด้านการบริหารจัดการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการออกกระเปียบ กฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ระเบียบว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนโครงการฯ เกณฑ์สนับสนุนงบประมาณ เกณฑ์การคัดเลือกปราชญ์ชาวบ้าน และแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและปรับปรุงศูนย์ฯ การกำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์โครงการผ่านสื่อต่างๆ โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด กำกับดูแล และให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๒๖๗,๕๐๐ บาท ใช้จ่ายงบประมาณไปทั้งสิ้น จำนวน ๒๐๐,๒๗๐ บาท (ร้อยละ ๗๔.๘๗) โดยใช้วิทยากรของศูนย์และจากภายนอก จำนวน ๖ คน การอบรมมีการบรรยาย สาธิต และการฝึกปฏิบัติ หลักสูตรอบรมชื่อ “การทำการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วย ๑๓ หัวข้อ โดยผู้เข้าอบรมร้อยละ ๙๐ มีความตั้งใจรับความรู้จากการถ่ายทอดและมีส่วนร่วมในการฝึกอบรม จำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรม ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒๘ ของเป้าหมาย จำนวน ๕๐ คน เข้าอบรมร้อยละ ๙๖.๕๕ มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ และสามารถลดค่าใช้จ่ายได้เฉลี่ย ๒๑๓.๗๙ บาท/เดือน และไปปฏิบัติตามร้อยละ ๗.๔๑ นอกจากจัดฝึกอบรมแล้ว มีการพัฒนาและปรับปรุงศูนย์ฯ ในเรื่องวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในห้องฝึกอบรม สำหรับความพึงพอใจ พบว่า สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมีความพึงพอใจต่อผู้เข้าอบรมและศูนย์ฯ อยู่ในระดับมาก ปราชญ์ชาวบ้านมีความพึงพอใจต่อผู้เข้าอบรมอยู่ในระดับมาก และผู้เข้าอบรมพึงพอใจต่อการจัดการฝึกอบรมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีการดำเนินโครงการต่อไป และควรปรับปรุงโครงการ ในเรื่องการอนุมัติการจัดสรร และการเบิกจ่ายงบประมาณให้เพียงพอและทันเวลา สำหรับศูนย์ฯ ควรกำหนดระยะเวลาฝึกอบรมให้เหมาะสม และจัดทำเอกสารความรู้ที่ถ่ายทอดให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกเรื่อง

จากการตรวจเอกสารเบื้องต้น ทำให้ทราบถึง ลักษณะทั่วไปของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ หรือแนวทางการพัฒนาเกษตรกร รวมถึงปัญหา และข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการ ซึ่งผู้ประเมินได้นำข้อมูลดังกล่าวมาปรับใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็น และตัวชี้วัดในการประเมินโครงการดังกล่าว

๗.๒ แนวคิดและทฤษฎี

๑) ความหมายและความสำคัญของการประเมินผล (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ๒๕๕๖)

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าของแผนงานหรือโครงการด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงใด การประเมินผลมีความสำคัญช่วยในการตัดสินใจว่าโครงการไปใช้ ทำให้ทราบว่าโครงการที่จัดทำขึ้นมีความจำเป็น สมเหตุสมผล หรือมีความคุ้มค่ามากน้อยเพียงใด เป็นที่ต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

15

หรือไม่ ซึ่งช่วยตัดสินใจก่อนนำโครงการไปดำเนินการ ตัดสินใจปรับปรุงโครงการระหว่างดำเนินการ ตัดสินใจ ยุบเลิก หรือขยายโครงการภายหลังโครงการเสร็จสิ้น ทำให้ทราบว่าการดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคการดำเนินการอย่างไร และนำไปใช้วางแผนในโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียง หรือ คล้ายคลึงกัน

๒) ประเภทของการประเมินผลโครงการ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ๒๕๕๖.)

การประเมินผลโครงการแบ่งประเภทของการประเมินผลตามช่วงเวลาต่างๆ ของโครงการ ออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๒.๑) การประเมินผลก่อนการดำเนินงานโครงการ (Pre Evaluation) คือ การประเมิน ก่อนที่จะเริ่มดำเนินงานโครงการ ได้แก่ การประเมินความต้องการ หรือความจำเป็นในเบื้องต้นก่อนที่จะ ดำเนินงานโครงการ การประเมินผลแบบนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การประเมินความต้องการจำเป็น (Need Assessment) และการประเมินเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการ หรือสิ่งที่จะดำเนินการ โดยศึกษา วิเคราะห์ถึงปัจจัยที่จำเป็นต่อความสำเร็จ ได้แก่ ความเป็นไปได้ด้านเทคนิควิชาการ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสภาพแวดล้อม เป็นต้น

๒.๒) การประเมินผลระหว่างดำเนินโครงการ (Ongoing Evaluation) คือ การ ประเมินผลโครงการในขณะที่มีการดำเนินงานโครงการ หลังจากที่มีการดำเนินงานโครงการไประยะหนึ่ง เพื่อ ทราบความก้าวหน้าหรือปัญหาในการดำเนินโครงการ เพื่อนำผลไปใช้แก้ไขปรับปรุงโครงการให้สามารถดำเนิน โครงการได้ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้

๒.๓) การประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ (Post Evaluation) คือ การประเมินผล โครงการเมื่อเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อตัดสินว่าการดำเนินโครงการประสบความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย หรือไม่ มากน้อยเพียงใด ผลการประเมินจะช่วยให้การตัดสินใจสำหรับโครงการใหม่ๆ ซึ่งมีลักษณะเหมือน หรือ ใกล้เคียงกับโครงการที่เราทำการประเมินผลแล้ว

๓) แบบจำลองการประเมินผล IPOO

ตัวแบบหรือแบบจำลอง IPOO เป็นตัวแบบที่บริษัทไอบีเอ็ม (IBM) ได้นำมาใช้ใน การประเมินผลโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (การประเมินผลการฝึกอบรม) เพื่อช่วยให้ผู้ที่ทำการตัดสินใจ สามารถเลือกชุดโครงการที่จะก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ผู้ที่ใช้ตัวแบบนี้สามารถตัดสินใจได้ทันทีว่าชุด โครงการนั้นจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ และช่วยให้สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงที่ควร เกิดขึ้น หรือการปรับปรุงการออกแบบการฝึกอบรม เนื้อหาสาระ และการจัดส่ง/การดำเนินการ และที่สำคัญที่สุด คือ สามารถบอกให้ทราบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้และทักษะตามที่ต้องการหรือไม่ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ๒๕๔๗)

แบบจำลองการประเมินผล IPOO ประกอบด้วยการประเมิน ๔ ด้าน ดังนี้ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, ๒๕๒๘ อ้างถึงใน กนกวรรณ พวงประยงค์, ๒๕๕๔)

๓.๑) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ตัดสิน ความเหมาะสมของโครงการ โดยพิจารณาว่าข้อมูลนั้นมีขนาดช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ ซึ่ง ส่วนใหญ่จะประเมินในด้านต่างๆ ได้แก่ ความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการดำเนินงานโครงการ วิธีที่ใช้เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ และการได้รับความช่วยเหลือด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการ ดำเนินไปได้ อาทิ หน่วยงานสนับสนุน เวลา เงินทุน อาคารสถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือ

๓.๒) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการจัดหาข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้รับผิดชอบและผู้ดำเนินโครงการทุกลำดับชั้น การประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

16

เพื่อค้นหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการหรือการดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ รวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินใจวางแผนงาน และเป็นรายงานสะสมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่างๆ ที่เกิดขึ้น

๓.๓) การประเมินผลผลิต (Output & Product Evaluation) มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดและแปลความหมายของความสำเร็จ ซึ่งการประเมินจะรวมถึงด้านต่างๆ ได้แก่ พิจารณาวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้สามารถนำไปใช้ได้หรือไม่ เกณฑ์การวัดที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์คืออะไร เปรียบเทียบผลที่วัดได้ว่าได้มาตรฐานสัมบูรณ์ (Absolute Criteria) หรือมาตรฐานสัมพัทธ์ (Relative Criteria) ที่กำหนดไว้หรือไม่ และแปลความหมายเกี่ยวกับสาเหตุของผลที่เกิดขึ้นโดยอาศัยการประเมินปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ

๓.๔) การประเมินผลลัพธ์ (Outcome Evaluation) เป็นการพิจารณาผลประโยชน์ ผลกระทบหรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งระยะสั้น ระยะปานกลาง ระยะยาว เป็นผลมาจากการดำเนินการโครงการ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการพิจารณาในประเด็นต่างๆ ได้แก่ ผลลัพธ์ที่เป็นเป้าหมายของโครงการหรือบริการคืออะไร และดัชนีชี้วัดผลลัพธ์ที่คาดหวังที่สามารถวัดและสังเกตเห็นได้คืออะไร

๔) การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ

วิธีการวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติและความพึงพอใจที่รู้จักกันแพร่หลายมากที่สุดวิธีหนึ่ง เริ่มต้นด้วยการรวบรวม หรือเรียบเรียงข้อความที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติและความพึงพอใจที่ต้องการจะศึกษา จากนั้นกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วงๆ ซึ่งมีวิธีคำนวณหาคะแนนช่วงชั้นได้ดังนี้

$$\text{คะแนนช่วงชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้น}}$$

โดยที่ คะแนนสูงสุด คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุดตามแบบสอบถาม

คะแนนต่ำสุด คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุดตามแบบสอบถาม

จำนวนระดับชั้น คือ การกำหนดระดับการวัด ตัวอย่าง คะแนนมากที่สุดเท่ากับ ๕ คะแนนน้อยที่สุดเท่ากับ ๑ กำหนดไว้ ๕ ระดับ คือ น้อยที่สุด/น้อย/ปานกลาง/มาก/มากที่สุด (หรือจะกำหนดไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง/ไม่เห็นด้วย/ไม่แน่ใจ/เห็นด้วย/เห็นด้วยอย่างยิ่ง)

เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ช่วงคะแนนเฉลี่ย = $(5-1)/5 = 0.80$ จากนั้นนำช่วงคะแนนไปกำหนดระดับความสำเร็จตั้งแต่คะแนน ๑ ถึง ๕ (ตารางที่ ๒.๑) ซึ่งในการกำหนดระดับคะแนน สามารถกำหนดได้หลายระดับ เช่น ๓ ระดับ ๔ ระดับ ขึ้นอยู่กับผู้ประเมินจะกำหนด

ตารางที่ ๑ เกณฑ์การให้คะแนน และการคำนวณผลการประเมินโดยใช้เครื่องมือวัดของ Likert

ระดับคะแนน	ช่วงค่าคะแนน	ระดับการประเมินผล
๑	๑.๐๐ - ๑.๘๐	น้อยที่สุด/ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๒	๑.๘๑ - ๒.๖๐	น้อย/ไม่เห็นด้วย
๓	๒.๖๑ - ๓.๔๐	ปานกลาง/ไม่แน่ใจ
๔	๓.๔๑ - ๔.๒๐	มาก/เห็นด้วย
๕	๔.๒๑ - ๕.๐๐	มากที่สุด/เห็นด้วยอย่างยิ่ง
คะแนนช่วงชั้น เท่ากับ ๐.๘๐		

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

17

๘. วิธีการประเมินผล

๘.๑ รูปแบบการประเมินผล โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เป็นโครงการที่อยู่ในรูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร จึงได้นำรูปแบบการประเมินผล IPOO มาใช้ในการประเมินผล เน้นด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลได้ และผลกระทบระยะสั้น

๘.๒ ประเภทการประเมินผล เป็นการประเมินผลระหว่างดำเนินงานโครงการ (Ongoing Evaluation) เพื่อนำผลการประเมินที่ได้ไปปรับปรุงการดำเนินงานโครงการในระยะต่อไปให้ดีขึ้น

๘.๓ ประเด็นและตัวชี้วัด

ตารางที่ ๒ ประเด็นและตัวชี้วัดของการประเมินผลโครงการ

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การชี้วัด
๑. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
๑.๑ งบประมาณ	- จำนวนงบประมาณที่ใช้จ่ายเปรียบเทียบกับ งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	- เปรียบเทียบเป้าหมาย
	- ระดับความเพียงพอและทันเวลาของงบประมาณ	- ไม่ต่ำกว่าระดับมาก
๑.๒ บุคลากร/หน่วยงาน	- ระดับความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน	- ไม่ต่ำกว่าระดับมาก
๑.๓ องค์ความรู้	- จำนวนองค์ความรู้/หลักสูตรที่ใช้ในการอบรมถ่ายทอด ความรู้แก่เกษตรกร/เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินโครงการ	- ไม่น้อยกว่า ๒ หลักสูตร
๒. กิจกรรม (Activities)		
๒.๑ การบริหารโครงการ	- รูปแบบการบูรณาการดำเนินงานของหน่วยงานในพื้นที่	
๒.๒ การรับสมัครและ คัดเลือกเกษตรกร	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ	- เปรียบเทียบเป้าหมาย
๒.๓ การอบรมถ่ายทอด ความรู้	- จำนวนครั้งในการจัดอบรมความรู้แก่เกษตรกร - ความเหมาะสมของหลักสูตร	- ไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง - ไม่ต่ำกว่าระดับมาก
๒.๔ การสนับสนุนวัสดุ/ อุปกรณ์ในการพัฒนา SF/YSF	- ระดับความเพียงพอของวัสดุ/อุปกรณ์	- ไม่ต่ำกว่าระดับมาก
๒.๕ ประชาสัมพันธ์ โครงการ SF/YSF	- จำนวนช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์	- ไม่น้อยกว่า ๒ ช่องทาง
๓. ผลได้ (Outputs)		
๓.๑ การเข้าร่วมโครงการ	- จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	- เท่ากับเป้าหมาย
๓.๒ การได้รับอบรม ถ่ายทอดความรู้	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการอบรม - ความพึงพอใจต่อหลักสูตร/การถ่ายทอด - ความพึงพอใจต่อวิทยากร	- เท่ากับเป้าหมาย - ไม่ต่ำกว่าระดับมาก - ไม่ต่ำกว่าระดับมาก
๓.๓ การสนับสนุนวัสดุ/ อุปกรณ์ในการพัฒนา SF/YSF	- ระดับความเพียงพอของวัสดุ/อุปกรณ์ - ความพึงพอใจ	- ไม่ต่ำกว่าระดับมาก - ไม่ต่ำกว่าระดับมาก
๓.๔ เกษตรกรที่ได้รับการ คัดเลือกให้เป็นต้นแบบ	- จำนวนเกษตรกร Smart Farmer ต้นแบบ - จำนวนเกษตรกร Young Smart Farmer ต้นแบบ	- เท่ากับเป้าหมาย - เท่ากับเป้าหมาย
๓.๕ เครือข่ายเกษตรกร SF/YSF	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีเครือข่าย	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

18

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การชี้วัด
๔. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
๔.๑ การนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์	- ระดับความรู้ของเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนา - ร้อยละของเกษตรกรนำองค์ความรู้ที่ได้รับการอบรมไปปรับใช้ในประโยชน์	- ไม่น้อยกว่าระดับมาก - ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๔.๒ เกษตรกรต้นแบบได้นำความรู้ไปถ่ายทอด/ถอดบทเรียน	- ร้อยละของเกษตรกรต้นแบบที่นำความรู้ไปถ่ายทอดและถอดบทเรียน	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๔.๓ การเปลี่ยนแปลงการผลิตและรายได้	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น - ร้อยละของเกษตรกรที่มีรายได้เพิ่มขึ้น	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ - ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๔.๔ ต้นทุนในการผลิตและมูลค่าการจำหน่ายสินค้า	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีต้นทุนการผลิตลดลงเมื่อเทียบกับก่อนได้รับการพัฒนา - ร้อยละของต้นทุนการผลิต	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ - ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ - ลดลงไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐
๔.๕ ความคุ้มค่าของโครงการ	- ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นเทียบกับงบประมาณที่ได้รับ - มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) - อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR) - อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR)	- มีค่ามากกว่า ๑ - มีค่ามากกว่า ๐ - มีค่ามากกว่า ๑ - มากกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ธ.ก.ส.
๔.๖ ความพึงพอใจต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	- ไม่น้อยกว่าระดับมาก

๘.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑) **วิธีการรวบรวมข้อมูล** รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ เอกสารโครงการ เอกสารรายงานการติดตามผลการดำเนินงานแผนงานโครงการ และงานวิจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

๒) แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย

๒.๑) ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ๒ กลุ่ม ได้แก่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบโครงการในระดับพื้นที่ และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งนี้ ในการสำรวจใช้วิธีสำรวจด้วยตัวอย่าง ซึ่งได้จากวิธีการ และขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

๒.๑.๑) กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร การกำหนดขนาดตัวอย่างของเกษตรกร เพื่อการประมาณค่าเฉลี่ยที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ ๙๕ โดยใช้ค่าความแปรปรวนของชุดข้อมูลรายได้จากภาคการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ปี ๒๕๖๓ สูตรที่ใช้ในการคำนวณ (สุเมธ สมภักดี, ๒๕๕๐) คือ

$$n = \frac{NZ^2s^2}{Ne^2 + Z^2s^2}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรที่ศึกษา

Z = ระดับความเชื่อมั่นของข้อมูล (ร้อยละ ๙๕ เท่ากับ ๑.๙๖)

s^๒ = ความแปรปรวนของชุดข้อมูล

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

19

e = ความคลาดเคลื่อนของชุดข้อมูลในระดับที่ยอมรับได้

- กำหนดขนาดตัวอย่างเกษตรกร โดยใช้ข้อมูลประชากรเกษตรกรปี ๒๕๖๓ จำนวน ๒๐๔,๘๔๓ ราย มีรายได้เฉลี่ย เท่ากับ ๑๘๔,๓๙๖.๔๐ บาทต่อปี มีค่าความคลาดเคลื่อนของรายได้ไม่เกิน ๒๗,๖๕๙.๔๖ บาทต่อครัวเรือนต่อปี และมีความแปรปรวนของข้อมูลรายได้ภาคการเกษตร เท่ากับ ๔๗๑,๔๓๗.๖๖^๒ บาทต่อครัวเรือนต่อปี ซึ่งแทนค่าในสูตรที่ใช้ในการคำนวณ ดังนี้

$$n = \frac{204,843 \times 1.96^2 \times 471,437.66^2}{(204,843 \times 27,659.46^2) + (1.96^2 \times 471,437.66^2)}$$

$$n = \frac{1,109,518,044,160,000}{1,109,518,044,160,000}$$

$$n = 1,109.518$$

ดังนั้น ได้เกษตรกรตัวอย่างจำนวน ๑,๑๑๐ ราย

๒.๑.๒) ขั้นตอนการเลือกตัวอย่าง ใช้แผนการเลือกตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้น (Stratified Random Sampling) ดังนี้

(๑) แบ่งประชากรออกเป็น ๑๒ สาขา ตามแนวทางการพัฒนาของ คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer คือ ข้าว ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน เกษตรผสมผสาน Young Smart Farmer ประมง ปศุสัตว์ หม่อนไหม และบัญชี แล้วทำการจัดสรรขนาดตัวอย่างในแต่ละกลุ่มโดยใช้การจัดสรรแบบสัดส่วน (Proportional Allocation) ของจำนวนเกษตรกรแต่ละสาขา

(๒) แบ่งประชากรแต่ละสาขาออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร ต้นแบบ กลุ่มเกษตรกรทั่วไป และกลุ่มเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer/Young Smart Farmer แล้วทำการจัดสรรขนาดตัวอย่างในแต่ละกลุ่มแบบสัดส่วน และปรับขนาดตัวอย่างที่น้อยกว่า ๑๐ ตัวอย่างให้มีขนาดเท่ากับ ๑๐ ตัวอย่าง เพื่อความเหมาะสม ได้เกษตรกรตัวอย่างจำนวน ๑,๑๑๐ ราย ดังนี้

กลุ่มเกษตรกร	ข้าว	ปาล์มน้ำมัน	ยางพารา	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	มันสำปะหลัง	อ้อยโรงงาน	เกษตรผสมผสาน	Young Smart farmer	ประมง	ปศุสัตว์	หม่อนไหม	บัญชี
๑. พัฒนาต้นแบบ	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
๒. พัฒนา SF/YFS	๖๓	๑๐	๑๘	๑๐	๑๐	๑๐	๑๒	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
๓. พัฒนาเกษตรกรทั่วไป	๓๗๓	๒๗	๘๘	๕๖	๔๓	๒๘	๙๘	๑๐	๑๖	๔๘	๑๐	๑๐
รวม	๔๔๖	๔๗	๑๑๖	๗๖	๖๓	๔๘	๑๒๐	๓๐	๓๖	๖๘	๓๐	๓๐

(๓) สุ่มเกษตรกรตัวอย่างในแต่ละสาขาแต่ละกลุ่ม โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ใส่ทดแทน (Simple Random Sampling without Replacement) ด้วยตารางเลขสุ่ม จำนวน ๑,๑๑๐ ราย

(๔) สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ จากหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ศูนย์วิจัยข้าว ศูนย์เมล็ด

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

20

พันธุ์ข้าว สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด และสำนักงานสหกรณ์จังหวัดที่อยู่ในจังหวัดตัวอย่าง

๒.๒) ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าของหน่วยงาน รายงานการประชุม รายงานการศึกษาการประเมินโครงการ สิ่งพิมพ์ของทางราชการ หรือข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้อง

๘.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ๒ วิธี คือ

๑) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมในลักษณะของเนื้อหา หรือจากการสังเกต หรือข้อความจากเอกสารรายงาน โดยการอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ไม่เป็นตัวเลข สำหรับตัดสินคุณค่าในเรื่ององค์การบริหารโครงการฯ การประสานงานระหว่างหน่วยงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงาน การติดตามกำกับงาน การใช้จ่ายงบประมาณ และหลักสูตรอบรม

๒) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ในเชิงตัวเลขโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) จำแนกการวิเคราะห์ได้ ดังนี้

๒.๑) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม ได้แก่ ผลรวม ค่าร้อยละ สัดส่วน และค่าเฉลี่ย โดยการแจกแจงความถี่ จัดกลุ่ม จัดประเภทของข้อมูล แล้วนำมาเสนอในรูปตารางและแผนภูมิ เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่เป็นตัวเลขหรืออธิบายให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในแต่ละตัวชี้วัดของการประเมินผล เช่น เปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับแผนหรือเป้าหมาย หรือเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นระหว่างก่อนและหลังมีโครงการฯ

๒.๒) วิเคราะห์ทัศนคติ และความคิดเห็นของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอด ช่วงเวลาการจัดอบรม การติดตามให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ และความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร โดยใช้การวัดทัศนคติของลิเคิร์ต (Likert Scale) ซึ่งกำหนดการให้คะแนนและการคำนวณผลการประเมินออกเป็น ๕ ระดับ คือ “๑ = น้อยที่สุด” “๒ = น้อย” “๓ = ปานกลาง” “๔ = มาก” และ “๕ = มากที่สุด” และแบ่งช่วงค่าคะแนนที่มีค่าอยู่ระหว่าง ๑.๐๐-๕.๐๐ ออกเป็น ๕ ช่วง คือ ช่วงค่าคะแนน ๑.๐๐ – ๑.๘๐ จัดอยู่ในระดับน้อยที่สุด ช่วงค่าคะแนน ๑.๘๐ – ๒.๖๐ จัดอยู่ในระดับน้อย ช่วงค่าคะแนน ๒.๖๑ – ๓.๔๐ จัดอยู่ในระดับปานกลาง ช่วงค่าคะแนน ๓.๔๑ – ๔.๒๐ จัดอยู่ในระดับมาก และช่วงค่าคะแนน ๔.๒๑ – ๕.๐๐ จัดอยู่ในระดับมากที่สุด

๒.๓) การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ทางการเงิน (Financial Cost-Benefit Analysis: FCBA) โดยคำนวณหาผลตอบแทนและต้นทุนในตัวชี้วัด ๓ ตัว ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR) และอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) นอกจากนี้ การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ จะดำเนินการวัดผล ดังนี้

(๑) การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน เป็นการวัดจากผลงานที่ทำได้เปรียบเทียบกับเป้าหมาย แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ถ้าผลการดำเนินงานมีค่าเข้าใกล้ ๑๐๐ แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีวิธีคิด ดังนี้

$$(๑.๑) \text{ ดัชนีความสำเร็จ} = \frac{\text{ผลงานที่ทำได้} \times ๑๐๐}{\text{เป้าหมายที่กำหนด}}$$

$$(๒.๒) \text{ การเบิกจ่ายงบประมาณ} = \frac{\text{งบประมาณที่เบิกจ่ายจริง} \times ๑๐๐}{\text{งบประมาณตามแผน}}$$

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

21

(๒) การวัดประสิทธิผล เป็นการวัดผลสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการ แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ถ้ามีค่าเข้าใกล้ ๑๐๐ แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

$$\text{ประสิทธิผล} = \frac{\text{จำนวนกิจกรรมที่บรรลุเป้าหมาย} \times 100}{\text{จำนวนกิจกรรมทั้งหมดภายใต้โครงการ}}$$

(๓) การวัดความคุ้มค่า เป็นการวัดผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อเกษตรกรที่โครงการคาดว่าจะเกิดขึ้น ถ้าผลกระทบที่เกิดขึ้นมีค่ามากกว่างบประมาณที่ลงทุน แสดงว่า การดำเนินงานโครงการมีความคุ้มค่า

$$\text{ความคุ้มค่า} = \frac{\text{ผลกระทบที่เกิดขึ้น (ตีเป็นมูลค่า)}}{\text{จำนวนงบประมาณที่ลงทุน}}$$

- โดย ๑) ผลกระทบทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้เพิ่มขึ้น ต้นทุนลดลง
ผลผลิตเพิ่มขึ้น และสินค้ามีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากการแปรรูป เป็นต้น
๒) ผลกระทบทางสังคม ได้แก่ เกิดเครือข่ายเกษตรกร และเกิดชุมชนเรียนรู้
รวมถึงเกิดการค้าขายโดยชุมชน เป็นต้น

๙. นิยามศัพท์

๙.๑ Smart Farmer (SF) หมายถึง บุคคลที่มีความภูมิใจในการเป็นเกษตรกร มีความรอบรู้ในระบบการผลิตด้านการเกษตรแต่ละสาขา มีความสามารถในการวิเคราะห์ เชื่อมโยงและบริหารจัดการการผลิตและการตลาด โดยใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ คำนึงถึงคุณภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค สังคม และสิ่งแวดล้อม

๙.๒ Smart Farmer ต้นแบบ (Model Smart Farmer: MSF) หมายถึง เกษตรกรที่ผ่านคุณสมบัติของ Smart Farmer ต้นแบบในแต่ละสาขา จำนวน ๑๐ สาขาหลัก ได้แก่ ข้าว ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ประมง ปศุสัตว์ เกษตรผสมผสาน และสาขาอื่นๆ ได้แก่ หม่อนไหม และบัญชี มีความโดดเด่นในการทำการเกษตรในสาขานั้นของแต่ละพื้นที่ และสามารถเป็นต้นแบบและเป็นบทเรียนให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ได้

๙.๓ เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer : YSF) หมายถึง ผู้ที่มีความสนใจหรือประกอบอาชีพทางการเกษตร ไม่จำกัดเพศ อายุระหว่าง ๑๗-๔๕ ปี จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ขึ้นไป และเป็น Smart Farmer เนื่องจากผลจากการคัดกรองสามารถผ่านคุณสมบัติด้านรายได้ที่ไม่ต่ำกว่า ๑๘๐,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี และผ่านคุณสมบัติพื้นฐานครบทั้ง ๖ ข้อ โดยผ่านตัวบ่งชี้อย่างน้อย ๑ ตัว ในแต่ละคุณสมบัติ นอกจากนี้ให้รวมถึงคำจำกัดความของเกษตรกรรุ่นใหม่ตามคำนิยามของหน่วยงานต่างๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีกิจกรรมและโครงการในการ สร้าง ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ รวมทั้งโครงการบ่มเพาะผู้ประกอบการรุ่นใหม่ภายใต้ความร่วมมือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในโครงการนำร่องกองทุนตั้งตัวได้และเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินผล

ผลการประเมินเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานโครงการให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายวัตถุประสงค์ รวมทั้งเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการอื่นๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันต่อไป

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

เค้าโครงการประเมินผล

๑.ชื่อเรื่อง	การประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี ๒๕๖๔
๒.ประเภทเอกสาร	เอกสารประเมินผล
๓.ชื่อผู้เสนอโครงการ	นางสาวณัฐยานันท์ งามประภาพร เศรษฐกรปฏิบัติการ
นางสาวชฎาธาร สุขเจริญ เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ
ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ศูนย์ประเมินผล

๔. ความสำคัญของการประเมินผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ที่ทรงมีต่อปวงชนชาวไทย จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (๕ ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) ขึ้น ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ เพื่อถวายแด่ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยส่งเสริมให้เกษตรกร ได้น้อมนำหลักทฤษฎีใหม่ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองอย่างเหมาะสม ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ของเกษตรกรตามภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่ โดยมุ่งหวังจะพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ อันเกิดจากการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยการสร้างอาชีพอย่างเหมาะสมกับทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า โดยรับสมัครเกษตรกรที่มีความสมัครใจ และมีความสนใจปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพื้นที่ ๘๘๒ อำเภอทั่วประเทศ ซึ่งดำเนินงานมาตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรวม ๒๑๐,๒๐๖ ราย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นมา สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน ได้ทำการปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานโครงการ โดยคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์สำคัญตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของโครงการได้อย่างแท้จริง และสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับ การดำเนินโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ต่อเนื่องในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ ได้ต่อไป

การดำเนินงานของโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทำการเกษตรเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน ตามวาระ ของประเทศไทย ทั้งนี้ การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นรูปแบบหนึ่งของระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ที่ส่งเสริมให้เกษตรกรได้น้อมนำหลักการของเกษตรทฤษฎีใหม่ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ของเกษตรกรเอง มุ่งหวังที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของครัวเรือนเกษตรกรในการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ มุ่งเกิดจากการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ครอบครัว และชุมชน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยศูนย์ประเมินผล ได้รับมอบหมายให้ประเมินผลโครงการฯ ดังกล่าว ซึ่งเป็นโครงการสำคัญตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และเพื่อให้เห็นพัฒนาการการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี ๒๕๖๓ สำหรับการพัฒนาปรับปรุงโครงการในระยะต่อไป ให้สามารถส่งเสริมเกษตรกรได้บรรลุผลการพัฒนาตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ต่อไป

๕. วัตถุประสงค์ของการประเมินผล

- ๕.๑ เพื่อประเมินผลได้ และผลลัพธ์ของโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่
- ๕.๒ เพื่อประเมินความคุ้มค่าของโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

2

๖. ขอบเขตการประเมินผล

๖.๑ พื้นที่เป้าหมาย ทำการประเมินผลครอบคลุมพื้นที่ดำเนินการโครงการทั้ง ๗๗ จังหวัด

๖.๒ ประชากรเป้าหมาย

- ๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี ๒๕๖๓
- ๒) ปรากฏเกษตรกร เกษตรกรต้นแบบ และประธาน ศพก. ที่ได้รับคัดเลือกเป็นจุดเรียนรู้
- ๓) เจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัด

๖.๓ ระยะเวลาของข้อมูล

- ๑) ผลการดำเนินงานโครงการฯ โดยใช้ข้อมูลการดำเนินโครงการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ (วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓)
- ๒) ข้อมูลด้านผลลัพธ์ เป็นข้อมูลการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
 - ข้อมูลก่อนเข้าร่วมโครงการ คือ ข้อมูลปีเพาะปลูก ๒๕๖๒/๖๓
 - ข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการ คือ ข้อมูลปีเพาะปลูก ๒๕๖๓/๖๔

๗. การตรวจเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี

๗.๑ การตรวจเอกสาร

๗.๑.๑ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเกษตรทฤษฎีใหม่ไปใช้

งานประเมินผลเกี่ยวกับโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่และโครงการต่างๆที่ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ผลการประเมินเน้นการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ การลดรายจ่ายในครัวเรือน การพึ่งพาตนเอง และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร จากการประเมินผลโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่(๕ ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) ปี ๒๕๖๑ ของ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (๒๕๖๒) พบว่าเกษตรกรฯ ปี ๒๕๖๑ มีการนำความรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่หรือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๘๐ และจัดทำบัญชีเป็นประจำเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๓๗และมีการปรับเปลี่ยนโดยการเพิ่มพื้นที่แหล่งน้ำ พื้นที่ทำนา และลดพื้นที่ปลูกพืช ที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์ลงมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิต๔,๔๖๓.๔๒ บาทต่อไร่ ด้านการพึ่งพาตนเองสามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และต้นทุนการผลิตโดยการพึ่งพาตนเอง๑,๕๙๗.๙๕ บาทต่อไร่และร้อยละ ๑๒.๑๙ มีค่าใช้จ่ายไม่จำเป็นของครัวเรือนลดลง ๗๙๘.๕๕ บาทต่อเดือน จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้จ่ายด้านคุณภาพชีวิตร้อยละ ๒๐.๙๒ มีเงินออมเพิ่มขึ้น และร้อยละ ๑๑.๖๔ มีหนี้สินลดลงด้านความยั่งยืนของโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี ๒๕๖๑ ร้อยละ ๒๑.๐๕ สามารถพัฒนาแปลงสู่เกษตรทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๑๒ และเกษตรกรร้อยละ ๓๗.๖๗ มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนลดลง และร้อยละ ๔๘.๖๑มีการขยายผลการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ทั้งนี้ เพื่อให้การขับเคลื่อนการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นควรสนับสนุนงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการปัจจัยการผลิตของเกษตรกรการกำหนดเป้าหมายและสนับสนุนปัจจัยการผลิต และการส่งเสริมองค์ความรู้ ควรเป็นไปตามศักยภาพของพื้นที่ ความพร้อมและความต้องการของเกษตรกร รวมทั้งการจัดกลุ่มของเกษตรกรควรคำนึงถึงการปรับพื้นที่ตามองค์ประกอบของเกษตรทฤษฎีใหม่ และให้ความสำคัญถึงการบริหารจัดการน้ำและการใช้พื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (๒๕๖๑) ได้ประเมินผลโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (๕ ประสานสืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายในหลวง) ปี ๒๕๖๐ พบว่าเกษตรกรมีการนำความรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่หรือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้นร้อยละ๑๗.๖๕เกษตรกรร้อยละ ๙๑.๗๗ มีการนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุนจากโครงการมาใช้

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

3

ประโยชน์ทั้งหมดและเกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนสัดส่วนการใช้พื้นที่โดยการเพิ่มพื้นที่แหล่งน้ำ และพื้นที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์ เพื่อให้มีแหล่งน้ำให้เพียงพอสำหรับการเกษตร และเพิ่มการเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภคมากขึ้น ทำให้เกษตรกรร้อยละ ๘๔.๕๕ มีน้ำเพียงพอใช้ในการเกษตรทั้งปี ส่วนการพึ่งพาตนเอง เกษตรกรนำผลผลิตที่ได้จากแปลงเกษตรที่เข้าร่วมโครงการมาใช้ในการครัวเรือนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๙๗ เกษตรกรร้อยละ ๑๖.๘๔ มีค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลดลง ด้านการเพิ่มรายได้เกษตรกรมีผลตอบแทนสุทธิลดลง ๕๕๗ บาทต่อครัวเรือน เนื่องจากอยู่ในช่วงการลงทุนปรับพื้นที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่กิจกรรมหลักที่ยังไม่เกิดผลผลิต ด้านคุณภาพชีวิตของเกษตรกรร้อยละ ๒๒.๐๔ มีหนี้สินลดลงและร้อยละ ๒๓.๓๒ มีการออมเพิ่มขึ้น การดำเนินงานโครงการมีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์หลายครั้งและให้เวลาในการรับสมัครและตรวจสอบคุณสมบัติเกษตรกรน้อย ทำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการบางส่วนมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามที่กำหนด และมีความคาดหวังจะได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจำนวนมากจากโครงการฯ ควรให้เวลาหน่วยงานระดับพื้นที่ในการรับสมัครและกลั่นกรองเกษตรกรเพื่อเข้าร่วมโครงการฯ ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้และการกำหนดเป้าหมายในแต่ละอำเภอหรือจังหวัดตามศักยภาพของพื้นที่และความพร้อมของเกษตรกร ส่วนการรับสมัครและคัดเลือกปราชญ์เกษตรกรฯ เพื่อรับผิดชอบดูแลเกษตรกร ควรพิจารณาถึงความเป็นต้นแบบที่แสดงให้เห็นถึงการประสบความสำเร็จในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน อีกทั้งปราชญ์เกษตรกรฯ จะต้องสมัครใจและมีเวลาในการติดตามให้คำแนะนำเกษตรกร นอกจากนี้ **สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (๒๕๖๑ข)** ได้สรุปการประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรรมยั่งยืน ปี ๒๕๖๐ พบว่า การใช้ประโยชน์ของพื้นที่เกษตรมีการปรับเปลี่ยนโดยเพิ่มพื้นที่แหล่งน้ำสำหรับการเกษตร และเพิ่มพื้นที่ในการเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภคในครัวเรือน จากการปรับเปลี่ยนสัดส่วนดังกล่าว เกษตรกรมีน้ำใช้เพียงพอเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๑๙ ด้านการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรกรร้อยละ ๗๑.๘๗ มีการเผยแพร่ขยายผลองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรกรร้อยละ ๑๙.๕๘ มีค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยลดลง และเกษตรกรมีผลตอบแทนสุทธิเพิ่มขึ้น ๒,๑๒๒.๐๓ บาทต่อครัวเรือน หลังเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรร้อยละ ๖๔.๘๕ มีการจัดตั้งกลุ่มเพิ่มขึ้น และเกษตรกรมีการบริโภคผลผลิตของตนเองเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๐.๓๙ เมื่อสิ้นสุดโครงการเกษตรกรร้อยละ ๖๔.๘๕ จะทำเกษตรผสมผสาน และร้อยละ ๓๒.๗๓ จะทำเกษตรทฤษฎีใหม่ และร้อยละ ๑.๘๒ จะไม่ดำเนินการต่อเนื่องจากพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการขุดบ่อเพื่อเป็นแหล่งน้ำสำหรับการเกษตร เกษตรกรยังมีการเปลี่ยนแปลงน้อย เนื่องจากการดำเนินการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในปีแรก ต้องใช้เวลาในการดำเนินการโครงการอีกระยะหนึ่ง จึงทราบผลลัพธ์ที่ชัดเจน นอกจากนี้งบประมาณยังไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดของโครงการ เกษตรกรมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่การดำเนินโครงการ ไม่ได้คำนึงถึงการปรับพื้นที่เพื่อจัดทำแหล่งน้ำ ควรสนับสนุนงบประมาณให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของโครงการ และควรคำนึงถึงการปรับพื้นที่เพื่อจัดทำแหล่งน้ำซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ และผลการประเมินผลโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (๕ ประสานสืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) ปี ๒๕๖๐ โดย **สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร(๒๕๖๐)** พบว่า หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรได้ทำการเกษตรแบบผสมผสานอย่างเกื้อกูลกัน ตามศักยภาพของตนเองในพื้นที่ เกิดการพึ่งพาตนเอง เกษตรกรร้อยละ ๙๗.๖๖ ได้นำความรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ โดยสามารถลดรายจ่ายจากการบริโภคผลผลิตที่ปลอดภัยของตนเองได้เฉลี่ย ๕๓๓ บาทต่อเดือน ลดต้นทุนการผลิตและลดการใช้สารเคมีในแปลงของตนเอง โดยใช้ปัจจัยการผลิตที่ทำเองและใช้แรงงานของตนเองได้เฉลี่ย ๕๕๖ บาทต่อเดือน เกษตรกรร้อยละ ๑๘.๓๘ สามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลงได้ มีการวางแผนและดำเนินการ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

4

ผลิตในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ สร้างรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ๔,๖๑๓ บาทต่อเดือนนอกจากนี้เกษตรกรร้อยละ ๑๗.๓๔ มีหนี้สินของครัวเรือนเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีการกู้ยืมมาลงทุนทางการเกษตรเพิ่มและมาใช้จ่ายในครัวเรือน ทั้งนี้ รายได้จากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ยังไม่ได้นำมาชำระหนี้สิน เพราะอยู่ในช่วงปรับเปลี่ยนมาทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ผลผลิตจึงยังมีไม่มาก และเน้นใช้บริโภคเพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

จะเห็นได้จากการตรวจสอบเอกสารดังกล่าว ได้พิจารณาประเด็นการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เช่น การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ไปปรับใช้ในชีวิต การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ในครัวเรือนหลังจากการเข้าร่วมโครงการ การสนับสนุนปัจจัยต่างๆ และด้านการตลาดเพื่อรองรับผลผลิตของเกษตรกร ทักษะคิดของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อโครงการ ปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานที่ผ่านมาที่มีความคล้ายคลึงกับโครงการ เพื่อเป็นแนวทางประกอบการประเมินผลต่อไป

๗.๒ แนวคิดและทฤษฎี

๗.๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่

๑) ความเป็นมาแห่งพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ปฏิบัติพระราชกรณียกิจในการให้ความช่วยเหลือราษฎรเสมอมา ตลอดระยะเวลาที่พระองค์ทรงครองราชย์หนึ่งในพระราชกรณียกิจที่ได้ทรงปฏิบัติ คือ การช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่แห้งแล้งซึ่งมีปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับการเกษตร ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงได้ทรงคิดค้นวิธีการหลายวิธีที่จะช่วยแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำ หนึ่งในแนวทางต่างๆ เหล่านี้ที่พระองค์ท่านได้พระราชทานมีชื่อเรียก “ทฤษฎีใหม่” ในเวลาต่อมาได้พระราชทานพระราชดำริให้ทำการทดลอง “ทฤษฎีใหม่” เกี่ยวกับการจัดการที่ดินและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรขึ้น ณ วัดมงคลชัยพัฒนา ตำบลห้วยบง อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี

ทฤษฎีใหม่ เป็นทฤษฎีแห่งการจัดการน้ำและที่ดิน เพื่อสนับสนุนการเกษตรในเขตพื้นที่แห้งแล้ง ซึ่งอาศัยแต่เพียงน้ำฝนในการทำการเกษตร “หลักสำคัญคือว่า ต้องมีน้ำบริโภค น้ำใช้น้ำเพื่อการเพาะปลูกเพราะชีวิตอยู่ที่นี่ ถ้าน้ำคนอยู่ได้ ถ้าน้ำคนอยู่ไม่ได้ ไม่มีไฟฟ้าคนอยู่ได้ แต่ถ้ามีไฟฟ้าไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้” (พระราชดำรัส. ๑๗ มีนาคม ๒๕๒๙) และในพระราชดำรัสเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๗ ทรงเล่าถึงที่มาของชื่อ “ทฤษฎีใหม่” ไว้ว่า “นอกจากสระน้ำในที่นี้แล้ว จะต้องมีส่วนเก็บน้ำที่ใหญ่กว่าอีกแห่งหนึ่งเพื่อเสริมสระน้ำ...ฉะนั้นในบริเวณนั้นจะเกิดเป็นบริเวณที่พัฒนาแบบใหม่ถึงเรียกว่า “ทฤษฎีใหม่”

แนวพระราชดำรัสข้างต้นแสดงให้เห็นถึงแนวคิดที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงยึดเป็นหลักการให้ความช่วยเหลือพสกนิกรในชนบทอันเป็นพื้นฐานในการคิดค้น “ทฤษฎีใหม่” ซึ่งเป็นการ “ปฏิบัติเพื่อหาน้ำให้ราษฎร...การทำเกษตรทฤษฎีใหม่นี้ไม่ใช่เป็นของง่าย ๆ แล้วแต่ที่แล้วแต่โอกาส และแล้วแต่งบประมาณ... บางแห่งขุดสระน้ำแล้วไม่มีน้ำ แม้จะมีฝนน้ำก็อยู่ไม่ได้ เพราะมันรั่วหรือบางที่ก็เป็นพื้นที่รับน้ำไม่ได้ ทฤษฎีใหม่จึงต้องมีที่ที่เหมาะสมด้วย...” (พระราชดำรัส. ๔ ธันวาคม ๒๕๓๘)

การจัดสัดส่วนของพื้นที่ พระองค์ทรงยึดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของทฤษฎีใหม่เป็นหลัก กล่าวคือ ในการคิด “ทฤษฎีใหม่” พระองค์มีจุดมุ่งหมายที่จะให้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่ทำกินจำกัด โดยมีเป้าหมายขั้นต้นที่จะให้เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองได้ (Self sufficiency) ในระดับที่ประหยัดก่อน โดยเฉพาะให้ความสำคัญมั่นคงในเรื่องอาหาร (Food security) คือ ให้สามารถผลิตข้าวได้เพียงพอต่อการบริโภค

รายงานผลการปฏิบัตินโยบายตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัตินโยบาย ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

5

ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ คือ แนวทางการพัฒนาการเกษตรอย่างเป็นขั้นตอน ๓ ขั้นที่ยึดหลักการพึ่งตนเองเรียกได้ว่าเป็นทฤษฎีใหม่ โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรสามารถเลี้ยงตนเองได้อย่างพอเพียงในระดับประหยัดหรือพอมีพอกินก่อนเป็นขั้นที่หนึ่ง แล้วจึงก้าวเข้าสู่ขั้นที่สอง คือการรวมกลุ่มกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์เพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การผลิต การตลาด สวัสดิการ การศึกษา เป็นต้น เพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็งโดยสมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตน และท้ายสุดเมื่อกลุ่มหรือชุมชนมีความเข้มแข็งแล้วจึงสร้างความเข้มแข็งในระดับประเทศโดยติดต่อร่วมมือกับแหล่งเงิน แหล่งพลังงาน แหล่งตลาด เพื่อสร้างเครือข่ายในการขยายขอบเขตกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ให้นำไปสู่การลดต้นทุน การเพิ่มผลประโยชน์ของกลุ่มให้มากขึ้น และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น

เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นเกษตรที่ยืนรูปแบบหนึ่งนอกเหนือจากเกษตรผสมผสาน วนเกษตร เกษตรอินทรีย์ และเกษตรธรรมชาติ ซึ่งเน้นการจัดระบบการผลิตทางการเกษตรที่สามารถถ่วงดุลการผลิตระดับสูงให้ได้ในระยะยาว โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์พร้อมกับคำนึงถึงคุณภาพของสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังจะให้ความสำคัญกับการผลิตที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภค อันจะนำไปสู่การผลิตที่ยั่งยืนและรักษาอาชีพเกษตรกรให้เป็นอาชีพที่มีมั่นคงสำหรับเกษตรกรต่อไป (สุเมธ ดันติเวชกุล, ๒๕๔๔)

ทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ในเชิงวิชาการจะมีลักษณะเป็นความคิดชุดหนึ่ง (A set of idea) แนวความคิด (Concepts) หลักการ (Methods) ที่มีความเป็นวิทยาศาสตร์ซึ่งสามารถอธิบายให้เห็นการปฏิบัติจริงได้ โดยเป็นระบบความคิดใหม่ที่ไม่เคยมีผู้คิดมาก่อนเป็นระบบความคิดที่แตกต่างและก้าวพ้นเพดานความคิด หรือวิธีการคิดที่เคยมีมาเป็นแนวพระราชดำริที่มีความยิ่งใหญ่ทางความคิด ๙ ประการ (ชัยอนันต์ สมุทรวณิช, ๒๕๔๑) มีดังนี้

(๑) เป็นแนวคิดที่ก้าวพ้นเพดานความคิดแบบตะวันตก ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อทฤษฎีและวิธีการปฏิบัติทางการพัฒนาปัจจุบัน

(๒) เป็นแนวคิดที่รวมนำ (Co-existing) ก้าวพ้นเพดานความคิดแบบวิภาษวิธี (Dialectical) ที่เน้นการต่อสู้และขัดแย้งกันระหว่างความแตกต่างของพลังต่างๆ หรือการครอบงำที่ทำให้คนส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาอาศัยคนส่วนน้อย การพึ่งพาเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาและจำต้องปลดปล่อยออกไปโดยพระราชดำริได้หันมาเน้นการยอมรับการดำรงอยู่ร่วมกันของสิ่งที่แตกต่างกัน เช่น เกษตรกรแบบพึ่งตนเองสามารถดำรงอยู่ร่วมกับการผลิตทางการเกษตรอุตสาหกรรม โดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนเกษตรแบบพอเพียงไปเป็นการผลิตรูปแบบอื่น แต่ระบบต่างๆ สามารถดำรงอยู่ได้อย่างพึ่งพาอาศัยกันและกันอย่างมีคุณภาพไม่ครอบงำกันและกัน แต่เพิ่มพลังให้กัน

(๓) เป็นแนวคิดที่ปฏิบัติให้เห็นจริงได้

(๔) เป็นทฤษฎีที่มีความง่าย ไม่ซับซ้อน คนในทุกระดับสามารถเข้าใจได้ เข้าถึงและนำไปทำให้เห็นผลจริงทางปฏิบัติได้

(๕) เป็นทฤษฎีที่ผสมผสานทุกส่วนเข้าด้วยกัน (Integrating) เกิดจากการนำเอาประสบการณ์ของประเทศไทย และลักษณะทางสภาพแวดล้อมวิถีชีวิตและลักษณะเด่นของความเป็นไทยเป็นพื้นฐานในการนำมารวมกันขึ้นเป็นทฤษฎีใหม่ที่ครอบคลุมมิติต่างๆ ทั้งในแง่กาลเทศะ กว้างและลึก

(๖) เป็นแนวความคิดที่สมสมัยและเหมาะสมกับจังหวะเวลา ในการเตือนให้ผู้มีบทบาทในการกำหนดนโยบายการพัฒนาประเทศมีสติและระมัดระวังในการดำเนินนโยบายต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ สอดคล้องกับสถานการณ์ของสังคมไทยที่กำลังประสบปัญหาอยู่

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

6

(๗) เป็นแนวคิดที่แฝงไว้ซึ่งปรัชญาในการดำรงชีพและดำรงชาติ มีลักษณะเป็นทฤษฎีแบบองค์รวม (Holistic theory) มิใช่เป็นเพียงทฤษฎีทางเศรษฐกิจหรือด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ

(๘) เป็นแนวคิดที่มีพลังในการกระตุ้นผู้ยากไร้ เพราะผู้ปฏิบัติสามารถมีความสุขได้ตามอัตภาพที่เหมาะสมกับสถานะของตน

(๙) เป็นแนวคิดที่ปลอดจากการเมือง ผลประโยชน์และอุดมการณ์ จึงเป็นแนวคิดที่มีความเป็นสากล

๒) แนวทางการพัฒนาตามแนวทางทฤษฎีใหม่แบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน คือ

ทฤษฎีใหม่ขั้นต้น เป็นการจัดสรรพื้นที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๔ ส่วน คือ

ส่วนแรก : ร้อยละ ๓๐ ให้ทำการขุดสระกักเก็บน้ำไว้ใช้โดยการรองรับจากน้ำฝนราษฎรจะสามารถนำน้ำนี้ไปใช้ในการเกษตรได้ตลอดปี ทั้งยังสามารถเลี้ยงปลาและปลูกพืชน้ำ พืชมีสระเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวอีกทางหนึ่งด้วย

ส่วนที่สอง : ร้อยละ ๓๐ ปลูกข้าวในฤดูฝน เพื่อใช้เป็นอาหารหลักสำหรับครอบครัวได้เพียงพอตลอดปี ซึ่งจะช่วยให้ลดค่าใช้จ่ายและสามารถพึ่งตนเองได้

ส่วนที่สาม : ร้อยละ ๓๐ ปลูกพืชไร่หรือพืชสวนตามแต่สภาพของพื้นที่ และภาวะตลาด เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวัน หากเหลือจากบริโภคก็นำไปจำหน่าย

ส่วนที่สี่ : ร้อยละ ๑๐ ที่อยู่อาศัยและโรงเรียน ถนนหนทาง คันคูดินหรือคูคลองตลอดจนปลูกพืชสวนครัวและเลี้ยงสัตว์

หลักการสำคัญของทฤษฎีใหม่ขั้นต้น คือ การลดค่าใช้จ่ายโดยการสร้างสิ่งอุปโภคบริโภคให้เพียงพอในที่ดินของตนเอง เสมือนเป็นการสร้างระบบภูมิคุ้มกันผลกระทบจากภายนอก

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ เมื่อเกษตรกรเข้าใจหลักการและได้ปฏิบัติในที่ดินของตนเองจนได้ผลแล้วก็ก้าวไปสู่ขั้นที่สอง การรวมพลังกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ ร่วมแรงร่วมใจกันดำเนินการในด้านต่าง ๆ ได้แก่

(๑) ด้านการผลิต ขึ้นหาพันธุ์พืช เตรียมดิน ซบปรุพาน ฯลฯ เพื่อการเพาะปลูก

(๒) ด้านการตลาด เตรียมลานตากข้าว ยุ้ง เครื่องสีข้าว การจำหน่ายผลผลิต และร่วมจำหน่ายผลผลิต

(๓) การเป็นอยู่ เกษตรกรต้องมีความเป็นอยู่ที่ดี โดยมีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น น้ำ ข้าวปลา อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ ที่เพียงพอ

(๔) สวัสดิการ แต่ละชุมชนควรมีสวัสดิการและบริการที่จำเป็น เช่น สาธารณสุข เงินกู้ เพื่อประโยชน์ในการทำกิจกรรม ฯลฯ

(๕) การศึกษา ชุมชนควรมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษา เช่น กองทุนเพื่อการศึกษา ฯลฯ

(๖) สังคมและศาสนา ชุมชนควรเป็นที่รวมกันในการพัฒนาสังคมและจิตใจ โดยมีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว

หลักการสำคัญของเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่สอง คือ รวมพลังในรูปกลุ่มของชาวบ้านเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมให้หลากหลาย

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

7

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๓ เมื่อดำเนินการผ่านพ้นขั้นที่สองแล้ว เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกร จะพัฒนาก้าวหน้าไปสู่ขั้นที่สามต่อไป คือ การติดต่อประสานงานเพื่อจัดหาทุนหรือแหล่งเงิน เช่น ธนาคาร บริษัท ร้านสหกรณ์ มาช่วยในการลงทุนและพัฒนาคุณภาพชีวิต ฯลฯ

ทั้งนี้ ทั้งฝ่ายเกษตรกร และฝ่ายธนาคารกับบริษัท จะได้รับผลประโยชน์ ดังนี้

- เกษตรกรขายข้าวในราคาสูง (ไม่ถูกกดราคา)
- ธนาคารกับบริษัทซื้อข้าวอุปโภคบริโภคในราคาต่ำ (ซื้อข้าวเปลือกโดยตรงจากเกษตรกรและมาสีเอง)
- เกษตรกรซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคในราคาต่ำ (เป็นร้านสหกรณ์ ราคาขายส่ง)
- ธนาคารกับบริษัท จะสามารถกระจายบุคลากร เพื่อไปดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ

ให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

หลักการสำคัญของเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๓ คือ การสร้างเครือข่ายกลุ่มอาชีพ หรือขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้หลากหลาย โดยประสานความร่วมมือกับภาครัฐกิจ ภาคองค์กรพัฒนาเอกชนและภาคราชการ ในด้านเงินทุนการตลาด การผลิตการจัดการ และข่าวสารข้อมูล

๓) ประโยชน์และความสำคัญของเกษตรทฤษฎีใหม่สรุปได้ดังนี้

๓.๑) สามารถลดและแก้ไขปัญหาภัยแล้งได้หลักการของเกษตรทฤษฎีใหม่ก็คือ การขุดสระน้ำเพื่อกักเก็บน้ำในช่วงที่มีฝนตกสำหรับเก็บไว้ใช้ในการเกษตรในเวลาที่ขาดแคลนซึ่งจะทำให้เกษตรกร โดยเฉพาะเกษตรกรในเขตน้ำฝนของภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีน้ำไว้ใช้ในการเกษตรในยามที่ขาดแคลน

๓.๒) ทำให้การใช้พื้นที่การเกษตรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นจากหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่ที่มีการจัดสรรพื้นที่ปลูกพืชอย่างเหมาะสม และเกษตรกรมีอาหารไว้บริโภคอย่างเพียงพอตลอดทั้งปี

๓.๓) ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเนื่องจากเกษตรทฤษฎีใหม่เป็นระบบการเกษตร ที่จัดให้มีแหล่งน้ำสำหรับการเกษตรมีการจัดสรรพื้นที่สำหรับปลูกพืชหลายชนิดอย่างเหมาะสมและหมุนเวียนปลูกพืชได้ตลอดทั้งปีเป็นการใช้ประโยชน์จากพื้นที่อย่างคุ้มค่า ดังนั้นสิ่งที่ตามมาคือ เกษตรกรมีรายได้จากผลผลิตการเกษตรหลายชนิดและมีรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี และยังทำให้มีงานทำตลอดทั้งปี ไม่ต้องไปหางานทำต่างถิ่น ช่วยแก้ปัญหาการว่างงานในท้องถิ่นที่เป็นการว่างงานตามฤดูกาลได้เป็นอย่างดี

๓.๔) ทำให้ปัญหาสังคมลดลงกรณีที่เกษตรกรทำเกษตรทฤษฎีใหม่ จะทำให้เกษตรกรมีงานทำอยู่กับบ้านตนเอง มีเวลาอบรมเลี้ยงดูบุตรหลาน ทำให้ปัญหาด้านที่อยู่อาศัย ครอบครัวขาดความอบอุ่น ปัญหาเสพติดปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จะลดน้อยลง

๓.๕) สามารถลดการสูญเสียเงินตราต่างประเทศได้เพราะเน้นการใช้แรงงานภายในครอบครัวถ้ามีแรงงานเพียงพอสำหรับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ จะไม่พึ่งเครื่องจักรและอุปกรณ์จากภายนอกหรือต่างประเทศมากนัก และมักจะเน้นการใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และการใช้สารสกัดจากธรรมชาติในการป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืชทำให้เป็นการลดการสูญเสียเงินตราต่างประเทศได้

๓.๖) ทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมั่นคงยิ่งขึ้นเนื่องจากมีงานทำมีอาหารบริโภค มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ จึงทำให้เกษตรกรมีกำลังใจในการจับจ่ายใช้สอยตามอัตราภาพ ดังนั้นเมื่อเกษตรกรซึ่งเป็นฐานของประเทศมีความมั่นคงก็จะทำให้ประเทศชาติมั่นคง ระบบเศรษฐกิจของประเทศส่วนรวมก็จะมั่นคงตามมามีด้วย

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

8

๓.๗) ทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร เป็นทฤษฎีที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม เมื่อนำทฤษฎีนี้ไปปฏิบัติอย่างจริงจังจึงรวมทั้งยึดหลักการพัฒนาประเทศตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเคร่งครัด จะทำให้ประชากรจะมีแต่ความสมบูรณ์พูนสุขไม่มีปัญหาการว่างงาน และขาดแคลนอาหารบริโภค ปัญหาต่าง ๆ ของสังคมก็จะลดน้อยลงประเทศชาติก็จะมั่นคงแข็งแรง ลดการพึ่งพาจากภายนอกหรือต่างประเทศ ดังนั้น การพัฒนาการเกษตรตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนี้ จะเป็นการพัฒนาประเทศชาติที่ยั่งยืนตลอดไป

๗.๒.๒ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาว่าด้วยการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของประชาชน โดยเริ่มต้นจากระดับครอบครัวเป็นสำคัญโดยคำว่า “ความพอเพียง” นั้นหมายถึงความพอประมาณความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีพอสมควรต่อผลกระทบใดๆที่เกิดจากความเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกโดยต้องอาศัยความรู้ความรอบคอบและความระมัดระวังในการนำวิชาการต่างๆมาใช้ในการวางแผนการดำเนินการตลอดจนการใช้คุณธรรมประกอบวางแผนการตัดสินใจและการกระทำ ทุกขั้นตอนจะเห็นได้ว่าการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคือการพัฒนาซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางที่คำนึงถึงความพอประมาณความมีเหตุผลและการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีโดยอาศัยความรู้และคุณธรรมในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน (ปราโมทย์ มลคล้า, ๒๕๕๑)

๑) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๑) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นเช่นการผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

๑.๒) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

๑.๓) การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปของสถานการณ์ต่างๆที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

๒) เงื่อนไขของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง ๒ ประการ ดังนี้

๒.๑) เงื่อนไขความรู้คือความรอบรู้ที่เหมาะสมในการนำวิชาการต่างๆมาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนซึ่งประกอบด้วยความรู้ทั้งในงานที่ทำและสภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำทั้งหมดมีสติหรือความระลึกรู้และมีปัญญาหรือความรู้ชัด

๒.๒) เงื่อนไขคุณธรรมคือความซื่อสัตย์สุจริตซึ่งเป็นเครื่องกำกับทิศทางของการใช้ความรู้เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ความอดทนตลอดจนความเพียรและสติปัญญาในการดำเนินชีวิตเพื่อใช้ในการประกอบกิจการงานเพื่อความตั้งใจไม่ละเลยไม่ทอดทิ้งเป็นความเพียรที่มีลักษณะกล้าแข็งไม่ขาดสายมีความหนักแน่นอดทนไม่ท้อถอยทำให้การดำเนินงานรุดหน้าเรื่อยไป

๗.๒.๓ แนวคิดการประเมินผล

๑) แนวคิดการประเมินผลของสคริฟเวน (Scriven's evaluation model)

สคริฟเวนได้ให้นิยามของการประเมินไว้ว่า การประเมินเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูล การตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล และการกำหนดเกณฑ์ประกอบในการประเมิน

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

9

เป้าหมายสำคัญของการประเมิน คือ การตัดสินคุณค่าให้กับกิจกรรมใดๆ ที่ต้องการจะประเมิน สคริฟเวนได้จำแนกประเภทและบทบาทของการประเมินออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

๑.๑) การประเมินระหว่างดำเนินการ เป็นการประเมินงาน กิจกรรม หรือโครงการใดๆ ที่บ่งชี้ถึงข้อดีและข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงานนั้นๆ ผลจากการประเมินดังกล่าวนี้ สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนางานดังกล่าวให้ดีขึ้น จึงอาจเรียกการประเมินประเภทนี้ว่า เป็นการประเมินเพื่อการปรับปรุง

๑.๒) การประเมินผลรวม เป็นการประเมินเมื่อกิจกรรมหรือโครงการใดๆ สิ้นสุดลง เพื่อเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณค่าความสำเร็จของโครงการนั้นๆ รวมทั้งนำเอาความสำเร็จหรือแนวทางที่ดีไปใช้กับงานหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในโอกาสต่อไป จึงอาจเรียกการประเมินประเภทนี้ว่าการประเมินผลสรุปรวม

๒) ตัวแบบเชิงตรรกะ (Logic model)(อ้างใน วัฒนา, ๒๕๕๓)

ตัวแบบ Logic model เป็นวิธีการสื่อที่เป็นระบบและเห็นภาพได้ชัดเจนที่นำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรในการปฏิบัติงานของแผนงาน การจัดทำกิจกรรม และการเปลี่ยนแปลงหรือผลงานที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ (W.K. Kellogg Foundation, ๒๐๐๔) ตัวแบบ Logic model มี ๕ องค์ประกอบ ได้แก่

๒.๑) ทรัพยากรต่าง ๆ (Resources) เช่น คน เงิน การจัดการองค์การ และชุมชนที่แผนงานสามารถจัดหาได้เพื่อดำเนินงาน หรือที่เรียกว่า ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

๒.๒) กิจกรรมของแผนงาน (Program activities) เป็นสิ่งที่แผนงานจัดทำโดยใช้ทรัพยากร กิจกรรมเป็นทั้งกระบวนการ เครื่องมือ เหตุการณ์ เทคโนโลยี และการกระทำที่เป็นส่วนที่แผนงานตั้งใจจะทำ กิจกรรมการพัฒนานี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือผลงานที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ ได้แก่ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ (outputs, outcome, and impacts)

๒.๓) ผลผลิต (Outputs)เป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการจัดกิจกรรมของแผนงาน และอาจครอบคลุมถึงประเภท ระดับ และเป้าหมายของการบริหารที่ส่งมอบของแผนงาน

๒.๔) ผลลัพธ์ (Outcomes)เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ สถานภาพ และระดับของหน้าที่การงานของผู้มีส่วนร่วมในแผนงาน ผลลัพธ์ระยะสั้นวัดได้ภายใน ๑ - ๓ ปี ผลลัพธ์ระยะยาววัดได้ภายใน ๔ - ๖ ปี และนำไปสู่ผลกระทบได้ภายใน ๗ - ๑๐ ปี

๒.๕) ผลกระทบ (Impacts)เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจที่เกิดขึ้นในองค์การ ชุมชน หรือระบบ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการจัดทำกิจกรรมของแผนงานที่ปรากฏในช่วง ๗ - ๑๐ ปีของการดำเนินงานตามแผนงาน ซึ่งโดยปกติมักจะทำการประเมินผลกระทบเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนงาน

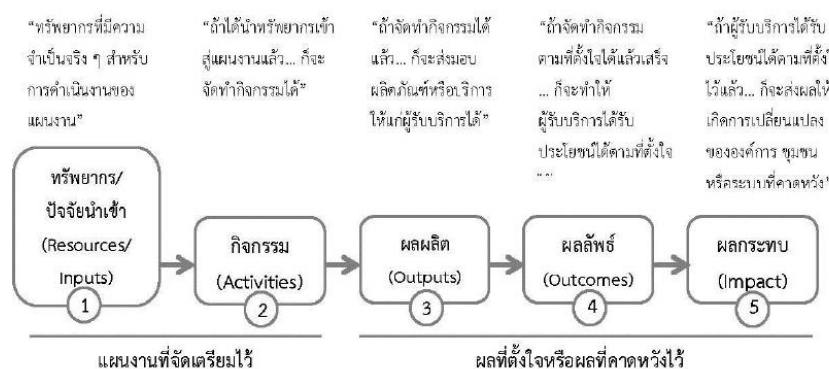
รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

10

ตัวแบบ Logic model ถือเป็นทฤษฎีหนึ่ง ที่นักประเมินผลเรียกว่า ทฤษฎีแผนงาน (Program theory) เพราะฉะนั้นการอธิบายกระบวนการทำงานของแผนงานที่เป็นปัจจัย ซึ่งมีอิทธิพลต่อผลตัวสุดท้ายที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดแผนงาน(ภาพที่ ๑)

ภาพที่ ๑ ตัวแบบเชิงตรรกะ (Logic model)

๓) การวัดทัศนคติ

Rensis Likert, ๑๙๓๒ ผู้อำนวยการของ Social science research centre ของมหาวิทยาลัยมิชิแกน คิดค้นวิธีการนี้ เมื่อ ค.ศ. ๑๙๓๕ เป็นวิธีการวัดตัวแปรที่นิยมใช้กันทั่วไปในงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์โดยเฉพาะการวัดทัศนคติของบุคลากรด้านต่างๆ เพราะทำได้ง่าย และได้ผลดีพอสมควร วิธีการได้มาซึ่งเครื่องมือวัดของ Likert มีขั้นตอนในการปฏิบัติ ดังนี้

๓.๑) ผู้วิจัยต้องเขียนข้อความหรือข้อซักถามเกี่ยวกับตัวชี้วัดที่ต้องการวัดจำนวนหนึ่ง โดยการเขียนให้มีจำนวนข้อคำถามมากกว่าที่ต้องการใช้จริงประมาณครึ่งหนึ่งของข้อคำถามนั้น ให้เขียนปนกันทั้งที่มองในด้านดีและในด้านไม่ดี แต่ไม่ควรมีข้อคำถามที่มีความหมายกลาง ๆ

๓.๒) กำหนดระดับของการแสดงความคิดเห็นในแต่ละข้อความว่า เห็นด้วยหรือไม่ เช่น แบ่งออกเป็น ๕ ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

๓.๓) การกำหนดระดับคะแนนสามารถกำหนดได้หลายระดับ ตั้งแต่ ๓ ระดับ ๕ ระดับ ๗ ระดับ ขึ้นอยู่กับผู้ประเมินกำหนด ซึ่งโดยทั่วไปใช้ ๕ ระดับ เช่น

๕ คะแนน	สำหรับเห็นด้วยอย่างยิ่ง
๔ คะแนน	สำหรับเห็นด้วย
๓ คะแนน	สำหรับไม่แน่ใจ
๒ คะแนน	สำหรับไม่เห็นด้วย
๑ คะแนน	สำหรับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ต่อจากนั้นกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง ๆ ซึ่งมีวิธีคำนวณหาช่วงของ

คะแนนดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

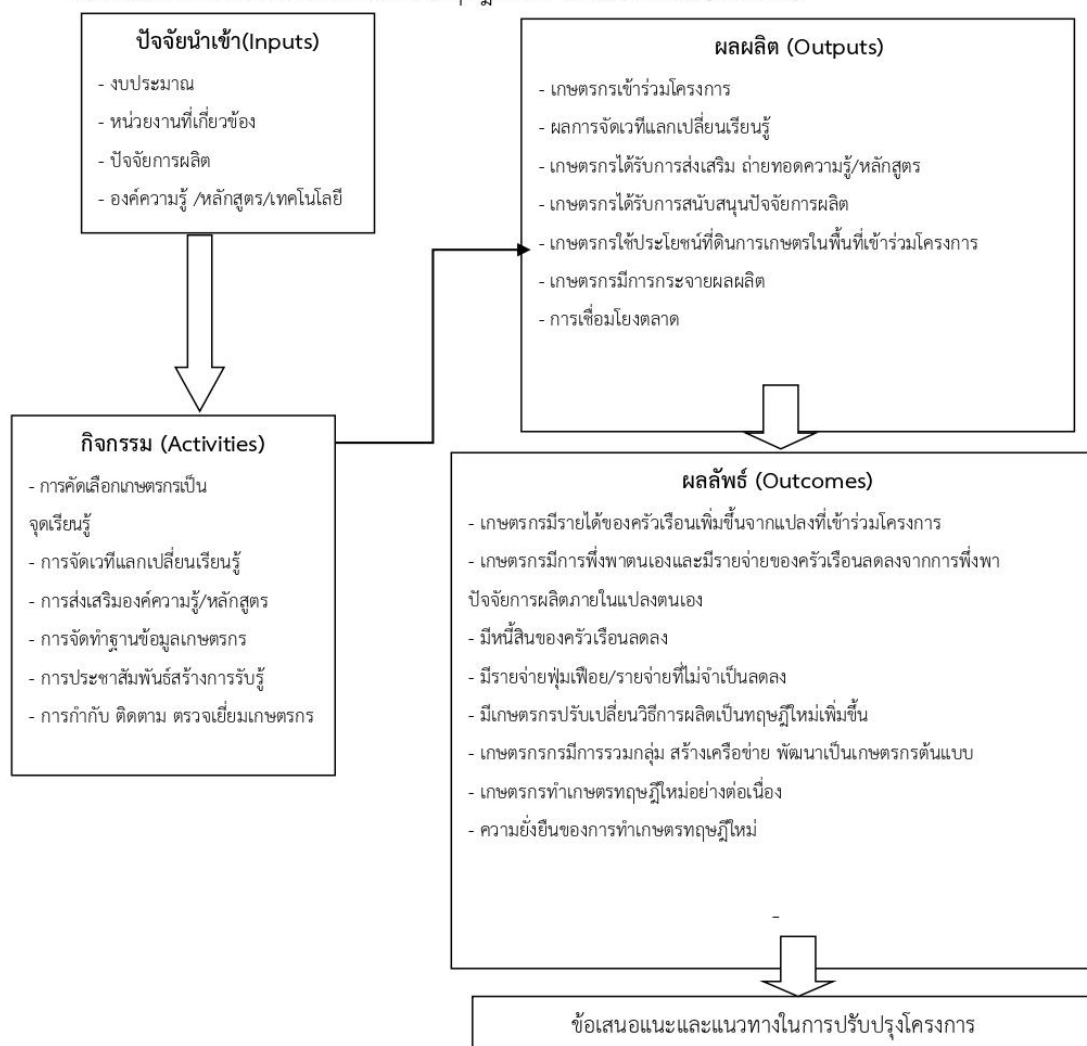
หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

11

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด ในที่นี้เท่ากับ ๕ คะแนน
 คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด ในที่นี้เท่ากับ ๑ คะแนน
 จำนวนระดับ คือ จำนวนระดับการวัด ในที่นี้เท่ากับ ๕ ระดับ คือ เห็นด้วย
 อย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ดังนั้น

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{๕ - ๑}{๕} = ๐.๘$$

๗.๓ กรอบแนวคิดในการประเมินผล จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี ๒๕๖๔ ได้ดังนี้ (ภาพที่ ๒)

ภาพที่ ๒ กรอบแนวคิดในการประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี ๒๕๖๔

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

12

๘. วิธีการประเมินผล

๘.๑ รูปแบบและประเภทการประเมินผล

๘.๑.๑ รูปแบบการประเมินผล จากการศึกษาแนวคิดของตัวแบบเชิงตรรกะ (Logic model) ซึ่งเป็นรูปแบบของกระบวนการเชิงเหตุและผล สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมืออธิบายกระบวนการของการประเมินผล ที่เน้นความเชื่อมโยงการใช้ทรัพยากรในกิจกรรมของโครงการ รวมถึงผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ประกอบไปด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรมของแผนงาน (Program activities) ผลผลิต (Outputs) และ ผลลัพธ์ (Outcomes) ของโครงการโดยการเปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร

๑) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) พิจารณาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยการผลิต และการสนับสนุนองค์ความรู้ หลักสูตรการอบรม

๒) กิจกรรมของแผนงาน (Program activities) พิจารณาในส่วนของกิจกรรมที่เป็นกระบวนการ เครื่องมือต่าง ๆ ตามแผนได้แก่ การคัดเลือกเกษตรกรเป็นจุดเรียนรู้ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การส่งเสริมองค์ความรู้/หลักสูตร การจัดทำฐานข้อมูลเกษตรกร การประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบเกษตรกร

๓) ผลผลิต (Outputs) พิจารณาในส่วนของผลที่เกิดขึ้นโดยตรงจากกิจกรรมต่าง ๆ ของแผนงาน ได้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ผลการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ การทำกิจกรรมในแปลงเกษตรกร การกระจายผลผลิต การเชื่อมโยงตลาด

๔) ผลลัพธ์ (Outcomes) พิจารณาในส่วนของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นผลของกิจกรรมของแผนงาน ซึ่งเป็นผลลัพธ์ระยะสั้นที่วัดได้ภายใน ๑ ปี ได้แก่ การเพิ่มรายได้ในครัวเรือน การพึ่งพาตนเอง คุณภาพชีวิตเกษตรกร

๘.๑.๒ ประเภทการประเมินผล การประเมินผลครั้งนี้เป็นการประเมินผลระหว่างดำเนินงานโครงการ (Ongoing evaluation) ซึ่งมุ่งเน้นพิจารณาผลได้ ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม รวมไปถึงผลลัพธ์ที่เกษตรกรเป้าหมายได้รับ

๘.๑.๓ แผนแบบการประเมินผลเป็นการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่โครงการได้ระบุไว้ หรือผลที่คาดหวังเปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

๘.๒ ประเด็นและตัวชี้วัด

จากรูปแบบการประเมินผลดังกล่าว นำมาสร้างประเด็นและตัวชี้วัดการประเมินผลของโครงการ เกษตรทฤษฎีใหม่ ปี ๒๕๖๔ โดยใช้การเปรียบเทียบเป้าหมายหรือเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

13

ตารางที่ ๑ ประเด็นและตัวชี้วัด

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์
๑. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
๑.๑ งบประมาณ	- จำนวนงบประมาณที่ใช้จ่ายจริง	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๖
๑.๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	- จำนวนหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการโครงการฯ	เท่ากับเป้าหมาย
๑.๓ ปัจจัยการผลิต	- จำนวนปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน	เท่ากับเป้าหมาย
๑.๔ องค์ความรู้/หลักสูตร	- จำนวนองค์ความรู้/หลักสูตรที่ถ่ายทอดให้กับเกษตรกร	เท่ากับเป้าหมาย
๒. กิจกรรม (Activities)		
๒.๑ การคัดเลือกเกษตรกรเป็นจุดเรียนรู้	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกเป็นจุดเรียนรู้	เท่ากับเป้าหมาย
๒.๒ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	- จำนวนครั้งที่จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	เท่ากับเป้าหมาย
๒.๓ การส่งเสริมองค์ความรู้/หลักสูตร	- จำนวนครั้งของการส่งเสริมองค์ความรู้/หลักสูตร	เท่ากับเป้าหมาย
๒.๔ การจัดทำฐานข้อมูลเกษตรกร	- จำนวนเกษตรกรที่มีการจัดทำฐานข้อมูล	เท่ากับเป้าหมาย
๒.๕ การประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้	- จำนวนช่องทางประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ต่อสาธารณชน	ไม่น้อยกว่า ๑ ช่องทาง
๒.๖ การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ	- จำนวนครั้งในการติดตาม/ตรวจเยี่ยมเกษตรกรในพื้นที่	๒ ครั้ง
๓. ผลผลิต (Outputs)		
๓.๑ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการฯ ปี ๒๕๖๓	๗๐,๐๐๐ ราย
๓.๒ ผลการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	- จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	เท่ากับเป้าหมาย
๓.๓ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมถ่ายทอดความรู้/หลักสูตร	- จำนวนของเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริม ถ่ายทอดความรู้/หลักสูตร	เท่ากับเป้าหมาย
๓.๔ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต	เท่ากับเป้าหมาย
๓.๕ การใช้ประโยชน์ที่ดิน การเกษตรในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ	- การทำกิจกรรมในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ - สัดส่วนการใช้พื้นที่ในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ	เท่ากับเป้าหมาย เท่ากับเป้าหมาย
๓.๖ การกระจายผลผลิต	- ร้อยละการกระจายผลผลิตในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ	เท่ากับเป้าหมาย
๓.๗ การเชื่อมโยงตลาด	- จำนวนตลาดที่หน่วยงานได้จัดหาแหล่งจำหน่ายผลผลิตไว้ให้	เท่ากับเป้าหมาย

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

14

ตารางที่ ๑ ประเด็นและตัวชี้วัดการประเมินผลโครงการ (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์
๔. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
๔.๑ ด้านเศรษฐกิจของ ครัวเรือน	- รายได้ทางการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร - จำนวนหนี้สินของครัวเรือนในการผลิตทางการเกษตรตามหลัก เกษตรทฤษฎีใหม่ - ร้อยละครัวเรือนเกษตรกรที่มีหนี้สินลดลงจากการทำกิจกรรม โครงการฯ - ร้อยละของครัวเรือนเกษตรกรที่มีการออม - จำนวนเงินออมของครัวเรือนเกษตรกร	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ เท่ากับก่อนมีโครงการ สูงกว่าก่อนมีโครงการ สูงกว่าก่อนมีโครงการ สูงกว่าก่อนมีโครงการ
๔.๒ การพึ่งพาตนเอง		
๑) การลดรายจ่าย ในครัวเรือน	- ปริมาณรายจ่ายของครัวเรือนที่ลดได้จากการพึ่งพา ปัจจัยการผลิตภายในแปลงของตนเอง - สัดส่วนการใช้ปัจจัยการผลิตของตนเองเทียบ กับการหาปัจจัยภายนอกของครัวเรือน	สูงกว่าก่อนมีโครงการ สูงกว่าก่อนมีโครงการ
๒) การลดรายจ่ายฟุ่มเฟือย/ รายจ่ายที่ไม่จำเป็น	- ร้อยละของครัวเรือนเกษตรกรที่มีรายจ่ายฟุ่มเฟือย/ รายจ่ายที่ไม่จำเป็นลดลง - ปริมาณรายจ่ายฟุ่มเฟือย/รายจ่ายที่ไม่จำเป็นลดลง	สูงกว่าก่อนมีโครงการ สูงกว่าก่อนมีโครงการ
๔.๓ ความยั่งยืนของโครงการ		
๑) การพัฒนา เกษตรทฤษฎีใหม่สู่ เกษตรกรเต็มรูปแบบ	- ร้อยละของเกษตรกรที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบ	สูงกว่าก่อนมีโครงการ
๒) การพัฒนาสู่เกษตรกร ต้นแบบและทฤษฎีใหม่ ขั้นที่ ๒ และ ๓	- ร้อยละของเกษตรกรที่เป็นเกษตรกรต้นแบบ - ร้อยละของเกษตรกรที่มีการเผยแพร่องค์ความรู้หรือขยายผล ไปสู่เกษตรกรรายอื่น	สูงกว่าก่อนมีโครงการ สูงกว่าก่อนมีโครงการ
๓) การรวมกลุ่มเพื่อสร้าง ความเข้มแข็ง	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มสร้างเครือข่าย	สูงกว่าก่อนมีโครงการ
๕.ทัศนคติ	- ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อโครงการ - ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อโครงการ	ระดับมากขึ้นไป ระดับมากขึ้นไป

๙.๓ การรวบรวมข้อมูล

๙.๓.๑ วิธีการรวบรวมข้อมูลในการประเมินผลครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการสำรวจ
ข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย และรวบรวมจากเอกสารโครงการ รายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๙.๓.๒ แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย

๑) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) จุดเรียนรู้ที่เข้าร่วมโครงการ จำนวนทั้งหมด 351 แห่ง กำหนดขนาดจุดเรียนรู้
ตัวอย่าง ร้อยละ 10 ของจำนวนจุดเรียนรู้ที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ได้จำนวนจุดเรียนรู้ตัวอย่าง 35 แห่ง และ
กระจายจำนวนจุดเรียนรู้ตัวอย่างในแต่ละภาคตามสัดส่วนของจำนวนจุดเรียนรู้ในแต่ละภาค โดยวิธีการสุ่ม
อย่างง่ายแบบไม่ทดแทน (Simple random sampling without replacement)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

15

(๒) ขนาดตัวอย่าง

(๒.๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี ๒๕๖๓ ที่เป็นสมาชิกจุดเรียนรู้ตัวอย่าง กำหนดจำนวนเกษตรกรตัวอย่างจุดเรียนรู้ละ ๑๒ ราย โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบไม่ทดแทน (Simple random sampling without replacement) กรณีที่จุดเรียนรู้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการไม่ถึง ๑๒ ราย ให้สัมภาษณ์ทุกราย

(๒.๒) เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) รวมจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานฯ ตัวอย่าง ๔๙๖ ราย รายละเอียด ดังนี้

๒.๒.๑) เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัดที่รับผิดชอบโครงการ จังหวัดละ ๑ ราย รวมทั้งสิ้น ๗๖ ราย (ยกเว้นกรุงเทพฯ)

๒.๒.๒) เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัดที่รับผิดชอบโครงการทุกหน่วยงาน หน่วยงานละ ๑ รายหรืออย่างน้อยจังหวัดละ ๕ ราย รวมทั้งสิ้น ๓๘๕ ราย

๒.๒.๓) เกษตรกรต้นแบบ/ปราชญ์เกษตร/ประธาน ศพก. ที่ได้รับคัดเลือก เป็นจุดเรียนรู้ จำนวน ๓๕ ราย

ตารางที่ ๒ สรุปจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินผล

รายการ	ขนาดประชากร (ราย)	ขนาดตัวอย่าง (ราย)
๑. เกษตรกร ปี ๒๕๖๓	๗๐,๐๐๐	๔๒๐
๒. เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพฯ)	๗๗	๗๖
๓. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของกระทรวงเกษตร และสหกรณ์	Na.	๓๘๕
๔. เกษตรกรต้นแบบ/ปราชญ์เกษตร/ประธานศพก.	Na.	๓๕
		๙๑๖

ที่มา : จากการคำนวณ

๒) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมจากเอกสารโครงการรายงานความก้าวหน้า การดำเนินงานของหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ

๑) การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล และสรุปความคุ้มค่าของโครงการ ดังนี้

๑.๑) การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน เป็นการวัดจากผลงานที่ได้เปรียบเทียบกับเป้าหมาย แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ถ้าผลการดำเนินงานมีค่าเข้าใกล้ ๑๐๐ แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีวิธีคิด ดังนี้

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

16

$$\begin{aligned} \text{ดัชนีความสำเร็จ} &= \frac{\text{ผลงานที่ทำได้} \times 100}{\text{เป้าหมายที่กำหนด}} \\ \text{การเบิกจ่ายงบประมาณ} &= \frac{\text{งบประมาณที่เบิกจ่ายจริง} \times 100}{\text{งบประมาณตามแผน}} \end{aligned}$$

๑.๒) การวัดประสิทธิผล เป็นการวัดผลสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการ แสดงผลเป็นร้อยละ ถ้ามีค่าเข้าใกล้ 100 แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

$$\text{ประสิทธิผล} = \frac{\text{จำนวนโครงการที่บรรลุเป้าหมาย} \times 100}{\text{จำนวนโครงการทั้งหมดภายใต้แผนงาน}}$$

๑.๓) การวัดความคุ้มค่า เป็นการวัดผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อเกษตรกรที่โครงการคาดว่าจะเกิดขึ้น ถ้าผลกระทบที่เกิดขึ้นมีค่ามากกว่างบประมาณที่ลงทุน แสดงว่า การดำเนินงานโครงการมีความคุ้มค่า

$$\text{ความคุ้มค่า} = \frac{\text{ผลกระทบที่เกิดขึ้น (ตีเป็นมูลค่า)}}{\text{จำนวนงบประมาณที่ลงทุน}}$$

๒) การใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจ ความรู้ความเข้าใจ โดยแบ่งเป็นช่วงระดับค่าคะแนนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

ค่าคะแนน	ค่าเฉลี่ย	ความหมายผลการประเมิน
๑	๑.๐๐ - ๑.๘๐	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง/น้อยที่สุด
๒	๑.๘๑ - ๒.๖๐	ไม่เห็นด้วย/น้อย
๓	๒.๖๑ - ๓.๔๐	ไม่แน่ใจ/ปานกลาง
๔	๓.๔๑ - ๔.๒๐	เห็นด้วย/มาก
๕	๔.๒๑ - ๕.๐๐	เห็นด้วยอย่างยิ่ง/มากที่สุด

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการประเมินผล

๑๒.๑ ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการดำเนินงานต่อไป

๑๒.๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการประเมินผลใช้เป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการดำเนินงานในระยะต่อไป

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

17

บรรณานุกรม

- ชัยอนันต์ สมุทรวรณิช.(๒๕๔๑). *ทฤษฎีใหม่: มิติที่ยิ่งใหญ่ทางความคิด*. กรุงเทพฯ: พีเพรส.
- ปราโมทย์ มลคล้า. (๒๕๕๑). *พฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ปกครองครัวเรือนในเขตปกครองท้องถิ่นอำเภอเมืองจังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. (๒๕๕๓). *การวางแผนและการประเมินผลโครงการแบบมุ่งเน้นผลงานในภาครัฐ* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (๒๕๔๔). *ได้เบื้องพระยุคลบาท*. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๓). *รายงานผลการประเมินผลโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ปี ๒๕๕๐*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๖๐). *รายงานผลการประเมินผลโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (๕ ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) ปี ๒๕๖๐*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๖๑). *รายงานผลการประเมินผลโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (๕ ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) ปี ๒๕๖๑*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๖๑ ก). *รายงานผลการประเมินผลโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (๕ ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) ปี ๒๕๖๐*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๖๑ ข). *รายงานผลการประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรรมยั่งยืน ปี ๒๕๖๐*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- อำพล เสนาณรงค์. (๒๕๓๙). *เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.).
- Rensis Likert. (๑๙๓๒). *A Technique for the Measurement of Attitudes*. Archives of Psychology. Columbia University.
- Scriven, M. (๑๙๖๗). *The methodology of evaluation*. In R. W. Tyler, R. M. Gagne, and M. Scriven (Eds), *Perspectives of curriculum evaluation*, Volume I (pp. ๓๙ - ๘๓). Chicago, IL: Rand McNally.
- W.K. Kellogg Foundation. (๒๐๐๔). *Logic model development guide*. W.K. Kellogg Foundation Michigan.

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

เค้าโครงการประเมินผล

๑. ชื่อโครงการ โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ปี ๒๕๖๔
๒. ประเภทเอกสาร เอกสารประเมินผล
๓. ชื่อผู้จัดทำ นางสุนนทิพย์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ
ส่วนประเมินการพัฒนาสถาบันเกษตรกรและเกษตรกร ศูนย์ประเมินผล

๔. ความสำคัญของการประเมินผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยศูนย์ประเมินผล เห็นว่าโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นโครงการตามนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่จะช่วยแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่ ภายใต้หลักคิด “เกษตรกรพัฒนาเกษตรกรด้วยกันเอง จึงจะเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน” ซึ่งภาคราชการจะต้องเข้าไปร่วมดำเนินการ ในลักษณะการขับเคลื่อนและสนับสนุนให้ ศพก. สามารถปฏิบัติงานได้และมีความเข้มแข็ง รวมถึงประสานงานเชื่อมโยงภาครัฐ เอกชน และชุมชนตามแนวทางประชารัฐ จึงเห็นสมควรประเมินผลโครงการ เพื่อทราบผลสัมฤทธิ์ของโครงการ รวมทั้งปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา แก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ต่อไป

๕ วัตถุประสงค์ของการประเมินผล

- ๕.๑ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
- ๕.๒ เพื่อประเมินผลได้ ผลลัพธ์ และความคุ้มค่าของโครงการ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น

๖ ขอบเขตวิธีการประเมินผล

๖.๑ พื้นที่เป้าหมาย

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๘๘๒ ศูนย์ และศูนย์เครือข่าย ๑๐,๕๒๓ ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลการเกษตร ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชผัก ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่ ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น ศูนย์เรียนรู้ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ศูนย์เรียนรู้ด้านแมลงเศรษฐกิจ ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ ศูนย์ข้าวชุมชน ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์ ศูนย์เรียนรู้ด้านหม่อนไหม ศูนย์เรียนรู้ ด้านชลประทาน/การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน ศูนย์เรียนรู้ด้านบัญชี ศูนย์เรียนรู้ ด้านสหกรณ์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน ศูนย์เรียนรู้ด้านมาตรฐานการผลิตทางการเกษตร และศูนย์เรียนรู้ด้านเศรษฐกิจการเกษตร

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

2

๖.๒ ประชากรเป้าหมาย

- ๑) เกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก.
- ๒) เกษตรกรผู้นำ
- ๓) ประธานศูนย์เครือข่าย ศพก.
- ๔) เกษตรกรผู้มาใช้บริการของ ศพก.
- ๕) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ

๖.๓ ระยะเวลาของข้อมูล

- ๑) ข้อมูลโครงการฯ เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒
- ๒) ข้อมูลเกษตรกรก่อนการพัฒนาตามโครงการฯ ใช้ข้อมูลปีเพาะปลูก ๒๕๖๐/๖๑
- ๓) ข้อมูลเกษตรกรหลังได้รับการพัฒนาตามโครงการฯ ใช้ข้อมูลปีเพาะปลูก ๒๕๖๑/๖๒

๗. การตรวจเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี

๗.๑ การตรวจเอกสาร

๑) การประเมินผลศูนย์เรียนรู้

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (๒๕๕๙) ได้ประเมินผลการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ พบว่า ศักยภาพ ศพก. อยู่ในระดับดี ร้อยละ ๔๐.๐๐ ระดับปานกลาง ร้อยละ ๕๐.๔๓ และระดับพอใช้ร้อยละ ๙.๕๗ การกำหนดแนวทาง/แผนการดำเนินงานของ ศพก. ทุกจังหวัดได้จัดทำแผนครบแล้ว แต่มีเกษตรกรที่รับทราบแผนเพียงร้อยละ ๓๐.๗๗ ศพก. แต่ละแห่งมีฐานเรียนรู้เฉลี่ย ๕ ฐาน เกษตรกรที่ใช้บริการร้อยละ ๗๔.๙๐ ต้องการให้ปรับปรุง ศพก. ให้มีความพร้อมมากยิ่งขึ้น เกษตรกรเข้ารับบริการใน ศพก. เฉลี่ยปีละ ๖๑๗ รายต่อศูนย์ สำหรับเกษตรกรที่เข้าอบรม ร้อยละ ๘๖.๘๕ นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ เช่น การใช้สารอินทรีย์แทนสารเคมี การลดต้นทุนการผลิต ทางเกษตร การผลิตตามมาตรฐาน GAP และการทำอาชีพเสริม/ปลูกผักสวนครัวไว้บริโภคและขายเป็นรายได้เสริม ซึ่งผลจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ร้อยละ ๕๘.๒๖ เริ่มเห็นผลแล้ว ในการดำเนินการ ศพก. ยังมีความต้องการเพิ่มเติมในหลายด้าน เช่น เกษตรกรต้นแบบต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนา/ดำเนินงานใน ศพก. ของตนเอง และบูรณาการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ยังเป็นการบูรณาการในเชิงพื้นที่ ทำให้การสนับสนุนส่งเสริมของหน่วยงานอยู่ในลักษณะงานประจำของตนเอง และเกษตรกรต้นแบบหลายราย มองว่า ศพก. ไม่จำเป็นต้องทำการเกษตรทุกด้าน (พืช ประมง ปศุสัตว์) ดังนั้น การขยายเครือข่าย ศพก. เพื่อให้เป็นสถานที่ศึกษา ดูงาน ฝึกปฏิบัติให้เกษตรกรต้องครอบคลุมด้านการเกษตรสาขาอื่น ๆ เช่น เครือข่ายด้านการแปรรูป เครือข่ายด้านการตลาด เป็นต้น

ประเด็นที่ค้นพบจากการประเมินผล คือ เกษตรกรต้นแบบเจ้าของศูนย์เรียนรู้ฯ ทุกแห่ง มีจิตอาสาพร้อมที่จะเป็นฐานในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เพื่อนเกษตรกรด้วยกัน เกษตรกรที่เข้ารับการอบรม มีความตื่นตัวต่อการอบรมในครั้งนี้น่ามาก เนื่องจากทั้งเนื้อหาในหลักสูตร และวิทยากรมีความหลากหลาย ทำให้บรรยากาศในการฝึกอบรมได้รับความสนใจ และตั้งใจฟังจากเกษตรกรเป็นอย่างดี การสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองระหว่างวิทยากรและเกษตรกร ส่งผลให้เกษตรกรมีความกล้าที่จะซักถามปัญหาต่อวิทยากร นำมาซึ่ง

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

3

ความร่วมมือต่าง ๆ ระหว่างเกษตรกรด้วยตนเอง เกษตรกรส่วนใหญ่ชอบการฝึกปฏิบัติมากกว่าการเรียนรู้ภาคทฤษฎี และให้ความสนใจเป็นพิเศษกับวิทยากรที่ให้ความรู้โดยใช้ภาษาท้องถิ่น

๒) ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ชุมชน

ปัญญา จันทโคตร และกุลธิดา ท้วมสุข (๒๕๕๘) ศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ชุมชนในประเทศไทย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ชุมชนในประเทศไทยมีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก โดยปัจจัยทั้งสองมีผลต่อความสำเร็จในระดับมาก ซึ่งสูงสุดเป็นปัจจัยภายใน มีค่าเฉลี่ย ๓.๓๖ และรองลงมาเป็นปัจจัยภายนอก มีค่าเฉลี่ย ๓.๖๕ เมื่อพิจารณารายละเอียดของแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยภายในศูนย์เรียนรู้ชุมชนที่มีผลต่อความสำเร็จเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ๑) อาคารสถานที่ สามารถเข้าถึงได้สะดวก มีอาคารเหมาะสมสอดคล้องกับชุมชน พื้นที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม บรรยากาศสะอาดและปลอดภัย ๒) โครงสร้างและการบริหารจัดการ มีการวางแผนการดำเนินงานระยะสั้นและยาว มีการประเมินผลการดำเนินงาน มีการสื่อสาร และประชาสัมพันธ์การบริหารในรูปแบบคณะกรรมการ โดยมีวาระดำรงตำแหน่ง มีภาคีเครือข่ายในการให้คำปรึกษา ๓) บุคลากรเป็นผู้ที่ชุมชนรู้จักและให้ความไว้วางใจ มีมนุษยสัมพันธ์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ๔) กิจกรรมและการบริการ การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับวิถีชีวิตคนในชุมชน กิจกรรมที่จัดเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน ๕) ทรัพยากรสารสนเทศและความรู้ โดยมีฐานข้อมูลชุมชนที่เป็นปัจจุบัน มีสารสนเทศและความรู้ต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ๖) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีวัสดุ ครุภัณฑ์ สื่อการเรียนรู้ สนับสนุนการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ และ ๗) งบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐและจากชุมชน ส่วนปัจจัยภายนอกที่สนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ชุมชน เรียงตามลำดับ ดังนี้ ๑) ผู้นำมีส่วนร่วมในการจัดตั้งศูนย์ฯ ผู้นำให้ความสำคัญเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์ฯ ๒) คนในชุมชนให้ความสำคัญ และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ฯ มีส่วนร่วมในการวางแผน และจัดตั้งศูนย์ฯ และ ๓) หน่วยงานภาครัฐมีนโยบายสนับสนุน และมีภาคีร่วมพัฒนาและให้การสนับสนุน

กรมส่งเสริมการเกษตร (๒๕๖๑) ได้ดำเนินการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นศูนย์เรียนรู้ฯ ที่มีองค์ความรู้ในด้านการฟื้นฟูสวนทุเรียนเมืองนนท์ เพื่อนำบทเรียนที่ได้จากการสกัดความรู้ในเรื่องการฟื้นฟูสวนทุเรียนเมืองนนท์ไปเผยแพร่ให้เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริม การปลูกทุเรียนและพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ มีดังนี้ ๑) เกษตรกรต้นแบบมีที่ดิน และเงินทุนเป็นของตนเอง ๒) เกษตรกรต้นแบบเป็นบุคคลที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจศึกษาหาความรู้ที่จะพัฒนาตนเอง สืบสานอาชีพการทำสวนทุเรียน และอนุรักษ์พันธุ์ทุเรียนพื้นเมืองของจังหวัดนนทบุรี ๓) มีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยกำหนดเป้าหมายทำงานร่วมกันเป็นทีม และ ๔) มีหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุน โดยบูรณาการหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นอกจากนี้ยังได้ถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นศูนย์เรียนรู้การผลิตสับปะรดคุณภาพจากประสบการณ์การปลูกสับปะรดมากกว่า ๔๐ ปี ของเกษตรกรต้นแบบ ด้วยความเป็นคนช่างสังเกต เป็นนักคิด นักทดลอง และนักประดิษฐ์ มีความรอบรู้เกี่ยวกับสับปะรดทั้งระบบการผลิต การจำหน่าย สามารถบริหารจัดการที่ดีทำให้

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

4

สับปะรดมีผลผลิตออกอย่างสม่ำเสมอตลอดทั้งปี ประกอบกับมีความรู้และประสบการณ์ด้านช่างยนต์ ได้ทดลองการปลูกสับปะรดหลากหลายวิธี จนค้นพบวิธีที่ให้ผลผลิตดีมีคุณภาพ ด้วยหลักคิดทำน้อยได้มาก เน้นทำสับปะรดผลสด ที่มีราคาดีตามที่ตลาดต้องการ จนสามารถผลิตสับปะรดให้ตรงตามความต้องการของตลาด อีกทั้งยังได้รวมกลุ่มเกษตรกรจัดตั้งเป็นแปลงใหญ่สับปะรดผลสด หมู่ ๑๐ ตำบลอ่าวน้อย อำเภอมือ จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการเริ่มต้น จำนวน ๖๕ ราย มีพื้นที่ ๑,๐๐๐ ไร่ โดยร่วมกันวางแผนการผลิตให้มีผลผลิตออกสม่ำเสมอทั้งปี ใช้เทคโนโลยีการผลิตในรูปแบบเดียวกัน ผลิตสับปะรดผลสดให้มีคุณภาพ บูรณาการหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวบรวมผลผลิตสับปะรดผลสดจำหน่ายภายในประเทศ และต่างประเทศ ซึ่งผลสำเร็จเหล่านี้มาจากเกษตรกรต้นแบบที่มีคุณลักษณะ คือ ๑) อดทน มุ่งมั่น ตั้งใจ ใส่ใจ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา ๒) นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาปรับใช้ร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของบรรพบุรุษ โดยศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ จากผู้รู้ ๓) ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และ ๔) สร้างเครือข่ายทางวิชาการ หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน และเกษตรกร เพื่อขอรับการสนับสนุน และเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้ปฏิบัติ

๓) แนวทางการจัดการศูนย์เรียนรู้

ปราโมทย์ น้อยวันและคณะ (๒๕๕๔) ศึกษาแนวทางการจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักศึกษา ข้าราชการ พระสงฆ์ และประชาชน ในอำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี จำนวน ๑๑ ตำบล ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน ๔๐๔ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ และ การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน แบ่งเป็น ๔ ด้าน คือ ด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก โดยด้านบุคลากร ควรจัดบุคลากรให้เพียงพอและมีคุณภาพ จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมีบทบาทในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้มากขึ้น ด้านงบประมาณ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณทั้งจากภาครัฐ และองค์การบริหารส่วนตำบล ในสัดส่วนที่เหมาะสม และเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ ควรจัดให้เพียงพอต่อความต้องการ ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดทำโครงสร้างการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โครงสร้างการบริหารของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ประกอบด้วย คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นคณะผู้บริหารกำหนดนโยบายและวางแผนการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่หรือครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นผู้ดำเนินงานและจัดกิจกรรม ส่วนวิธีการบริหารงาน ประกอบด้วย การวางแผนดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน การบริหารงาน การวินิจฉัยสั่งการ การจัดกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้ การกำกับดูแล การประสานงาน การรายงาน การจัดทำงบประมาณ และการประเมินผล

จากการตรวจสอบเอกสาร ทำให้ผู้ประเมินผลได้ทราบถึงผลการดำเนินงานและปัญหาของศูนย์เรียนรู้ฯ ที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นในด้านองค์ความรู้ ด้านความพร้อมของสถานที่ ด้านความต้องการของเกษตรกรต้นแบบเจ้าของศูนย์ฯ และความต้องการของเกษตรกรที่เข้ารับการอบรม ปัจจัยที่มีผลกับความสำเร็จของการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ฯ รวมทั้งแนวทางการจัดการศูนย์เรียนรู้ฯ ซึ่งผู้ประเมินผลจะใช้เป็นแนวทางในการกำหนด

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

5

ตัวชี้วัด ที่มีผลกับความสำเร็จของการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้ ศพภ. มีศักยภาพสามารถเป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน และเป็นกลไกบูรณาการหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาของพื้นที่ต่อไป

๗.๒ แนวคิดและทฤษฎี

๑) แนวคิดการประเมินผล การประเมินผลโครงการ แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ตามระยะเวลาของโครงการ ดังนี้ (บรรเทิง มาแสง, ๒๕๔๖)

๑.๑) การประเมินผลก่อนเริ่มโครงการ (Ex-ante or Pre-Project Evaluation) เป็นการประเมินผลก่อนการดำเนินงานตามโครงการ วัตถุประสงค์ในการประเมินผลนี้ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ โดยการวิเคราะห์ว่าผลที่จะได้ตามโครงการนั้น จะคุ้มกับการลงทุนหรือไม่ เป็นการวิเคราะห์เสนอผู้ที่มีหน้าที่ในการอนุมัติโครงการ

๑.๒) การประเมินผลระหว่างการดำเนินงานโครงการ (Ongoing or Concurrent Evaluation) เป็นการประเมินผลในระหว่างการดำเนินงานตามโครงการ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตที่ได้กับผลกระทบในระยะสั้นของโครงการ การประเมินผลในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการให้ดีขึ้น ซึ่งจะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดโครงการล้มเหลว นอกจากนี้บทเรียนที่ได้จากการประเมินผลยังสามารถนำไปใช้ในการจัดทำโครงการอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกันได้

๑.๓) การประเมินผลหลังจากที่โครงการสิ้นสุดแล้ว (Ex-post Evaluation) เป็นการประเมินผลกระทบอันเกิดจากการดำเนินงานตามโครงการ โดยการเปรียบเทียบผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ระหว่างก่อนและหลังการดำเนินงาน เป็นการวิเคราะห์ว่าผลการดำเนินงานนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ อย่างไรก็ตาม นอกจากนี้นักเรียนซึ่งไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการจะได้นำไปประกอบการพิจารณาเป็นแนวทางในการวางโครงการอื่น ๆ ต่อไป

๒) แนวคิดการประเมินผลเชิงตรรกะ

รูปแบบการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นวิธีการสื่อที่เป็นระบบและเห็นภาพได้ชัดเจน ที่สามารถนำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานของแผนงานหรือโครงการ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ และผลงานที่ต้องการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ (W.K. Kellogg Foundation, ๒๐๐๔)

รูปแบบเชิงตรรกะ (Logic Model) มี ๕ องค์ประกอบ คือ

๒.๑) ทรัพยากรต่าง ๆ หรือที่เรียกว่า ปัจจัยนำเข้า (Resource/Inputs) เช่น คน งบประมาณ การจัดองค์กร และชุมชน ที่แผนงานสามารถจัดหาได้เพื่อดำเนินงาน

๒.๒) กิจกรรมของแผนงาน (Activities) เป็นสิ่งที่แผนงานจัดทำโดยใช้ทรัพยากร กิจกรรมทั้งกระบวนการ เครื่องมือ เหตุการณ์ เทคโนโลยี และการกระทำที่เป็นส่วนที่แผนงานตั้งใจจะทำ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

6

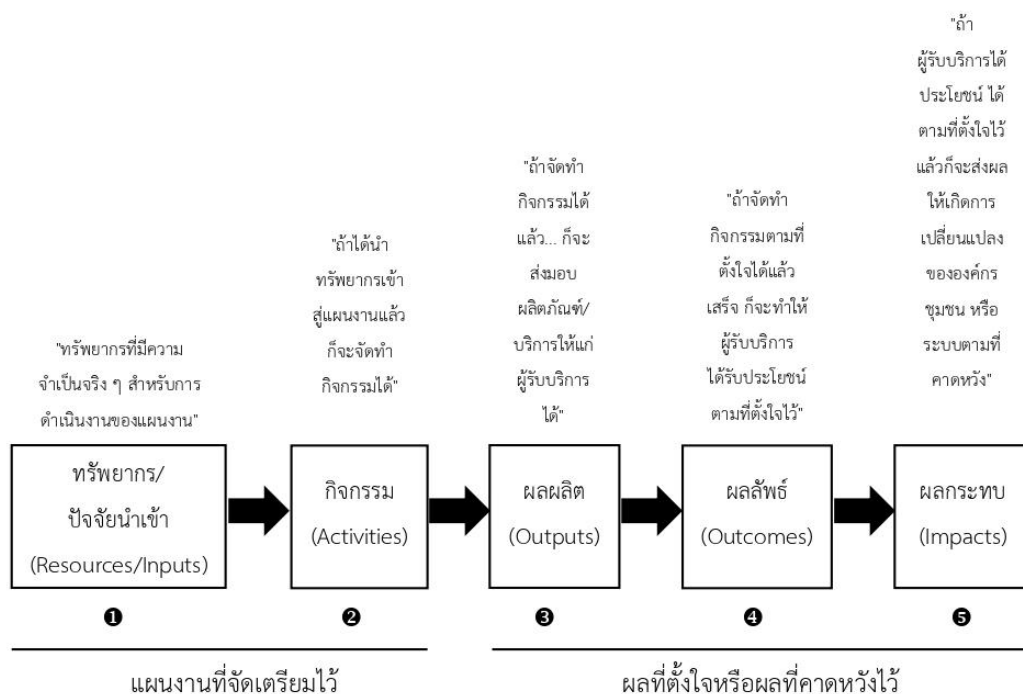
กิจกรรมการพัฒนานี้ จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง หรือแผนงานที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ ได้แก่ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ

๒.๓) ผลผลิต (Outputs) เป็นผลที่เกิดขึ้นโดยตรง จากการจัดกิจกรรมของแผนงาน และอาจครอบคลุมถึงประเภท ระดับ และเป้าหมาย ของการให้บริการที่ส่งมอบของแผนงาน

๒.๔) ผลลัพธ์ (Outcomes) เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ สถานภาพ และระดับของหน้าที่การงานของผู้มีส่วนร่วมในแผนงาน

๒.๕) ผลกระทบ (Impact) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งใจ และไม่ตั้งใจ ที่เกิดขึ้นใน องค์กร ชุมชน หรือระบบ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการจัดกิจกรรมของแผนงาน ซึ่งโดยปกติจะทำการประเมินผล กระทบเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนงาน

นักประเมินผลบางท่านเห็นว่ารูปแบบเชิงตรรกะ เป็นทฤษฎีแผนงาน (Program Theory) เพราะเน้นการอธิบายกระบวนการทำงานของแผนงานที่เป็นปัจจัย ซึ่งมีอิทธิพลต่อผลสุดท้ายที่เกิดขึ้น เมื่อสิ้นสุดแผนงาน (ภาพที่ ๒.๑)

ที่มา : W.K. Kellogg Foundation, ๒๐๐๔

ภาพที่ ๒.๑ รูปแบบเชิงตรรกะ (Logic Model)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

7

๓) การวัดทัศนคติ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๒ (ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๒ หน้า ๓๒๑) ได้บัญญัติศัพท์ว่า เจตคติ ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษคำว่า Attitude มาจากภาษาละตินคำว่า Aptus หมายถึง ท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นอกจากนี้คำว่า เจตคติ หรือนักวิชาการบางคนใช้คำว่า ทัศนคติ นั้น ได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้มากมายรวมถึงบริบทของการประเมินค่า ดังนี้

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (๒๕๕๘) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง การประเมินหรือการตัดสิน เกี่ยวกับความชอบหรือไม่ชอบในวัตถุ หรือเหตุการณ์ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของคนคนหนึ่ง เกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง หรือเป็นท่าทีหรือแนวโน้มส่วนบุคคลที่แสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจเป็นบุคคล กลุ่มคน ความคิด และสิ่งของที่ได้รับ

วิภาส ทองสุข (๒๕๕๒) ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า คือการประเมินหรือตัดสินเพื่อสะท้อนความรู้สึกของคนเกี่ยวกับความชอบหรือไม่ชอบในวัตถุ สิ่งของ บุคคล หรือเหตุการณ์จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งใด ๆ อันเนื่องมาจากความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ ซึ่งแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมในลักษณะชอบ ไม่ชอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย พอใจ ไม่พอใจ ต่อสิ่งใด ๆ ในทิศทางใด ทิศทางหนึ่งทั้งทางบวกและทางลบ

การวัดทัศนคติโดยตรงทำได้ยากเนื่องจากการวัดความรู้สึก นึกคิด ที่แฝงอยู่ในตัวบุคคลตามความหมายข้างต้น ดังนั้นการประเมินค่าทัศนคติของบุคคลในเรื่องต่างๆจึงเป็นการวัดทางอ้อม เช่น การถามสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการวัดโดยให้บุคคลเป้าหมายเป็นผู้ตอบ ให้คะแนน หรือประเมินค่าจากคำตอบตามความคิดเห็นต่าง ๆ ที่มี (เจษฎา อังกาบสี, ๒๕๕๔) อย่างไรก็ตามการวัดเจตคติมีความสำคัญ ๔ ประการ คือ

ประการที่ ๑ การวัดทัศนคติเพื่อทำนาย เป็นการวัดทัศนคติที่ทำนายว่าบุคคลนั้นมีความรู้สึก นึกคิดเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ และกระทำไปอย่างไร

ประการที่ ๒ การวัดทัศนคติเพื่อเข้าใจสาเหตุและผล เป็นการวัดทัศนคติจากการกระทำว่า ทำไมบุคคลนั้นถึงทำเรื่องต่าง ๆ ด้วยเหตุผลใด

ประการที่ ๓ การวัดทัศนคติเพื่อหาทางป้องกัน เป็นการวัดทัศนคติเพื่อประเมินความคิดเห็นของคนคนหนึ่ง เช่น การรับบุคคลเข้าเป็นแพทย์ พยาบาล นักบิน อาจารย์ จำเป็นต้องได้ทัศนคติที่ดีและเหมาะสมต่ออาชีพนั้น มิฉะนั้นอาจทำให้เกิดผลเสียต่อผู้ที่เกี่ยวข้องได้

ประการที่ ๔ การวัดทัศนคติเพื่อหาทางแก้ไข เนื่องจากแต่ละคนมีทัศนคติที่แตกต่างกัน คนในสังคมจึงอาจมีทัศนคติที่สอดคล้อง ไม่สอดคล้องในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ ดังนั้นการวัดทัศนคติจะช่วยแก้ไขให้บุคคลที่มีทัศนคติที่ไม่ดี/ไม่สอดคล้องกับจริยธรรม คุณธรรมของสังคม

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

8

วิธีการวัดทัศนคติมีหลายวิธี แต่ที่นิยมมี ดังนี้

(๑) การวัดทัศนคติตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) เป็นการวิเคราะห์ค่าความคิดเห็นหลังจากนำไปทดลองใช้แล้ว การวัดทัศนคติของลิเคิร์ตแบ่งระดับการวัดเป็นมาตราส่วน ๕ ระดับ โดยสเกลแต่ละระดับมีความต่อเนื่องจากการเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ละระดับกำหนดคะแนนเป็น ๕ ๔ ๓ ๒ และ ๑ ตามลำดับ การวัดแบบนี้นิยมใช้กันทั่วไป เพราะสร้างได้ง่าย และใช้ได้ผลดี

(๒) การวัดทัศนคติตามวิธีของออสกู๊ด (Osgood) การวัดแบบนี้ใช้คำคุณศัพท์อธิบายคุณลักษณะของสิ่งที่วัดออกเป็นคำตรงกันข้ามกัน เช่น ดี-เลว ชอบ-ไม่ชอบ เป็นต้น การวัดแบบนี้ประกอบด้วยข้อที่ให้เลือก ๗ ข้อ จากการประเมินค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากด้านหนึ่งไปอีกด้านหนึ่ง

(๓) การศึกษาของ Cummins, R.A. and Gullone, E. (๒๐๐๐) ได้ศึกษาการวัดระดับความพึงพอใจของบุคคลในเรื่องคุณภาพชีวิตโดยขยายการวัดจาก ๕ ระดับ หรือ ๗ ระดับ พบว่าไม่ส่งผลเสียต่อความเที่ยงของข้อมูล (Reliability) ในทางตรงกันข้ามกลับยังเพิ่มความรับรู้ความพึงพอใจหรือความคิดเห็นได้กว้างขึ้น ละเอียดยิ่งขึ้น ซึ่งการวัดความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตควรใช้ระดับการวัด ๑๐ ระดับ ซึ่งในแต่ละระดับกำหนดคะแนนเป็น ๑๐ ๙ ๘ ๗ ๖ ๕ ๔ ๓ ๒ และ ๑ ตามลำดับ

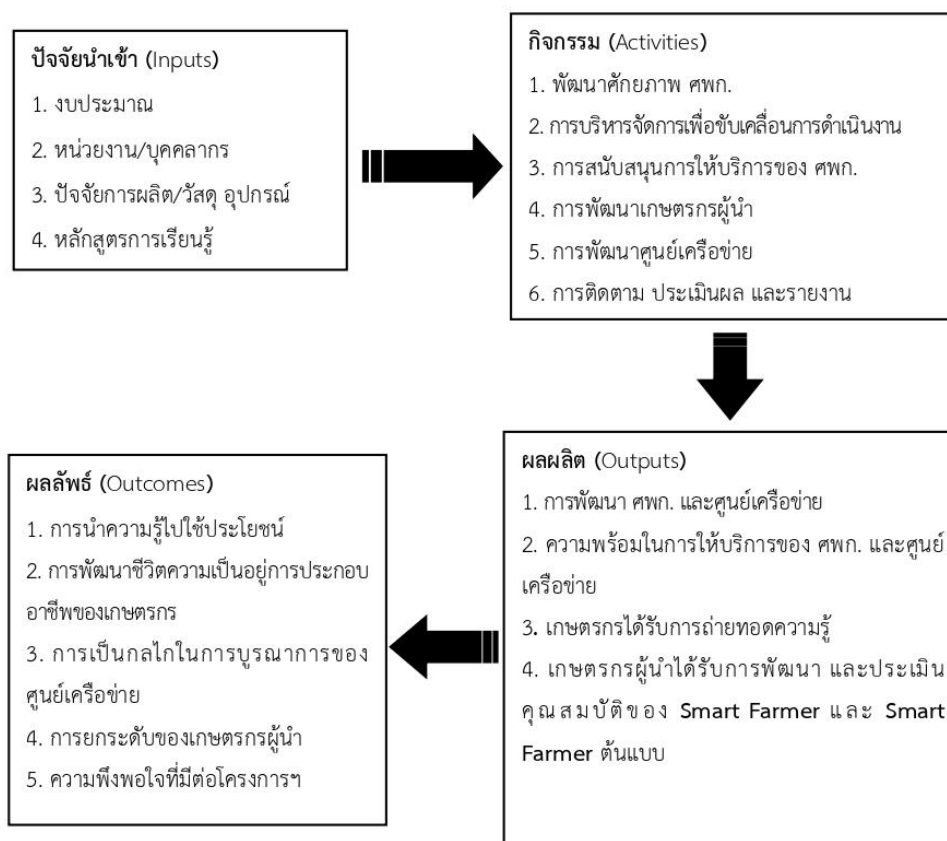
ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีนักวิจัยได้วัดทัศนคติเป็นมาตราส่วน ๕ ระดับ ๗ ระดับ ๑๐ ระดับ ซึ่งในการประเมินผลครั้งนี้ ผู้ประเมินเห็นว่าควรใช้การวัด ๑๐ ระดับ ตามวิธีการของ Cummins, R.A. and Gullone เพราะเป็นการวัดทัศนคติที่ออกมาในรูปของระดับการรับรู้ ระดับความพึงพอใจได้ละเอียด ใกล้เคียงกับความรู้สึกมากที่สุด

๔) กรอบแนวคิดในการประเมินผล จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินผลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ปี ๒๕๖๑ ได้ดังนี้ (ภาพที่ ๒.๒)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

9

ภาพที่ ๒.๒ กรอบแนวคิดในการประเมินผลโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ปี ๒๕๖๑

๘. วิธีการประเมินผล

๘.๑ รูปแบบการประเมินผล จากแนวคิดการประเมินผลแบบเชิงตรรกะดังกล่าวข้างต้น นำมาเป็นกรอบในการกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมินผล ประกอบด้วย ๔ ด้าน คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes)

๘.๒ ประเภทการประเมินผล การประเมินครั้งนี้เป็นการประเมินผลระหว่างการทำงานโครงการ (Ongoing Evaluation) เนื่องจากโครงการได้ดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว แต่ยังไม่สิ้นสุด โครงการยังดำเนินต่อไปโดยมุ่งเน้นพิจารณาผลได้ ปัญหา อุปสรรค ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม การตอบสนองของชุมชน รวมถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

๘.๓ แผนแบบการประเมินผล การประเมินครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายของโครงการ และเปรียบเทียบก่อนและหลังมีโครงการ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

10

๘.๔ ประเด็นและตัวชี้วัด จากรูปแบบการประเมินผลดังกล่าว นำมาสร้างเป็นประเด็นและตัวชี้วัดของ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.) ปี ๒๕๖๑ โดยใช้ในการเปรียบเทียบกับเป้าหมาย หรือเกณฑ์ที่กำหนด (ตารางที่ ๒.๑)

ตารางที่ ๒.๑ ประเด็น ตัวชี้วัดของการประเมินผลโครงการ

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
๑. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
๑.๑ งบประมาณ	- จำนวนงบประมาณที่ใช้จ่ายจริง เปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร - ความทันเวลาของงบประมาณที่ได้รับ - ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับ	- ร้อยละ ๙๖ ของ งบประมาณที่ได้รับ
๑.๒ หน่วยงาน/บุคลากร	- จำนวนหน่วยงานในสังกัด กษ. และนอก สังกัด กษ. ที่เข้าร่วมดำเนินงาน - จำนวนคณะกรรมการ/คณะทำงาน โครงการ	- อย่างน้อย ๖ หน่วยงานใน สังกัด กษ. และอย่างน้อย ๑ หน่วยงานนอกสังกัด กษ. - อย่างน้อย ๒ คณะ
๑.๓ ปัจจัยการผลิต/วัสดุ อุปกรณ์	- ประเภทปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์ที่ สนับสนุน ศพก.	- อย่างน้อย ๔ ประเภท
๑.๔ หลักสูตรการเรียนรู้	- จำนวนหลักสูตรเรียนรู้ของ ศพก. ที่มีการ ถ่ายทอด	- ไม่ต่ำกว่า ๓ ประเภท (หลักสูตรหลัก หลักสูตร บังคับ และหลักสูตรเสริม)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

11

ตารางที่ ๒.๑ ประเด็น ตัวชี้วัดของการประเมินผลโครงการ (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
๒. กิจกรรม (Activities)		
๒.๑ การพัฒนาศักยภาพ ศพก.	- จำนวนครั้งที่วิเคราะห์แผนและแนวทางการพัฒนา - จำนวนฐานเรียนรู้ที่สมบูรณ์เป็นจุดถ่ายทอดเพื่อเรียนรู้ - จำนวนแปลงเรียนรู้ที่พร้อมเป็นจุดเรียนรู้ - ร้อยละของ ศพก. ที่ได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน - ร้อยละของ ศพก. ที่ได้รับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมความสะดวก - จำนวนเครือข่ายที่มีการเชื่อมโยงกับ ศพก.	- อย่างน้อย ๑ ครั้งต่อปี - อย่างน้อย ๕ ฐาน - อย่างน้อย ๑ แปลง - 100% - 100% - ไม่น้อยกว่า ๑๐ เครือข่ายต่อ ๑ ศพก.
๒.๒ การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน	- จำนวนครั้งที่มีการประชุมของคณะกรรมการ ศพก. - มีการเชื่อมโยงระหว่างคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ทุกระดับ - จำนวนครั้งที่มีการจัดเวทีเชื่อมโยงคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ในทุกระดับ - มีการถอดบทเรียน ศพก. - จำนวนครั้งที่จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับจังหวัด	- ไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง - 100% - ไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง - อย่างน้อย ๑ ครั้ง - ไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง
๒.๓ การสนับสนุนการให้บริการของ ศพก.	- จำนวนหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่ร่วมจัดงาน Field Day - จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมในงาน Field Day - จำนวนกิจกรรมที่จัดแสดงงาน Field Day	- อย่างน้อย ๖ หน่วยงาน - เฉลี่ย ๒๐๐ รายต่อ ศพก. - อย่างน้อย ๓ กิจกรรม

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

12

ตารางที่ ๒.๑ ประเด็น ตัวชี้วัดของการประเมินผลโครงการ (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
๒. กิจกรรม (Activities)		
๒.๔ การพัฒนาเกษตรกรผู้นำ	- จำนวนเกษตรกรผู้นำที่ผ่านการจัดกระบวนการเรียนรู้ครบ ๓ ครั้ง	- ร้อยละ ๙๐ ของเป้าหมาย
๒.๕ การพัฒนาศูนย์เครือข่าย	- จำนวนหน่วยงานที่ให้การพัฒนาศูนย์เครือข่าย	- อย่างน้อย ๒ หน่วยงานในสังกัด กษ. และอย่างน้อย ๑ หน่วยงานนอกสังกัด กษ.
๒.๖ การติดตาม ประเมินผล และรายงาน	- จำนวนครั้งในการติดตาม ประเมินผล รายงานผล	- อย่างน้อย ๑ ครั้งต่อปี
๓. ผลผลิต (Outputs)		
๓.๑ การพัฒนา ศพก. และ ศูนย์เครือข่าย	- ศพก. และศูนย์เครือข่ายได้รับการพัฒนาทุกอำเภอ	- ร้อยละ ๑๐๐ ตามเป้าหมาย ๘๘๒ แห่ง
๓.๒ ความพร้อมในการให้บริการของ ศพก. และ ศูนย์เครือข่าย	- ร้อยละของ ศพก. และศูนย์เครือข่ายที่มีความพร้อมในการให้บริการ	- ร้อยละ ๑๐๐ ตามเป้าหมาย ๘๘๒ แห่ง
๓.๓ เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้	- จำนวนเกษตรกรที่มาเรียนรู้และใช้บริการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	- ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ รายต่อปี ต่อ ศพก.
๓.๔ เกษตรกรผู้นำ	- ร้อยละของเกษตรกรผู้นำที่ได้รับการพัฒนา - ร้อยละของเกษตรกรผู้นำที่ได้รับการประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer และ Smart Farmer ต้นแบบ	- ร้อยละ ๑๐๐ ตามเป้าหมาย

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

13

ตารางที่ ๒.๑ ประเด็น ตัวชี้วัดของการประเมินผลโครงการ (ต่อ)

ประเด็น	ประเด็น	ประเด็น
๔. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
๔.๑ การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกรที่นำความรู้จาก ศพก. ไปใช้	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเกษตรกรที่เข้าใช้บริการ
๔.๒ การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่การประกอบอาชีพของเกษตรกร	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มขึ้น (ผลผลิต/ ต้นทุนการผลิต) - ร้อยละของเกษตรกรที่มีรายได้ของครัวเรือนเพิ่มขึ้น	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของเกษตรกรที่นำความรู้ไปใช้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น และไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของเกษตรกรที่นำความรู้ไปใช้มีรายจ่ายในการผลิตลดลง
๔.๓ การเป็นกลไกในการบูรณาการของศูนย์เครือข่าย	- ร้อยละของศูนย์เครือข่ายที่มีการเชื่อมโยงกับ ศพก.	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๔.๔ การยกระดับของเกษตรกรผู้นำ	- ร้อยละของเกษตรกรผู้นำที่สามารถยกระดับเป็น Smart Farmer หรือ Smart Farmer ต้นแบบ	
๔.๕ ความพึงพอใจที่มีต่อโครงการฯ	- ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการฯ - ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อโครงการฯ	- ระดับ ๘ ขึ้นไป - ระดับ ๘ ขึ้นไป
๔.๖ ความคุ้มค่าของโครงการ	- ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นเทียบกับงบประมาณที่ได้รับ	- มีค่ามากกว่า ๑

ที่มา : จากการศึกษา

๘.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถาม/ แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีคำถามทั้งคำถามปลายปิด (Close – Ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open – Ended Question) โดยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้แก่ เกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก. เกษตรกรผู้นำ ประธานศูนย์เครือข่าย ศพก. เกษตรกรที่เข้าใช้บริการ ศพก. และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในระดับภูมิภาค

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

14

๒) แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย

๒.๑) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง
รายละเอียด ดังนี้

๒.๑.๑) เกษตรกรต้นแบบ

(๑) กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ ๑๕ ซึ่งทราบจำนวน
ประชากรที่แน่นอนจาก ศพก. ทั้งหมดในปี ๒๕๖๑ จำนวน ๘๘๒ ศูนย์ ใช้เกณฑ์ร้อยละ ๑๕ ได้ ศพก. ตัวอย่าง
จำนวน ๑๓๓ ศูนย์

(๒) จัดสรรตัวอย่างตามพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนา
การเกษตรที่ ๑-๙ (สสก.) ของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยการจัดสรรแบบเป็นสัดส่วน (Proportional Allocation)

(๓) สุ่ม ศพก. ในแต่ละ สสก. ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย แบบไม่ใส่ทดแทน
(Simple Random Sampling without Replacement) ได้ ศพก. ที่ตกเป็นตัวอย่าง จำนวน ๑๓๓ ศูนย์
ได้เกษตรกรต้นแบบ จำนวน ๑๓๓ ราย

๒.๑.๒) เกษตรกรผู้นำ จาก ศพก. ที่ตกเป็นตัวอย่าง จำนวน ๑๓๓ ศูนย์ สุ่มเกษตรกร
ผู้นำใน ศพก. ที่ตกเป็นตัวอย่าง จำนวน ๓ รายต่อ ศพก. โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย แบบไม่ใส่ทดแทน (Simple
Random Sampling without Replacement) ได้เกษตรกรผู้นำ จำนวน ๓๙๙ ราย

๒.๑.๓) ประธานศูนย์เครือข่าย ศพก. สุ่มตัวอย่างศูนย์เครือข่าย ศพก. จาก ศพก.
ตัวอย่าง ๑๓๓ ศูนย์ แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ศพก. ละ ๒ เครือข่าย สัมภาษณ์ประธาน
ศูนย์เครือข่าย ศูนย์ละ ๑ ราย รวม ๒๖๖ ราย

๒.๑.๔) เกษตรกรผู้มาใช้บริการของ ศพก. สุ่มตัวอย่างเกษตรกรจาก ศพก. ที่ตกเป็น
ตัวอย่างในการจัดเก็บเกษตรกรผู้นำ ศพก. ละ ๒ ราย จำนวน ๑๓๓ ศูนย์ โดยวิธีการสุ่มตามความสะดวก
(Convenience Selection) ได้เกษตรกรผู้มาใช้บริการ จำนวน ๒๖๖ ราย

๒.๑.๕) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการในระดับจังหวัด จังหวัดละ ๑ รายจากเขตพื้นที่
รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑-๙ เขตละ ๒-๓ จังหวัด จำนวน ๑๙ ราย

ภาพรวมการจัดเก็บตัวอย่าง ดังนี้ (ตารางที่ ๒.๒)

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

15

ตารางที่ ๒.๒ ภาพรวมการจัดเก็บตัวอย่าง

หน่วย : ราย

เขตพื้นที่ พัฒนา ศพก.	เกษตรกร ต้นแบบ	เกษตรกร ผู้นำ	ประธานศูนย์ เครือข่าย ศพก.	เกษตรกร ผู้ให้บริการ	เจ้าหน้าที่ รวม	รวม
๑. สสภ. ๑	๑๒	๓๖	๒๔	๒๔	๒	๙๘
๒. สสภ. ๒	๙	๒๗	๑๘	๑๘	๒	๗๔
๓. สสภ. ๓	๑๑	๓๓	๒๒	๒๒	๒	๙๐
๔. สสภ. ๔	๒๖	๗๘	๕๒	๕๒	๓	๒๑๑
๕. สสภ. ๕	๑๒	๓๖	๒๔	๒๔	๒	๙๘
๖. สสภ. ๖	๑๕	๔๕	๓๐	๓๐	๒	๑๒๒
๗. สสภ. ๗	๒๓	๖๙	๔๖	๔๖	๒	๑๘๖
๘. สสภ. ๘	๑๑	๓๓	๒๒	๒๒	๒	๙๐
๙. สสภ. ๙	๑๔	๔๒	๒๘	๒๘	๒	๑๑๔
รวม	๑๓๓	๓๙๙	๒๖๖	๒๖๖	๑๙	๑,๐๘๓

ที่มา : จากการศึกษา

ผลการจัดเก็บตัวอย่างในพื้นที่ ๑๙ จังหวัด แบ่งเป็น ภาคเหนือ ๔ จังหวัด ภาคกลาง ๔ จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๕ จังหวัด และภาคใต้ ๔ จังหวัด และภาคตะวันออก ๒ จังหวัด ได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น ๙๕๑ ราย

๒.๒) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมจากเอกสารโครงการ รายงานผลการดำเนินงานต่าง ๆ และรายงานการประชุมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๘.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ในเชิงตัวเลขโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) จำแนกการวิเคราะห์ได้ ดังนี้

๑) วิเคราะห์ข้อมูลของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม ได้แก่ ผลรวม ค่าร้อยละ สัดส่วน และค่าเฉลี่ย โดยการแจกแจงความถี่ จัดกลุ่ม จัดประเภทของข้อมูล แล้วนำมาเสนอในรูปตารางและแผนภูมิ เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่เป็นตัวเลขหรืออธิบายให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในแต่ละตัวชี้วัดของการประเมินผล เช่น เปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับแผนหรือเป้าหมาย หรือเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นระหว่างก่อนและหลังมีโครงการฯ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

16

๒) วิเคราะห์ทัศนคติ และความคิดเห็นของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยใช้การวัดทัศนคติของลิเคิร์ต (Likert Scale)

๓) การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน เป็นการวัดจากผลงานที่ทำได้เปรียบเทียบกับเป้าหมาย แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ถ้าผลการดำเนินงานมีค่าเข้าใกล้ ๑๐๐ แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีวิธีคิด ดังนี้

$$\text{๑) ดัชนีความสำเร็จ} = \frac{\text{ผลงานที่ทำได้} \times ๑๐๐}{\text{เป้าหมายที่กำหนด}}$$

$$\text{๒) การเบิกจ่ายงบประมาณ} = \frac{\text{งบประมาณที่เบิกจ่ายจริง} \times ๑๐๐}{\text{งบประมาณตามแผน}}$$

๒.๔) การวัดประสิทธิผล เป็นการวัดผลสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการ แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ถ้ามีค่าเข้าใกล้ ๑๐๐ แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

$$\text{ประสิทธิผล} = \frac{\text{จำนวนกิจกรรมที่บรรลุเป้าหมาย} \times ๑๐๐}{\text{จำนวนกิจกรรมทั้งหมดภายใต้โครงการ}}$$

๒.๕) การวัดความคุ้มค่า เป็นการวัดผลกระทบที่เกิดต่อเกษตรกรที่โครงการคาดว่าจะเกิดขึ้น ถ้าผลกระทบที่เกิดขึ้นมีค่ามากกว่างบประมาณที่ลงทุน แสดงว่า การดำเนินงานโครงการมีความคุ้มค่า

$$\text{ความคุ้มค่า} = \frac{\text{ผลกระทบที่เกิดขึ้น (ตีเป็นมูลค่า)}}{\text{จำนวนงบประมาณที่ลงทุน}}$$

๙. นิยามศัพท์

๙.๑ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หมายความว่า สถานที่ของเกษตรกรต้นแบบ ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับชุมชน เป็นศูนย์กลางการบริการ แลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่าง ๆ กับเกษตรกรในชุมชน

๙.๒ คณะกรรมการ ศพก. หมายความว่า คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอในพื้นที่จังหวัด และระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๙.๓ คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หมายความว่า คณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ซึ่งมาจากประธานกรรมการ

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

17

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอของแต่ละจังหวัด และระดับเขตในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร

๙.๔ คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต หมายความว่า คณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับเขต ซึ่งมาจากประธานกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ของแต่ละเขตของกรมส่งเสริมการเกษตร

๙.๕ คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ หมายความว่า คณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับประเทศ ซึ่งมาจากประธานคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับเขตของกรมส่งเสริมการเกษตร

๙.๖ ศูนย์เครือข่ายของ ศพก. หมายความว่า ศูนย์หรือจุดเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรด้านต่าง ๆ ของเกษตรกรที่ดำเนินงานจนประสบความสำเร็จ และ/หรือ มีผลการดำเนินงานเป็นที่ประจักษ์และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการดำเนินงานของ ศพก. ในอำเภอ และเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๙.๗ เกษตรกรผู้นำ หมายความว่า เกษตรกรที่ทำการเกษตรอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอที่ ศพก. ตั้งอยู่และเข้ารับการพัฒนาเป็นเกษตรกรผู้นำ

๙.๘ เกษตรกรที่ใช้บริการ ศพก. หมายความว่า เกษตรกรที่ทำการเกษตรอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอที่ ศพก. ตั้งอยู่ และเคยเข้าใช้บริการของ ศพก.

๙.๙ เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer : SF หรือ Existing Smart Farmer : ESF) หมายถึง เกษตรกรที่ได้รับการคัดกรองความสามารถ และผ่านคุณสมบัติพื้นฐานครบทั้ง ๖ ข้อ ได้แก่

- ๑) มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่
- ๒) มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ
- ๓) มีการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด
- ๔) มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้า และความปลอดภัยของผู้บริโภค
- ๕) มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม
- ๖) มีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร

๙.๑๐ Developing Smart Farmer (DSF) หมายถึง เกษตรกรที่ยังไม่เป็น Smart Farmer เนื่องจากผลการคัดกรองยังไม่สามารถผ่านคุณสมบัติพื้นฐานครบทั้ง ๖ ข้อ ซึ่งเป็นเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการได้รับการพัฒนาด้านต่าง ๆ เพิ่มเติมตามความต้องการของเกษตรกรแต่ละราย

๙.๑๑ Smart Farmer ต้นแบบ (Smart Farmer Model : SFM) หมายถึง เกษตรกรที่ผ่านการพิจารณาเป็น Existing Smart Farmer แล้ว และผ่านคุณสมบัติของ Smart Farmer ต้นแบบ ในแต่ละสาขา จำนวน ๑๐ สาขาหลัก ได้แก่ ข้าว ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ประมง ปศุสัตว์

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2563
รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

หลักฐานอ้างอิง (ต่อ) :

18

เกษตรกรผสมผสาน Young Smart Farmer และสาขาอื่น ๆ ได้แก่ หม่อนไหม และบัญชี มีความโดดเด่นในการทำ
การเกษตรในสาขานั้นของแต่ละพื้นที่ และสามารถเป็นต้นแบบและเป็นบทเรียนให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ได้

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินผล

๑๐.๑ ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาส่งเสริม สนับสนุน หรือปรับปรุงการดำเนินงานให้บรรลุ
เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการ

๑๐.๒ เพื่อให้โครงการมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์กับเกษตรกรต่อไป